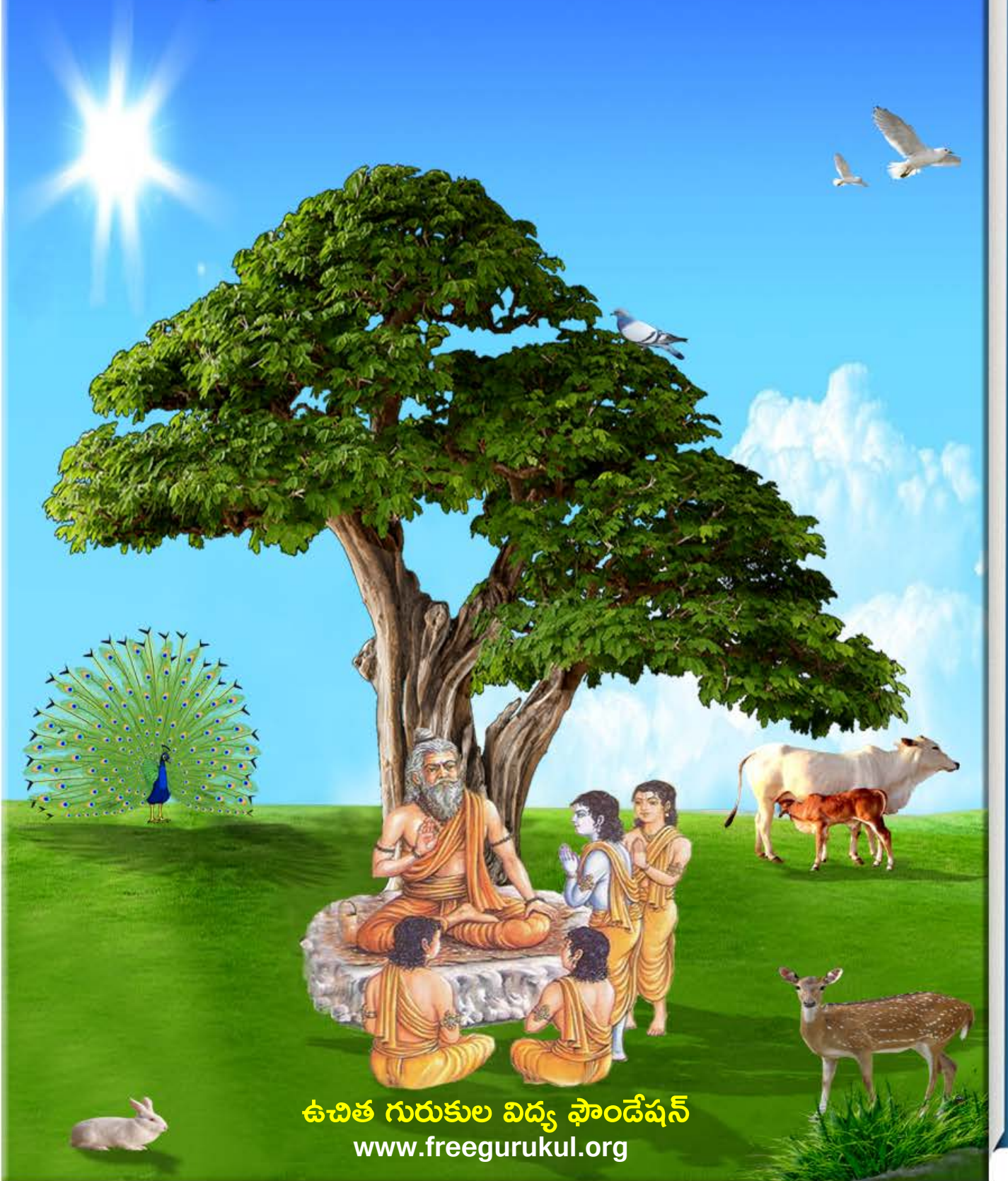

భాగవతము

భాగవత కథ-షోడశ భాగము

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాభజ

గురు గోతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు విరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి బేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు చైలింగ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస

అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా) నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ స్వచ్ఛంద సంస్థ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in>
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు డిజిటల్ లైబ్రరీ సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Help Line / WhatsApp: 904 202 0123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc x

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
Rashtrapati Bhavan CMU-Books Sanskrit TTD Tirupathi Kerala Sahitya Akademi	INSA	Times of India Indian Express The Hindu Deccan Herald Eenadu Vaartha	Tamil Heritage Foundation AnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది ఐలిప్పులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినిచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

శ్రీ

భాగవతకథ

(శ్రీ మద్భాగవత దర్శనము)

పోడశ భాగము

హిందీ మూలము

శ్రీగంధ ప్రభు దత్త బ్రహ్మచారి మహారాజు

ఆంధ్రాసువాదకులు, శ్రీరామ శరణ్

శ్రీ కుందుర్తి వేంకట నరసయ్య

శ్రీ వేంకటేశ్వరార్జ భారతీ ధర్మసంస్థ

హైదరాబాదు.

తొలి పలుకు

బ్రహ్మ సృష్టిలో మానవుఁ డుత్తమోత్తముఁడుగా పరిగణింపఁ బడుచున్నాఁడు. అందు కితర జీవజంతువులకు లేని జ్ఞాన మతని కుండుటయే కారణము. భగవంతుఁడు కరుణాశుభై ప్రసాదించిన యీ జ్ఞానము సాహాయ్యమున మానవుఁడు తురీయ పురుషాస్థమైన మోక్షమును బొందుటకు యత్నింప వలయును. అతఁడట్లు చేయనిచో నాహారభయ నిద్రాదులతోఁ గాలము పుచ్చుచుండు నితర జీవులకును అతనికిని ఆకారమున మాత్రమే భేదముండును. మోక్షప్రాప్తికి మన పూర్వులు మూఁడు మార్గములను నిర్దేశించి యుండిరి. అవి జ్ఞాన, కర్మ భక్తి మార్గములు. ఈ కలియుగమున వీనిలో మొదటి రెండు మార్గము లను అవలంబింపఁ జాలువా రరుదుగా నుందురు. ఇంక మూడవదైన భక్తి మార్గమును స్త్రీలనక, పురుషులనక, బాలురనక, వృద్ధులనక, పండితులనక, పామరులనక అందఱు ననుసరించి మోక్షసౌధమును జేరవచ్చును.

వేదార్థోపబృంహణార్థమై భగవంతుఁడగు కృష్ణుడై పాయసుఁడు బ్రహ్మసూత్ర శ్రీ మద్భాగవతములతోపాటు పదునెనిమిది మహాపురాణములను ఉపపురాణములను కూడ రచించియుండెను. ఇవి కథో పాఖ్యాన పూర్వకముగా వేదవిషిష్టములైన ధర్మ నీతితత్త్వములను జిజ్ఞాసువులందఱికిని సుబోధ మొనరించును. పదునెనిమిది పురాణములలో భాగవత మొకటి. ఇది శ్రీమద్భాగవతమా, దేవీ భాగవతమా. అను విషయమున పండితులలో వివాదమున్నది. కాని పలువురది శ్రీ మద్భాగవతమేయని

భావించుచున్నారు. ఇది యెంత మనోహరమో, భాషాభావము లందంత క్లిష్టమైనది. అందుచేతనే “విద్యావతాం భాగవతే పరీక్షా” అను నానుడి యేర్పడుటయు, పోతరాజు “భాగవతము తెలిసి పలుకుట చిత్రంబు శూలి కైనఁ దమ్మిచూలికైన” నని చెప్పుటయు సంభవించినది. “భగవతః ఇదమ్” (భగవంతునికి సంబంధించునది) అని భాగవత శబ్దమునకు వ్యుత్పత్తి. ఇందు భగవన్మాహాత్మ్య బోధకములైన విషయములు కథలు అనేకములుండును.

సర్గము, ప్రతిసర్గము, వంశము, మన్వంతరములు, వంశాను చరితము అను పంచలక్షణములు పురాణమునందుండును. శ్రీ మద్భాగ వతము పురాణమగుటచే నిందా పంచలక్షణములును కలవు. వీనితో పాటిందు శ్రీమన్నారాయణునికి సంబంధించిన ఏక వింశత్యవతారము లును (21) పర్ణింపఁబడియున్నవి. “యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లాని ర్భవతి భారత” “పరిత్రాణాయ సాధూనాం వినాశాయ చ దుష్కృతాం, ధర్మ సంస్థాప నార్థాయ సంభవామి యుగే యుగే” అని శ్రీ మద్భాగవద్గీతలో భగవంతుఁడు చెప్పినట్లాతఁడు ధర్మ సంస్థాపనము కొఱకును, సాధురక్షణ, దుష్టశిక్షణముల కొఱకును భూమిపై నవతరించుచుండును. ఆ యవతారముల విషయమే శ్రీమద్భాగవతము నందు ప్రవంచింపఁబడి నది. మత్స్యకూర్మాద్యవతారములన్నియు నవతార ప్రయోజనములను నిర్వహించినమాట వాస్తవమేయైనను “కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయ” మ్మను సూక్తి ననుసరించి యిందు దశమస్కంధమున శ్రీ కృష్ణుని జన్మాది వృత్తాంతములు విపుల తరముగా వివరింపఁబడినవి. భాగవత తారహార మునకు దశమస్కంధము తరళ ప్రాయము.

శ్రీ మద్భాగవతమున కర్మజ్ఞాన విషయములు కూడ ప్రతిపాదింపఁబడినను భక్తికే అందు ప్రాధాన్యము. మోక్షప్రాప్తి కదియే పరమసాధనమని యది బోధించును. అందలి కథోపాఖ్యానములన్నియు భక్తిమహత్త్వ ప్రతిపాదనము నందే పర్యవసించును. జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్యులవారు కూడ భక్తిని నిరసింప లేదనుటకు “మోక్ష సాధన సామగ్ర్యం భక్తిరేవ గరీయసీ” అని వివేకచూడామణిలో చెప్పియుండుట నిదర్శనము. సత్యముకూడనంతే. కలియుగము నందలి జనులు కర్మజ్ఞాన మార్గముల నవలంబింపఁజాలని వారగుటచే భక్తినే ఆశ్రయింపవలయును. సంసార సాగరతరణమున భక్తియే నిరపాయ మైన నౌక. వ్యాసభగవానుఁడు భాగవతము నిగమ కల్ప తరువు నుండి జాతిన ఫలమని చెప్పియుండెను. అది కల్పతరువువలె భక్తులకు సర్వాభీష్టములను సిద్ధింపఁజేయును.

వ్యాసుఁడు సంస్కృతమున రచించిన శ్రీ మద్భాగవతమును మహాభక్తుఁడును, కవిపుంగవుఁడునైన బమ్మెర పోతరాజు గద్య పద్యాత్మకముగా తెలుఁగున కనువదించెను. ఆతఁడు రచించిన భాగవతము నందలి కొన్ని భాగము లేశారణము చేతనో శిథిలమగుటచే వాని నతని మిత్రులో శిష్యులోయైన గంగన, సింగన, నారయ యను వారు పూరించిరి. అయినను తెలుఁగున భాగవతము మాట విన్నంతనే పోతరాజే తలంపునకు వచ్చును. ఆంధ్ర దేశమున నతని భాగవతమున కున్నంత ప్రచారము మఱి గ్రంథమునకును లేదనుటలో సతిశయోక్తి లేదు. అందుకతని పద్యములందలి భారాశుద్ధియు నాన్యతో దృశ్యమైన మాధుర్యమును కారణములు. అందలి పద్యము లొందో, రెందో

నోటికి రాని అక్షరాస్యుఁడు మొన్నమొన్నటి వఱకు ఆంధ్ర దేశమున నుండెడివాఁడుకాదు. కాలవై పరీత్యముచే నిప్పుడందలి పద్యములను కంతగతము లొనరించుకొనువారి సంఖ్య చదువుకొన్న వారిలోనే చాల తక్కువైనది. పోతరాజు సంస్కృత భాగవతమును యథాతథముగా నాంధ్రీకరించియుండలేదు. భక్తిభావ భరితమైన భాగముల నాతఁడు పెంపొందించి యుండెను. అది గాక పద్యకావ్యముల నర్థము చేసికొనఁ గలవా రిప్పుడెందరో యుండరు. అందుచే సంస్కృత భాగవతమునకు రెండు మూడు వచనానువాదములు కూడ వెలసినవి. భాగవతమువంటి ఉత్తమ గ్రంథమెంత అధికముగా ప్రచారము పొందిన లోకమున కంత మేలు కలుగును.

తపోనిష్ఠాగరిష్ఠులు, యోగిపుంగవులు, భక్తశిఖామణులునైన శ్రీశ్రీశ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారిగారు జగద్ధితార్థమై శ్రీ భాగవతము నందలి విషయములను కథాదృష్టాంతానుభవపూర్వకముగా సరళసుందర మైన హిందీభాషలో నఱువది సంపుటములుగా వచన రూపమున రచించి యుండిరి. అది హిందీ భాషాభిజ్ఞుల అదృష్టము. వానిని భక్తవరేణ్యులు శ్రీ రామశరణ్ కుందుర్తి వేంకటనర్సయ్య గురుపుంగవులు సర్వసు బోధమైన భాషలో తెలిఁగించి యుండిరి. భక్తిప్రదానమైన శ్రీ మద్భాగవతమును భక్తవరేణ్యుఁడైన పోతరాజుంధ్రీకరించుటవఱకు నాంధ్ర లోకమున కెంత మహోపకారము జరిగినదో భక్తచూడామణులైన శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి గారి హిందీ గ్రంథమును భక్తిసముద్రులైన శ్రీ కుందుర్తి గురుపుంగవు లాంధ్రీకరించుట వలన నంతమహోపకారము జరిగినది. ఆ గ్రంథమునకు శ్రీ మద్భాగవతదర్శనమును పేరు

సార్థకము. అది రెండుసార్లు ముద్రితమైనది. దాని ప్రతులిప్పుడు లభ్యములగుటలేదు. అది చూచి నిత్యధర్మకార్యపరాయణులును వదాన్య శేఖరులునైన భక్తులొక రా సంపుటములను పునర్ముద్రించుట వలన లోకమునకు మేలు కలుగునని అందుకు సంకల్పించిరి. వారు సిద్ధ సంకల్పము. వారి సంకల్ప బీజము వృక్షమై యిప్పుడీ గ్రంథముల రూపమున ఫలించినది. ఆంధ్రులా ఫలమును ఆస్వాదించి ఆనందపారవశ్యము పొందుదు రనుటలో సందేహము లేదు.

ఆ భక్తులే శ్రీ వేంకటేశ్వరార్షధర్మ భారతీధర్మ సంస్థను స్థాపించి దాని పక్షమున ఆష్టాదశ మహా పురాణములను తెలుగు లిపిలో తాత్పర్య సహితముగ ముద్రించి ఆంధ్రులకు మహాపకారము చేయుచున్నారు. ఈ భాగవతకథా సంపుటములు కూడ, శ్రీ వేంకటేశ్వర అర్షభారతీ ధర్మ సంస్థ పక్షముననే ముద్రింపఁబడుచున్నవి.

శ్రీ వేంకటేశ నామ్నా

భారత సంస్కృతి ప్రవర్ధనార్థాయ

సంస్థాపితేయం ధర్మ

సంస్థార్థా జయతు భగవతః కృపయా.

—దివ్యార్ష వేంకటాచార్య

నిగమకల్పితరో ర్గళితం ఫలం
 శుకముఖాదమృతద్రవ సంయుతం
 పిబత భాగవతం రస మాలయం
 ముహూరహో రసికా భువి భావుకాః

—సంస్కృత భాగవతము

లలితస్కంధము కృష్ణ మూలము శుకా
 లాపాభిరామమ్ముమం

జులతాశోభితమున్ సువర్ణ సుమన
 స్సుజ్జేయమున్ సుందరో

జ్వల వృత్తమ్ము మహాఫలమ్ము విమల
 వ్యాసాలవాలమ్మునై

వెలయున్ భాగవతాఖ్య కల్పితరు పు
 ర్విన్ సద్విజ్రేయమై

—శ్రీ మదాంధ్ర మహాభాగవతము

శ్రీ రామ

అజామి శోపాఖ్యానము

[హరినామ మహిమ]

నరక మేది ?

345

శ్లో॥ న చేదిహైవాపచితి యథాం హనః

కృతస్య కుర్యాన్మన ఉక్తిపాణి భిః

ద్రువం నవై ప్రపేత్య నరకానుపైతి

యే కీర్తితా మే భవత స్తిగ్మ యాతనాః॥

శ్రీ భాగ. ౫ స్కం. ౧౫ అ. ౧౬ శ్లో.

దృష్ట సుఖమనియు, శ్రుత సుఖమనియు సుఖము రెండు విధములు. మన యింద్రియములతో నీలోకమున ననుభవించు సుఖమునకు దృష్టసుఖమనిపేరు. మెత్తని గద్దెపైఁ గూర్చుండుటచే న్నర్కేంద్రియ సుఖమబ్బినట్లును, అత్యంత సుందరవస్తువులను జూచుటచే నేత్రములకు సుఖము కలిగినట్లును, అత్యంత స్వాదిష్ట పదార్థములను దినుటచే నాలుక కదలించుచుఁ బెదవులను దడుపుచు, నోటనీరూరినట్లును, తాళస్వరసహిత

మగు సుందరగానము వినఁబడినప్పుడేమియును దెలియకున్నను మనః ప్రసన్నత కలిగినట్లును సమస్తేంద్రియముల విషయమునను అట్లేమిగిలిన విషయమునను సుఖమిట్లుండునని గ్రహింపవలయును. ఇంద్రియానుభవ సుఖమునే దృష్టసుఖమందురు. మన మనుభవింపక వినినమాత్రముచేతనే కలుగుదానిని శ్రుతసుఖమందురు. విమానమునెక్కి తిరిగివచ్చినవాఁడిట్లు నును. “వాయుయానము నెక్కుటచే మిక్కిలి యానందము కలుగును. బుట్టుబుట్టుమని వాయుయానముపై కెగురుచున్నప్పుడు కడుపులోని నీరును గదలదు. పైమండి యింద్లన్నియును పంక్తుల్లివలెఁ జిన్న చిన్నవిగ గోచరించును. వృక్షములన్నియును జిన్నమొక్కలవలెఁ గనఁబడును. మార్గములన్నియును గీతలుగఁ గనఁబడును. వంకర టింకరగఁ బ్రవహించు చున్న నదులు పొడుగుపాటి పాములవలె గోచరించును. పైని ధూళియును లేదు, అదురునులేదు, అనందముతో దృశ్యమును జూచుకొనుచు నెగిరి పోవచ్చును.” ఈ వర్ణనమునఁగలుగు సుఖముచే నేర్పడు స్వహాకే శ్రుత సుఖమందురు. స్వర్గము నెవరుచూచినారు ? స్వర్గమును జూచి కలియుగ మందెవరు తిరిగివచ్చిరి ? కాని శాస్త్రమును, అస్తవక్యమును దాని యస్తి త్వమునకుఁ బ్రమాణములు. అచ్చట విమానములున్నవి, అప్పరస లున్నారు, గంధర్వులున్నారు, కల్పవృక్షమున్నది, కామధేనువు కలదు, నందనవనమున్నది, అమృతమున్నది, ఇంకేమేమో ఉన్నవి. వానిలోభ ముచే వానినిబొందు కోరికతో మనము సత్కర్మ లొనర్చుచున్నాము, వానిని బొందుచున్నాము.

దృష్ట, శ్రుత భేదములచే సుఖమెట్లు రెండు విధములో అట్లే దుఃఖమును రెండువిధములు. దృష్టదుఃఖము శరీరమందు నానారోగము లేర్పడినప్పుడు కలుగు దుఃఖము. తలనొప్పి వచ్చుట, జింతువులుపడుట, ఒంటి కణతనొప్పి, వ్రణము, కన్నుపోటు, కురుపులకుఁ జీముపట్టి పురు

గులుపడుట, పిప్పిపన్ను, పండ్లూడుట, నోటిపూత, దుర్గంధము వెలువడుట, ఉదర వికారము, వీర్యవికారము, కురుపులు మొదలగునవి శరీరమందనేకములగు రోగములు కలుగుట, వానివలన దుఃఖపడుట. వీనినన్నిటిని వ్యాధులందురు. అవకీర్తికలుగుట, యుపకుడగుఁ బుత్రుఁడు మరణించుట, కుమార్తె పెండ్లాడఁగానే విధవయగుటయు, వ్యాజ్యమునోడిపోవుటయును, నెవఁడైనఁ గటుశబ్దములనుబలికి యవమానించుటయును, వీనినన్నిటిని దృష్ట దుఃఖములందురు. నరకములో నానాయాతనములను గుఱించి శాస్త్రములలో నానాబాధలను వర్ణింపఁబడినవి. ఇవి శుభ్రత దుఃఖములు. జీవుఁడీలోకమునఁ గర్మల నొనర్చి పరలోకమున దుఃఖములను భోగించును. కర్మానుసారముగ జీవులు నానాయోనులందుఁ బుట్టుట సంభవించుచున్నది.

పరీక్షిన్మహారాజు శుకదేవ మహాముని నిట్లు దిగెను :— “ప్రభూ ! పుణ్యముచే జీవుఁడు స్వర్గమునకువెళ్ళి సుఖమనుభవించుననియుఁ బాపముచే నరకమునకుఁ బోవుననియుఁ జెప్పితిరి. ఇదియేమి ? బాలమంద్రి పుణ్యాత్ములు దుఃఖములను భోగించుటయును, పాపులు పాపమొనర్చియు నానందముతో విషయోపభోగము లనుభవించుటయును జూచుచున్నాము. ఇదియేల ? ఉచ్చసీచత్వములకును లఘుగురుత్వములకును గారణమేమి?”

అంత శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! ఇది కర్మగతి పూర్వజన్మమునఁజేసిన పాపముదయుంచినచోఁ బుణ్యాత్ములైనను దుఃఖము ననుభవింపక తప్పదు. పూర్వజన్మమున నొనర్చిన పుణ్యోదయమైనచో పాపకర్మ లొనర్చుచుండియును బూర్వ పుణ్యప్రభావముచే సుఖోపభోగ సామగ్రి ప్రాప్తించును; కాని పుణ్యాత్ముఁడు దుఃఖమనుభవించుచు దానిని ధైర్యముతో నహించును. వాని కంతగాఁ గ్లేశముండదు. మన ప్రార్థనము నశించుచున్నది. ఇది మన మంచికేనని ఆతఁడు తలంచును. దీనికి విప

రీతముగాఁ బాపాత్ముఁడు విషయోపభోగ మొనర్చుచు నశాంతుఁడుగను దుఃఖియునగును. అతఁడయ్యో : ఈ విషయోపభోగములు నశించుచు న్నవే, ఇవి పోఁగూడదు” అని విలపించుచుండును. మహారాజా : సత్త్వ రజస్తమోగుణాధీనుఁడై మానవుఁడు కర్మలొనర్చును. ఆ కర్మ సంస్కార ములంతఃకరణమందుఁబడును. ఆ కారణమున నానాయోనులందీ పృథ్వి యందు జన్మించును. మరణించి కర్మానుసారముగ స్వర్గనరకములందు సుఖోపభోగములనో లేక యాతనలనో ననుభవించును.”

పరీక్షిన్మహారా జిట్లడిగెను :— “స్వామీ ! స్వర్గ విషయములను నేను చాల వింటిని; కాని నరకమననేమియో, ఇది లోక విశేషమో లేక మనము శ్వాన సూకరయోనులందు ప్రాణులు నానాకేశములను బడుటను జూచుచున్నాము. అది యేనరకమో అడుగఁదలచితిని.”

శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా : పృథివియందు భౌమ స్వర్గ మెటున్నదో, అట్లే యిచ్చటను భౌమ నరకము కలదు; కాని నరక మనుజేరఁ బాతాళముక్రింద నొక యంధకారమయమగు దేశము కలదు. పాపుల నచ్చటికి యమధర్మరాజుయొక్క అజ్ఞచేఁ దీసికొనిపోవుదురు. వారి పాపముల ననుసరించి దండింపబడుదురు.”

అంత రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ : పాపము శరీరముతోఁ జేయఁబడినది. ఈ శరీరము మరణించిన మీఁదట నిచ్చటనే యుండి పోవును. దేనితోఁ బాపకర్మ నొనర్పబడినదో అది యిచ్చటనే నిలిచిపోయి వది. ఇక నరకములో దుఃఖము లొసంగునది ఎవరికి ? ఇంకొక శరీర ముచే యాతనల ననుభవింపవలసి యుండుననుట ఇది అన్యాయము. ఒక దేహముతోఁ జేయుటయును నింకొక దేహముతో ననుభవించుటయునా ? ఇది యుచితము కాదు. ఒకానొకఁడు పరస్మిగమన మొనర్చిన బరిణామ

స్వరూపమునఁ బాపము సంతానమునకుఁ గలిగినది. చచ్చిన తర్వాత నా పురుషుని శరీరము యిచ్చటనే యుండును. ఆ స్త్రీ శరీరమును నిచ్చటనే యుండినది. ఆపాప పరిణామ స్వరూపమునఁ గలిగిన పాపజనిత సంతానమును నిచ్చటనే యుండిరి. ఇప్పుడు నరకమందు దుఃఖమును భోగించునదెవరు ?”

అంత శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను — “మహారాజా ! ఈ ప్రశ్నకు బ్రత్యుత్తరము నేను నారద ప్రాచీన బర్హిసంవాదమున నిదివఱకే చెప్పి యున్న సంగతి జ్ఞప్తియందుండఁజచ్చును. మరల వినుము. పాపపుణ్యములు రెండును మనఃప్రవృత్తులు. ఈ కర్మలందు మనఃప్రవృత్తిలేనంత వఱకు శరీరము పాపమును జేయఁజాలదు. పుణ్యమును జేయఁజాలదు ఒక మానవుని పాదములకు పాదుకలున్నవి. అతఁడు వాటిని ధరించి పూజామందిరమునకుఁ బోయెను. బుద్ధిమంతుఁడగువారు ఆ పోవువానినే. మంచి చెడు పలికెదరు. నీవు లోపలికి వచ్చినావని కఱ్ఱను బట్టుకొని పాదుకల నెవ్వరును గొట్టరు. పాపము పాదుకలు స్వయముగఁ బోఁజాలవు. తొడిగిన వాడెచ్చటికిఁ గొనిపోయిన నేయభ్యంతరమును బెట్టక అవి పోవును. ఫలభోక్త వాటిని ధరించినవాఁడు కాఁగలడు. ఇదే విధముగ శరీరము సాధన మాత్రమే. భోక్తమనస్సు మాయా మోహితుఁడగు జీవుఁడు మనోవ్యాపారములను దనపై నాలోపించుకొని, తానే కర్తయనుకొనును. కావున శుద్ధ, బుద్ధ, ముక్తుఁడైనను భావనాను సారముగ మనఃకారణమున నాతఁడు సుఖదుఃఖము లనుభవింపవలెను. బ్రహ్మహత్య, పరస్త్రీ గమనములందు మనఃప్రవృత్తియే లేకున్నచో శరీర సంసర్గమే యుండదు సంసర్గమున్నను మనోభావము దూషితము కానిచోఁ బాపమే జరుగదు. ఏ గుణమున కధీనమై మనస్సెట్టి కర్మ నొనర్చునో దానికట్టి

సంస్కారమే యేర్పడును. దానికీ తగిన క్షేత్రములనే అనుభవించును. దృష్టాంతమును గ్రహింపుడు. స్వప్నమున నొకడు మన శిరస్సును నటకీనాఁ డనుకొనుడు. ఎంతో కష్టము ననుభవించెదము. అచ్చట కత్తి యునులేదు, నటకువాఁడునులేడు, శిరస్సును లేదు. అయినను నిద్ర మెలఁ కువ రానంతవఱకు క్షేత్రానుభవము మనస్సు చేయుచునే యుండును. అదే విధముగఁ గర్తయొక్క సూక్ష్మశరీరము యాతనామయ దేహమును బ్రాప్తించునప్పుడు నరక దుఃఖములను సహించును- పూర్వవాసనాస్మృతిచే స్థూలశరీరముతో నెట్లనుభవించినాఁడో అట్లే అనుభవించును.

రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ ! ఇన్ని వేదనల ననుభవించినను ఆతఁడు మరణింపఁడేల ?

శ్రీమ్రముగ శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! చనిపోవునదేని చచ్చునదీ స్థూలశరీరమే. సూక్ష్మము మరణించుటేమిటి ? స్వప్నమందు శిరస్సు తెగిపోయినప్పుడు స్వప్నద్రష్ట తన శరీరము మొందెను నుండి వేటుపడినట్లు స్వప్నములోఁ జూచినాఁడు గదా ! మొందెమునుండి శిరస్సు వేటుపడుటయే జీవునకు మృత్యువు గదా ! దాని ననుభవించినదెవఁడు ? నా శిరస్సు తెగినదనిన దెవఁడు ? ఇదేవిధముగ యాతనా శరీరమున నెన్ని క్షేత్రములను గలిగించినను వాని ఘుక్కలు ముక్కలుగఁ గోసినను నాతఁడు మరణింపఁడు కాని యా దుఃఖానుభవమును మాత్రము చేయును. (ఇవన్నియును సంస్కారమయ దేహమునకు సంస్కారమయ యాతనల ననుభవించును.) కావున రాజా ! నిషిద్ధకర్మ కర్తలకు వారివారి శ్రద్ధలోఁ గల అసమానతా కారణమున వారికర్మ ననుసరించి ఫలము లభించుట స్వాభావికమే ఎవఁడెట్లు చేయునో ఆతఁడు పరలోక మందట్టి సుఖదుఃఖ ములనే అనుభవించును.”

రాజాశ్చర్యముతో నిట్లనెను :— “స్వామీ ! దీనివలన నా రోమములు నిక్కబొడుచుచున్నవి. ఏయే పాపములచే జీవుఁ డేయే నరకములకుఁ బోవునదియు, నేకర్మలచే నెట్టియాతనల ననుభవింపవలసియుండునో దయయుంచి తెలుపుఁడు.”

రాజడిగిన ప్రశ్నను విని శుకదేవుఁ డిట్లనెను :— “సుంచిది రాజా ! వినుము. నేను సంక్షేపముగ నంతయును జెప్పెదను.”

ఏయే పాపముల నెవరెవరు నరకమును
బొందెదరు ?

346

శ్లో. తస్మాత్ పురై వాశ్విహ పాపనిష్కృతౌ
యతేత మృత్యోరవి పద్మతాత్మనా,
దోషస్య దృష్ట్వా గురు తామవం యథా
భిషక్చికిత్సేత రుజాం నిదాన విత్॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౨ అధ్యాయ. ౮ శ్లో.

పాపమొనర్చుటచేఁ దప్పక నరకము ప్రాప్తించును. పుణ్యపాపముల నొనర్చినవాఁడీ లోకమునందును, జచ్చి పరలోకమందును ననుభవింపవలయును. కావున ముందుగాఁ బాపము చేయకుండవలయును. ఒక్క పేళఁ బొరపాటునను, అసావధానమునను పాపమొనర్చినచో నాతఁడు శరీర

మండగనే ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనవలయును. కావున నేపాపమెట్టిదో దాని నొనర్చుటచే నే నరకము ప్రాప్తించునో, ఏయే యాతనల ననుభవింపవలసి వచ్చునో ఇట్లు పాపస్వరూపము నెఱుగవలెను.

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! నరకము దక్షిణదిశయందున్నది. సప్తపాతాళములకుఁ గ్రింద, యెచ్చట జలమేయున్నదో అజలమునకుఁ బ్రేనను భూమికి క్రిందనున్నది. స్వర్గమునకువలె నిదియు నొక సూక్ష్మభావమయ దేశవిశేషము. అవి స్థూలదృష్టి గలవారికి చర్మచక్షువులకుఁ గనఁబడదు. స్వప్నపదార్థములు భావమయములును సూక్ష్మములై యుండును. జీవుఁడు మనస్సుద్వారా వానివలన సుఖదుఃఖానుభవములను జెందును. అట్లే నరకములన్నియు దుఃఖదాయకములగు పదార్థములు—నారకీయ జీవుఁడే యాతనాశరీరముచే వాని ననుభవించును. అచ్చట సూర్యపుత్రుఁడును పితృరాజునగు యముఁడొక రూపముతోఁదనభృత్యులకు దుఃఖసహిత నివాసమునొనర్చును. పాపులకు దుఃఖమును గలిగించుటకు సమస్త వ్యవస్థనొనర్చును. ఆ దిశయందే అగ్నిష్వాత్తాది నిత్యపితరులు సమస్త యోనులలోని పితరులకు వారివంశము వారొసంగిన శ్రాద్ధాన్నమును వారి కనురూపముగ నేర్పఱచి యొసంగును. పాపములకు లెక్కలేదు. అసంఖ్యాకములుగ నున్నవి. ఎన్నిరకముల జీవులున్నారో అన్నిపాపములున్నవి. అన్నినరకములున్నవి. ఆయినను సామాన్యముగ ముఖ్యముగ నిరువదొక్క నరకములున్నవి. కొందఱింత నేఁడింటినిజేర్చి యిరువదెనిమిది యందురు. ఇప్పుడు వాటిపేర్లనువినుము. మొదటిది తామిసనరకము. అది యెల్లప్పుడును దమముతో వ్యాపించి యుండును. అచ్చటఁ దినుటకు దెబ్బలు లభించును. దినమంతయును వీపున దడదడ దెబ్బలు పడుచుండును. నిరంతర మాఁకలిదప్పులు బాధించుచుండును. తినుట కేమియును దొఱకదు. సూక్ష్మదేహమగుటచే

మృత్యువును లభించదు. దెబ్బలు తినుటయును, అకలిదప్పులచే వ్యాకులము చెందుటయును ఇదియే అచ్చటి వ్యాపారము.”

రెండవది అంధతామిశ్రన నరకము. తామిశ్రననరకమందు యాతన ననుభవించుచు నేడ్చుచుందురు. కాని అంధతా మిశ్రనమందు యమదూతలు స్పృహతప్పి పడిపోవువఱకుఁ గొట్టెదరు. చేతనా శూన్యులగుదురు. చైతన్యము వచ్చెనా మరల స్పృహతప్పవఱకును గొట్టెదరు.

మూడవది రౌరవనరకము, అచ్చట రురు అను జంతువు సర్పము కంటెఁ గ్రూరమైనది కాబెవేయుచుండును. అందువలన నదిరౌరవమని పిలువబడినది. రాజా : నేను ముందుగా నీకన్నిటి నామమములనుజెప్పి తర్వాత నచ్చటగల దుఃఖాదులను వర్ణించెదను. తామిశ్రనము, అంధతామిశ్రనము, రౌరవము, కుంభీపాకము, కాలసూత్రము, అసిపత్రవనము, శూకరముఖము, అంధకూపము, కృమిభోజన సందంశము, తప్తభూమి వజ్రకంటకము, శాల్మలీ, వైతరణి, పూయోదము, ప్రాణరోధము, విశసనము, లాలభక్షణము, సారమేయాదనము, అవీచి, అయాపానమును నీ యేకవింశతి నరకములు కలవు. ఇవిగాక క్షరకర్దమము, రక్షగణభోజనము, శూల్ర్రోతము, దందకూకము, వటరోధనము, పర్యావర్తనము, సూచీముఖమనునవి యివి యేడు. ఈవిధముగ నివి యిరువదెనిమిది నరకములైనవి. అట్లే అసంఖ్యాకములుగ నున్నవి. ఎవఁడెట్టి పాప మొనర్చినారో వారట్టి నరకమును బొందుదురు.

మహారాజా : అన్నిటికంటె గొప్ప పాపము హింస. ప్రాణజీవింపఁగోరును. మృత్యువు రాకముందే చావపరెనని యెవ్వరునుగోరరు.

జీవితేచ్ఛ గలవారు ఉదరపోషణమునకై లేక ద్వేషాసాంకారవశమునఁ జంపువాఁడు నానానరకములందు భిన్నభిన్న యాతనల ననుభవింపవలయును. జీవహింసకుమించిన పాపములేదు. తన కష్టమెట్లో అందఱకును నంతే కష్టముకదా : కావున వీలైనంతవఱ కేజీవికిని హింసయొనర్పరాదు.

అంత రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ : జీవహింస యింతపాప మగుచో మనుష్యజీవనము జరుగుచెట్లు? జీవములవలననే జీవికనడుచును తిత్తిరి రోజు ఎన్నో కీటకములను దినుచున్నది. కప్ప ఈగలను దినియే బ్రదుకుచున్నది. బల్లి రాత్రింబవళ్ళు ఘాతమీఁదనే నివసించును. జల జంతువులు పెద్దవి చిన్నవాటినిఁదిని జీవించును. సింహవ్యాఘ్రములు మాంసమును దప్ప మరేమియును దినవు. ఇవన్నియును హింసనెట్లు వదలఁగలవు?”

శుకుఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా : పశువులకును మానవులకును భేదమిదియే. అవి వాటి సహజ స్వభావమును మార్చుకొనఁజాలవు. మానవుఁడు తలఁచుకొనిన మార్పుకొనఁగలడు. అందువలననే మానవుని “సాధకుఁడనిరి.”

అంతఁబరీక్షిన్మహారా జిట్లనెను :— “సాధకుఁడనఁ బడినచోఁ బ్రాణము నీయవలయునా? హింసచేయకున్న నొక్కదినమైనను జీవింప లేము. ప్రతిఅన్నకణములోను జీవమున్నది? కూరగాయలలోను, ఫలాదులందును జీవముకలదు. అన్నియును వృద్ధిపొందవలెను. అన్నియును జీవింపగోరును. ఒక దోసకాయ పెరుగుచుండును. మఱము దానినిఁ గోసికొని తినుచున్నాము. అది హింసకాదా? ఇదియే హింసయగుచోఁ గొందఱు పావురములను, మేకలను, కోళ్ళను దిందురు. ఒక్కవిషయము. మీరు

జీవహింసనుగూర్చి యింతగా నిందింపనేల ? రెండు కాళ్ళవారికి నాలుగు కాళ్ళుగలవి భక్ష్యములే. పాదచారులకు అపదజంతువులు భక్ష్యములు. పెద్దవాటికి చిన్నవి భక్ష్యములు ఒక జంతువు మఱియొక జంతువును దినియే జీవించుచున్నది. అట్టియెడ హింసను దప్పించుకొనఁగల వాఁడెవఁడు ?

ఇది విని శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా . నీవు చెప్పినది నిజమే. ప్రపంచములో నన్నిటియందును జీవముకలదు. జీవములేకున్న నస్తి త్వమే లేదు. అయినను జీవులలోఁ దారతమ్యము కలదు. జీవునిలోఁ జైతన్య మెంతయధికముగఁ బ్రకాశించిన నాజీవి అంత అధికశ్రేష్ఠమైనది మహారాజా : తాళ్ళలోఁగూడ జీవమున్నది. ఖావి శ్రవ్యునపుడు మట్టిలోనుండు రాళ్ళను జాగ్రత్తగఁ బరిశీలించినచో నవి పెరుగుచున్నట్లు కనుఁగొనఁగలము. వృద్ధిక్షయములు జీవనమందే యుండును. కాని ఈ తాళ్ళలోఁ జైతన్యతత్త్వ మత్యంతాల్పము. కావున నిల్లు, మార్గము వీటిని నిర్మింపకయే పనిజరుగుచో వ్యర్థముగ తాళ్ళనుగొట్టి శ్రవ్యవలసిన పనిలేదు. కొట్టుట, శ్రవ్యుటవలననే పనిజరిగినచో నంతయే కొట్టవలెను. తాళ్ళలోఁగంటె గడ్డియందు చైతన్యప్రకాశ మెక్కువగ గోచరించుచున్నది. గడ్డి తరుగుచుండును, బెరుగుచుండును. నీరు పడఁగానే పచ్చనగును. తాళ్ళను గొట్టుటకంటె గడ్డిగాదమును గోయుట యెక్కువ హింస. గడ్డికంటే నెక్కువ చైతన్యము లతాభూతహములందు గనఁబడుచున్నది. లతావృక్షములు ఫలవృక్షముల నొసంగును. ఇవి కన్నులతోఁజూచి అల్లుకొనును. నుఖదుఃఖాను భవమును జెందును. శీతోష్ణములను దెలిసికొనఁగలవు కావున గడ్డికంటె వీనినిఁ గోసిన నధికహింస. లతావృక్షములకంటె నధికచైతన్యము చేవలు, గ్రుడ్లు, కీటకములు,

పత్రములందు గలవు. కావున వీనిలో జీవము బ్రత్యక్షముగఁ గోచరించును. కోడిమెడఁ గోసినచో నెంతగాఁ దపతపలాడునో, మేకను గోసినచో చావఁబోవునపు డెంతగాఁ దన్నుకొనునో చూడుము. రాజా ! ఈ నోరులేని పశువులను అవిధిగా హత్యగావించుట కేవల స్వార్థమునఁ బొట్ట నింపుకొనుటకు గదా ? ఈ ప్రాణములకు ఘాతమొనర్చుట ఘోరపాపము ఇంతకంటే నధిక చైతన్యము హయ, గజ, మర్కట, గో, మహిషాది బుద్ధజీవులగు పశువులందు గలదు. వీనికంటె నధికముగ మానవులందును, మానవులకంటె నధికముగ బ్రాహ్మణులయందును, బ్రాహ్మణులకంటెను సర్వశ్రేష్ఠులు జ్ఞానులును, విద్వాంసులును, శాస్త్రపారంగతులు నైయున్నారు కావున నిన్నిటికంటెఁ బెద్దపాపము బ్రహ్మహత్య. బ్రహ్మహత్యకు మించిన పాపములేదు.

రాజుడిగెను :- “మనకుఁ దెలియకుండఁగనే నిత్యము ఈఁగలు, చీమలు, దోమలు, పురుగులు చచ్చుచున్నవి. ఇవి చచ్చినఁ బాపము కలుగదను కొందును.”

శుకుఁడిట్లనెను :- “ఏల కలుగదు రాజా ! పాపమును దెలిసిచేసినను దెలియక చేసినను ఫలము నందఱు ననుభవించి తీరవలసిందే కాని తెలియక పొరబాటునఁ ననిచ్చాభావముతో జేసిన పాపమునకు అపరాధము తక్కువ ఇట్టి పాపమును శుష్కపాపమందురు. దీనికిఁ బ్రాయశ్చిత్త మేమనఁగా గృహస్తు నిత్యము అతిథియజ్ఞము, పితృయజ్ఞము, దేవయజ్ఞము, ఋషియజ్ఞము, బలివైశ్యదేవ యజ్ఞము జేయవలయును. వీని నొనర్చుటచే నీ యజ్ఞాత పాపములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తమగును, వంచయజ్ఞముల నొనర్చకయే భోజనము చేయువాఁడును, అతిథి వచ్చినపుడు వానిని

విచారించనివాడును నన్నమును దినుటలేదు. పురుగులనే తినుచున్నాడు. మహారాజా : ప్రత్యక్షముగఁ జూచితిని ఒక గృహస్థుకడ నొక సాధువుండెను. గృహస్థు యెచ్చటికో బయటకు వెళ్లెను. ఇంతలోనే ఇంకొక గొప్ప సిద్ధపురుషుడు వచ్చెను. మొదటిసుండియునున్న సాధువు చాల మంచి పాయసమును వండుచుండెను. ఈ క్రొత్తసాధువును జూడగానే అతడు మండిపడెను. ఇట్లనుకొనెను :— “ఈతనికిని భాగమీయవలసి యుండును. కీరాన్నము నేడు బాగుగాఁ గుదిరినది. ఇతరులకుఁ గొంచె మైన నీయగూడదు.” అట్లనుకొని అతడు తలుపును వేసెను. గృహస్థుని ధర్మపత్నివచ్చి యిట్లు ప్రార్థించెను :— “స్వామీ ! ఇంకొక నూతన సాధువు విజయముచేసినారు. వారికినిఁ బ్రసాదమును దయ్యచేయవలెను” ఇది విని ఆ సాధువు మండిపడిపోయి ఆ స్త్రీని గద్దించి యిట్లనెను :— “ఇచ్చట వంటగింట లేదు పోండి” పాపమా స్త్రీ వెడలిపోయెను. నూతన సాధువునకు తొందఱగుటచే వారికి పాలనిచ్చిపంపివేసెను. నూతనసాధువు వెడలిపోయిన తర్వాత నా కీరాన్నము నాశించిన సాధువు పళ్లెములోఁ బాయసమును బోసికొనఁగానే దానిలో బియ్యం మెతుకులు లేవు. తెల్లని పురుగులు పళ్లెరములో నటునిటుఁ బారకాడుచుండెను. ఇప్పుడా సాధువు నకు జ్ఞానోదయమయ్యెను. అతడు పరువిడి యా సిద్ధ సాధువుకడకుఁ బోయి, అతనినిఁ దన యపరాధమును క్షమింపుమని పేడుకొనెను.”

సిద్ధసాధు విట్లనెను :— “పోదరా ! నీవు నాకేమియు నపరాధ మొనర్పలేదు. భగవంతున కపరాధమొవర్పితివి. అతనికి నివేదింపకయే, ఇతరులకుఁ బ్రసాదమిడకయే తినఁదలచితివి. కావున నీ ఫలాని స్థానమున నిన్నిదినములుండి సాధూచ్ఛిష్టమును దినుము. వారికంటుతోముము

అప్పటికీ దోషము పోవును.” కావున రాజా : ఇంతకుఁ జెప్పదలచిన దేమనఁగా పంచమహాయజ్ఞము లొనర్చక భోజనమొనర్చువాఁడు పురుగు లతో సమానమగు భోజన మొనర్చుచున్నాఁడు.

వానికిచ్చట కీటకములు కనబడకున్నఁ గనబడకపోవునుగాక. ఈ పాపమున నాతఁడు కృమిభోజనమను నరకమునకుఁ బోవును. ముందుగా వానిని కృములున్న కుండములోఁ బడజేయుదురు. అచ్చట వానిని నలు వైపులను గీటకములు కుట్టును. రాత్రింబవళ్ళతఁడు కృములనే తినుచుం డును. ఆ నరకమొక లక్షయోజనముల విస్తీర్ణము. నల్దిక్కుల నెటుగాంచి నను కీటకములే. అవి ఒక కుండమునుండి మరియొక కుండమునకుఁబోవు చుండును. అవి పాపులను దినును. పాపులా కీటకములనే తిందురు. వీటి నుండి రక్షింపఁ బడఁదలచుకొనినవాఁడు బాలకులకును, వృద్ధులకును, అతి ధులకును గోవులు మొదలగు వాటికినిఁబెట్టక తినరాదు. భూతబలి నొసం గక యేకాకిగా నెన్నడును దినరాదు.

అంతఁ బరీక్షిన్మహారా జిట్లనెను :— “ప్రభూ : మాంసభక్షణము చేయుకున్న జీవనమే నడువని దేశములు కొన్ని కలవు. ఒక్కొక్కప్పుడు విపత్తు సంభవించినపుడు మాంసమును దినియే జీవననిర్వాహ మొనర్చ వలయును. ఇట్టిదశలో నేమిచేయవలయును ?”

ఇది విని శుకుఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా : విపత్తు విషయము వేఱు. ప్రాణధారణ మొనర్చవలయునని ప్రబలేచ్ఛయుండి మాంసభక్షణ మొనర్చక ప్రాణము నిలువకున్నచో నదియొక విషయముకాదు. మాంస భక్షణముతప్ప వేఱుమార్గములేని దేశములలోను, సముద్రతటమునఁగల కొన్ని ద్వీపముల విషయములోను నదివేరు అచ్చట సంతటిదోషముం డదు. కాని అన్నము పాలు, ఫలములు తిని నిర్వాహము చేయఁగలుగు

చోట వ్యర్థముగ మాంసమును దినుటకు జీవహింసచేయుట అక్షమ్య పాపము. చాలమంది దుష్టులు పావురములను, గోయవంకలను, కొంగలను ఇతరపక్షులను బట్టుకొని తెచ్చి బ్రదికియుండఁగనే అగ్నిలోఁ గాలెదరు. వారు చచ్చి కుంభీపాక నరకమునకుఁ బోవుదురు. అచ్చట పెద్దపెద్ద తుక తుకనుడుకు తైలకుండము లుండును. వారిని దానిలోఁబడవైచి యమదూ తలు వేయించెదరు. పేదద్రోహులును, మాతృ పితృద్రోహులును, బ్రాహ్మణ ద్రోహులును, ఆ పశువుల తెన్నిరోమములు కలవో అన్ని వేలకొలఁది సంవత్సరములు కాలసూత్రమను నరకమందు బాధపడుదురు. ఆ నరకమందు పదివేల యోజనముల రాగినేలయుండును. అది యగ్నిచేఁ దప్తము చేయఁబడి యెఱ్ఱగనుండును. ఆ పాపిని ఆ యగ్నివలె నెఱ్ఱగ నై నభూమిమీఁదఁ బరువెత్తించెదరు. అతఁ డొక్కొక్కప్పుడు చూర్చుం డును, ఒక్కొక్కప్పుడు దొర్లును, ఒక్కొక్కప్పుడు నిలుచుండును. ఈవిధముగఁ జిరకాలమువఱకు క్లేశమును నహించును.

పాషండులగువారు కేవలము పాషండము కొఱకు, జిహ్వాస్వాదము కొఱకు యజ్ఞములను నెపమునను, దేవీదేవతలను పేరుతోడను పశువులను బలి నొసంగి మాంసమును రుచి యని దిని, తన మాంసమును బెంచు కొనునో, అతఁడు చచ్చి విశననమను నరకమునకుఁ బోవును. అచ్చట వాని అంగప్రత్యంగములు మాటిమాటికి గోయబడుచుండఁగా, మరల నవి అతుకుకొనుచుండును. ఈవిధముగ వారికి విరంతరము బాధను గలిగించు చుండును.

తామస భైరవ, యక్ష, రాక్షసుల కొఱకు నరమేధాది పాషండ యజ్ఞముల నొనర్చి పశువులనుగాని, పరపశువులనుగాని బలియొసంగి వారి

మాంసమును దినినచో, వారు స్త్రీలు కానిండు, పురుషులు కానిండు ఘోర
నరకములకుఁబోయి, అచ్చట నదేవిధముగ వధింపఁబడుదురు. వీరు దేనిని
జంపినారో వానిచేతనే చేదించి రక్తపానము నొనర్తురు, మాంసమును
దిందురు. వ్యాదులవలె వధింపఁబడు నప్పుడప్పుడు మిక్కిలిహర్షించెదరు.

రాజకీర్మచారులు లోభవశమున నిరపరాధులకును, అపరాధము
న్నను బ్రాహ్మణులకును దండనముగాని, ఉరిశిక్షగాని యొసంగినచో వారు
చచ్చినతర్వాత సూకరముఖమును నరకమునఁ బడుదురు. అచ్చట యమ
దూతలు వారిని గానుగలోవైచి త్రిప్పెదరు. చెఱుకుముక్కలు నలిగినట్లు
నలుగుచుండఁగా వారి యవయవములు నలిగి పిప్పిపిప్పి యగుచుండఁగా
వారు హాహాకారము తొనర్చుచు నేడ్చెదరు.

మొదట పశువులను వృశ్వాసమును గలిగించి పెంచి, తర్వాత
వాటిని చేదించి తిన్నను, గంటమునకు గ్రుచ్చి కార్చినచో, వారు చచ్చిన
తర్వాత వారిని నల్లే కాల్చెదరు.

శుకదేవు డిట్లనెను :— “మహారాజా ! అధికముగ నేమని చెప్పు
దును. సాధ్యమైనంతవఱకు ఏ జీవిని హింసింపఁగూడదు. ఇంతయేల
నల్లులు, పేలు సర్పములు, తేళ్ళు వీనినిఁగూడ చంపరాదు.”

ఇది విని రాజిట్లనెను :— “స్వామీ ! మీరిప్పుడు హద్దు నుల్లం
ఘించుచున్నాము. దుష్టులను దండించుట ధర్మమును బుణ్యమునై యున్నది.
ప్రత్యక్షముగ మన శరీరములోని రక్తపానము నొనర్చి క్లేశమునొనర్చు
వాటినిఁ జంపకపోవుట యేమి పుణ్యము ? అట్లైన మనము యుద్ధములలో
శత్రువులను గొట్టుటయుఁ జంపుటయునుబాపమే.”

అంత గంభీరుడై శుక డిట్లనెను :— “అట్లుకాదు రాజా !
యుద్ధమున నెదురుగా శత్రుమును దీసికొని పోరాడవచ్చిన శత్రువును,

జంపుట పాపముకాదు. అది క్షత్రియధర్మము. పుణ్యకార్యము. అతతాయినీ జంపుట ధర్మమే, గ్రామమునకును, గృహములకును నిష్పపెట్టువాడును విషము నొసంగువాడును, అన్యాయపూర్వకముగఁ జేత శత్రుమును ధరించి వధించుట కుద్యుక్తుడైనవాడును ధనాపహరణ మొనర్చువాడును ఎవరి క్షేత్రమునైనను, స్త్రీనైనను బలవంతముగ గ్రహించువాడును నాతతాయులనబడుదురు. వీరినిజంపుటచేఁ బాపమురాదు; పైగాఁ బుణ్యమే. కాని రాజా! నల్లులు, పేలు మొదలగునవి యేమి చెరుపొనర్చినవి? అవియు బ్రదుకఁగోరుచున్నవి. రక్తపాన మొనర్చుట వాని వృత్తి. వాని నధికముగఁ నేమిచేయవలయుననఁగా నేదో విధముగ మన శరీరమునుండి వేటుచేయవలయును.”

రాజిట్లనెను :— “స్వామీ! అయితే మానవుడెంతవఱకు హింస నుండి తప్పించుకొనఁగలడు? గాయములలోఁ బురుగులు పడిన నౌషధములచేఁ జంపకున్న శరీరమంతయును గ్రుళ్ళిపోవును. కడుపులో నెన్నియో చిన్నచిన్న పురుగు లసంఖ్యాకములు గనబడును. అవి మలముతో వచ్చుచుండును. వాటిని నౌషధముతోఁ జంపకుండిన జీవితమే యుండదు. హింస లేకయుండనే యుండలేము.

అంత శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా! అట్లుకాదు. తప్పనిసరియైనచో నేమిచేయఁగలము? చేతనైనంతవఱకు వ్యర్థముగ హింసచేయరాదు. ఎంతవఱకు తప్పించుకొనుటకు వీలున్నంతవఱకు తప్పించుకొనవలెను. చాలమంది సాధువులు చేతులార నల్లులను, బేలను బయటకుఁదీసి పాటవేయరు. గాయములోని పురుగులు క్రిందఁబడిపోవుచో మరల వాటిని దీసి గాయములలోఁ బడవేయుదురు. చాలమంది పచ్చికాయలలో నధిక

హింస యున్నదను భయగారణమునఁ జెట్టునుండిరాలిన ఫలములనే తిని యుందురు. చాలమంది పచ్చియాకులలో నధికహింస కలదనుకొని యెండు టాకులను దిని జీవనధారణ మొనరించెదరు. సారాంశమేమనఁగా శక్తి యున్నంతవఱకు హింసను జేయరాదు. ఎవరెవరినిఁ గష్టపెట్టినారో వారట్టి ఫలమునే అనుభవింపవలయును. ఈవిధముగ హింసలకు ఇంకను ననేక నరకములు కలవు. వాని వర్ణనమును నేనెంతవఱకు చేయఁగలను. ఇప్పుడు నీవు మిగిలిన నరకముల వర్ణనమును వినుము.”

నారకీయ గతివర్ణనము

347

శ్లో. లోకే వ్యవాయామిష మద్య సేవా
నిత్యాస్తు జంతోర్జహి తత్రచోదనా
వ్యవస్థితి స్తేషు వివాహ యజ్ఞ
సురాగ్రహరాసు నివృత్తిరిష్టా॥

శ్రీ భాగ. ౧౧ స్కం. ౫ అ. ౧౨. శ్లో

కర్మలు చెడ్డవియును లేవు, మంచివియును లేవు. వానియందుగల అసక్తియే సుఖదుఃఖములకుఁ గారణము. జీవులకు స్వాభావిక ప్రవృత్తి సాంసారిక విషయములందే యుండును. ఆ ప్రవృత్తిని సంయమమందుంచుటయే ధర్మము. అసంయమ మొనర్చి తనకిష్టమువచ్చినట్లు చేయుటయే అధర్మము. ఎవరకేది యుత్పత్తి స్థానమో దానియందు స్వాభావికమగు

నాసక్తి యుండును. మాజన్మ మధురామండలమందైనచో నా భూమి యందు మనకు సహజప్రేమ యుండును. కావున స్త్రీ పురుష వ్యవసాయ మందు మైథునమందు స్వాభావిక ప్రవృత్తి కల్గును. దీనిని నేర్పవలసిన పనియు నేర్చుకొనవలసిన పనియు నుండదు. ఈ శరీరము మాంసము యొక్క సారభూతమగు రజోవీర్యములచే నేర్పడినది. అందువలన మానవులకు ఆన్నసారముగల స్వాదుపదార్థములందు స్వతః ప్రవృత్తి కలుగును. ఇదేనిధముగ మానవుఁడు కొన్నాళ్ళకు సంసారమును మఱచి కొంచెముగ నాత్మవిస్మృతినిఁ గోరును. యోగమొనర్చి సమాధినిఁబొంది జగత్తును మఱచుట కఠినము—కావున మానవుఁడేదో మాదకద్రవ్యమును నేదోరూపమున సేవింపఁగోరును. ఈ స్వాభావిక ప్రవృత్తులను అప్తవచనముల వలనను, శాస్త్రవాక్యముల వలనను సంయమమునకుఁ దెచ్చుకొనుటకే ధర్మమని పేరు. వీని నేవిధముగను నావకయే యింద్రియములను స్వచ్ఛందముగ విషయములందు వదలుట, ఇష్టము వచ్చినట్లు విషయ ప్రవృత్తినిఁ జెందుటయు నధర్మము. పూర్వము కృతయుగములో నందఱకును స్వాభావిక ప్రవృత్తి ధర్మమందుండెడిది. అప్పుడు నియమమును లేదు వివాహబంధమును లేదు. నరకముగాని, రోగముగాని, యముఁడుగాని, మృత్యువుగాని లేదు. పాపము లేనప్పుడు మృత్యువేలేదు. మృత్యువులేకున్న నరకములేదు, దుఃఖమునులేదు. యమునితోఁ బని యేమున్నది? జనము స్వర్గమునకు వెళ్ళివచ్చుచుండెడివారు. దేవతలకును, మనుష్యులకును భేదము లేకుండెను. సోదర సోదర న్యాయముతో మీరు మాకడకురండు మేము మీకడకు వచ్చెదమన్నట్లుండెను. క్రమక్రమముగ మానవులలోఁ బాపవృద్ధి యగునప్పటికి వారిని దండించుటకు బ్రహ్మ యముఁడను నొక నూతన లోకపాలుని సృష్టించెను. యమధర్మ

రాజిట్ల నెను :— “స్వామీ ! నే నెచ్చెచ్చటని పాపుల వెంటఁది గుఱుం
దును, నా సమీపమునకు బాపులను దెచ్చుటకు దూతల నొసంగుఁడు.”

అప్పుడొక బ్రాహ్మణుఁడు తపస్సు చేయుచుండెను. బ్రహ్మ వానికి మంచి
చెడ్డలుచెప్పి, వరదానాదిలోభమునొసంగి ధర్మరాజునకు మంత్రిగానొనర్చెను.

అతనిపేరు మృత్యువు. మృత్యువిట్ల నెను :— “ఇది అపయశమునకు సంబం
ధించిన విషయము. మీరు నాకు బ్రాహ్మణులను జంపు పనినిఁ బెట్టెదరేల
అందఱు నన్ను దిట్టుకొనుచుందురు.” అంత బ్రహ్మ రోగములను
బుట్టించి యిట్లనెను :— “నీవీ రోగముద్వారా ప్రాణులను బట్టుకొని
రావలెను. వీటిని నిమిత్తకారణముగఁ బెట్టుకొన్నచో నిన్నెవరును దూషిం
చరు” పాపాత్ములను బుణ్యాత్ములను మృత్యువు యమధర్మరాజు దగ్గ
ఱకుఁ దీసికొనిపోఁగా, పుణ్యాత్ములను సరిగా స్వర్గమునకుఁ బంపును.
పాపాత్ములకొఱకని నరకములేర్పడినని. ఎన్నిపాపములుండిన నన్నినరక
మాలు. ఇదంతయును నరకముల సంక్షిప్తచరిత్రము. ఈ యాధ్యాత్మికా
భ్యాసముయొక్క గూఢరహస్యమును జ్ఞానియే యెఱుఁగగలడు.

ధర్మాధర్మములకు శాస్త్రమే ప్రమాణము. కర్తవ్యమేదో, అకర్తవ్య
మేదో ఇది తర్కముచే సిద్ధించునది కాదు. పరపీడనము, అనఁగా నితరు
లకుఁ గ్లేశమును గలిగించుటయే పాపమగుచోఁ బరశ్రీ గమనమందట్లు
కాదు. అది మహాపాపము ధర్మమర్యాద భేదసమునర్చువారే పాపులు.

స్వాభావిక వృత్తిని సంయమమందుంచుటకే ధర్మమందురు. వృత్తు
లందుఁ గర్తవ్య కర్తవ్య జ్ఞానములేక యిష్టమువచ్చినట్లు చేయుటయు,
యింద్రియముల కధీనులై స్వేచ్ఛాచారముగ వర్తించుటయు నధర్మము.
శ్రీ పురుషులకు తమ ఉత్పత్తిస్థానములందు మైదునమందు స్వాభావిక
ప్రవృత్తి యుండును, ఈ ప్రవృత్తిని నిర్జించి నివృత్తిచెందిన సర్వ

శ్రేష్ఠమే; అట్లు నివృత్తినిఁ జెందకున్నచో శాస్త్రీయవిధిగా ధర్మపూర్వకముగ వివాహమొనర్చుకొనుమని ధర్మము చెప్పును. ఋతుకాలమునఁ దన భార్యయందే సంతానేచ్ఛచే గమనమొనర్చుము. ఇది ధర్మము. ఇదిగాక పరశ్రీ గమనమధర్మము. ఇదేవిధముగా నందఱును ధర్మమర్యాద బంధించును. ఈ ధర్మమర్యాద నతిక్రమించినవారు అసిపత్రమను నరకమునకుఁ బోయి నానాకేశములను సహింపవలసి యుండును.

శుకుఁ డిట్లనెను : — “మహారాజా ! ద్విజులు మోహవశమున సురాపాన మొనర్చినచో నాతని ముఖమున నరకమందు కలిగిన నినుమును బోయుదురు. రాజా ! ప్రపంచములో మూడే ఘోరపాపములు—అనత్యము పలుకుటయు, అహంకారమునకు వశీభూతుడై పరులకుఁ గష్టమును గలిగించుటయు, అనఁగా హింసించుటయు, పరశ్రీగమనము. మహారాజా ! తన భార్యగాక పరశ్రీని కుదృష్టితోఁజూచుట మహాపాపము; కాని గురుశ్రీగమనము చేయువాఁడు చండాల సదృశుఁడు. వాని ముఖమును జూచినను బాపమే. అగమ్యుత్రితో గమనమొనర్చిన పురుషుడును, అగమ్య పురుషునితో వ్యభిచారమొనర్చిన త్రియును వీరిద్దరను యమదూతలు నరకమునకుఁ గొనిపోయి, అనేకవిధములగు బాధలను బెట్టెదరు. అచ్చట లోహముతోఁ జేయబడిన శ్రీ పురుష విగ్రహములను బాగుగా నెఱుగ నగ్నితప్త మొనర్చి వ్యభిచార మొనర్చిన పురుషుని అట్టి తప్తలోహ శ్రీ విగ్రహమును, వ్యభిచార మొనర్చిన త్రిని బాగుగా తప్త మొనర్పఁబడి పురుషలోహ విగ్రహమును దిగంబటలై ఆలింగనమొనర్చుకొమ్మందురు.

విచారించకయే నందఱుతో న్వచ్చందముగ వ్యభిచరించు త్రిపురుషులను వజ్రకంటక, శాల్మలి మొదలగు నరకములకుఁ గొనిపోయి పెద్దపెద్ద ముండలయందు నగ్నిమొనర్చి యీడ్చెదరు. వారి మర్మస్థానములలో

బాగుగాఁగాల్చిన ఇనుపముండలను గ్రుచ్చెదరు. “మహారాజా : గొప్పవర్ణములోఁబుట్టి, సదాచారియై యుండి నీచవ్యభిచార మొనర్చువారును బతితులును, గులటలునైన ప్రిలతోఁ బాపపూర్ణ వ్యభిచార మొనర్చినయెడల విచారింపక పశువులవలె దురాచారమొనర్చుచో, చావఁగానే వారిని యమదూతలు చీము, విష్ణాకుండములలోను, మాత్ర, కఫభరిత గర్తములందును బడవేయుదురు. అచ్చట వారు మలమాత్రములను జీమునుద్రావుచు విలపించుచుఁ దడతడ గొట్టుకొనుచుందురు. రాజా : సగోత్ర కన్యక తనకు సోదరియేకదా : ఇట్టి కన్యలతోడను, ప్రిలతోడను సమాగమమొనర్చిన పాపులను యమదూతలు లాలాభక్షమను నరకమందుఁబడవైచి వీర్యముతో నింపఁబడిన కుండములలోఁ బడవైచి, వానినోట వీర్యమును బోయుదురు. దానినే తినుటకును ద్రాగుటకును నొసఁగెదరు. రాజా : అధికముగ నేమి చెప్పఁగలను : నరకమునఁ బడకుండవలయునను పుష్కలు పరప్రివైపునఁగు దృష్టితోఁ జూడరాదు. తమ మేలును గోరుకొను ప్రిలు యమయాతనలు పడగూడదనుకొనిన ప్రిలు తమ పతినిఁదప్ప మిగిలిన వారిలోఁ బెద్దవారినిఁ తమతండ్రులుగను, సమానవయస్కులను సోదరులుగను, జిన్నవారినిఁ దమ యౌరసపుత్రులుగను జూచుకొనవలెను.

ఇదేవిధముగ రాజా : ఇతరుల వస్తువులను నడుగకయే తీసికొనుటయు, దొంగతన మొనర్చుటయు నివియన్నియును ఘోరపాపములు. పరధనములను, పరప్రిలను, అన్యప్రియ వస్తువులను వారినుండి బలవంతముగ లాగుకొని పోయినవారును, దొంగిలించినవారును, దామిన్రనరకమునకుఁబోయి అసహ్య యాతనల ననుభవింపవలసియుండును. అచ్చట వారి వీఁపుపైఁ దడతడమని కొఱడాదెబ్బలు పడును. దొంగతన మొనర్చు

వారును, పరధనముల నపహరించువారును గృహదాహకులును విషమును బెట్టువారును, తేశ్వను పాములను బడవేయువారును వజ్రకంటకమును నరకమునకుఁ బోవుదురు. అచ్చట గట్టి యెముకలుగల కుక్కలచే నిరంతరము కఱవఁబడుదురు. వారేడ్చుచుందురు. అఱచుచుందురు. కాని వారు నిరంతర మీవేదనల ననుభవింపవలసి యుండును.

ఎవరైన ప్రీ పురుషులను మోసగించి యుపభోగించుచో వాని నంద తామిద్రమమును నరకమునఁ బడవేయును. అహంకారమునకు వశీభూతుఁడై మోహవశమునఁ దన కుటుంబప్రోక్షణకొఱకు అనేకవిధములగు బాపముల నొనర్చుచో నాతఁడు మహారౌరవమును నరకమందు రురువను సర్పముల చేతను గ్రూరజంతువులచేతను గాటువేయఁబడుచుండును. ఎవ్వరికి నేమి యును బెట్టక, పరమార్థములేక కేవలము తన శరీరమునే బలిపించుకొని తనదేహమునే సర్వస్వముగ నెంచువాఁడు మహారౌరవనరకమునఁబడును. అచ్చట రురువను సర్పము లనేకములు అతని యంగములనన్నిటినిఁ గొటికి తినును. శరీరము మరల నతుకుకొనును, మరలఁ గొఱుకును. ఇట్టివ్యాపారము వేలకొలఁది సంవత్సరములు జరుగుచుండును. రాజు గాని, రాజపురుషులుగాని వారివారి ధర్మములనుబాలింపక పాపమొనర్చుచో వచ్చి దోషాయములచేఁ బ్రజాద్రవ్యము నపహరించినచో నాతఁడు చచ్చి వెతరణీనదిలో మునుగుదురు. ఆ నదిలో మూత్ర, పురీష, రక్త, పూయ, కేశ, నఖ, అస్థి, మేద, మాంస, వసా, కఫ వీర్యాది ఘృణిత పదార్థములు ప్రవహించుచుండును. వాటినే వారు తినుచుందురు. దానిలోఁ బెద్ద పెద్ద మకరములు, సొరచేపలు నివసించుచుండును. అవి జీవునిమాంసమును జీల్చి తినుచుండును. ఈవిధముగ రాజా : పరకమం దసంఖ్యాకములగు యాతసలున్నవి. వీటినిగూర్చి ముందు వర్ణింపఁగలను.

శ్లో॥ దృష్టశ్చ తాభ్యాం యత్పాపం జానన్నప్యాత్మనోఽహితమ్
కరోతి భూయో వివశః ప్రాయశ్చిత్త మథో కథమ్!

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౯ శ్లో.

మీరవునన్నను గాదన్నను పాపఫలము ననుభవించి తీరవలసినదే. ఇంద్రియ తృప్తికై యెన్ని యుపాయములను వెదకుదురో వాసనలంతగా వృద్ధినిఁ బొందును. వాసనాభివృద్ధియే యంత్రస్పృష్టిని గావించును. వాసనాదీనులై యెవరెంత సుఖమును గోరుదురో, వానికంతటి దుఃఖము లభించును. వాసనయనునది ప్రజ్వలితాగ్నివంటిది. దీనిలో విషయరూప మగు హవిస్సును లేక పుతము నెంతయధికముగఁ బడవేయునో అంత వేగ మధికమగును.

శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! ద్విజుఁడై శ్వాన, సూకర, గర్దభ కుక్కుటాది విష్ణుభోగులగు నశుచి జంతువులను బెంచుచో, నిత్యమెవఁడు హింసానిరతుఁడగునో అతఁడు నరకమందు యమదూతలచేఁ దీక్షణబాణము లచే నదా వేధింపఁబడుచుందురు. రాజసభయందు కూటసాక్ష్యమును జెప్పు వారిని అపీచిమత్తను నరకమునకుఁ గొనిపోయి నూర్లకొలఁది యోజన ములయెత్తుగల పర్వతముమీఁదనుండి క్రిందకుఁ బడవేయుదురు. గర్వము కలిగి మదోన్మత్తుఁడగు వానినిఁ దానే సర్వశ్రేష్ఠుఁ డనుకొనువానిని జ్వర కర్దమ నరకమునకుఁ గొనిపోయి, మిక్కిలి యుష్పగానుండు నీటిలోను బురదలోను బడవేయుదురు. నిరంతరము దానినే త్రాగించెదరు. కోనుఁ బడిన యాతని యంగములపై నుష్పచల్లఁబడును. మాటిమాటికి అనీటిలో

ముంచి యెత్తుచుందురు. మిక్కిలిగాఁ గ్రోధమునుజెంది యితరుల కుద్వేగము గలిగించు వారలను దండశూకమను నరకములోఁ బడవేయుదురు. అచ్చపైదైదు, ఏడేడు ముఖములుగల సర్పములు నిరంతరము కఱచుచుండును. రాజా : విశ్వాసము లేనివాఁడును, అకారణముగ నందేహించువాఁడును, ధనలోభులును, నవిశ్వాసియు, ధనమే సర్వస్వమనుకొను పాపిచచ్చి సూచీముఖమను నరకమునఁ బడును, అచ్చట యమదూతలు సూదితో గుడ్డలను గుట్టివట్లు వారినిఁ గుట్టుదురు.”

ఇది విని శౌనకుఁడు సూతునితో నిట్లనెను :— “సూతా : ఈనరక కథను వినుచుండిన మాకు గగుర్పొడుచుచున్నది మహాభాగా : ఇప్పుడిక వీని వర్ణనమును బూర్తికావింపుఁడు పాపము లసంఖ్యాకములు. మీరు మాకు మహాపాపములను గూర్చి చెప్పుడు. వానినుండి బయటఁ బడుటకుఁ బ్రయత్నించెదము.”

ఇదివిని సూతుఁ డిట్లనెను :— మునులారా : పాపములకు లెక్క లేదని నేను చెప్పియేయుంటిని. అయినను మహాపాపములైదు. ౧ బ్రహ్మహత్య, ౨. ద్విజుఁడై మదిరాపాన మొనర్చుట, ౩. సువర్ణరత్నములను దొంగిలించుట, ౪. గురు స్త్రీ గమనము, ౫. ఈ నల్గురతో నిరంతరము స్నేహమొనర్చువారు. వీరైదుగురును మహాపాపులనఁబడుదురు. సాక్షాత్తుగ బ్రాహ్మణహత్య, వ్రత్యక్షసురాపానము, సువర్ణమును దొంగిలించుట, గురుపత్నీగమనము, ఇవి మహాపాపములే. కాని ఇంతేకాదు. వీనికి సమానముగ, వీని కష్టమునకు నమకక్షమున ననేకపాపములు కలవు. వానిలోఁ గొన్నిటిని జెప్పెదను. మీరు వీనిని ధ్యానపూర్వకముగ శ్రవణ మొనర్పుఁడు.

బ్రాహ్మణుడు, వేదజ్ఞుడు, సదాచారి, జ్ఞాని, విజ్ఞాని ఆతఁడెట్టివాఁడైనను సరియే ఆతనిని హత్య యొనర్చుట మహాపాపము. పంక్తిలో భోజనమునకుఁ గూర్చుండుఁగా గొంధఱకు మంచిమంచి వస్తువులను, మరి కొందఱకు చెడ్డచెడ్డ వస్తువులను వేయుచుఁ గొంధఱకసలు వేయకుండుటయు, నిట్టి పంక్తి భేది బ్రహ్మహత్య నొనర్చినవానితో సమానమగు పాపియే. కేవలము కడుపునింపుకొనుటకై వంటజేసికొనువారును, బ్రాహ్మణులలో దోషమునెన్నువారును, వారిని నిందించువారును, నీచులభృత్యులై నీచాదేశమును బ్రాహ్మణులద్వారా పంపువారును, వేదములను లిఖించియు లేక వాని ఫలముల నమ్మువారును బ్రహ్మహత్య చేసినవారితో సమానులే. ముందుగా నొకానొక ఆశగల బ్రాహ్మణునిఁ బిలిచి “బ్రాహ్మణదేవా : నేనీ కార్యముకొఱ కింతటి ధనమొసంగఁగలను విశ్వసింపుడు. ఫలాని రోజున మాయింటికి రావలె”నని ఆశఁగొలిపి, ఆతఁడురాఁగా తానిచ్చుటకు సమర్థుఁడైయుండియు నాతనికి ధనమునీయక పైగా వాని నవమానించిన వాఁడు బ్రహ్మఘాతియే.

బ్రాహ్మణుఁడైన తీర్థమునకు స్నానమొనర్పబోవు చున్నను దేవతాపూజనమునకుఁ బోవుచున్నను, నీచత్వముచే విఘ్నమొనర్చు నెడలను స్వార్థవశమున నడ్డగించినను బ్రహ్మహత్యతో సమమగు పాపమే అంటుకొనును. అత్మస్తుతియుఁ బరనింద నొనర్చువాఁడును, అసత్యములు పలుకువాఁడును బ్రహ్మఘాతకునితో సమానమగు పాపియే.

అధర్మ కార్యము నొనర్చువాఁడును, దాని ననుమోదించువాఁడును ఇతరులకు సదా ఉద్వేగమును గలిగించువాఁడును, ఇతరుల దోషములనే వెదుకుచు నితరులకుఁ జెప్పుచుండువాఁడును, దంభాచారియై పాషండమార్గమున నిరతుఁడైనవాఁడును, తీర్థములందును, గ్రామములందును సదా దాన

మడుగువాడును, దొంగని దానములనెల్ల గ్రహించువాడును, నిత్యము జీవులకు హింసఁగావించువాడును, ప్రాణులను జంపుటయే వ్యాపారముగఁ గలవాడును, వీరందఱును బ్రహ్మఘాతకునితో నమానమగు పాపులే. వీరిని దూరముననుండఁగనే ఒక నమస్కారమొనర్చి తొలగి పోవలెను. చేతనైనంతవఱకు వీరితో సంసర్గ మొనర్పరాదు.

ఇక సురాపాన విషయమునుగూర్చి వినుచు. సుదిరాపానము వివేకమునంతను భ్రష్టమొనర్చునట్టి వస్తువు. ఇంతకంటె నశుద్ధమగువస్తువీ ప్రపంచమున నేదియునుండదు. స్త్రీ పురుషుల శరీరమందు మల, మూత్ర, కఫములు, గుబిలి, చీమిడియు. అస్థి, రక్త, మాంస, మజ్జా, లాలా, వమనములును, చొంగ, రజో, వీర్య, నఖకేశాదులు ఒకదానికంటె నింకొకటి యెట్లు పుణితములును నశుద్ధములగు వస్తువులో అట్లే మురికి చీఁగిన వస్తువులచే సారాయి తయారుచేయఁబడును. త్రాగఁగానే మానవుని నున్మత్తునిఁగా నొనర్చును. సుదిరాపానముచేఁ గామవాసన అధికమగును. లజ్జపోవును. స్త్రీ పురుషులు స్వాభావికముగ లజ్జావశమునఁ బాపప్రవృత్తులు కాకున్నచో వారిని దుష్టులు సుదిరాపాన మొనరింపఁజేసి వశపఱచుకొందురు. సుదిరాపాన మొనర్చుటవలన రక్తమునకు ఉష్ణత కలిగి, రజోవీర్యములు బయటఁబడుటకు స్వాభావిక ప్రవృత్తి కలుగును. ఆ మదమునఁ బురుషుఁడు కామవాసనా సాధనములను వెదకుచుండును. ఎవరు ఎదుటఁబడిన, వారితో నిర్లజ్జుడై పాపాచరణ ప్రస్తావమొనర్చును. వేశ్యలు నిరంతరము సురాపానముచేతనే పాపప్రవృత్తినిఁ జెందెదరు. వారికడకు వచ్చినవారినెల్ల సురాపానీయులుగా నొనర్తురు. మద్యపాన మొనర్చువాడు వేశ్యగామి కాకపోవుట అశ్చర్యకర విషయము. సురాపానముచేసిన ఫలము వేశ్యాగమనము, జూదమాడు వ్యసనము, ఇతరు

లను మోసగించి ధనాపహరణ మొనర్చుటగా నుండును. మదిరాపానోన్మాదమున మౌనము, డకార్యములను జేయుచు, నస్తవ్యస్తముగ నుండును. దానివలన నెన్నటికిని దృష్టియుండదు. కైపురిగెనా మరల ద్రాగఁ గోరిక కలుగును. అది దొఱకకున్నచో నాతఁడనేక పాపములందు బ్రవృత్తుఁడగును. కుకర్మలన్నియును జేయుచు సురాపానేచ్ఛ కలిగియేయుండును. ఇట్టి యశుద్ధ పదార్థమును ద్రావుచు స్వభాగ్యులైనవారి జీవితమును దుఃఖమయము కావించుకొనుచున్నారు. చచ్చి సరకములందు నానాయాతనల ననుభవించుదురు.

మహారాజా : ముందుగా సామాన్యముగ, వృక్షదులనుండి తీసి బౌషధసారముగ కల్లునుదీసి త్రాగుదురు. ఒకసారి అసురులు తమ గురువగు శుక్రాచార్యునకు, అతని ప్రేయశిష్యులు బృహస్పతి పుత్రుడగు కచునిఁజింపి, కాల్చి, అట్లు కాల్చిన బూడిదను గలునందుఁగలిపి ఆయనకుఁ ద్రావనిచ్చిరి. త్రాగిన తర్వాతఁ దనబుద్ధి భ్రష్టమైనదనియు నది యేదియో అత్యంత మృణీతమగు నశుద్ధవస్తువనియుఁ దెలిసికొనెను. అప్పటినుండి ఆతఁడిట్లు నియమము నొనర్చెను. “నేటినుండి యేదీర్ఘ బ్రాహ్మణుఁడు సురాపానము నొనర్చునో వానికి బ్రహ్మ హత్యతో సమానమగు పాపము లభింపఁగలదు. రాజా : మదిరాపాన మందఱకును నిషేధమే; కాని బ్రాహ్మణుఁడు దానిని స్పర్శింపఁనైన స్పర్శింపగూడదు. ఎవఁడట్లు స్పర్శించునో ఆతఁడందఱకంటె గొప్పపాతకి. ప్రత్యక్ష సురాపానముతో సమానమగు పాపములను నీకు నేను జెప్పెదను, దత్తచిత్తుఁడవై వినుము.

వేశ్యలయింట భోజనమొనర్చుటయు, వేశ్యాసంసర్గమును నివి సురాపానమునకు సమానములు. కావునఁ బొరపాటున నైన వేశ్యాసంసర్గ

మొనర్పరాదు. పతితుడు, పాపవృత్తి నొనర్చువాడు, చోరుడు, జూదరి. సురాపాన మొనర్చువాడు, జీవహింసకుడు వీరియిండ్లయందు వీరితోఁ గూడి భోజనముచేయువాడు సురాపాన మొనర్చిన పాపమే లభించును. ఆరంభించిన యుపాసనమును మోహవశమున వదలుటయును, మూర్తి పూజ యొనర్చుచు స్త్రీతో సంసర్గమొనర్చువాడును, నీచులతోఁ బిలువగానే పోయి భోజనమొనర్చుట మొదలగు పాపములు సురాపానముచేసిన పాప ముతో సమానమైనవి.

తృణమును దొంగిలించుటయైనను జెడ్డదే, పాపమే. వస్తువు యొక్క మహత్వముచేఁ జోరీపాపము పెద్దదగును. వ్యాపార మొనర్చుట వేశ్యావృత్తి వంటిదే, కాని సువర్ణకాయ (కంసాలి)ని నింతగా నింద శాస్త్రము లేలచేసినవనఁగా సువర్ణకాయుడు బంగారమును దొంగిలింపక మానడు. సువర్ణమును హరించుట మహాపాపము కావున నాతని సంసర్గము వర్జితము.

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా : అతఁడు దొంగిలింప కున్న సంసర్గము దోషము లేదా ?”

సూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ : దోషమేమియును లేదుగాని అట్లుండదు. కోటికొకఁడిట్టివా డుండును. తాను జేయకపోయినప్పటికిని, సువర్ణమును దొంగిలించినవారితో మజ్జనపానాదు లొనర్చినను బాపము కలుగును. వ్యాపార తికమకచేయక, సత్యానత్యములు పలుకక యెవడో యొకడుండును, అట్లే యెవ్వడో ఒకడుతప్ప సువర్ణము దొంగిలింపని స్వర్ణకాయుడుండడు. ఈ విషయమున నొక మనోరంజకమగు ఉపాఖ్యానమును వినుడు.”

ఒకరాజుండెను. అతనికి సువర్ణవస్తువులు, పాత్రలు, ఆ భూషణములు చేయింపవలయునను వ్యసనముండెడిది. స్వర్ణకారుల ననేకులను దూరదూరములనుండి పిలిచియుంచెను. ఒక దినమున నాతడందఱను బిలిచి నవ్వుచు నిట్లడిగెను :— “ఓయీ ! మీరు సత్యము చెప్పవలయును. రూపాయి కెన్నియణాలు హరించెదరు ?” ఒకడిట్లనెను :— “మహారాజా ! మేము హరింపము, ఇంకొకడు రూపాయికి ఒకయణాయనియు, ఇంకొకడు రెండణాలనియు, మఱియొకడు నాలుగణాలనియు జెప్పిరి. ఒకడిట్లనెను :— “మహారాజా ! నేను రూపాయిలో పదునైదణాల ముక్కాని దొంగిలించెదను.”

రాజాశ్చర్యమునకు మేఱలేకుండెను. అతడు మిక్కిలి విస్మయముతో నిట్లనెను :— “కన్నులయెదుట దొంగిలింపఁగలవా ?”

అతడు నవ్వుచు నిట్లనెను :— “మహారాజా ! అట్లుకాకున్నఁ గళయేమున్నది ? చూతనప్పుడింటికి గన్నమువైచి పిటికిపందలై దొంగలు దొంగిలించెదరు. మాది దొంగతనము కాదు. ఇది కళ.”

రాజిట్లనెను :— “మంచిది. మీకు పరీక్ష. అయిదుశేర్ల సువర్ణముతో నిచ్చట నా యెదుట గూర్చుండి ఒక విగ్రహమును దయ్యపుచేయవలెను. రూపాయిలో బదునైదణాలు ముక్కాని నెట్లు దొంగిలించెదవో చూతము.”

స్వర్ణకారు డిట్లనెను :— “మంచిది మహారాజా ! తమ యాజ్ఞప్రకారమే నేను దర్బారుముందే తయ్యపుచేసెదను.” మహారాజునకు అతని సాహసమున కాశ్చర్యము కలిగెను. అతడందఱలో విశ్వాసపాత్రుడగు వృద్ధమంత్రిని గూర్చుండబెట్టెను. విశ్వాసపాత్రులగు పూర్వపు సిపాయీలను నల్వరను గూర్చుండబెట్టెను. రాజిట్లాజ్ఞాపించెను. “అతడు వచ్చి

నపుడు గుడ్డలువిప్పి పరీక్షచేయుడు. సదా యీతనిచేతులవైపే చూచుచుండుము. ప్రతిది కడకు దీసికొనిరండు. ఈతని వస్తువులనన్నిటిని నాకు జూపించి పెట్టెలో బెట్టుడు. బీగమును నావద్దనుంచుడు.”

వృద్ధమంత్రి రాజ్ఞాజ్ఞను చాలజాగ్రత్తగా బరిపాలించెను. అందఱు కును మిక్కిలి కుతూహలముండుటచే నందఱును శ్రద్ధగా జూచుచుండిరి. అతడు పగలంతయును బనిచేయును. సాయంకాలమునకు రాజు స్వయముగావచ్చి తనయెడట దిగంబరినిజేసి పరీక్షచేయించి నువర్ణమును దూచి, తాళమువైచి, బీగమును దనదగ్గఱ నుంచుకొనుచుండెను. న్వర్ణకారుడు వెళ్ళిపోవును. పగలంతయును నాతడిచ్చట పనిచేసి, రాత్రియందు సరిగా నదేవిధముగ నిత్తడివిగ్రహమును నదేకాలతితోడను బరువుతోడను దనయింట దయ్యించేయుచుండెను.

కొంతకాలమునకు రెండు విగ్రహములును దయారయ్యెను. రాజు మిక్కిలి యానందించి, నాదగ్గఱ వీరియాటలు సాగవు. విగ్రహము తయారుకాగానే దానిపైన బసుపు సిందూరమునుబూసి యిట్లనెను :— “నాకు పదిశేర్లు పుల్లనిపెరుగు కావలెను. దానిలో నీ విగ్రహమును ముంచవలెను. దీనివలన మలినముపోవును, మెలుపువచ్చును. రేపటికి పూర్తికాగలదు.” మంత్రి పెరుగును దెప్పించెను. న్వర్ణకారుడు స్వయముగ రుచినిజూచి, అందఱుకును రుచినిజూపించి యిట్లనెను :— “ఇదే మంత పుల్లగాలేదు. ఇందను బులుపుగానుండవలెను” దె వయోగముచే నొక గొల్లది ఒక పెద్దపాత్రలో బదిపండ్లెండుశేర్లు పెరుగు తీసికొని వచ్చెను. ఆ గొల్లది యెవరోకాదు. ఆ న్వర్ణకారుని అమాయకపుకూతురే. ఆ పాత్రలో దనయింటిలో నిత్తడితోఁ జేయబడి దానిపై బంగారుపూత వేసిన విగ్రహముండెను. అమెరాగానే సిగ్గుతో నమాయకపు న్నభావ

ముతో నిట్లనెను :— “పెరుగు తీసికొందురా ? అయితే కొంచెమువుల్ల గా నున్నది.” రాజసేవకులు వినోదప్రియులుగ నుందురు. వారిట్లనిరి :— “పులుపు ఇచ్చటెందులకు ? ఇచ్చట మధురవస్తువులు కావలయును.” ఈ విషయము మంత్రించెవిలోబడెను. అతడా గొల్లదానిని బిలిపించి స్వర్ణకారునితో నిట్లనెను :— “ఈమె పెరుగును జూడుము.” స్వర్ణకారుడు రుచిచూచెను. చాల అనందము కలిగి, ఇట్లనెను :— “బాగున్నది. ఇట్టి పెరుగు కావలెను; మీరుగూడ రుచిచూడుడు.” మొదటివాడు రుచిచూచి చప్పరించి ముఖము చిట్లించుకొని యిట్లనెను :— “అతిపులుపు” చిన్నదిట్లే మెదలక నిలుచుండెను. స్వర్ణకారుడు తన స్వర్ణవిగ్రహమును దానిలోఁ బడవైచెను. పసుపు, సిందూరము, భస్మము, మృత్తిక ఇంకే మేమివేసినాఁదోకాని విగ్రహము పడవేయఁగానే పెరుగురంగు మారిపోయెను. ఎఱ్ఱ నెఱ్ఱగనయ్యెను. చాలసేపటివఱకు విగ్రహమును దోమసాగెను. అపిల్ల మెదలకుండనిలిచియుండెను. అంత స్వర్ణకారుడు మంత్రితో నిట్లనెను :— “మహారాజా ! ఈమెకు డబ్బిచ్చి పంపుడు.

ఆ పిల్ల వినయముతో నిట్లనెను :— “నా పాత్రకూడ నాకు కావలెను. మాయమ్మ నన్నుఁగొట్టును గట్టిపాత్ర.”

కొంచెము సేపట్లే రుద్దిరుద్ది స్వర్ణకారుడు బంగారునీరు పోయి టచే మెఱయుచున్న విగ్రహమునుదీసి, స్వర్ణవిగ్రహమును దానిలోనే విడిచి యా పిల్లతో నిట్లనెను :— “తీసికొనిపోమ్ము. ఈ పెరుగు నా గుంటలోఁ బారపోయుము.”

ఆమె వినయముతో నిట్లనెను :— “గుంటలో నేలపోయుదును, అజ్ఞయగుచో నేను మా గేదెకుఁ దీసికొనిపెయ్యెదగా.”

మంత్రి శీఘ్రముగ నిట్లనెను :— “సరిసరి. తీసికొనిపోము తీసికొనిపోము, పదపద. ఇదిగో నీడబ్బు తీసికో.” పైరము తీసికొని, పెరుగుకుండ నెత్తుకొని కనటపు గొల్లపడుచు వెళ్ళిపోయెను. అందఱును విగ్రహమునుగూర్చి మిక్కిలిగఁ బశంపించుచుండిరి. చూడుఁడు పెరుగులో వేయఁగానే యెట్లు మెఱయుచున్నదో స్వర్ణకారుడు దానిని బాగుగాఁ దోమినాడు వస్త్రముతోఁ జాలసార్లుతుడిచి యిట్లనెను :— “మహారాజును బిలువుడు. విగ్రహము తయారై నది.”

మహారాజు చాల ఉల్లాసముతో వచ్చెను. విగ్రహమునుజూచి చాల యానందించి, నవ్వి యిట్లనెను :— “స్వర్ణకారా : దీనిలో నెంత దొంగిలించితివో చెప్పుము.

మిక్కిలి నమ్రతతో, సరళముగ స్వర్ణకారుఁ డిట్లనెను :— “శ్రీవారికి జయమగుగాక : అపరాధమును తమింపుడు. రూపాయిలో బదునై దణాల ముక్కాని దొంగిలింపఁబడినది. యెక్కువలేదు.”

ఇది వినఁగా మహారాజాశ్చర్య నిమగ్నుఁడయ్యెను. అతడు మంత్రివైపు చూడసాగెను. మంత్రి, భటులు, అందఱును విస్మయావిష్టులైరి. స్వర్ణకారుఁ డిట్లనెను :— “దేవా : అన్య స్వర్ణకారులను బిలిచి పరీక్షింప వచ్చును.”

రాజు గొప్పగొప్ప స్వర్ణకారులను బిలిచి, మూర్తి పరీక్షను జేయించెను. అందఱిట్లనిరి :— “మహారాజా : పైనమెఱయుచున్నది బంగారపు నీరు. మిగిలినదంతయును శుద్ధమైన యిత్తడితోఁ జేయఁబడినది.”

రాజు మిక్కిలి ప్రసన్నుఁడై యిట్లనెను :— “మంచిదయ్యా” నీ దొంగతనము నిజముగఁ గళయే.”

కావున మునులారా : దొంగతనమును ప్రత్యక్షముగఁ జేయనిండు, కళతోఁ జేయనిండు దొంగతనమే. గన్నము వేయుటలోఁగూడ కళ యున్నది. అందఱయెదుట ద్రవ్యాభూషణములను దీసికొనిపోవుట చాల సాహసకార్యము; కాని యిది నరకద్వారము. ప్రత్యక్ష స్వర్ణచోరులుగాక, చాలమంది స్వర్ణచోరత్వమువంటి పాపములున్నవి. వినుఁడు.”

కంద, మూల, ఫలములను దొంగిలించుటయు, కస్తూరి, వస్త్రములు, రత్నములు, వీనిని దొంగిలించుట, బంగారు దొంగిలించుటవంటిదే. ఇత్తడి లోహము, కంచు, ఘృతము తేనె, సుగంధ పదార్థములు, చందన, రసా దులను దొంగిలించుటయును సువర్ణస్తేయ సదృశ్యపాతకమే. ద్విజుఁడై శ్రాద్ధతర్పణ త్యాగము, సాధు సన్న్యాసినింద, భోజనపదార్థములను, అన్న, ధన, రుద్రాక్షదులను దొంగిలించుటయును స్వర్ణస్తేయ మహాపాత కముతో సమానమైనదే.”

సాక్షాత్తుగ గుప్తీగమనమును మహాపాతకమే. అన్నమొసంగు వాఁడు, జనకుఁడు, ఉపాధ్యాయుఁడు వీరందఱును గురువులే. వీరిభార్యల జైపు కుదృష్టితోఁ జూచుటయును మహాపాపమే. సోదరి, చూతురు, కోడలు, సగోత్రస్త్రీ, కన్యక, విధవ, రజస్వల, వదినె, స్నేహితునిభార్య, తనపై విశ్వాసముంచినవాని భార్య, హీనజాతిస్త్రీ, సారాయి త్రాగునది యెట్టి పరపురుషస్త్రీ యైననుసరియే వీరందఱుతో సంసర్గ మొనర్చుట గురు పత్ని సంసర్గముతో సమానమైనవే. వీరును ఘోరనరకము పాలగుదురు.

ఈ నల్లరతో స్నేహము చేయువారును, సంసర్గమొనర్చువారును బాతకులే. కావున నిట్టి ధర్మహీనుఁడును నాచారవిహీనుఁడునగు బాపితో చేత నై నంతవఱకు నదా దూరముగ నుండవలెను. సంసర్గముచే గుణదోష ములవశ్యము వచ్చును. ఇందుకు సందేహింపవలసిన పనిలేదు. ఒక్క

సారికాదు, లతసార్లు, కోటిసార్లు ఇది అనుభవవిషయము. గుణముల కంటె దుర్గుణముల ప్రభావము శీఘ్రముగఁబడును.

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా ! అట్లైనచో మానవుఁడే సంసర్గమునుండియుఁ దప్పించుకొనఁజాలడు.”

సూతుఁ డిట్లనెను :— “లేదు, స్వామీ ! ఇట్లు ప్రపంచములో గుణదోషములుండును, నచా ఉండఁగలవు. సంసర్గదోషము నిశేషముగఁ బంక్తిభోజనము వలనను, ఒక పక్కపైఁ బరుఁడుటచేతను, ఒక్కవాహనముపై నానుకొని కూర్చుండుటచేతను, వివాహసంబంధమువలనను అంటుకొనును. సాధ్యమైనంతవఱకు మహాపాతకులతో నిట్టి సంబంధమునుదెలిసి తెలిసి పెట్టుకొనరాదు.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లడిగెను :— “మహాభాగా ! సూతా ! నరకములో గష్టమనుభవింపవలసినవారు ఇదివఱకు మీరు చెప్పినవారేనా ? ఇంకెవరైనను గలరా?”

సూతుఁ డిట్లడిగెను :— “స్వామీ ! నేను మాటి మాటికినిఁ జెప్పుచునేయున్నాను. నరకముల కష్టములకును, అచ్చటియాతనలకును మితము లేదు. నరకములో ననేకప్రకారములుగ యాతనలు పెట్టుచుండుట. పులమాత్ర కుండములలోఁబడి వానినే తినుటయుఁ ద్రాగుటయును, దానిలో బడి యుండుటయు, బాగుగాఁగాలిన శిలలపై నిద్రించుటయు, తుమ్మముండ్లలో నీడ్చుటయు, రక్తకూపములో ముంచుటయు, నిరంతరము రక్తపానమును జేయించుటయును, స్వాంగమాంసమునేకోసి తినిపించుటయు, మండుటగ్నిఞ్జ్వాలలలోఁ బడవేయుటయు, అగ్నిపైఁ దలక్రిందులుగ ప్రవేలాడఁగట్టుటయు, క్రిందఁగూర్చుండఁబెట్టి పైన నిరంతరము తాళువానను గుఱిపించుటయును, కీటకములనే భోజనముపెట్టుట, ఉప్పునీటిలో

బరుండఁబెట్టుట, ఉప్పునీటినే త్రాగించుటయు, చేహమును ముక్కలు
 ముక్కలుగఁగోసి ఉప్పునద్దుటయు, కత్తితో శరీరమును ముక్కలుముక్క
 నుగఁ గోయుటయు మరల నతుకుటయు, శరీరమంతటను మలమును
 బూయుటయు, మలమును దినిపించుటయును, వీర్యముతో నింపఁబడిన
 కుండములోఁ బడవేయుటయును, వీర్యమునే పానముచేయించుటయు,
 నరనరములందు సూదులు గ్రుచ్చుటయు, బాళములఁ గట్టుటయు. పొగలో
 గూర్చుండఁబెట్టి ధూమపానము చేయించుటయు పిత్త, వమన శ్లేష్మ,
 కఫములను, జొంగను దినిపించుటయు, పెద్దపెద్ద వృక్షములనుండియు,
 బర్హతములనుండియు దొర్లించుటయు, నీటిలోముంచి పైన రాళ్ళనెత్తు
 టయు, గంటకముల మీదఁ బరుండఁబెట్టుటయు, సర్ప, వృశ్చిక, విష
 కీటక, మధుమక్షికాదులచేఁ గరపించుటయు, సింహ, వ్యాఘ్ర, మహిష,
 ఋక్షాదులచేఁ జంపించుటయును, గఱపించుటయును, అత్యంత
 దుర్గంధముగనుండు బురదలోఁ బరుండఁబెట్టుటయును, అత్యంతముచేదుగా
 నుండు వస్తువులను దనఁష్టములేకున్నను బలవంతముగ నోటినిఁ దెఱచి
 త్రాగించుటయును, వేడివేడి కరిగిన ఇనుమును నోటియందును, గుప్త
 స్థానములయందుఁ బోయుటయు, వేడివేడి తైలమును ద్రాగించుటయు,
 వేడియిసుకపైఁ బరుండఁబెట్టుటయు, అతిచలిరాత్రియందు మంచునీరును
 జల్లుటయును, మిక్కిలి యెండకాలమందు మిక్కిలి యుష్ణజలమున
 స్నానము చేయించుటయును, మెల్లమెల్లగా దంతములనూడఁ బెరుకుట.
 యును, నాలుకను ముక్కలు ముక్కలు చేయుటయును, బాగుగాఁ దప్ప
 మొనర్పఁబడిన స్త్రీ పురుష విగ్రహములను బలవంతముగ నాలింగన
 మొనరింపఁ జేయుటయును, రెండు వేడి శిలలవధ్య వత్తుటయు మొదలగు
 అనేక కష్టములున్నవి. స్వామీ ! ఎన్నని లెక్కఁబెట్టఁగలము ? ఇచ్చట
 నీలోకమందు మనమా కష్టములను నూహింపనైన నూహింపఁజాలము

చచ్చినమీదట పాపులానరకములకుఁ బోయినపుడు మాత్రమే అనుభవించగలరు. పరీక్షిన్మహారాజుడుగఁగా మా గురుదేవుఁడగు శుకమహర్షి అత్యంత సంక్షేపముగ నగణిత నరకములను గూర్చియు అగణిత యాతనలను గూర్చియు దిగ్దర్శన మొనరించెను. వీనివలన బుద్ధిమంతులగువారు మిగిలిన వాటినిగూర్చి యూహించుకొనవచ్చును.

శుకమహర్షి పరీక్షిన్మహారాజుతో నిట్లనెను :— “రాజా ! పురాణములలో నీ నరకములను గూర్చి విస్తారముగ వర్ణింపఁబడినది. ఇప్పుడు నరకములను గూర్చియే వర్ణించునెడల “భాగవతకథ” నారకీయకథ కాఁగలదు. ప్రసంగానుసారముగ నేను నీకు పాపులనుగూర్చియు, నరకములను గూర్చియు దిగ్దర్శనము కావించితిని. కాకున్న నారకులను దలఁచుటయును బాపమే. పాపమున నరకమును, బుణ్యమున స్వర్గమును లభించును. పాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనకున్నచో నట్టివాఁడవశ్యము నరకములలోఁ బడవలసి వచ్చును. అతని నాపగల వాఁడెవఁడును లేడు. పౌరపాటునఁ దాపము సంభవించుచో వెంటనే ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనవలెను. నేను నీకు నరకవిషయమునుగూర్చి చెప్పితిని. ఇప్పుడు నీవింకేమి విసంగోచుచున్నావు ?

నరకమును దప్పించుకొనుటెట్లు

349

శ్లో. అదునేహ మహాభాగ : యథైవ నరకాన్నరః

నానోగ్రయాతనాన్నేయాత్తన్మే వ్యాఖ్యాతు మర్హసి॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౬ శ్లో.

భవిష్యచింత లేనివాఁడు జడుఁడైనను గావలెను. జీవన్ముక్తుఁడైనను గావలెను. కాకున్న నందఱ హృదయములలో ముందేమి జరుగ గలదను చింత కలుగును. సాధు మహాత్ములకును, జ్యోతిషులకును మా అదృష్ట మెట్లున్నదని అందఱును జేతులను జూపించుచుందురు. పుణ్యము చేయకున్నను పుణ్యఫలమగు సుఖమును బ్రతివారును గోరుచుందురు; పాపముచేయుచు బాపపరిణామమగు దుఃఖము నెవరును గాంక్షింపరు. ఇది ప్రాణుల స్వాభావిక ప్రవృత్తి కావున నందఱును సుఖమునుబొందుటకును దుఃఖమును దప్పించుకొనుటకును నుపాయమును జూచుకొనుచుందురు. పరలోకమును లేదనువారును లోలోకమున దుఃఖము సంభవించినప్పుడు దానినిఁ దప్పించుకొనుటకు సమస్త ప్రయత్నమును జేయుచుందురు. ఒకానొక ప్రతిష్ఠిత మానవునకు నొకానొక ప్రామాణిక వ్యక్తి, పోలీసులు నీపై సందేహించి ఒకానొక అభియోగమును దెచ్చుటకుఁ బ్రయత్నించుచున్నారని చెప్పుచో ధనము నొసంగి, అనునయ వినయములతోడను అనేక యితరోపాయముల చేతను అభియోగము జరుగకుండను, ఒకవేళ నడిచిన దాన నాతని కేవిధమగు శిక్ష పడకుండునట్లును, దానినుండి తప్పించుకొనవలెననియు బ్రయత్నించును. ఈలోకమున నెవఁడైన నపరాధము నొనర్చి తప్పిలచుకొనఁగల దేమోగాని పరలోకమున్నదన్నను లేదన్నను అలోకములో నపరాధమొనర్చి ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనక దండింపఁబడక తప్పఁడు. మేము పరలోకము నంగీరింపమనిన నేమియును లాభము లేదు. మనకాకాశము కనఁబడుటలేదు కాఁబట్టి ఆకాశమును మేమంగీకరింపమనిన నాకాశము లేకపోదు. అంగీకరించినను అంగీకరింపకున్నను ఆకాశ మాధారములేక యెచ్చటికినిఁ బోఁజాలము. మనముండునది ఆకాశచక్ర

భాయక్రిందనే. నీవు నోట పరలోకము లేదనుచు నిన్ను నీవు మోసము చేసికొన్నను యముఁడు నీ మోసములోఁ బడువాడుకాఁడు. అతఁడవశ్యము పాపఫలము నొసంగి తలను బ్రద్దలుచేసి తీరును. తప్పక దెబ్బలు పడఁగలవు. సందేహములేక పడఁగలవు. మేము పరలోకము నంగీకరింప లేదు. కావున మాకు ఫలము లుండఁగూడదనిన యమధర్మరాజు మీ మాటను వినిపించుకొనఁడు. కంటకా కీర్ణభూమిపై నీవు కన్నులను మూసి కొని నాకుఁ గనఁబడుటలేదని అడుగును వేసినచోఁ గాళ్ళలో ముక్కు లవశ్యము గ్రుచ్చుకొనఁగలవు. కావున పాపమొనర్చి దానికిఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనకుండినచోఁ బాపఫల మవశ్యమనుభవింపవలసినదే.

పాపముల వృత్తాంతమును వినఁగానే పరీక్షిన్మహారాజు హృదయము దడదడ కొట్టుకొనసానెను. అతఁడు మిక్కిలి భయపడుటచే నాతని శరీరమంతయును గగుర్పొడిచెను. అతఁడత్యంత దీనుడై శుకమహర్షితో నిట్లనెను :— “ప్రభూ ! ఇంతవఱకు మీరు మంచి మంచి కథలను జెప్పితిరి. మొట్టమొదట మీరు నివృత్తి ప్రవృత్తి మార్గమునుగూర్చి అనుపమానమగు భావ పూర్ణవర్ణనమును గావించితిరి. నివృత్తి మార్గమందెట్లు సద్యోముక్తి కలుగునదియు, నెట్లు క్రమముక్తిద్వారా బ్రహ్మలోకమునకుఁబోయి, అచ్చట బ్రహ్మతో సాధకునకు మోక్షమెట్లు ప్రాప్తించుననియు నీ రెంటిని గూర్చియు మీరు గొప్ప విద్యత్పూర్ణమగు వర్ణనమును గావించితిరి. ఇదేవిధముగఁ బ్రవృత్తి సంబంధమున బంధింపఁబడినవారికి యజ్ఞయాగాదిక సకామకర్మ లొనర్చుటచే నేవిధముగ గుణమయమగు స్వర్గాది లోకములు ప్రాప్తించునదియు, పుణ్యము క్షీణింపఁగా మరల నేవిధముగ నీలోకమునకువచ్చి పుట్టునదియు, చచ్చి మరల నెట్లు పుట్టునదియు, నెనుబడినాలుగులక్షల జీవరాసులలో నెట్లు జన్మించునదియును,

ఇట్టి ప్రవృత్తి మార్గమునుగూడ మీరు వర్ణించితిరి. స్వాయంభువంశమును
 వంశమునగూడ గొప్ప విద్యవృత్తితో విశద వర్ణనమును గావించితిరి.
 మంచి రసవత్తమమైనట్టియు, శృంగార రసభరితమును, శిక్షాప్రద
 మును, సదాచార పూర్ణమును, అభ్యున్నతిపథమునకుఁ గొనిపోవునది
 యును, భగవద్భక్తిని సంపుటిత మొనర్చి యనేక కథలను వినిపించితిరి.
 మంచి యుపాఖ్యానములను, రాజర్షి చరిత్రములను జెప్పితిరి. ద్వీపవర్ష,
 గ్రహ, నక్షత్ర, ఊర్ధ్వ, అధోలోకములను గూర్చియు సంక్షేపముగను,
 నొక్కొక్క విస్తారముగను వర్ణించితిరి. ఈ కథలన్నియును నాకు చాల
 బాగుగా నచ్చినవి. కాని స్వామీ ! మీరు నరకవర్ణనమును గావించి పేదను
 బెల్లమును నేకము గావించితిరి. చాల తికమకయైనది. నాచిత్తము బాగుగా
 వ్యాకులమౌచెందినది. సంసారములో నుండి బొత్తుగాఁ బాపము లొనర్పని
 వాఁడెవఁడుండఁగలడు? నీటిలో మునిగిన తర్వాతఁ దడువకుండ నుండఁ
 గలవాఁడెవఁడు? మరి గదిలోనికిఁబోయి యేచతురుడు మసి అంటకుండఁ
 దప్పించుకొనఁగలడు? కావున నో ప్రభూ ! మేము ప్రతిక్షణమును పాప
 మును జేయుచునే యుందుము. జ్ఞానులును, భగవద్భక్తులునుగాక పాప
 ములనుండి బయటఁబడినవాని నొక్కనిఁ జూపించుడు. ఒక్కడైనబయటఁ
 బడకున్నచో నందఱును నరకమునకుఁ బోవలసినదేనా? నారకీయ యాత
 నలను దప్పించుకొనుటకు ఉపాయము లేదా? ఉన్నచో ముందుగా దానివి
 గూర్చియే నాకు చెప్పి తర్వాత కథను జెప్పుడు. ఈ నరకవిషయములను
 వినుటచే నాచిత్తము మిక్కిలి ఖోభించుచున్నది.

ఇది విని అత్యంత గంభీరుడై శుకుఁడిట్లనెను :— “రాజా !
 జేసినకర్మ యెన్నటికిని నిష్ఫలముకాదు. కేవలము భగవన్నిమిత్తముగఁ
 జేసిన కర్మము భగవద్భక్తిని ఉత్పన్నము కావించును- ప్రభూ పాదపద్మ
 ములందు ప్రీతినే వృద్ధికావించును. సాంసారిముగఁ జేసిన కర్మ సంసా

రమునే సృజించును. జగద్బంధనమును గట్టిగా బిగించును. అవాగమ్య చక్రమును దృఢము గావించును. పాపమొనర్చి ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొన కుండినచో నాతఁడు చచ్చి నరకయాతనల ననుభవింపవలసి వచ్చును. కావున చిన్నది గానిండు పెద్దది కానిండు, తెలిసికానిండు తెలియకాకనిండు చేసినపాపము ననుసరించి శాస్త్రీయ విధిచేఁ బ్రాయశ్చిత్త మవశ్యము చేసి కొనవలయును. గొడ్డలిచేఁ బెద్దపెద్ద చెట్లు తెగిపడిపోయినట్లు ప్రాయశ్చిత్త మునఁ జాపము లన్నియును తెగిపోవును.

కావున మనోవాక్కాయములచేఁ జేయఁబడిన పాపము ననుసరించి మానవుడు ప్రాయశ్చిత్తము నవశ్యము చేసికొనవలయును. ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనిన తర్వాత దానిని భోగించుటకు మరల నరకమునకుఁ బోవలసిన పనియుండదు. ఎట్లనఁగా—ఒకానొకఁ డొకనివద్ద వేయిరూపాయలను ఋణము తీసికొనెను. వడ్డీ చాల పెరిగెను. అప్పుడాతఁ డీయ కున్న నప్పిచ్చినవాడు న్యాయాలయమునకుఁబోయి వ్యాజ్యము వేయును. అప్పుడాతని కచ్చట శిక్ష సంభవించును. ఇంటిలోని పస్తువులన్నియు వేలము వేయఁబడును. నానాశ్లేషములు పడవలసి వచ్చును. ఆఖియోగారం భమునకుఁ బూర్వమే పదిమంది పెద్దమనుష్యులను దీసికొనివచ్చి అప్పిచ్చిన వానికడకుఁ బోయి, అనునయ వినయములచేఁ బ్రార్థించి, కొంచెము తగ్గించి యిచ్చితే సరిచేసికొన వచ్చును. ఇంత అడావిడి పడవలసిన పనియును లేదు. చింతయుండెడిదికాదు. దండాదులుండవు, ఏదో విధ ముగఁ బ్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొని వివాదమును శాంతింపఁ జేసికొన్నచో, వానికి యమదర్బారునం దభియుక్తుఁడై యుండవలసిన బనియుండదు.”

రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ : ఇది పెద్ద పాపమనియు, నిది చిన్నపాప మనియు నెట్లు తెలియఁగలదు. దేవికి పెద్ద ప్రాయశ్చిత్తమో,

దేనికి చిన్న ప్రాయశ్చిత్తమో యెట్లు తెలియఁగలదు : పాపముచేయువాఁడన్నిపాపములను జిన్నవిగనే భావించును.”

శుకుఁ డిట్లనెను :— “చేయువాని భావనవలన జరుగదు. మన శరీరమునకు రోగము వచ్చినపుడు “ఇదేమి రోగములే, ఏదో కొంచెము చలివచ్చినది, శ్లేష్మము పెరిగిన”దనిన రోగము తగ్గదు. అది పెరిగిపెరిగి రాజయిష్మ (క్షయ) వఱకు తీసికొనిపోవును. కావున రోగము రాఁగానే వైద్యునకుఁ జూపింపవలయును. అతఁడా రోగముయొక్క గురు లఘు త్వములను బరీక్షించి, అవలేహ్యమునో, భస్మమునో, రసాయనమునో, పటికనో, చూర్ణమునో నిర్ణయించి యిచ్చును. అతఁడేది నిర్ణయించిన నా యాషధమును శ్రద్ధతోఁ బథ్యపూర్వకముగ సేవించుటచే రోగము పోవును. ఆదేవిధముగఁ బాపము సంభవింపఁగానే స్మృతిశాస్త్రజ్ఞులగు పండితులకడకుఁ బోయి దాఁచక తమ పాపముల నన్నిటినిఁ జెప్పవలయును. దానిలో మోసము కపటము, దాపరికము పనికిరాదు. పాపమును విని రాజును దండింపఁగలడు. అదియును ప్రాయశ్చిత్తమే. శాస్త్రములలోఁ జెప్పబడిన వ్రతోప వాసాదులద్వారా కూడ పాపములు పోఁగలవు. చేతఁ బాపమును దండమును ధరించి యముని అజ్ఞును బుచ్చుకొని దూతలు రాక పూర్వమే పాపప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలయును. వారువచ్చి పట్టుకొని పోయిరా, నియమానుసారముగ నభియోగము సాగవలసినదే. ఇంకేమియు నాశయుండదు. యముఁడేమియును తిథినిఁ జూడడు. అతనిదూత లెప్పుడు రాఁగలరొ యెవ్వరికిని దెలియదు. ఆ దుష్టులకు శీల సంకోచము లేవియు నుండవు. వారంతటి నిర్దయులు. అనునయ వినయములు, ఏడ్పులు, బొబ్బలు, చేతులు జోడించుట, పాదములమీఁద బడుట, మూల్గులు, ఇవే

మియును బనిచేయవు. కావున రాజా : పాపము చేయుట సంభవించెనా వెంటనే ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొన వలయును.

సూతుఁ డీట్లనెను :— “మునులారా : మా గురుదేవుని ముఖమున బాప ప్రాయశ్చిత్త వృత్తాంతమును విని పరీక్షిన్మహారాజు కొంచెముగఁ జింతించెను. అతడు పాపమునకు గూర్చియు, వాని మూలకారణమును గూర్చియుఁ బ్రశ్నించుటకై గంభీరముగ నాలోచించుచున్నట్లు తోచుచుండెను.”

పాపములకు ప్రాయశ్చిత్తమేమి ?

350

శ్లో. కర్మణా కర్మనిర్హారో నహ్యత్యంతిక ఇష్యతే।

అవిద్య దధికారిత్వా త్ప్రియశ్చిత్తం విమర్శనమ్॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౧౧ శ్లో.

వీవిధముగనైనను మాతృగమనము, గురు పత్నీ గమనము, భగినీ (చెల్లెలు) గమనము, దుహితా (చూతురు) గమనము, పుత్రవధూ (కోడలు) గమనము నొనర్చినచో, దానికి అగ్నిప్రవేశము తప్ప పేలు ప్రాయశ్చిత్తమును శాస్త్రకారులు చెప్పలేదు.” ఈవిధముగ ననేక ప్రాయశ్చిత్తములను గుఱించి చెప్పఁబడినది. పాపులు ఆయా పాపాను సారముగఁ బ్రాయశ్చిత్తము నొనర్చుకొన కున్నచో వారు పాపులై పోదురు. వారు మరణింప గానే యముడు తన దూతలచే దండన మొనంగఁ జేయును. నరకమును

దప్పించుకొన వలయుననిన శాస్త్రములలోఁ జెప్పబడిన పాప ప్రాయశ్చిత్తముల నవశ్యము నొనర్చుకొనవలెను.”

అంత రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ : ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనుటచే పాపనాశన మెట్లు కాఁగలదు ?

అంత శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను:— “రాజా! ఇది యెఱిఁగిన విషయమే పౌలములో చాల వ్యర్థతృణములు, ముండ్లచెట్లు పెరుగుచో గుద్దలితో నఱకిన నవి యిఁక నుండవు. అట్లే ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనినఁ బాపము లుండఁజాలవు, నశించిపోవును. గొడ్డలితోఁ జెట్టు కొట్టఁబడినట్లు ప్రాయశ్చిత్తముచేఁ బాపరూపమగు వృక్షము తెగిపోవును.”

అంత రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ : ఇది నేను తెలిసికొంటిని. నేనడిగినదాని కభిప్రాయ మేమనఁగా మానవుడు పాపమెట్లు చేయును? వాసనలకు వశీభూతుడైకదా! అట్లుకాకున్నఁ బాపము ప్రకటమైనను, రాజునకుఁ దెలిసినను దండమొసంగెదరని అందఱకును దెలియును. నరకములోఁగూడ దీనిఫలము ననుభవింపవలసి యుండునని పరలోకమునంద స్తిత్వము కలవారందఱు నెఱుంగుదురు. ఇవన్నియును దెలిసియు పాప ప్రవృత్తులగుచున్నారు. కొందఱు వాసనకు వశీభూతులై పరశ్రీగమన మొనర్చుచున్నారు. బ్రహ్మహత్య చేయుచున్నారు. ధనరత్నములను దొంగిలింపుచున్నారు. ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనుటచే వానివాసన నశించుచోఁ బ్రాయశ్చిత్త ముచితముకాని, వాసన నశింపక నేడు ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొని రేపు మరల పాపప్రవృత్తినిఁ జెందినచో నిది గజస్పానమువలె నగును. ఏనుగును బాగుగారుద్ది స్నానము చేయించినామనుకొనుడు. అది నదినుండి బయటకు రాఁగానే తనయంగములపై మరల దుమ్మును

జల్లుకొన్నచో దానివలన నేమిలాభము ? ప్రాయశ్చిత్తమును గొడ్డలి పాప
రూపమును వృక్షమును నఱకివేసి, వాసనారూపమగు మూలము నట్లే
యుంచినచో నా మూలమునుండి వృక్షము పుట్టును. ప్రాయశ్చిత్తమున
మూలవాసనయు నశించునా లేక తత్తణమునఁజేసిన పాపమే నశించునా ?
ఇది చెప్పవలెను.”

ఇది విని నవ్వుచు శుకమహాముని యిట్లనెను :— “రాజా ! నీవు
తెలివికలవాడవు. విషయము చివరవఱకు వెళ్ళుచుందువు. మహారాజా !
కృచ్ఛ్రచాంద్రాయణాది ప్రాయశ్చిత్తములచేఁ బాపకర్మలు పూర్తిగా నశిం
పవు ఇట్లు గ్రహించుము. ఒకానొకనికి శరీరమున శ్లేష్మ(కఫ)ము వృద్ధి
యైఁ దనుకొనుఁడు. దీనివలన నొక్కొక్కప్పుడు ముక్కులు బిగించును,
ఒక్కొక్కప్పుడు కొండనాలుక పెరుగును. ఒక్కొక్కయెడ గొంతు నొప్పి
పుట్టును. ఇంకొకప్పుడు పండ్ల తీపు పుట్టును. ఇంకొకప్పుడు మందాగ్ని
కలుగును. ఒకసారి జ్వరము వచ్చును. రోగికి ఏ యుపద్రవమువలనఁ
గష్టము కలుగునో వైద్యుడు దానికి ఊణీకచికిత్స యొనర్చును. కొండ
నాలుక పెద్దదైనచోఁ గత్తిరించును. కఫపుబిళ్ళ లేర్పడుచో వాటినిఁగత్తితోఁ
జికిత్సచేయుదురు. మందాగ్ని యగుచో పాచకోద్ధీప కౌషధముల నొసం
గును. జ్వరము వచ్చినచో దానినాపుట కౌషధము నొసంగును. ఈ యుపా
యములచే నుపద్రవములు శాంతమగును. కొంతకాలము మాత్రము
శాంతించినవికాని మూల నాశముకాదు శ్లేష్మశాంతుకౌషధమును జూడ
నంతవఱకును, ప్రయత్నించి మూలదోషమును నాశము చేయనంతవఱకు
నుపద్రవము లుండనేయుండును. అదేవిధముగ రాజా ! ప్రాయశ్చిత్తమును
వది రోగమునకు మందుకాదు రోగోపద్రవములకు తాత్కాలికౌషధము.
ఎవఁడైనఁ గామవశమునఁ బర స్త్రీ గమనమొనర్చుచో దానిఁ బ్రాయ
శ్చిత్తముగఁ జాంద్రాయణవ్రత మొనర్చెను.

దీనివలన నొకసారి పరదారాధిగమన మొనర్చిన పాపము పోయినది. ఈ పాపమునకై అతఁడు యమలోకము నదండమును భోగింపఁబనిలేదు. కాని ఆ ప్రాయశ్చిత్తముచే వాని కామవాసన సమూల నాశము కాదు. మరల కామాభిలషుఁడై ఆ పాపమును జేయును, చేయవచ్చును, చేసితీరును. ఏలననఁగా భూమిలో మూలముండిన నీరు తగులఁగానే అంకుర మవశ్య ముత్పన్నముకాఁగలదు.”

ఇది విని పరీక్షిత్తు ఇట్లనెను :— “స్వామీ : దీనివలనఁ బ్రయోజనములేదు. పాపప్రవృత్తి కలుగని ఉపాయమును జెప్పఁడు వాసనా మూలము నాశము కావలెను.”

అంత నవ్వుచు శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా : అదియే నేను చెప్పఁబోవుచున్నాను. ఇంతకుముందే నీవు ప్రశ్నమడిగితివి. స్వామీ : రోగము వచ్చినతర్వాత చికిత్సయొనర్చుటయు, రోగము రాకముంద సావధానముగ నుండుటయు నుత్తమపక్షముకాదు. సంయమ నియమము లతోనుండి రోగము రాకుండఁ జూచుకొనుటకు సదా ప్రయత్న మొనర్చుటయే ఉత్తమపక్షము. ఒకవేళ పొరపాటున రోగము సంభవించినచో శ్రద్ధతో పథ్యపూర్వకముగఁ జికిత్స యొనర్చుకొని మూలము నశించు నట్లు చూచుకొనవలెను. రోగము కొంచెము మిగిలియున్నను మహారోగముల నుత్పన్నము కావించును. ఇదేవిధముగ మహారాజా : పాపము రాకుండఁ జూచుకొనుటయే సర్వశ్రేష్ఠమార్గము. ఒకవేళ పాపము సంభవించుచోఁ దత్క్షణము ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొని, ఇంకముందు జాగ్రత్తగ నుండవలెను.”

మంచిది. నీవాలోచించుము—“పాపమెట్లు సంభవించును ? అజ్ఞానమువలన పనిత్యమునందు నిత్యత్వబుద్ధియు, అప్రియమందు ప్రియభావనయు, అశుచియందు శుచి కల్పనయు నుండుటవలననే శ్రీ పురుషుని

యందును, పురుషుడు స్త్రీ రూపమునందును, ఆసక్తిఁజెంది పాపకర్మము నొనర్చుచో, దానికి ఒక్కటే కారణము కలదు. అది అజ్ఞానము. అట్టి అజ్ఞాని నేడు పాప ప్రాయశ్చిత్తము నొనర్చుకొని రేపు మరల నదే పాపమును జేయును. ఏలననఁగా నాతని మనస్సు విషయములందు తగు లొక్కనియున్నది. కావున మహారాజా : అన్నిటికినిఁ బ్రాయశ్చిత్త మజ్ఞానము. మనసును నీ విషయములనుండి తప్పించి మనమోహన మాధురి యందు మత్తుఁడై యుండవలెను. చిత్త మీ యజ్ఞానకృత శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధ ముఖములందుఁ దగులొక్కనినది. వీనినుండి తప్పించి జ్ఞానస్వరూపుడగు భగవద్రూపమందు తల్లీనుఁడైనచో మరల నీతఁడు పాపము లొనర్పజాలఁడు. సదా సర్వదా పథ్యమందుండు వానికి సాధారణముగ లోగములరావు. అదేవిధముగ నియమానుసారముగ నాచరణ మొనర్చువాఁడు భగవత్త్వమును బొందుటకు సమర్థుడు కాఁగలడు. కావున భగవత్స్వరూపజ్ఞానము. భగవంతునియం దహైతుకభక్తి, భగవన్నామ, రూప, లీలా, ధామిములందుగాని వీనిలో నొక్కదానియందుగాని రతి కలుగుటయే సర్వశ్రేష్ఠమును యధార్థమునగుఁ బ్రాయశ్చిత్తము.”

ప్రభుప్రేమయే సమస్త పాపములను

నశింపఁజేయునదే

351

శ్లో. ప్రాయశ్చిత్తాని చీర్ణాని నారాయణ తరాబ్జభిమ్ |

న నిష్పునంతి రాజేంద్ర సురాకుంభ మినావాపగాః ||

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అధ్య. ౧౮ శ్లో.

సారపరమార్థ తత్త్వమొక్కటియే. దానినిఁ బొందుటకు మార్గము లనేకములు. గంతవ్యస్థాన మొక్కటియే. అచ్చటిఁ తూర్పుగా వెళ్ళినను, పశ్చిమముగా వెళ్ళినను, వాహనముమీఁద వెళ్ళినను, నడకను వెళ్ళినను ఆలస్యముగనో త్వరగనో చేరఁగలవచ్చుటకి. కాని బుద్ధిమతిత్వ మెచ్చట కలదనఁగా రాళ్ళు అప్పలలోను, ముండ్లు గోతులలోను బ్రయాణమొన ర్చక సరళ సుగమ రాజపథమున గమ్యస్థానమును జేరవలయును. గొప్ప గొప్పవా రేమార్గమునఁ బయవించిరో, వారే మార్గమును బ్రశంసించిరో అదియే సర్వశ్రేష్ఠమును, సర్వోపరి మార్గమై యున్నది.

శుక సుహార్షి యిట్లనెను :— “రాజా : కొన్నిపాపములు మనస్సు చేతను, కొన్ని మనోవాక్కులచేతను, కొన్ని మనోవాక్కాయములచేతను జరుగును. మానసిక పాపములకు గొప్ప ప్రాయశ్చిత్తము పశ్చాత్తాపము. మనస్సులో నేదైనను బాపముద్భవించుచో క్షణములో దాని నణఁచుకొని “అయ్యో ! ఇట్టిపాపము నా మనస్సులోనికి వచ్చినదేమి ? రామ రామ ! ఇఁక నెన్నటికినిఁజేయను.” అనుకొనుచు నీవిధముగ ననేక యుక్తులచే మనస్సును ధిక్కరించి, పాపము చేసినతర్వాత తాపము కలుగుట పశ్చాత్తాపము పశ్చాత్తాపమంది నీపాపము నెన్నటికినిఁజేయనను బాపన దృఢ ముగ నుండును. మనోవాక్కులతో పాపము జరుగుచో దానికొఱతై పశ్చాత్తాప సహితముగ జపమొనర్పవలయును. వాచిక పాపములకు మౌన ధారణ మొనర్చుటయు, వైదిక, తాంత్రిక, నామ మంత్రములను జపిం చుటయును ఇది అన్నిటికంటె గొప్ప ప్రాయశ్చిత్తము. మనోవాక్కాయ ములను నీ త్రికరణములచేఁ బాపములు సంభవించుచో మనస్సుతో భగ వన్నామ కీర్తన మొనర్చుటయు, దేహము చే భగవత్సేవ యొనర్చుటయు, నియమవ్రతముల నుండుటయు, నీవిధముగ భగవదాశ్రయగ్రహణ మొన ర్చుటచేతను, భగవద్భక్తి యొనర్చుటచేతను మానవుడు సమస్తపాపముల నుండి విడివడును. నియమముగను సంయమ పూర్వకముగను నుండని వాని సాధన వ్యర్థము.”

అంతః పరీక్షిన్మహారాజి ట్లడిగెను :— “నియమపూర్వకముగ ట్లుండవలెను? ఈ ఖ్య ముఖ్య నియమ సంయమములను నాకుఁ జెప్ప వలయును.”

ఇదివిని శుకుఁడిట్ల నెను :- “నియమము లనేకములున్నవి; కాని ప్రధాన నియమములివి. ఈ నియమములను జాలించుటచేఁ గ్రహు ప్రహు ముగఁ బ్రపంచ విషయముల నుండి నిరమించి భగవత్పాద పద్మము లందు లగ్న మొనర్పవలెను.”

పరీక్షిన్మహారాజిట్ల నెను :- “స్వామీ ! ఆ నియమము లేవి ?”

శుకుఁడిట్ల నెను :- “రాజా ! ఆ నియమములివి-తపశు, బ్రహ్మ చర్యము, శమ, దమ, దాన సత్య, శౌచ, యజ్ఞ నియమములు. ఇత నిప్పడత్యంత సంతేపముగ వీని వ్యాఖ్యను వినుము.”

“ఘోరాజా ! క్షే శమున శరీరమును దాన మొనర్చుటకుఁ దప మందురు. ఈ శరీరము స్వభావముగ సుఖమును గోరుచుండును. సుందర విషయ వాసనా యుక్తమును గామోద్గీవర సంగీతమును వినుటచేతను, తనను గూర్చిన స్తోత్రమును వినుటచేతను మనోహర చిత్రార్పక, రమణీయ రూపమును గాంచుటచేతను, స్వాదిష్టహృద్య సుధుర నోయారఁ జేయు రసయుక్తములగు మృదుల సుస్వాదు పదార్థములను నాలుకతో రుచి చూచుటచేతను, మంచి సుగంధవస్తువుల నాఘ్రాణించుట చేతను, మృదుల, సుందర, సుఖద, కోమల సుకుమార శరీరములను మెత్తని దిండ్రు పలుపులను పృర్కించుట చేతను సేవనాదుల వలనను జిత్రము స్వతః ప్రసన్నమగును. వీనినిఁ ద్యజించి శరీర నిర్వాహము కొఱచిన మాత్రమే వస్తువులను సేవించుటకే తపస్సందురు. కృచ్ఛ్ర చాంద్రాయ

జాది వ్రతములును, తపోంతర్గతములే, యథార్థముగఁ బరమ తపస్సు కామ వాసనలను భోగములను మనస్సు నుండియును వ్యజించుటయే.

బ్రహ్మచర్యమని దీనినందురు :- “మనస్సుచే తమ, వచనము చేతను; గర్మచేతను సర్వదా వీర్యరక్షణ మొనర్చుటయు, అష్టవిధ మైదున ములను సర్వదా సర్జించుటయును గృహస్థుఁడు కేవలము సంతానోత్పత్తి కొఱకు స్వదారయందే ఋతుకాలమందే అభిగమన మొనర్చుటకే బ్రహ్మచర్య మనఁబడును.

మనస్సును శమింపఁజేయుటయు, దానిని విషయముల వైపునుండి పురలించుటయు, అంతఃకరణమును భగవానుని యందే లగ్న మొనర్చుటయు దీనిని శమింపందురు. ఇంద్రియములను దమన మొనర్చుటకును, ఇంద్రియములు విషయముల మీఁదకుఁ బరువిడుచుండ వానిని బలాత్కారముగ నీవలకు లాగి, వాని యందాసక్తినిఁ జెందింప కుండుటకే దప మందురు.

తన పశ్చిపును యోగ్యపాత్రకు సవిధిగసమర్పించి, దానిమీఁదగల స్వత్వమును వ్యజించుటకు దానమందురు. అన్నదానము, గోదానము. జలదానము, ఫలదానము, ద్రవ్యదానము, పృథ్వీదానము, కన్యాదానము మొదలగు ననేకవిధ దానములు కలవు: కాని యీ దానములను నిర్మత్సరుండై యిచ్చువాఁడే పరమ పుణ్యమున కదికారి కాఁగలఁడు. భూత ద్రోహ మొనర్చుచుఁ పైకి దాన మొనర్చువాఁడు చేసిన దానములన్నియును వ్యర్థములే. కావున భూత ద్రోహమును వ్యజించుటయే పరమ దానమని చెప్పఁబడినది,

యథార్థ కథనమునకు సత్యమందురు. ఏది యెట్లు జరిగినదో, అంతఃకరణముతో మనమెట్లు చూచితిమో ఏది వింటిమో దేని ననుభవించితిమో దానిఁ జేయుటలేమియును లేక నిష్పక్షపాతముతో వ్యక్తమొనర్చు

టకు సత్యమందురు. మనమ్మలో భేదభావముండి, అందులో నొకనినిఁ దనవానిగా నెంచుకొని, రెండవ వానినిఁ బరాయి వానిగా నెంచుకొనిన వాఁడెన్నటికిని సత్యాచరణము చేయఁజాలఁడు. కావునఁ బ్రాణులన్నిటి యందు సమభావముంచుటయే యథార్థమగు సత్యము.

పాహ్యభ్యంతర శుద్ధికి శౌచమందురు. చాలనుంది బాహ్యముగ నమిత శుద్ధిచో నుందురు. లోపల కావలసినంత కల్మషము. అది యథార్థ మగు శౌచముకాదు. ఇది సురా భాండమును గఱగా తోయముతోఁ గడిగి నట్లుండును. మపస్సునిండ దుష్కర్మలు నిండి యుండినచో నంతశ్శౌచ మెట్లుంచఁగలము? కావున శౌచమునకు యథార్థ స్వరూపము కర్మము లందాసక్తి యుంచక పోవుటయే. అనాసక్తుడే పవిత్రుఁడు. కర్మలలోఁ బడినవాఁడు మలినఁడు, అశుచి. ఈ విధముగ రాజా : చాల యమ నియమములు కలవు. వాని నెంతవఱకని నీకు వర్ణింపగలను ?”

రాజిట్లడిగెను :— “స్వామీ : యమము లెన్ని విధములు, నియ మము లెన్ని విధములు ?”

ఇది విని శుకుఁడిట్ల లెను :— “మహారాజా : యోగశాస్త్ర మందు అహింసా, సత్య, అస్తేయ, బ్రహ్మచర్య, అపరిగ్రహములను నీయైదును యమములు. శౌచ, సంతోష, తప, స్వాధ్యాయ, ఈశ్వర ప్రణిధానము లను నీ యైదును నియమములు. ఇవిగాక భక్తిశాస్త్ర మండింక నధికముగ గలవు. అచ్చట యమ నియమములు పండ్రెండుగఁ జెప్పఁబడినవి. అహింసా, సత్య, అస్తేయ (దొంగతన మొనర్పకుండుట) అసంగత, హ్రీ (లజ్జ) అసంచయ (శరీర నిర్వాహవశ్యకతకు మించి సంగ్రహిం చుట) అస్తికత (ఈశ్వర, గురు, వేదవాక్యము లందు శ్రద్ధ కలిగి యుండుట) బ్రహ్మచర్యము, మౌనము (వాక్సంయమ మొనర్చుటయు,

భగవన్నామ భగవద్గుణ కీర్తనముకాక వ్యావహారికా విషయములను బలుక కుండుట) స్థిరత్వము (చంచలతా పరిత్యాగము) ఉమా (తన కపకార మొనర్చినవారి యెడలను గోపము చెందకుండుట) అభయము (ఎవ్వరి వలనను నన్యాయముగ భయపడకుండుట) తత్త్వపంద్రెండు యమములని చెప్పబడినవి. ఇదే విధముగఁ బంద్రెండు నియమములు కలవు.”

పరీక్షిన్యహారాజిట్ల నెను :- “స్వామీ ! ఆ పంద్రెండు నియమములను విస్తార వ్యాఖ్యతోఁ జెప్పుడు”

అంత శుకుఁడెట్ల నెను :- “రాజా ! వీనిని విస్తరించుచో నమయ మంతయును దీనికే సరిపోవును కావున నిచ్చట నేను నామ నిర్దేశ మాత్రము చేసెదను. వ్యాఖ్యాన మింకొకసారి చూచుకొన వచ్చును. ఆ పంద్రెండు నియమములివి-శౌచము (అంతర్బాహ్య పవిత్రత) జపము (ఇష్ట మంత్రమును మరల మరల పవిధిగా నుచ్చరించుట) తపము (శరీరమును విషయభోగములనుండి తప్పించుట) శ్రద్ధ (గురు వచనములందు విశ్వాసము) అతిధిసేవ (ఎచ్చటనుండి యైనను ఆశ్రయేచ్ఛచే వచ్చిన యెడల వానికియథాశక్తిగ ఆన్న, జల, నివాసస్థానాదుల నొసఁగి, మధుర హక్కులతో సత్కరించుట) భగవత్పూజనము (వైదిక, తాంత్రిక, మిశ్రిత విధిచే పోడశోపచార, పంచోపచార లేక యథాలబ్ధోపచారములచే భగవద్విగ్రహములను బూజించుట) తీర్థ భ్రమణము [పుణ్యపద తీర్థములకు ఆస్పదంబుడు యాత్ర యొనర్చుట] పరార్థేహ [సదా, పరోపకారము కొఱకు ప్రయత్నించుట] దుఃఖములకు మందులిచ్చుట ఆకలి గొన్న వారికి ఆచ్చటచ్చట ప్రోగుజేసి ఆన్నక్షేత్ర ప్యవస్థను గావించుటయు, నిర్ధన విద్యార్థులకు విద్యనేర్పాటు కావించుటయు, జనమును కథాకీర్తనాది శుభకర్మలద్వారా ప్రచార ప్రసారము లొనర్చి భగవంతుని వైపునకుఁ

క్రిష్ణుటయు, మొదలగు బర్రోపకార కార్యములను భగవత్సేవా బుద్ధిచే జేయుటకు 'పరార్తేహ' యందును] సంతోషము [భగవదేచ్ఛనిఁ బ్రారద్రాను సారముగఁ బ్రాప్తించిన దానితోఁ దృప్తిచెంది యుండుటయు, ఇతరుల వస్తువులందు చిత్తమును బోనీయక పోవుటయు] గురుసేవ [మనోవాక్కాయ కర్మలతో గురువున కనుకూలమగు నాచరణ మొనర్చుట, వారికి సదా సేవాశుశ్రూష లొనర్చుట ఇదియే పండ్రెండు నియమములు. ఈ యమ నియమములను సావధానముగ నవ్యక్త భావముతోఁ బాలించుచుండు నెడల నాతనికిఁ బాపములేరావు.

కొంత కొంతమంది అచార్యుల మతమేమనఁగా, మీ నీ యమ నియమములన్నిటిని నెంతవఱచిన జ్ఞాపకము పెట్టుకొనఁగలరు. చెట్టున కనేక పత్రములు, శాఖలునుగలవు. వీనికెంత నీరు కావలెనని విచారించవలసిన పనిలేదు. ప్రేళ్ళకు నీరుబోసినచో నమస్త శాఖోపశాఖలు తమకు దామే చిగిర్చఁగలవు. హృదయములో వాసుదేవుని భక్తి యుండినచో వాని నమీపమునకు నమస్త సద్గుణములు పలువరుండఁగనే తమకువియే పలు గెత్తుకొని రాఁగలవు. కావున నీ యమ నియమముల చింత పీడుము. చిత్తమును మనమోహముని రూపమాధురి యందు లగ్నమొనర్చుము జిహ్వాను నిరంతరమాతని త్రైలోక్యపావన నామగానమందు లగ్నమొనర్చుము. ఇదివఱకు నీకున్న పాపములన్నియు భస్మములగును. ఇతరులుండుండఁబోవు. కావున మహాతాజా ! నమస్త పాపములు నశించుట కేతైక తిరుగులేని యాషధము భగవద్భక్తి. ఎటువంటి ఘోరపాపములున్నను, తన సమస్తేంద్రియములను నమస్త వ్యాపారములను భగవత్కార్యములందే వినియోగించి భగవద్భక్తుల సాంగత్య మొనర్చుచో దానివలనఁ బాపశుద్ధియైనట్లు వ్రతోపవాస తపః ప్రాయశ్చిత్తదులచే నెన్న

డును కలుగదు సంసార నముద్రమును చాటుటకుగల సాధనములన్నిటిలో నీ భక్తిమార్గము సర్వశ్రేష్ఠమును, సర్వసులభము, నిర్భయము కల్యాణ బ్రదమగు మార్గమైయున్నది. రాజా ! ఇది యెట్టి విశాలమును జల, ఫల, పుష్పయుక్తమగు రాజవథమనఁగా గ్రుడ్డివాడైనను గర్రపోటు వేసి కొనుచు, బరువిడిచినను నాతఁడు పడఁడు. మార్గమును దప్పఁడు. భక్తి మార్గము నాశ్రయించినచో వానికడకు పాపములు చేఱఁజాలవు.

రాజిట్ల నెను :- “స్వామీ ! శాస్త్రకారులు భక్తిలోఁ జాల భేదములున్నవని చెప్పెదరు. వీనిలో నే భక్తి నాశ్రయించుటచేఁ బాపనాశనమై పరమపదప్రాప్తి కలుగును ?”

అంత శుకుఁడిట్ల నెను :- “రాజా ! భక్తిలోఁ జాల భేదములు కలవనుట సత్యమే; కాని నేను నీకన్నిటికంటె సుగమము, అన్నిటికంటె సరళము, అందరకును సమానముగ నుపయోగించు భక్తి మార్గమును జెప్పెదను. దానివలన సమస్త సిద్ధులు లభింపగలవు. కేవలము దానినే శ్రద్ధాపూర్వకముగ సేవించుచో మానవుఁడు పరమపదమును బొందఁగలుగును. అది భగవన్నామ సంకీర్తనమయమగు భక్తి భగవన్నామ సంకీర్తనములో నెంతటి సామర్థ్యమున్నదనఁగా నెట్టి పాపియైనను గానిండు నా పరమేశు నాశ్రయించినచో సమస్త అధివ్యాధుల నుండి బయటపడి ప్రభుప్రేమకు అధికారి కాఁగలడు.

రాజిట్ల నెను : “స్వామీ ! దీనిని నాకు స్పష్టముగఁ జెప్పవలెను,,

అంత శుకుఁడిట్ల నెను :- “మంచిది. నేనీ విషయమును నీకు ఉదాహరణముతోఁ జెప్పెదను. నీవు శ్రద్ధతో వినవలెను.”

అజామిలోపాఖ్యానము

నామసంకీర్తనమే పాపపరిహారమునకుఁ జాలును

[352]

శ్లో॥ వీతావతాలపప నిర్హరణాయ పుంసామ్
సంకీర్తనం భగవతో గుణకర్మ నామ్నామ్
విక్రశ్య పుత్రమఘవాన్ యదజామిలోఽపి
నారాయణేతి ప్రయమాణ కాయాయ ముక్తిమ్॥

శ్రీభాగ. ౬ స్కం. ౩ అ. ౨౪ శ్లో॥

పూర్వజన్మమునఁ జేసిన పుణ్యపాపము లెన్నటికిని వ్యర్థముకావు. కావున శాస్త్రీయ సిద్ధాంతమేమనఁగాఁ బుణ్యకర్మలొనర్చుచున్నను మనకు సుఖము లభింపనిచో నీ ఫలము మనకు రాఁబోవు జన్మయందు లభించునని తెలిసికొనవలెను. దీనికి విపరీతముగఁ బాపకర్మ లొనర్చుచున్నను వృద్ధివలెఁ గనఁబడు చుండినచో నీ వృద్ధి పాపఫలితము కాదనియు, నేదియో పూర్వపుణ్య ముదయించినదనియు, నీ పాపఫలము నవశ్యము భోగింపవలసి యుండుననియుఁ దెలిసికొనవలెను. పుణ్యపాపములు సాధారణముగ సంగదోషముచేఁ గలుగును. సంగము ననుసరించి సంస్కారము లేర్పడును. సంస్కారముల ననుసరించియే కార్యము లొనర్పఁబూనుచుండును. కావున సదా సర్వదా సాధుపురుషుల సాంగత్యమును

జేయవలెను. కామినీ కాముకుల సాంగత్యమును దొరపాలుననై నఁ జేయ రాదు.

శుకదేవుఁడు పరీక్షిన్మహారాజుతో నిట్ల నెను :- రాజా ! తెలిసి తెలిసి సావధానముగ భక్తిచే భగవన్నామమును బలికినచో వారి కల్యాణము విషయమున సందేహము లేనేలేదు. తెలియకున్నను నన్యపదేశముననై నను మూర్ఖావస్థలో భయభీతుడై భగవన్నామము మరణ సమయమున నెట్లు పలికినను వానికి ముక్తి కలుగును. ఈ విషయమున నీకు నేనొక ప్రాచీన, మనోహర, శిక్షాప్రదమగు నితిహాసమును చెప్పెదను. దానిని నీ వేకాగ్రచిత్తుడవై శ్రవణము చేయుము.”

ప్రాచీన కాలమునఁ బరమ పావనమగు కన్యాకుబ్జ [కనోజ్] నగరమందొక పరమ ధార్మికుఁడును, వేదవేదాంగ జ్ఞాతయును గురీనుఁడును విద్వాంసుఁడునగు బ్రాహ్మణుఁడుండెను. అతనికి పరమసాధ్వియుఁ బతిపదాయణయు నగు నొక భార్య యుండెను. కాలాంతరమున నాతని కొక అతిసుందర రూపవంతుడగు బుత్రుఁడుదయించెను. ఎవరతనినిఁ జూచినను మంత్రముగ్ధులవలె నల్ల చూచుచుండు నంతటి ముందియఁడు. క్రమ క్రమముగా శుక్ల పక్ష క్షపాకరునివలె నా పుత్రుఁడు వృద్ధిపొందుచుండెను. అతని యంగములు వికాసము చెందినకొలది నర్హణములును వికాసము చెందుచుండెను. బాలకున కై దారేండ్లుదాఁగానే తండ్రి అతనికి స్వయముగ యజ్ఞోపవీత సంస్కారమొనర్చి, మంత్రోపదేశమొవర్చెను. అతనికి విధి పూర్వకముగ వేదమును జెప్పుచుండెను. అతని శరీరకాంతి సువర్ణమువలె నుండెను. అతని నల్ల నల్లని ఉంగరములు తిరిగినవెండ్రుకలు విటియఁచోసికొని వనమునకుఁ గుశసమీధలు తేఱోపునపుడు మార్గమందుఁ జూచినవారందరును బ్రసన్నులగుచుందురు. తండ్రి అతనికి అజామిశుఁడను పేరు పెట్టెను.

అల్పకాలముననే ఆ బ్రాహ్మణ కుమారుడు దేవాధ్యయనమొనర్చి విద్వాంసుడయ్యెను. అతడు శాస్త్రపారంగతుడయ్యెను. గొప్ప సుశీలుడును, గొప్ప సదాచారియు, వృద్ధ సేవియునయ్యెను. నిత్య నియమమున సమస్త ప్రతములను చాలించుచుండెను. ఇంద్రియములను పశమించుచుకొనెను. సదా సత్యభాషణ మొనర్చుచుండెను. అత్యంత మృదుల స్వభావము కలవాడై యుండెను. నిత్యము గురువును, అగ్నిని, అతిథులను, తల్లిదండ్రులను సేవించుచుండెను. నియమముతో నుండి, పవిత్రాచరణ మొనర్చుచుండెను. ఎన్నడును దన సద్గుణములను, జాతి, కుల, వయస్సొందర్యములందు మిథ్యాభిమానమును జెందెడువాడు కాదు. జీవులందు దయాభావమును బ్రదర్శించి నుండుగనేనప్పుడు మాటలాడును. చితరుల గుణములందెన్నడును దొరపాటునైన దోషవృద్ధి మొనర్పడు. కేయేల ? అతడు సమస్త సద్గుణముల కాధారుడు. సమస్త సద్గుణములు అతని దేహము నాశ్రయించి యుండెను.

అతడు తల్లిదండ్రుల కొరకై పుత్రుడగుటచే దలిదండ్రులు వారి ప్రేమనంతయు నాతనిపై బెట్టుకొనిరి. వారు తమప్రాణములరంటె వదికముగ బ్రేమించుచు దమ శరీరముకంటె వదికముగ నాతనియెడల బ్రేమబెట్టుకొని, కంటికి తెప్పవలె రక్షించుచుండెను. అతడు యువకుడు కాగానే తల్లిదండ్రులకు వివాహ చింత యేర్పడెను. తండ్రి మిక్కిలి ప్రసిద్ధుడు. అతని వంశముచ్చముగ నుండెను. ధనముసకును గొడువ లేదు. రాజదర్బారు నందును నాతనికి గౌరవము కలదు. అజామికుడతని కేకై కపుత్రుడు. అందువలన నందఱుకును దమ తమ పుత్రునకు చక్కనిచుక్క భార్య కావలెనని యుండునట్లు ఆ బ్రాహ్మణునకును సట్టి కోరిక యుండెను. అందువలన వారు చాల ద్రవ్యమును ప్యయపరచి

ఒక సర్వగుణ సంపన్నయు సులక్షణయు నగుఁ గన్యక నన్వేషించిరి. దై వవశమున వారికొక కులీన బ్రాహ్మణ కన్యక లభించెను. ఆమె ఆజా మిశుని కంటెను నధికసుందరియ. సుశీలయు, గుణవతియునై యుండెను. తండ్రి చాల సంతోషముతోఁ దన యేకై క పుత్రునకు చాల వైభవముగ వివాహ మొనరించెను. కోడలు కాపురమునకు వచ్చెను. కొడుకు, కోడలు కలిసియుండఁటను గాంచి నఁ దల్లిదండ్రుల యానందమునకు మేఘలేకుం డెను. ఇప్పు డజామిశుఁ డగ్నిహోత్రి యయ్యెను. నిత్య నియమముగ గృహస్థ ధర్మానుసారముగ నగ్నిహోత్ర బలివైశ్యదేవము నొనర్చి, తల్లి దండ్రులను బ్రేమ పూర్వకముగఁ బరిచర్య చేయుచుండెను. ఆజామిశుని ధర్మపత్నియుఁ దన పతియందు భగవద్బుద్ధి యుంచి ఆతనికి సేవా శుశ్రూష లొనర్చుచుండెను. ఈ విధముగ నా పరివారము యొక్క సమయము మిక్కిలి ఆనందముతో గడుచుచుండెను.

ఒకనొక దినమున నజామిశుఁడు. తన తండ్రి యాజ్ఞను గైకొని నిత్య నియమాను సారముగ వనమందు ఫల, పుష్ప, కుశ, సమిధలను తెచ్చుటకై వెళ్ళెను.

సమిధలనుగోయుట కాతఁడొకగహన వనమధ్యమునఁ బ్రవేశించెను. అచటనొక చిన్ననదికలకలశబ్దమొనర్చుచుఁ బ్రవహించుచుండెను. అచ్చటి వృక్షము లన్నియును బుష్పితములై పల్లవితములై యుండెను. పచ్చని గడ్డి ఆకుపచ్చని ముఖపల్లు కంబళి పలువఁబడి నట్లుండెను. ప్రకృతి స్థబ్ధముగ నుండెను. వృక్షములపైఁ గూర్చుండి విహంగమ బృందము కలరవ మొనరించుచుండెను. పుష్పములచే నలరారుచున్న పృథివి అలంకరింపఁబడిన క్రొత్త పెండ్లి కూతురు వలెఁ గనఁబడుచుండెను. అజామిశుఁడు ఫలపుష్పములను జాలగఁ గోసెను. ఎదుట నాతనికి పొదల మాటున పకపక నవ్వులాటల ధ్వని విసఁబడెను. రాజా : ఈ కర్ణేంద్రి

యము స్వభావ మేమనగా - భగవచ్చర్చ యెదుటఁ జరి గుచుండినను
 వినబడదు, ఏదైనను నవ్వులాట, శృంగారపు చర్చ మారమున జరిగు
 చున్నను వినబడుచుండును. ఈ యరణ్యములో నింత సుఖముగను
 స్వేచ్ఛగను నవ్వులాడుచున్నదెవరో? తన కుతూహలమును దోఁగొట్టు
 కొనుటకై అతఁడు ముందుకుఁ బోవునప్పటికి అనిపించి అత్యంత
 సుందరియగు చంద్రముఖియు, సరమలావణ్య యుక్తమగు పదతిఁ తనఁ
 బడెను. ఆమె ఒక నీలిరంగు పట్టువస్త్రమును, ఎర్రని రబీరీను తొడిగెను
 పైన సువర్ణహారము ధరించియుండెను. ఆమె ఒక పురుషుని మెడకుఁ
 జేతులను బెనవైచుకొని కూర్చుండి నవ్వుచుండెను. చూడఁగా నా పురు
 షుఁడు ధనికునివలెఁ దోచుచుండెను; కాని మాతని యావృత్తినిబట్టి
 నీచజాతివాఁడుగా దోచుచుండెను. ఇద్దర చేష్టలనుబట్టి ఇద్దరును మదిరా
 మదమఱులై రని తోచుచున్నది. మదిరా పానముచే నిద్దర కండ్లు నెర్రనై
 యుండెను. సాధారణముగ వేశ్యలకు లజ్జయుండదు. అదియును గాక
 మదిరాపాన మత్తతచే నామె యింకను నున్మత్తయై నిర్లజ్జయై యుండెను
 ఇద్దరు నలంకరించుకొని యుండిరి. ఇద్దరును వారి బహుమూల్య వస్త్రము
 లపై ఆత్మరులను జల్లుకొనిరి. ఇద్దర భుజములును అంగరాగములచే
 ననులిప్తమై యుండెను. ఇద్దరును భుజములతో బ్రేమాలింగవ మొనర్చు
 కొనుచుండిరి. ఆ వేశ్యను చూడఁగానే అజామికువి వనస్సామె యందు
 లగ్నమయ్యెను. ఆతని హృదయమందు ఆమె యొక్క మనోహర
 మూర్తి నిలిచిపోయెను.

అతడు నిగ్రహించుకొని తన్నుఁదాను దూషించుకొనెను “నేనేమి
 చేయుచున్నాను? నా మనస్సెట్లైనది. కులీనుఁడను వేదపాతియు బ్రాహ్మ
 ణుఁడగు నేనెచ్చట? సర్వభోగ్యయు పణ్యస్త్రీయగు నీ వేశ్య యెచ్చట?

నోటికి రాని అక్షరాస్యుఁడు మొన్నమొన్నటి వఱకు ఆంధ్ర దేశమున నుండెడివాఁడుకాదు. కాలవై పరీత్యముచే నిప్పుడందలి పద్యములను కంఠగతము లొనరించుకొనువారి సంఖ్య చదువుకొన్న వారిలోనే చాల తక్కువైనది. పోతరాజు సంస్కృత భాగవతమును యథాతథముగా నాంధ్రీకరించియుండలేదు. భక్తిభావ భరితమైన భాగముల నాతఁడు పెంపొందించి యుండెను. అది గాక పద్యకావ్యముల నర్థము చేసికొనఁ గలవా రిప్పుడెందరో యుండరు. అందుచే సంస్కృత భాగవతమునకు రెండు మూడు వచనానువాదములు కూడ వెలసినవి. భాగవతమువంటి ఉత్తమ గ్రంథమెంత అధికముగా ప్రచారము పొందిన లోకమున కంత మేలు కలుగును.

తపోనిష్ఠాగరిష్ఠులు, యోగిపుంగవులు, భక్తశిఖామణులునైన శ్రీశ్రీశ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారిగారు జగద్ధితార్థమై శ్రీ భాగవతము నందలి విషయములను కథాదృష్టాంతానుభవపూర్వకముగా సరళసుందర మైన హిందీభాషలో నఱువది సంపుటములుగా వచన రూపమున రచించి యుండిరి. అది హిందీ భాషాభిజ్ఞుల అదృష్టము. వానిని భక్తవరేణ్యులు శ్రీ రామశరణ్ కుందుర్తి వేంకటనర్సయ్య గురుపుంగవులు సర్వసు బోధమైన భాషలో తెలిఁగించి యుండిరి. భక్తిప్రదానమైన శ్రీ మద్భాగవతమును భక్తవరేణ్యుఁడైన పోతరాజాంధ్రీకరించుటవఱకు నాంధ్ర లోకమున కెంత మహోపకారము జరిగినదో భక్తచూడామణులైన శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి గారి హిందీ గ్రంథమును భక్తీసముద్రులైన శ్రీ కుందుర్తి గురుపుంగవు లాంధ్రీకరించుట వలన నంతమహోపకారము జరిగినది. ఆ గ్రంథమునకు శ్రీ మద్భాగవతదర్శనమును పేరు

సార్థకము. అది రెండుసార్లు ముద్రితమైనది. కాని ప్రతులిప్పుడు లభ్యములగుటలేదు. అది చూచి నిత్యధర్మకార్యపరాయణులును పదాన్య శ్రేణులునైన భక్తులొక రా సంపుటములను పునర్ముద్రించుట వలన లోకమునకు మేలు కలుగునని అందుకు సంకల్పించిరి. వారు సిద్ధ సంకల్పము. వారి సంకల్ప బీజము వృక్షమై యిప్పుడీ గ్రంథముల రూపమున ఫలించినది. ఆంధ్రులూ ఫలమును ఆస్వాదించి ఆనందపారవశ్యము పొందుదు రనుటలో సందేహము లేదు.

ఆ భక్తులే శ్రీ వేంకటేశ్వరార్షధర్మ భారతీధర్మ సంస్థను స్థాపించి దాని పక్షమున ఆష్టాదశ మహా పురాణములను తెలుగు లిపిలో తాత్పర్య సహితముగ ముద్రించి ఆంధ్రులకు మహోపకారము చేయుచున్నారు. ఈ భాగవతకథా సంపుటములు కూడ, శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆర్షభారతీ ధర్మ సంస్థ పక్షముననే ముద్రింపఁబడుచున్నవి.

శ్రీ వేంకటేశ నామ్నా

భారత సంస్కృతి ప్రవర్ధనార్థాయ

సంస్థాపితేయం ధర్మ

సంస్థార్థా జయతు భగవతః కృపయా.

—దివార్య వేంకటాచార్య

నోటికి రాని అక్షరాస్యుఁడు మొన్నమొన్నటి వఱకు ఆంధ్ర దేశమున నుండెడివాఁడుకాదు. కాలవై పరీత్యముచే నిప్పుడందలి పద్యములను కంఠగతము లొనరించుకొనువారి సంఖ్య చదువుకొన్న వారిలోనే చాల తక్కువైనది. పోతరాజు సంస్కృత భాగవతమును యథాతథముగా నాంధ్రీకరించియుండలేదు. భక్తిభావ భరితమైన భాగముల నాతఁడు పెంపొందించి యుండెను. అది గాక పద్యకావ్యముల నర్థము చేసికొనఁ గలవా రిప్పుడెందరో యుండరు. అందుచే సంస్కృత భాగవతమునకు రెండు మూడు వచనానువాదములు కూడ వెలసినవి. భాగవతమువంటి ఉత్తమ గ్రంథమెంత అధికముగా ప్రచారము పొందిన లోకమున కంత మేలు కలుగును.

తపోనిష్ఠాగరిష్టులు, యోగిపుంగవులు, భక్తశిఖామణులునైన శ్రీశ్రీశ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారిగారు జగద్ధితార్థమై శ్రీ భాగవతము నందలి విషయములను కదాదృష్టాంతానుభవపూర్వకముగా సరళసుందర మైన హిందీభాషలో నలువది సంపుటములుగా వచన రూపమున రచించి యుండిరి. అది హిందీ భాషాభిజ్ఞుల అదృష్టము. వానిని భక్తవరేణ్యులు శ్రీ రామశరణ్ కుందుర్తి వేంకటనర్సయ్య గురుపుంగవులు సర్వసు బోధమైన భాషలో తెలిఁగించి యుండిరి. భక్తి ప్రదానమైన శ్రీ మద్భాగ వతమును భక్తవరేణ్యుఁడైన పోతరాజుంధ్రీకరించుటవఱకు నాంధ్ర లోకమున కెంత మహోపకారము జరిగినదో భక్తచూడామణులైన శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి గారి హిందీ గ్రంథమును భక్తీనముద్రులైన శ్రీ కుందుర్తి గురుపుంగవు లాంధ్రీకరించుట వలన నంతమహోప కారము జరిగినది. ఆ గ్రంథమునకు శ్రీ మద్భాగవతదర్శనమును పేరు

సార్థకము. అది రెండుసార్లు ముద్రితమైనది. దాని ప్రతులిప్పుడు లభ్యములగుటలేదు. అది చూచి నిత్యధర్మకార్యపరాయణులను వదాన్య శేఖరులునైన భక్తులొక రా సంపుటములను పునర్ముద్రించుట వలన లోకమునకు మేలు కలుగునని అందుకు సంకల్పించిరి. వారు సిద్ధ సంకల్పము. వారి సంకల్ప బీజము వృక్షమై యిప్పుడీ గ్రంథముల రూపమున ఫలించినది. ఆంధ్రులూ ఫలమును ఆస్వాదించి ఆనందపారవశ్యము పొందుదు రనుటలో సందేహము లేదు.

ఆ భక్తులే శ్రీ వేంకటేశ్వరార్షదర్శ భారతీధర్మ సంస్థను స్థాపించి దాని పక్షమున ఆష్టాదశ మహా పురాణములను తెలుగు లిపిలో తాత్పర్య సహితముగ ముద్రించి ఆంధ్రులకు మహోపకారము చేయుచున్నారు. ఈ భాగవతకథా సంపుటములు కూడ, శ్రీ వేంకటేశ్వర ఆర్షభారతీ ధర్మ సంస్థ పక్షముననే ముద్రింపఁబడుచున్నవి.

శ్రీ వేంకటేశ నామ్నా

భారత సంస్కృతి ప్రపర్వనార్థాయ

సంస్థాపితేయం ఛరత్రి

సంస్థార్థా జయతు భగవతః కృపయా,

—దివార్య వేంకటాచార్య

నా శీల సదాచార మెచ్చట ? దీని వ్యభిచారమయ జీవనమెచ్చట ? నేనేమి
యాలోచించు చున్నాను ? ఈ విధముగ ననేక విధముల మనస్సునకు
బుద్ధి చెప్పుకొని ధైర్యధారణ మొనర్చుచుండెను. క్రిందకుఁ జూచినప్పు
డిట్టి యాలోచనము వచ్చును, పైకిజూచి అటుచూచిన నన్నియును మఱచి
పోయి యిది నాకెట్లు సంభవించిన దనుకొనును.

అజామిశుఁ డచ్చటి నుండి పోవలెననుకొను చుండెను గాని
ప్రయత్న మొనర్చినను నాతని కాళ్ళచ్చటినుండి లేచుటలేదు. ఒక చిట్ట
మైన పొదచాటున నుండి అతడు వారిద్దరి కామక్రీడలను గాంచుచుండెను.
సాయంకాల మయ్యెను. వారిద్దరును మదిరాపాన మత్తతచే నవ్వుచుండిరి
పాడుచుండిరి. కామక్రీడ నొనర్చుచుండిరి; కాని అజామిశుని హృదయ
మందు ద్వంద్వయుద్ధము జరుగుచుండెను. అతడు తన ధైర్యమునంతను
గూడగట్టుకొని యీ పాపమునుండి బయట పడవలెనని కోరుకొనుచుం
డెను గాని యాతఁడవశుఁ డయ్యెను. ఎంత ప్రయత్న మొనర్చినను
ఆ వైపునుండి యాతని చిత్తమును దొలిగించుకొనలేక పోవుచుండెను.
ఇప్పుడాతడు కామరూప గ్రహగ్రస్తుడై స్మృతి శూన్యునివలెనై అమె
రూపసౌందర్య చింతనమందే తన్మయుఁడయ్యెను. మహారాజా ! ఈ దుష్ట
మనస్సెచ్చటిఁ గొనిపోయి పాపవేయునో తెలియదు అజామిశుఁడు
గృహస్థుఁడు. సంగదోషమున నిమిషములో భ్రష్టులైన సాధువుల ననేకు
లను మన మెఱుంగుదుము.”

రాజిట్లడిగెను :- స్వామీ ! తర్వాత నేమైనది ?” అత్యంత
విషాద స్వరమున శుకుఁడిట్లనెను :- “మహారాజా ! ఏమైనది ? ఏమి
కావలెనో అదే అయినది. అజామిశుఁడు తన ధర్మమందు విముఖుఁడ
య్యెను. ఏదో విధముగ నామెను దన వశ మొనర్చు కొనవలెనని నిశ్చ
యించుకొనెను.

సాయంకాల మగున ప్పటికి వారిద్దరును నగరమువై పునకు బోయిరి
అ యిద్దరును నజామికునిఁ జూచిరొ లేధో తెలియదు. చూచినను లక్ష్య
ముతోఁ జూచియుండక పోవచ్చును; ఏలననఁగా—కాముకుల ప్రపంచము
వేఱుగనుండును. వా రీ ప్రపంచకులను జూచుచుండియుఁ జూడకు
అజామికుఁడు తెలియకుండ వారి వెను వెనుకనే పోవుచుండెను, ఆ వేశ్య
దూరిన యింటిని గుర్తుపెట్టుకొని అతఁడు తనయింటికిఁ బోయెను. నేఁడా
తని చిత్తము భిన్నముగ నుండెను. అతఁడు తన తల్లిదండ్రులకు నమి
స్కరింపలేదు. భార్యతో మదురముగఁ బలుకలేదు. ఎవ్వరిదోడను మాట
లాడక, భోజన మొనర్పక అతఁడు పడియుండెను. తల్లిదండ్రు లనేక
విధముల చెప్పి, అనేక ప్రశ్నలడిగినను నాతఁడు నేఁడు నా చిత్తము
బాగుండలేదు. నన్నేమియు నడుగవలదు. నన్ను మెదలకుండ నిద్ర
పోనిండని చెప్పివేసెను. తల్లిదండ్రు లెట్లూటకొనఁగలరు. వారు యథా
శక్తిగ నుపచారము లొనర్చిరి. కాని యాతఁ డందఱును విడిచి
కొట్టెను.

శ్రీ శుకుఁడిట్ల నెను :- “మహారాజా ! నెత్తిన రామభూతము
తాండవించు చున్నప్పు డాతనికి ప్రపంచ మంతయును శూన్యముగఁ
దోచును. చిత్తము చంచలమగును. ఇదంతయు నెపరివల్ల నైనదో అ
మూర్తి కన్నుల యెదుట నాట్యమాడును; హృదయ పటలమందా మూర్తి
యంకితమగును. అజామికుని హృదయమందును నా వేశ్యా స్వరూప
మంకిత మయ్యెను. మనస్సు దానిని వదలి యింకొక చింతనము చేయుట
లేదు. ఈ విధముగ నాతఁడా రాత్రియంతయును మేల్కొని పొర్లి గింతలు
పెట్టుచు, నిట్టూర్పులు విడుచుచుండెను.

అజామిశుఁడు వేశ్యకాత్మ

సమర్పణ మొసర్చుట

[353]

శ్లో॥ విప్రపాం స్వభార్యా మప్రౌఢాం కులే మహతి లంభితామ్
విససర్జా చిరాత్పాపః ప్వైరిణ్యాపాంగ విదధీః
యతస్తతశ్చోపనిన్యే న్యాయతోఽన్యాయతో ధనమ్
వభారాస్యాః కుటుంబిన్యాః కుటుంబం మందధీరయమ్॥

శ్రీ భాగ. ౩ స్కం. ౧ అ. ౬౬ ౬౭ శ్లో॥

సాధారణపు బాణము తగిలిన నచ్చట గాయమువది అల్పకాలము
నకే నయమగును. అది విషలిప్తమగు బాణమగుచో నల్పకాలముననే
శరీరమును నాశము గావించును; కాని యీ కామబాణము మానవుని
జీవచ్ఛవ మొనరించును. ఈ బాణము కర్మచక్షువుల ద్వారా హృదయము
నకుఁ దగులునుగాని శరీరము నంతను వ్యధితము గావించును. దీనివలన
మనుష్యుఁడు చావను జావఁడు బ్రతుకను బ్రదుకఁడు. సగము చచ్చి
గిలగిల కొట్టుకొనుచుండును. కామానిక్తునకుఁ బాత్ర పాత్ర విచార
ముండదు. కామ మందునిఁ గావించును; వివేక ద్రష్టునిఁ గావిం
చును కర్తవ్యచ్యుతునిఁ గావించును. మానవుఁడు తన దర్మ, కర్మ, శీల,
సంకోచ, మర్యాద, శాస్త్రజ్ఞాన సదాచారముల నన్నిటినిఁ బోగొట్టును.
భగవత్కృప కలవాడే మాయామోహము నుండి బయట పడఁగలడు;

కాకున్న నీ పాపాత్ముడు కామ విమోహితుడై సమస్త వరకయాతనలను భోగించుచుండును.

శుకమహర్షి యిట్ల నెను :- “రాజా ! ప్రాతఃకాలము గాఁగానే అజామిశుడు లేచెను. ఇంటిలోఁ దనభార్య యొక్క అమూల్య చంద్ర హారమును దొంగిలించుకొని యి, యావేశ్య కొనంగెమ. ఇదేవిధముగ నింటిలోని మంచి మంచి వస్తువుల నన్నిటిని, వస్త్రాభరణముల నన్నిటినిఁ గొనిపోయి యా వేశ్య కొనంగుచుండెను. ఆ వేశ్య యేనుండర గ్రామ్య విషయములకు సంతసించునో అజామిశుడు వాటినిన్నిటిని నేదో విధముగఁ గొనిచ్చి ఆమె కొనంగెడువాడు. ఇంటిలో ధనమునకుఁ గొడువలేదు. తల్లిదండ్రుల కీతఁడొక్కడే పుత్రుడగుటచేఁ జేయి పట్టు కొనువాడొక్కఁడునూ లేదు, ఆతఁడీ విధముగఁ దనతండ్రి యొక్క ధనమువంతను గ్రహక్రమముగ వేశ్యయింటఁ జేర్చెను. అజామిశుడు రూపవంతుడు, కులీనుడు, సుశీలుడు సదాచారి కాముకుడు కాఁడు, యువకుడు. రూపలావణ్య యుక్తుడు. ప్రారబ్ధవశమున నా వేశ్య యొక్క చిత్తమును నాతనియందు లగ్నమయ్యెను. ఆమెతో నిదివఱకు సంబంధము గలవాడు శూద్రుడు, చూచుటకుఁ గురూపి, లోభి, కామి, తన కామవాసనను దృష్టి రావించుకొనుటకై నేడిచ్చట రేపచ్చట ఈ విధముగ ద్వారద్వారము తిరుగుచుండెను. కాని యజామిశుని ప్రారబ్ధము పలలోఁ బడవై చెను. ఆతఁడామె రూపమునం దాసక్తినిఁ జెందెను. తనకనురూపుఁడును, సర్వగుణ సంపన్నుడు నగు ప్రియునిఁ బొంది వేశ్యయు నానందము చెందెను. ఆమె ఇప్పుడిట్లు తలఁచెను :- “నా యౌవనము, రూపయౌవన మున్నంతవఱకు ఈతఁడు నన్నుఁ బ్రేమించ వలెను. వృద్ధాప్యస్థలో నీతఁడు నన్ను పడలివేయవచ్చును. అందువలన

నీతఁడెల్లప్పుడు నా వలలోఁ బడియుండుటకై యేదైన నుపాయములో చింపవలయును. ఇట్టి ప్రేయసిఁ బొందియు నిట్టి పృణితమగు వేశ్యా వృత్తినేల జేయవలెను!” అని యాలోచించుకొని అమె యొక ధనమున నత్యంత స్నేహమును బ్రదర్శించుచు నిట్లనెను :- “చూడండి విను చున్నారా? మీరు నన్ను బ్రేమించుట సౌభాగ్యకరమగు విషయము. కాని నేను మీకొక్క విషయమును స్పష్టముచేయఁ గోరుచున్నాను. నేను వేశ్యనుగాను కులీన బ్రాహ్మణవంశమున నేనుద్భవించితిని. ప్రారబ్ధవశ మున నా తల్లిదండ్రులు చానఁగా వేశ్య నన్నుఁ బెంచుకొనినది. నాకు యువావస్థ రాఁగానే మొట్టమొదటగా నా ధనికుఁడగు శూద్రునితో సంబంధము కలిగినది. తర్వాత ధగవంతుఁడు మిమ్ములను బంపినాఁడు. మీ యిద్దరి తప్ప నేనింతవఱకు మూఁడవవాని ఘుఖమును జూడలేదు. జీవిత మంతయు మీకు చిరసంగినిగా నుండవలెననుకొనుచున్నాను. కాని ఒక్క పఱలో రెండు కత్తులిముడవు. ఒక హృదయము ఇద్దరిని సమానముగఁ బ్రేమింపఁజాలదు, కావున మీరు మీ ప్రాత భార్యతోనైన నుండుఁడు లేక నన్ను శాశ్వతముగఁ బెట్టుకొనుఁడు. రెండుమాటలు వదలదు, ఏదో ఒక ప్రక్కకుఁ జేరుఁడు, మీరు చెప్పినట్లు య భర్తముగ నామీద ప్రేమ యున్నయెడల నా తోడనే యుండి యింటి సంబంధమును దెగఁతెంపులు చేసికొనుఁడు.

అజామిశుఁడు వేశ్యామాయా వశుఁడయ్యెను. అందువలన నామె లేక ఆతనికి శాంతిసుఖములు లేవు. ఆతనికిఁ దల్లిదండ్రుల మీదను, భార్యమీదను మోహము లేనేలేదు. ఇంటికాతఁడు ధనముకొఱకై వెళ్ళు చుండెడివాఁడు. ఇంటిలోని ధనము దాచాపుగా సమాప్తమయ్యెను. భార్య యొక్క సమస్తాభరణములను దొంగిలించి యా వేశ్యకు సమర్పించినాడు

తలిదండ్రులును వాని యీ వ్యవహారమున దుఃఖితులైరి. పతివ్రతయగుఁ బత్నియు నప్పుడప్పు డాతనినిఁ బట్టుకొని బ్రతిమలాడెడిది కాని యాతని మనస్సా మదిరేక్షణ వశమగుటచే నామె మాటలాతనికి నచ్చలేదు. అందు వలన నాతడు తలిదండ్రులను, యువతియు, సత్కుల సంజాతయు, సుశీలయు, సుందరియు, సర్వలక్షణయు, సర్వగుణ సంపన్నయు, సతీ స్వాధీయు, వివాహితయు, ధర్మపత్నియు నగు నామెను విడిచి, యెల్లప్పుడు నా వేశ్యతోడవే నివసించుచుండెను. వేశ్యయు నాతనిని హృదయ పూర్వకముగఁ బ్రేమించుచుఁ బత్నివలె నీతని కనుకూలముగ వర్తించుచుండెను.

వేశ్య తన వేశ్యావృత్తిని వదిలిపెట్టెను. ఆతనికి మదిరాపానా చ్ఛాస మేర్పడెను. మదిరాపానము చేయువారికి మాంస సువశ్యము కావలసి యుండును. ఇవిగాక అలంకారము, శృంగారము, వస్త్రాభూషణములు, నూనె, పూలు, కామోద్దీపక ఆంగరాగములు వీని యన్నిటికిని ధనము కావలసియుండెను. పూర్తిగా గృహస్థున కున్నంత బట్టించెను. ఆ వేశ్యకు ఒకరు ఇద్దరుకాదు తొమ్మిదిపంచి పుత్రులు కలిగిరి. సంపాదనము లేదు. ఇంత పెద్ద గృహస్థునకు ఖర్చెచ్చటి నుండి రాఁగలదు. ఆదాయములేక వ్యయమగుచుండుచో నముద్రమైనను దరిగిపోఁగలదు. తండ్రియొక్క ధనము క్రమక్రమముగ పమాప్తమయ్యెను. పుత్రులకును మదిరా మాంసములు అవశ్యము కావలసియుండెను. ఇప్పుడేదైనను జేయవలెనను జింత యాతనికి గలిగెను. ఏమి చేయఁగలడు ? ఉరులు చేతఁబట్టుకొని యడవికిఁబోయి హరిణములను జరిపుచుండెను. విల్లు నంబులచే జాల పశువులను హత్య కావించుచుండెను. మాంసమీ విధమగ

వచ్చెడిది. మదిరా మొదలగు పై ఖర్చులకు దొంగతనము చేసెడివాడు. మోసము చేసెడివాడు. జూదమాడుచుండెను. జూదములో నొక్కొక్కప్పుడు చాలధనము వచ్చును. ఒక్కొక్కప్పుడు డంతయును బోవును. ఎచ్చటనైన దానిలుకొట్టి తెచ్చుచుండెడివాడు. సారాంశ మేమనగా నాతఁ డిప్పుడు పూర్తిగా దొంగ, జూదరి, దారికొట్టువాడు, హింసకుడు, నిర్దయ గలవాఁడయ్యెను. పరిస్థితిలోఁ బడిపోయి యిప్పుడు సమస్త శీలమును, సదాచారమును, జ్ఞానధ్యానములను మఱచిపోయెను. ఇప్పుడాతనికి నాపని యెట్లు జరుగును, నా కుటుంబమెట్లు పోషింపఁ బడఁగలదను చింతయే యుండెను. ఇప్పుడాతనికి బహు కుటుంబిని యగు నా వేశ్యాశిషణ చింత మాత్రమే యుండెను. ఇప్పుడాతనికిఁ గర్తవ్యతా కర్తవ్యతాజ్ఞాన మును, మంచిచెడ్డల విచారణయుఁ బోయెను, ఏ యుపాయముచే ధనము లభించునో దానినే చేయుచుండెను.

ఎవఁడైన ధనికుడు వెళ్ళుచుండుటను గాంచి మాయ బంగారమును వానిముందు పడవైచి, వాడు తీసికొనఁగానే ఆతనితో నిట్లు నును :—
 “ఇందులో సగభాగము నాది, లేకున్న నిస్సందే రక్షక భటులకుఁ జెప్పి పట్టించెదను. ఆతడు భయపడి సూతు రూపాయలకు గాను తన యేఁబది రూపాయలను దీసికొని వెళ్ళిపోవును. ఆ మాయబంగారము రెండురూపాయల ఖరీదుకూడ ఉండదు. ఈ విధమున నాతడు అనేకులను మోసగించును, ఒంటరిగా నెవనినైనఁ గాంచినచో వానిని దోచుకొననైన దోచుకొనును. లేదా హత్యనైనఁ గావించును. ఘోరారణ్యములలోఁ గొన్ని గుప్తములగు గుహల నేర్పాటు చేసికొని, ఆచ్చటకు ధనికులగు యువకులను గొనిపోయి బంధించి, యెవనిద్వారా నైనను పది పదునైదు వేల నేర్పాటు చేసికొని ఆ ధనమును గ్రహించి విడిచివేయును. ఒక్కొక్క

ప్పుడు శ్రీని మోసగించి, అమె సొమ్ముల నన్నిటిని హరించి, కొట్టి నది లోనికి నెట్టును. ఒక్కొక్కప్పుడు పది పదునైదుమంది దొంగలను గూర్చుకొని దోసిడి చేసికొని వచ్చును. సశస్త్రుడై ధనికుల యిండ్లకు బోయి వారి శ్రీలయొక్క కాళ్ళచేతులను నఱి, వ్రేళ్ళను గాల్చి, వారు పాతిపెట్టిన ద్రవ్యమునడిగి, యనేక యాతనలనుబెట్టి, వారి సర్వస్వమును హరించి సంగడిగాండ్రతోఁ దిరిగివచ్చును. ఆ ధనము నందఱకును బంచి పెట్టును. వేయేల, ధనప్రాప్తి కొఱకేమి చేయవలసి వచ్చినను చేయును. ఈ విధముగఁ జానమొనర్చుచు నాతఁడు వృద్ధుడయ్యెను.”

ఇదంతయును విని భిన్న చిత్తుడై శౌనకుఁడిట్లు డిగెను :—

“సూతా! ఇంతటి సదాచారి, ఇంతటి శీలసంపన్నుడు, మాతృ పితృభక్తుడగు నజాపిశుఁ డొక్కసారి వేశ్యను గాంచఁగానే అసత్తుడై యుండె నేలనో మా కవగత మగుటలేదు. నిత్యము కలిసి మెలసి యుండుటచేత క్రమక్రమముగఁ బ్రేమ వృద్ధియగుటయుఁ బరస్పరము ప్రేమించుకొనుటయు సంగతమే. ఆ వేశ్యను నాతఁడిది వఱకు చూడలేదు, యెఱుఁగదు గుర్తింపలేదు, పఱుకలేదు, కదలికలేదు, సాంగత్యము లేదు, సంపర్కము లేదు, ఒక్కసారి చూడఁగానే యింతటి మోహము కలుగుట మాకు మాయగాఁ దోచుచున్నది. ఇదివఱి కాలడింక నెందఱనో నుండట లగు శ్రీలను జూచియుండవచ్చును. వారిపై నాతనికి మనస్సేల పోలేదు? చూడఁగానే మమకారమును జెందుటకేమి విశేషము కలదు ?

ఇది విని అత్యంత భిన్న మనస్కుడై సూతుఁ డిట్లు నెను :—

“స్వామీ! ఇప్పుడు నేనేమి చెప్పఁగలను ఇవి పూర్వజన్మ సంస్కార మేమైన యుండవలెనని చెప్పవలసి వచ్చును, ఎందఱో శ్రీలు పురుషులు జీవితమంతయు మా దగ్గఱ నుందురు. ఒకదాని కంటె నొకతె రూప

లావణ్య యుక్తమైనదే కాని వారిమీదకు మనస్సుపోవుట లేదు. పూర్తి పరిచయమును లేకున్నను నామెవై పు చూడఁగానే మనస్సాకర్షింపబడును. ఉణములో నామెయెడల నాత్మీయత కలుగును. వీనినిబట్టి యిదంతయును బూర్వజన్మ సంస్కారమును పరిణామమునకు వచ్చితిని. పూర్వజన్మ సంబంధమును బట్టి ప్రారబ్ధివశమున వారు సమ్ముఖమునకు రాఁగానే వీరు మనకెన్నో దినములనుండి యున్న పరిచయస్థులుగ గనఁబడెదట. సంభాషణతో ఘనిష్టత వృద్ధిపొందును. ఆత్మీయత స్థాపితమగును. ఈ విషయమున నేను మీ కత్యంత రోచక, శిక్షాప్రదమగు కథనుజెప్పెదను. దానిని మీరు సావధాన పూర్వకముగ శ్రవణ మొనర్పుఁడు.

పూర్వజన్మ సంస్కారమే సంబంధమునకుఁ
గారణము

354

శ్లో॥ లబ్ధ్యా నిమిత్తామ వ్యక్తం వ్యక్తావ్యక్తం భవత్యుతః
యథాయోని యథా బీజం స్వభావేన బలీయసా॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౫౪ శ్లో॥

జన్మాంతరీయ సంస్కారమున్న తప్ప వెంటనే ఘనిష్ట సంబంధ ముండఁజాలదు. ఇల్లు, గ్రామము, పురము, నగరము, దేశము, ప్రపంచము వీనియందెన్ని జీవులున్నను, నెందరు పురుషులున్నను మనకు లేనివారిక్రింద లెక్కయే. మనయింటి కెందఱో నౌకరులు వచ్చుచుందురు సంవత్సరముల కొలఁది పనిచేసి డెళ్ళిపోవు చుందురు. రాత్రింబవళ్ళు వెంటనంటి యుందురు. డెళ్ళిపోఁగానే వారి పేరులే మనకు గుర్తుండవు. రూపమును మఱచి పోవుచుందుము; కాని ఒకానొక నౌకరు వచ్చినచో నాతఁడు రాత్రింబవళ్ళు తమ యింటిపని వలెఁ జేయుచునే యుండును. ఇంటిలోని వారందఱకును వానిపై మోహము కలుగును. అందఱాతనినిఁ దమ పరివారములోని వారివలె భావించుచుందురు. ఒక తల్లి గర్భమున నుద్భవించిన సోదరులు పరస్పరము ఒకరి మెడను మఱి యొకరు ఖండించుటకుఁ జూచుచుందురు. దీనికి విపరీతము నింకొక వర్ణమువాఁడు, అన్యదేశీయుడు, అన్యభాషను మాట్లాడువాడు, తనసర్వస్వమును మనకు సమర్పించి తోఁబుట్టిన వారికంటె నెక్కువగఁ బ్రేమించి, మన కార్యము లన్నిటిలోఁ జేయూత నొసంగుచుండును. ఒక్కొక్కడు మంచి సౌందర్యముగల పిల్లల నిత్తుమన్నను వివాహము చేసికొనరు; నల్లగఁ గురూపిగనున్న దానిని కావలెనని హఠపూర్వకముగ వివాహమాడుచుందురు. దీనినిఁబట్టి మనుష్యులు పూర్వజన్మ సంబంధముచేఁ బాపశాపములను వివశులై చేయుచుందురను నిష్కర్షకు రావచ్చును. కాకున్న నాలోచించుడు. తన అపయశము నెవడు కోరుకొనును? తనకపకీర్తి రావలయుననియు, దనను దూషింప వలయుననియు నెవఁడైనఁ గోరుకొనునా? కాని యింతటి గొప్పకీర్తిని నొక విషయములోఁ బోగొట్టుకొనును. మేమనేకమంది సాధువుల నెఱుంగుదుము. వారితెంతో ప్రతిష్ఠ

కలదు, గొప్పమాన సన్మానమునుగలదు. ఆనులు వారినిఁ బరమాత్మవలెఁ బూజించెడువారు. చివరకు వారేదో మోసములోఁ బడిపోయి తమ ప్రతిష్ఠ నంతను దుమ్ములోఁ గలుపుకొనిరి. మాన సన్మానమంతయు నీటిలోఁ గొట్టుకొనిపోయి వణిక్వృత్తి నవలంబించెను. వారికిష్టము లేకున్నను బడిపోయిరి. ప్రారబ్ధము- అదృష్టము - బల పూర్వకముగ వారినిఁ బైన నుండి పట్టుకొని నేలకుఁ గొట్టివై చెను. భగవంతుని శరణువేడుటతప్ప దీనికి వేతే ఉపాయము లేనేలేదు,

నూతుఁడిట్ల నెను :- “మునులారా ! ఈ జీవుడు పూర్వజన్మ సంస్కారములచే నవకుడై పనులు చేయుచుండును. ఈ సంస్కారములే ప్రాణులచేఁ గర్మలను జేయించును. వారిని నెనుబడి నాల్గులక్షల జీవరాసులలోఁ ద్రిప్పును. ఏ మానవుఁడెట్టి వాసనతోఁ జచ్చునో మఱు జన్మమున నాతఁడట్టి శరీరమునే ధరించును. కాపాసుగ్రహములు రెండును బ్రారబ్ధానువశమున బ్రాప్తింపును. ఎవనికై నఁ బూర్వజన్మమున పెడ కట్టెవలె సంస్కారముండుచో నప్పుడు కాపము నొసంగును. మంచి సంస్కారము లుదయించుచో సాధువుల హృదయము లందనుగ్రహింప బ్రేరణ కలుగును. జీవుఁడు వాసనా పూర్తికొలుకే మరల మరల జన్మ లెత్తి సుఖదుఃఖము లనుభవించును. ఈ విషయమున నొక మిక్కిలి చక్కని కథను జెప్పెదమ వినుఁడు.”

ఏ మధురాపురియందు అనందకందుడఁగు దేవకీనందనుడుదయించి నాఁడో, ఎచ్చట నిత్యము శ్రీహరి సన్నిధియుండునో, ఏ పురిని లీలాధారి యగు ప్రభువెన్నటికినిఁ బరిత్యజింపఁడో అట్టి పావనపురి యందొక సాధువు నివసించుచుండెను. సాధువు గొప్ప సజ్జనుడు, వైరాగ్యవంతుడు సదాచారి. అతనికి యోగాభ్యాసమనినఁ బ్రేమ, ఏకాంతముననుండి యమ

నియమములను బాలించుచుఁ బాలు, పండ్లు, వెన్న మొదలగువాటిని యోగ సాధన యందుపయోగించుచు నియమితాహారమును గొనుచుండెను. ఆతని భక్తులలోఁ గొందఱాతనికి ద్రవ్యాదులను సహాయ మొనరించుచుండిరి.

ఆ సాధువు మనస్సులో సాంసారిక వాసనలేదు, కాని ఒకానొక పారమార్థిక వాసనయుండెను. మునులారా! ఆతఁడెంతటి సాధువు, త్యాగి, సదాచారి, వైరాగ్యవంతుడైనను గానిండు సాధారణముగ రెండు వాసనలుండును. ఒకటి సంతర్పణ చేయవలెనను వాసనయు నింకొకటి అశ్రమమును గట్టవలయునను వాసన ఈ రెండు వాసనలచేత బంధింపఁ బడి సాధువు తన యధార్థ లక్ష్యమునుండి భ్రష్టుడగును. ఆతడు మరల జన్మింపవలసి వచ్చును.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లడిగెను :- సూతా! ఇందులోఁ దన స్వార్థ మేమున్నది. ఇది పరోపకారమే. పదుగురు నోట నన్నము పడుట చెడ్డ కార్యమా! సాధువు గృహస్థుకాడు. పిల్లలు జల్లిలులేరు, ఎవరికొఱకై యిల్లు కట్టును. పోనిం దాశ్రమము కట్టినాడనుకొనుడు ఎవరో వచ్చిన బాగుందురు. ఎవరికై నను మంచియే జరుగును. దీనిని నీవు చెడ్డదను చున్నావేమి?”

సూతుఁడు దావిపై శీఘ్రముగ నిట్లనెను :— “స్వామీ! నేను చెడ్డదనుటలేదు. మంచిదే, పుణ్యకార్యమే. పాపముచే నరకమును బుణ్య ముచే స్వర్గమును గలుగును. సంతర్పణ, అశ్రమ నిర్మాణములో దాగి యుండిన కీర్తి కాంక్ష యిమిడియున్నది భూమిపై నెంతవఱకు కీర్తియుండునో అంతవఱకు స్వర్గమున నవశ్యముండఁ గలడు. ఒకానొకని పేరు మదనమోహనుడు. ఆతఁడొక బౌద్ధధారయమును మదనమోహన ఉచిత

బౌషధాలయమును పేర నొకదానిని గట్టించెను. మదనమోహనుడు తటాకమును ద్రవ్వించెను. మదనమోహనుడు విద్యాలయమును గట్టించెను. ఈ వస్తువులున్నంతవఱకు కాతడు స్వర్గములో సుఖము లనుభవింపవలసియుండును. సచ్చిదానందస్వామి సచ్చిదానందాశ్రమమును గట్టించుచో నాతఁడు ముక్తికి వచ్చితుడైనట్లే. ముక్తిహార్తులకు స్వర్గమెట్టిదో నరకమునట్టిదే. పదభ్రష్టుడైనట్లే.”

ఇది విని శౌనకుడిట్ల నెను :— సూతా ! నీవు గడబిడచేసినావే. వ్యాస దాల్మీకుల నామములు అజరామరములే కదా ! వారికి ముక్తి లేదా ?”

ఇది విని సూతుఁడు పెద్దగా నవ్వి యిట్ల నెను :— “స్వామీ ! మీరు గడబిడ యనుకొనుడు, ఏమైన ననుకొనుడు. సత్యమేదియో దానిని నే నీ యాసనమందుఁ గూర్చుండినంత వఱకు చెప్పవలసి వచ్చును. అవును. ఈ వ్యాస వాల్మీకాది మహర్షులు ఈ కల్పసృష్టి సమాప్తి చెందునఱకు ముక్తిబొందరు. వ్యాసమహర్షి యిప్పుడు నున్నాఁడు. అతఁడు రాఁబోవు మన్వంతరమందు సప్తర్షులలో నొకఁడగును. వాల్మీకి కలియుగమందొక బ్రాహ్మణ రూపమునఁ బుట్టి మానస రామాయణమును రచించినట్లు వింటిని. ముక్తుడైనచో నెట్లు జన్మింపఁగలఁడు ?”

ఇది విని చింతాస్వరమున శౌనకు డిట్ల నెను :— సూతా ! మేమీ యజ్ఞ యాగాదు లొనర్చుచున్నామే, కథాకీర్తన మొనర్చుచున్నామే దీని ఫలమును స్వర్గమేనా యేమి ?”

అంత సూతుఁడు నవ్వి యిట్ల నెను :— “మహాభాగా ! మీరు చింతింపనక్కర లేదు మీరు ముక్తులే. భగవత్ప్రత్యర్థముగాఁ జేసిన

కార్యము బంధన కారణము కాదు. ముక్తి కాపతనను వారికే బంధనము. భక్తులు ముక్తినిఁ దన్నివేయుదురు. బాలకుఁడేడ్చుచోఁ దలిదండ్రులాతని కాటబొమ్మ లొసంగి శాంతపఱతురు స్వామీ! ముక్తియు నట్టిదే. భక్తులీ మోసమునఁబడరు. వా రాటబొమ్మలను గాలఁదన్నెదరు. తల్లి హృదయ మునకు హత్తుకొని ఆమెయొక్క మధురాతి మధురమైన పాలను ద్రాగఁ గోరెదరు. వారు భగవత్సేవను దప్ప గాంక్షింపరు. ఈ వ్యాస వాల్మీకాదులు మీబోటి పరోపకార సాధువులుఁ మీరు నిత్యముక్తులే. ముండ ముక్తిలో నేమున్నది? మెదలక పడియుండుటయే ముక్తియైన యెడల పాషాణాదులన్నియు ముక్తులే. మీరహర్నిశము భగవంతుని మధురాతి మధుర కథలు వినుచున్నారు. నిత్యము భగవంతునకు భోగమర్పించి ప్రసాదమును బొందుచున్నారు. కొందఱు చచ్చి ముక్తినిఁ బొందుచుండ మీరు బ్రదికియుండియే ముక్తి అనందమును జూరఁగొనుచున్నారు. ఆ మధురలోని మహాత్మునకు సాధువులకు సంతర్పణ చేయవలెనను ప్రబల వాసన యుండెడిది. దీనికొఱకై మెల్లమెల్లగాఁ దన తిండిలో మిగిల్చి కొంత ద్రవ్యమును బ్రోవుచేసెను. ధనికు లాతనిని సన్మానించుచుండిరి. కావున నల్పకాలమునకే అతనికి చాలద్రవ్యము ప్రోవుపడెను.

మునివరా! నేను చెప్పెడు కాలములో ద్రవ్యమునకే మూల్యము అన్నది వస్తువుల కేమియును మూల్యములేదు. ఒక్క రూపాయి నొసంగిన నెంత యన్నమునైనను గొనవచ్చును. ఎంతటి నేయినైనను బోయించుకొనవచ్చును, ఆ రోజులలో నొక్క నిష్కమే (ఇదియొక బంగారునాణెము) చాల గొప్పది. అట్టి స్వర్ణ ముద్రికలను సూటయేఁబ దింటిని కూడఁబెట్టెను. అతఁడిట్లనుకొనెను - “వీనితో లక్షమంది సాధు

వులకు భోజనము పెట్టవచ్చును. ఆ రోజులలోఁ బ్రయాగలో నర్ధకుంభ
 మేళము జరుగుచుండెను. సాధువిట్లనుకొనెను :- “ప్రయాగకు వెళ్ళు
 వలెను” అచ్చట నెలయంతయును ద్రివేణీ స్నానమును జేయవచ్చును.
 సంతర్పణము జరుగఁగలదు; కావి యింత ద్రవ్యమును దీసికొనిపోవు
 టెట్లు?” అనియే యాతనిచింత. మహాభాగా : ఈ ధనము రాఁగానే
 వివిధ విధములగు జిక్కులు తటస్థించును. కావున శ్రేష్ఠపక్షమేమనగా
 సాధువు ధన సంగ్రహము చేయకుండుటయే ఒకవేళ ప్రారబ్ధపశమన
 నట్లు చేయఁజాలక గ్రహించుటయే తప్పనిసరి యగుచో దానిని వెంటనే
 వ్యయమొనర్ప వలయును. దగ్గఱనున్నచో ననేక సంకల్ప వికల్పములు
 రేగును. వీనికిత్తుమా వానికిత్తుమా ? ఈ పని చేయుదమా ? ఆ పనిచేయు
 దుమా ? పడిమంది నౌకరులు వెంటబడుదురు వారికీయకున్న విరోధ
 మును గొనితెచ్చుకొనుటయే. ఈ ధనము రాఁగానే ముందుగా నందఱపై
 నవిశ్వాస ముత్పన్నమగును. నాలుగు పైసలు ప్రోగయ్యెనో లేదో అంద
 టును సందేహించుటయే. తీనిపై నందఱకు నీని దగ్గఱలేదో చేరినదను
 ననుమానముకలుగును, ఈ సంఘటనము జరుగు రోజులలో మార్గమునఁ
 బోవుట సాధారణ కార్యము కాదు. అదియునుగాక ఇప్పటివలె సౌకర్యమ
 లప్పుడు లేవు. యాత్రీకులు గుర్రపు బండలమీదనో ఎద్దులబండలమీదనో
 లేక కాలినడకనో ప్రయాణ మొనర్చెడివారు. దారిలో గొప్ప గొప్ప
 దట్టపుటడవు లుండెడివి. అచ్చటచ్చట దోపిడి భయముండెడిది. ధనికులు
 అస్త్రశస్త్రములతో మిక్కిలి జాగ్రత్తగా యాత్ర చేసెడివారు. అట్టియెడ
 సాధువుల కిట్టి సౌకర్యము లెట్లు లభింపఁగలవు ? యాత్రీకుల తోడను
 వెళ్ళుట కిష్టపడెడువాఁడు కాఁడు, ఎవడై నను గ్రహించెనా గోవిందాయ
 నమోనమః చేయవచ్చును. అందువలన నాతఁడొక యుక్తి నాలోచించెను;

ఒక బోలుదొంగును సంపాదించి సూతేబది మొహరీలను దావిలో నింపి చేసెను. పైన నొక గట్టిపిడి నేర్పాటు చేసెను. అది వేలుకానట్లును, ముడిపిడి కలిగిన కర్రయనియు గ్రహించునట్లుచేసెను. ఇంక నేమున్నది? అంతయును నేర్పాటుయ్యెను. ఒక గోచీ పెట్టుకొని ఒకచేతఁ గమండల వును పేటొకచేత నీ దండమును బట్టుకొని జయజయ సీతారామనుకొనుచు ప్రయాగ రాజమునకు నీ మహాత్ముఁడు బయలుదేరెను. అతడు వెళ్ళుచు నగర గ్రామములను దాటుచు, నదీనదములను లంఘించుచు, భిక్షించి తినుచు నీ సాధువు యమునమ వదలి గంగ యొడ్డుననే ప్రయాగరాజము వైపునకుఁ బోవుచుండెను.

కాళీనది గంగలోఁ గలియుచోటగు కన్యాకుబ్జమును (కనౌజ్) నగర నమీపమునకు వచ్చెను. అచ్చట నొక ధనికుఁడగు వైశ్యుఁ డుండెను. అతఁడతి రృపణుఁడు. కాని అతనికి సంతానములేదు. పుత్ర లోభముచే సాధువుల యాశీర్వాదములచే దనకుఁ బుత్రులు కలుగునేమోనని సాధువులకు యధాశక్తిగ సేవ చేయుచుండెడ వాఁడు. అతఁడన్నమును బెట్టెడు వాఁడు. వస్త్రము లిచ్చెడివాఁడు. ఇంతటి తేజస్వీయగు విరక్తి మహాత్ముని జూచునప్పటికి అతఁ డత్యంత ప్రనస్తుఁడై అతని నెక్కుడుగ సత్కరించి యింటికిఁ గొనిగోయెను. విద్యుక్తముగఁ బూజించి ప్రేమపూర్వకముగఁ బ్రసాదము నిప్పించెను. పరుండుటకు మంచి పనువుదై చెను. దానిమీఁద మెత్తని దుప్పటినిఁ బఱచెను. మహాత్ముఁడు పరుండగానే అతఁడు ప్రేమ పూర్వకముగఁ గాళ్ళ నొత్తసాగెను.

మహాత్ముఁడు పగలంతయు నలసి జ్ఞాతృష్టలచే బాధనడియుండెను ఇప్పుడు కడుపునిండ కమ్మని రుచిగల భోజనము లభించెను. పరుండు

టకు మెత్తని పలుపు పరుండఁగానే అతఁడు నిద్రించెను. ఆ వైశ్యుఁడెంతవఱకు కాళ్ళు పిసికెనో అతనికిఁ దెలియదు.

మహాత్ముఁడు నిద్ర పొయినాఁడని తెలిసికొని వైశ్యుఁడు లేచి యింటిలోపలికి వెళ్ళుచుండెను, వెంటనే అతని దృష్టి మహాత్ముని సమీపమునఁ బడియుండిన నా స్వర్ణ పూరితమగు దండముపైఁ బడెను. కర్ర చాల యందముగ నున్నదని, దానిని సౌందర్యమున కచ్చెరువు చెంది చెడ్డభావనతోఁ గాకున్నను దానినిఁ జూచుటకు లేవనెత్తెను. ఎత్తఁగానది చాల బరువుగఁ దోచెను. కొయ్యకర్ర యింతటి బరువుండదని దానిని సందేహించి, యిది యే వస్తువుతోఁ జేయఁబడినదను గుతూహలమున దానిపై జేతినిఁ బ్రసరింపసాగెను. దాని ముడినిఁ జూచుచుండెను. జాగ్రత్తగాఁ జూడఁగా నది అతుకని తెలిసికొనెను. పరీక్షార్థమై బలముగ దానినిఁ ద్రచిప్పెను. అతుకున్నది కాబట్టి అది తిరిగెను. తెఱచి చూచునప్పటికి దానిలో గలగలఁపను శబ్దమువచ్చెను. అతఁడు కృపణుఁడగుటచే సందేహ మధికమయ్యెను. దానినిఁ దీసికొని లోపలికి పోయెను. తెఱచిచూడఁగా దానినుండి నూటయేబది మొహరీలు బయలుదేరెను. వాటినిఁ జూడఁగానే అతనికి నోరూరెను. అతని భార్యను బిలిచి ఇట్లనెను. “విన్నావా, సాధువు చాల అసాధ్యుఁడు. ఈతని కర్రనుండి బంగారము బైటపడినది.”

అతని భార్య చూచి యిట్లనెను :— “ఉండనీయుఁడు. పంటల సొమ్ముపై నాశ యెందులకు ? ఎట్లున్నదో అట్లే నింపి అతని దగ్గఱ నుంచుడు.”

వర్తకు డిట్లనెను :— “అచ్చట నుంచి వచ్చిన సాధుపేమి చేయును. అతని కిల్లా ? వాకిలా ? ఘెండ్లామును లేదు బిడ్డలునులేరు. ఇట్లే

మోసి మోసి చచ్చిపోవును. ఎవనిచేతికో చిక్కును. మనదగ్గఱ నుండిన నేదో ప్రయోజనముండును, వ్యాపారమునకుఁ బెట్టవచ్చును. ధనము వృద్ధియు నగును. కొంచెముగ ధర్మము పుణ్యము లభించును.”

భార్య వ్యంగ్య స్వరముతో నిట్లనెను :— “వ్యాపార మిట్టి యధర్మ అన్యాయముననా ? పాపద్రవ్యముచే నేమి పుణ్యము ? పుణ్య మొనర్చుచో ధర్మముగఁ జేయుఁడు న్యాయమున సంపాదించి చేయుఁడు.”

వర్తకుఁ డిట్లనెను :— “అడుదాని కెంత తెలివియో అంతే మాటలాడును. నీకు వ్యాపారమేమి తెలియును ? నీ కొక్కటియే తెలియును. ఉప్పులేదు. పప్పులేదు. చీరె చినిగినది, రవిక మాసినదని, ధన మన్యాయముననే వచ్చును. ఇప్పుడు పెద్ద పేరుగలవారు, ధర్మాత్ములని ప్రసిద్ధినిఁ జెందినవారు, పేదల రక్తమును బిండి పైసలను సంపాదించినవారే. న్యాయముగ ధర్మపూర్వకముగఁ బొట్టగడుపుకొనఁగలమా? పొట్ట నిండుట చాల కఠినము. పాపముచేతనే పైకము లభించును. ధన వంతుఁడేది చేసిన నదియే న్యాయము, అదియే ధర్మము.”

భార్య వ్యంగ్యముగ నిట్లనెను :— “అన్యాయము చేతను, సధర్మము చేతను ధనమురాదు. అన్యాయము, పాపము, దొంగతనము వీని వలననే ధనము ప్రోగగుచోఁ జోరులు, అసత్యవాదులు, నీచులు, వీరందఱును లక్షాధికారులు, కోటీశ్వరులు కావలెను. ధనము కూడబడుట బ్రారబ్ధివశమున. ప్రారబ్ధమున లేక యెంతటి అన్యాయ మొనర్చినను, నెన్ని అసత్యములాడినను ధనము లభింపదు.

వర్తకు డిట్లనెను ?— “అదియే నేనును జెప్పుచున్నాను. నా ప్రారబ్ధము వలననే నీ సాధువు మన యింటికి వచ్చినాఁడు. కాకపోయిన నీ నగరమున నెంతమంది లేరు ? అతఁడెంత ప్రయత్నమున నింత

దాచుకొన్నాడు. ప్రారబ్ధ విహీనునకు దృష్టి అచ్చట పడదు. నాకు ప్రారబ్ధము కలదు గనుకనే నా దృష్టి అట్లు పడినది. దానిని దెలుచుటకు సంకల్పము కలిగినది. ఇంకొక గృహస్థుని దైనట్లైన నేను తాతెడు వాడనేకాదు. అతని పిల్లలు జిల్లలు తిట్టుకొందురు. కాని సాధు ద్రవ్యమునుగొని అతని కుపకార మొనర్పవలెను. అతనికి బంధవిముక్తి నొనర్పవలయును. ఈతఁడు సాధువే యగుచో సంతోషించును. సాధు వేషమున నుండిన మోసగాఢగుచోఁ జిక్కేలేదు. దీనినిఁగూడ యెచ్చట నైన మోసగించి తెచ్చియుండవచ్చును.”

పాపమా స్త్రీ యేమి జవాబు చెప్పగలదు ? తన భర్త యిష్టమునను సరించి ఆమెకును మనస్సులో లోభ ముద్భవించెను. మొహరీలనన్నిటిని దీసి, అంతే బరువు కలిగిన చిల్ల పెంకుల నుంచెను. మరల పిడినట్లే బిగించి సాధు నమీషమున నుంచెను. ఆ దంపతు లింతటి ధనము లభించుటచే మిక్కిలి యానందించిరి.

ప్రాతఃకాల మయ్యెను. సాధువు మేల్కొనెను. అతఁడు వైశ్యునకు తన కృతజ్ఞతను బ్రకటించుచు నిట్లనెను :— “లాలాజీ : మీ యింటిలో మేము బాగుగా నుభించితిమి. యాత్రాశిష్ట మేమియును దోచలేదు. ఇక మేము వెళ్ళిపోయెదము. సంక్రాంతి పర్వము నమీపించుచున్నది. రాత్రింబవళ్ళు నడచినఁగాని చేరఁజాలము. నేను మకర సంక్రాంతికి ప్రయాగకు అవశ్యము చేరవలెను.”

వర్తకుఁడు కపట వినయమును జూపుచు నిట్లనెను :— “స్వామీ : మీరిట్లు మాటలాడుచున్నారేల ? ఇది మీ యిల్లే. తిరిగి వచ్చునపుడు మీరవశ్యము దర్శన మొసఁగవలెను. ఇప్పుడు మీరు తొందఱలో నున్నారు.

మాఘస్నాన మొనర్చి తిరిగి వచ్చినపుడు పది పదునైదు దినములుండి మాకు మీ సత్సంగ లాభము నీయవలయును.”

సాధువిట్లనెను :— సరియే; తిరుగు ప్రయాణమున నేను తప్పక వచ్చెదను. మీరిద్దరును గొప్ప ధర్మాత్ములు.” ఇంతలోనే భార్య యిట్లనెను :— “స్వామీ ! మీ దయచే నిచ్చట నందఱము సుఖముగ నున్నాము. కాని యింత సంవత్సరముండియు ననుభవించు వాడు లేడు.”

సాధువు గ్రహించెను. అతని కడకు పుత్రార్థులు ధనార్థులు వచ్చుచునే యుండును. మిక్కిలి ప్రేమతో నిట్లనెను :— “మంగళ మయుఁడగు శ్రీహరి మంగళమునే కావించును. అమ్మా ! నీవు చింతింపవలదు” ఈ విధముగ నిద్దఱును సమాధానపఱచి సాధు వచ్చటినుండి ప్రయాగకు వెళ్లెను. రాత్రింబవళ్ళు నడిచి సంక్రాంతి యింకను రెండుదినము లున్న దనఁగాఁ బ్రయాగకుఁ జేరెను.

తీర్థరాజమగు ప్రయాగ యందు మాఘ సంక్రాంతికి ప్రతి సంవత్సరమును గొప్ప పర్వము సంభవించును. కుంభ, అర్ధకుంభము విషయమునఁ జెప్పవలసిన దేమున్నది? దేశ దేశాంతరములలోని సాధు మహాత్ములు సమావేశ మగుదురు. సర్వత్ర సాధు సత్పురుషుల యొక్క కూటములే కనబడుచుండును. సంక్రాంతి దినమున సాధువు లందఱకు సంతర్పణ చేయవలయునని అతని సంకల్పము. ఈ సంకల్పముతో నాతఁడొక ప్రతిష్ఠ కలిగిన మహాంతు దగ్గఱ దిగి, దిగఁగానే తన మనోగత భావమును వెల్లడించెను. ఎవరైన సంతర్పణ చేయువారు వచ్చిన బాగుండునని యా మహాంతు ఇదివఱకే మాధవునిఁ బ్రార్థించుచుండెను. ఇంకేమున్నది? మహాంతు నిమిషములో సాధుకూటము లన్నిటికిని

అహోనమును బంపించెను. పాత్రలను దోమిరి. పాలుపెరుగు నేర్పాటు చేసిరి. మహాంతు యొక్క ముఖ్య వంటవా డిట్లనెను :— “బాబాజీవద్ద పద్ద నేమియును గనబడుట లేదు. ముందుగానే పైకము వడుగుడు.” మహాంతునకా ధ్యానమే లేదు. వంటవాడు జ్ఞాపకము చేయఁగా నాతఁ డిట్లనెను :— “నుంచిది. కొంచె మడుగుము.” వంటవాడు సాధు వుతో నిట్లనెను :— “స్వామీ ! పాలు, పెరుగు, పప్పు, ఉప్పు, బియ్యము వగైరాలు రావలసి యున్నవి. పైకమెంత యున్నది ? ఏ వర్తకుని పేరనయిన హుండి కలదా లేక మీ వెంట నేమైనను దెచ్చి నారా ?”

సాధువు దృఢముగ నిట్లనెను :— “మీకీ చింత యెందులకు? ఎచ్చటనుండి వచ్చిననేమి ? మీకు పైకము రేపు ప్రొద్దుటికి వచ్చినసరి చూచుట కాతఁడు సజ్జనుఁడుగను దేజస్విగను గోచరించుచున్నాఁడు. అతని దృఢతా పూర్వకమగు మాటనువిని మహాంతు విషయమును బోగొట్టుచు నిట్లనెను :— “కాదు. కాదు. బాబాజీ అంతటి అవిశ్వాసము జెందవలసిన వ్యక్తికాఁడు. ఇచ్చటను భగవంతుని భండారమునకుఁ దరుఁగు లేదు. రూపాయలు వచ్చుచునే యుండును,” మాట లంతటితో సమాప్తమయ్యెను.

రాత్రి యయ్యెను. అందఱును నిద్రించిరి. సాధువు నివసించు టకు మహాంతు ఒక మంచి కుటీరము నొసంగెను. సంతర్పణవిషయము లేకుండినచో బయట నెచ్చటనో ధునివద్ద గూర్చుండు మనువారే. ఇంత సంతర్పణ జరుగుచున్నప్పుడు అతనికి విశేష సత్కార మొనర్పవలెను. అందఱును నిద్రపోఁగానే సాధువు తన దండములోని మఱినుద్రిప్పెను. ఎదుట నొక దీపము వెలుగుచుండెను. ఆ ప్రకాశమున దానిలోఁ దాను

జూచినది తాను నమ్మజాలక పోయెను. ఇది స్వప్నము కాదుగదా యని యాతఁడు కన్నులు నులుముకొని చూచుచుండెను. కాని సాధువు నిద్రించుటలేదు. మేల్కొనియే యుండెను. అతఁడు చూచుచున్నది సత్యమే. దాచియుంచిన సువర్ణముద్రకలు కన్యాకుబ్జు పెందలి శ్రేష్ఠికడ నున్నవి. అవి చిల్ల పెంకులు. సాధువునకు నెక్కుడుగ మానసిక దుఃఖముకలిగెను. అతనికి సంగతి అంతయును దెలిసెను. తనకు విశ్వాసఘాతుక కార్యము చేసినాఁ డిప్పుడేమి చేయవలయునని యోచించుచుండెను. అర్థరాత్రి సమయము. వెంటనే కుటీరము నుండి బయలుదేరి త్రివేణి వైపునకుఁ బోయెను.

భాగీరథి తన సోదరియగు కాళిందీ పులినమందుఁ జేరుటకు ద్రుతగతినిఁ బరువిడుచున్నది. సూర్య తనయయు, యముని సోదరియు నగు యమున తన మంథరగతితో గంగకై నిరీక్షించుచుండెను. చంచలబాలికవలె గంగ యమున యొక్క నీలాంబరమునఁ దనశరీరమును జొప్పించి మరలఁ బ్రకటమై నవ్వును. సోదరీమణులిద్దరును గౌఁగిలించుకొందురు. ఈ కలయిక సంగమమందు ప్రతిక్షణము జరుగుచునే యుండును. అనాది కాలము నుండియు నీ సంగమము జరుగుచునే యున్నది. ఎంతవఱకు జరుగునో నలువ వేదములలో వ్రాసినాఁడో లేక యెవరు వ్రాసినారో వారికే తెలియవలయును. మునురాఁ : ఈ విషయ మెవరికిని తెలియదు.

సాధువు లజ్జా సంకోచము చేతను, అత్మగ్లాని చేతను మిక్కిలి దుఃఖితుఁడయ్యెను. ఆ దుఃఖావేగముచే నాతఁడా గంగా యమునానదీ తీక్షణధారలుగల సంగమములో దుమికెను. అతని శరీర మేమైనదో తెలి

యదు. అతఁ డాత్మహత్య కావించుకొనెను. కుశల విషయ మేమనఁగా
నింక నెచ్చటనైనఁ జచ్చియుండినచోఁ ప్రేతము కావలసి వచ్చెడిదే.

సాదువు కథ పూర్తియైనది. ఇక శ్రేష్ఠిగారి కథను వినుఁడు.
ఆ స్వర్ణముద్రలను దీసికొని యా వర్తకుఁడు గొప్ప వ్యాపార మొన
రెచును. ప్రాచీనవిషయమును జూడుఁడు. ఒక్కొక్కపుడు అన్యాయార్థ
విత్తమును ఫలించి పుష్పించుచుండును. ఆ ధనముతోఁ జేసిన వ్యాపార
మునఁ బగలురెట్లు రాత్రి నల్గురెట్లుగ లాభము వృద్ధి పొందుచుండెను.
వర్తకునకు గొప్ప గొప్ప నగరములలో కోట్లు యేర్పడెను, హుందీలు
సాగుచుండెను. అల్పకాలముననే అతని భార్యకు గర్భము కలిగి, ఒక
పుత్రరత్నమును గనెను.

వర్తకుని కుమారుఁడు సాక్షాత్తుగఁ గామదేవుని అవతారముగ
నుండెను. అతని యంగ ప్రత్యంగముల నుండి సౌందర్యము పెల్లుబుకు
చుండెను. విశాల పుస్తకమున నల్లని ఉంగరములు తిరిగివ వెండ్రుకలు,
విశాలములగు నేత్రములు, ఒక్కసారి ఆ పిల్లవానినిఁ జూచుకొడల
మంత్రముగ్ధునివలె నట్లు చూచుచునే యుండవలసినదే. వృద్ధావస్థలో
నిట్టియనూప రూపలావణ్య యుక్తుడగుఁ బుత్రునిఁగాంచి యా వైశ్య
దంపతుల హర్షమునకు మేలిలేకుండెను. లోభియగువాఁడు తన ధనమును
రక్షించుకొనునట్లు తలి దండ్రులా పుత్రునిఁ బోషించుకొను చుండిరి.
పుత్రుఁడు జన్మించినది మొద లాతని విభవమును వృద్ధి పొందెను.
వైశ్యుడే కృపణుడైనను బుత్రుని కొఱకెంతైనను వ్యయమొనర్చి
సంతోషించును. ఆ పిల్లవానికిఁ గొంచెముగ జలుబు, తుమ్ములువచ్చినవా
గొప్ప గొప్ప చికిత్సకులను బిలిపించి ధనమును నీటివలె బ్రవహింపఁ
జేఁజేయును. రాజకుమారునకుఁ బాలనపోషణము జరుగునట్లు వణిక్పుత్రు

నకుఁ జాలిన పోషణము జరుగుచుండెను. క్రమ క్రమముగఁ బిల్లవాఁడు పెద్దవాఁడయ్యెను.

చదువు చెప్పుటకు పండితుల నేర్పాటు కావించెను. అతని తీక్షణబుద్ధిని గూర్చి చెప్పవలసినదేమున్నది ? ఒకసారి విన్నచో నంతయును జ్ఞానకముంచుకొను చుండెను. ధర్మమునందీతనికి అత్యంతాభిరుచి. అతని కడ నెల్లప్పుడును పండితులును సాధువులును గుమికూడి యుందురు. దూర దూరముల నుండి విద్వాంసు లాతని ప్రశంసను విని వచ్చుచుందురు. అతఁ డందఱును సత్కరించి వారుకోరిన వస్తువుల నిచ్చుచుండెడి వాఁడు. యాచకులను విముఖులుగ్గఱోనీయడు. అతనికి ధర్మ కార్యములందు సాధువులకును, బ్రాహ్మణులకును, భోజనమిడుట యనిన నాంతరిక సుఖముకలదు. ధర్మాత్ముడగు నా వణిక్పుత్రుని సందర్శించుటకు దూర దూరముల నుండి జనులు వచ్చుచుందురు. ఈ విధముగ నాతఁడు పదునారేండ్ల వాఁడయ్యెను. తమ పిల్లవానికి పెండ్లియై కోడలింటికి రాఁగానే చూచుకొన వలయునని ఆ వణిక్పంపతుల కోరిక కాని యాతనికి వివాహమాడుట ఇష్టములేదు. దీనివలనఁ దలిదండ్రులకు జాల క్లేశము కలుగుచుండెను.

ఇంతటి సర్వగుణసంపన్నుడగు పుత్రుఁడు వివాహమాడక ఉండవలసి వచ్చినది. ప్రయోజన మేమియును లేకుండెను. ఇప్పుడుతలిదండ్రులు సాధు మహాత్ముల యొక్కయు, బ్రాహ్మణుల యొక్కయు సేవ చేయుచుండిరి. కారణము భక్తియుండి కాదు. వారే విధముగనయినను వారి పిల్లవానికి నచ్చఁజెప్పి పెండ్లి కంగీకరింపఁ జేసెదరనియే.

తలిదండ్రుల బలవంతముచే సాధు బ్రాహ్మణులును బోధింప సాగిరి :— “నాయనా ! మేము సాధు సేవను కాదనము. భగవంతుఁడు

నీకు ధనమొసంగినాడు. ఇష్టము వచ్చినట్లు చానపుణ్యముల నొనర్చుము. ధర్మమునకు వినియోగించుటయే ధనమునకు గల నిజమగు సమసయోగము. కాని ధర్మపత్ని లేక ధర్మముండనే యుండదు. భార్య లేకుండ చేసిన యజ్ఞాదులు వ్యర్థములు, నిష్ఫలములు. అతిధిసేవను ఒంటరిగాఁ బురుషుఁడు—భార్య లేనివాఁడు — చేయఁజాలడు. గృహస్థుఁడు అతిధి సత్కార మొనర్చినటుల ఈ గడ్డాల మీసాలవారెట్లు చేయఁగలడు : కావున వివాహ మొనర్చుకొనుము. ఇద్దరును గలిసి ధర్మచార్యము లొనర్చుము,”

సాధు మహాత్ముల యొక్కయు, బ్రాహ్మణుల యొక్కయు బలవంతముచే నా శ్రేష్ఠి కుమారుఁడు దారాగ్రహణ మొనర్చుట కంగీకరించెను. ఇంకేమున్నది. తలిదండ్రుల హర్షమునకు మేఱలేకుండెను. సర్వలక్షణ సంపన్నయగు కన్యక నన్వేషించుచుండెను. ఈతఁడెట్లు కోటిశ్వరుఁడో అట్లే మాఠురమండలములో నగర శ్రేష్ఠియగు నొక కోటిశ్వరుని పుత్రిక భాగ్యవతియు, గుణవతియు, రూపవతియు నగు నామెతో గొప్ప వైభవముగ వివాహము జరిగెను. తలిదండ్రులీ వధూపరులను గాంచి సంతోషమును బట్టఁ జాలకుండిరి. అందఱును వీరు రతీమన్మథులని ప్రశంసించుచుండిరి; యధార్థమునకు వారట్టి సుందరులే.

పదునెనిమిది సంవత్సరముల వయస్సున మార్గశిర మాసమున నా శ్రేష్ఠి కుమారునకు వివాహమయ్యెను. ఆ సంవత్సరమునఁ బ్రయాగ యందు పూర్ణకుంభము. చాలమంది మహాత్ములు గుర్రములు, ఏనుగులు, ఒంటెలమీఁదఁ బ్రయాగకు ప్రయాణము చేయుచుండిరి. ఆ వణిక్కు త్రుడు - మిక్కిలి ప్రేమతోఁ దనతండ్రి కిట్ల నెను :— “నాయనా!

నేనును దీర్ఘరాజుమగు ప్రయాగకు వెళ్ళి కుంభస్నానము చేసి రావలయు నని యున్నది. ఒకనెల అచ్చటనుండి కల్పవాస మొనర్పవలెను.

ఇది విని మిక్కిలి యానందమును బ్రకటించుచు శ్రేష్ఠి యిట్ల నెను :— “నాయనా ! మంచిదే. నీ వెంట మేమును వచ్చి త్రిపేణీ స్నానమును గల్పవాసము నొనర్చెదము. ఎన్నాళ్ళ నుండియో మనకి గృహస్థాశ్రమ బంధమునుండి బయటపడి పోలేక పోయితిమే యని కలదు. మంచిది, అందఱమును వై భవముగ వెల్లెదము. ప్రతిష్ఠానపుర మున మన దుకాణమును గలదు. గుమాస్తా ఉండనే ఉన్నాడు. అన్ని యేర్పాటులును జరుగఁగలవు.”

ఇంకేమున్నది ; సిద్ధమగుచుండెను. నౌకలలో సామాను చేయు చుండిరి. గొప్ప గొప్ప నౌకలు తయారు చేయఁబడెను. అధిక ధన, అన్న, వస్త్రాదులు పేయఁబడినవి. ధర్మాత్ముడగు వణిక్పుత్రుడు తీర్థ రాజుమగు ప్రయాగకు వచ్చుచున్నాడని విని వేలకొలఁది అటు నిటు నుండి వచ్చిరి. అందఱతో నౌకలు చాల జాగ్రత్తగఁ బోవుదుండెను, ఆ వణిక్కుమారునకు వివాహమైనను కన్నెత్తి భార్య ముఖమైనను జూడ లేదు. అవసరమేమున్నది ? వివాహమైన అల్ప కాలమునకే ప్రయాగకు ప్రయాణము సంభవించెను, అతఁడు తన నౌకలో నొక్కఁడు కూర్చుండెను. ఇతరులను గూర్చుండనీయలేదు. తలిదండ్రులు మోహవశమున నౌకలన్నిటి మధ్యయందు అతని నౌకను బెట్టిరి. కుశలురగు పల్లెవారిని అది తల్లిక్రిందులు కాకుండునట్లు దానిని రక్షించుటకు నియమించెను. ఈ విధముగఁ జాల జాగ్రత్తగఁ బ్రయాణ మొనర్చుచు సంక్రాంతికి ముందు గనే ప్రయాగ రాజమునకుఁ జేరుకొనిరి. అచ్చటకు చేరిన తర్వాత గంగాయమునా మధ్య ప్రదేశమందు రజత చూర్ణమయీ వాలుకాప్రదేశ

మందా ధనికశ్రేష్ఠుని గుడారము పడెను. నర్సిక్కులను నీ సంవత్సరము గొప్ప ధర్మాత్ముడగు శ్రేష్ఠి పుత్రుడు కల్పివాసము చేయవచ్చెనను గగ్గోలు వుట్టెను.

సూతుఁ డిట్లనినఁ :— “మునులారా ! ధర్మాత్ముని యశస్సు కర్పూర సుగంధము వలె సర్వత్ర వ్యాప్తమగును. మీరాలోచించుఁడు. ధనము నెవఁడు తన తొమ్ముమీఁ బెట్టుకొని పోఁగలఁడు. నేటివఱ కీధన మెవనిదైనది. పిచ్చివారు దీనిమీఁద మమత్వమును బెట్టుకొనుచున్నారు. భాగ్యవశమున ధనము ప్రాప్తించిన దానితో ధర్మమును గీర్తిని సంపాదించకున్నచో వాని ధనము వ్యర్థమే, కేవలమాతఁడు దానికి కావలివాడే. బ్రతికి యున్నంతవఱకు తిండితినకయు నిద్రపోకయు దానిని రక్షించును. చచ్చిన తర్వాత సర్పపై దానిపై బరుండును. ఎవఁడు ధనముచే ధర్మ మొనర్చి యశస్సును గీర్తిని సంపాదించినచో ధనముచే యథార్థోపయోగమును జరిగినట్లే. కీర్తి కలవాఁడు చచ్చియు బ్రతికినవాఁడే. అపకీర్తి కలవాఁడు జీవించియుఁ జచ్చినవాఁడే. కావున స్వామీ ! ఆ పణి క్కుమారునకు నాల్గు దినములకే దూరదూరములఁ గీర్తి వ్యాపించెను, నర్సిక్కుల నుండియు నాతని కడకు యాచకులు వచ్చుచుండిరి. అతడును విత్తశాత్రు మొనర్చక ముక్త హస్తముతో నిచ్చుచుండెను. ఎవరేది యడిగిన దాని నొసంగుచుండెను. అతఁడు దానము చేసి నంతఁగా సంపత్తి పెరుగుచుండెను. దీనివలన తలిదండ్రులకును నానందము కలుగుచుండెను. సంక్రాంతి నాల్గుదినము లున్నదనఁగాఁ దన తలిదండ్రులతో నిట్లడిను :— “తండ్రీ ! ఈ ఉత్సవమున రెండఱు సాధువులు, మహాత్ములు, బ్రాహ్మణులు వచ్చిరి అందఱకు మనమొక దినమున భోజనము పెట్టవలెనని నా కోరిక మీ యాజ్ఞయేమి ?”

శ్రేష్ఠిగారికి స్వయముగ ధర్మ కార్యములం దనురాగము లేదు. కాని పుత్రునకే కార్యమున సంతోషము కలుగునో దానికేమియు నభ్యంతరముండదు సరిగదా అతనికి అంతరిక సుఖముకూడ కలదు. అతఁడు మిక్కిలి యుల్లాసముతో నిట్ల నెను :- “నాయనా ! మంచిది, తీర్థరాజము నకు మాటి మాటికిని రాజాలము. ఎంతగా ధర్మ, కర్మ, దాన, పుణ్యములు జరిగిన సంత మంచిది. అన్నియు నేర్పాటు చేయుదము. నీకెంత కోరిక యున్నదో అంతటి దాన పుణ్యముల నొనర్చుము. ఎంతమంది సాధు సత్పురుషులకు భోజనము పెట్టఁదలఁచితివో అంతమందికి చేయుము.”

ఇంకేమున్నది ? లడ్లు కట్టుచుండిరి. హల్వాను జేయుచుండిరి. పూరీలను వత్తుచుండిరి. ఇంకను పప్పు పాయసాదు లన్నియును దయారగుచుండెను. పది క్రోసులవఱకు సంతర్పణ గోల వ్యాపించెను. సాధు సజ్జనులకు విద్యుత్తముగ భోజనము పెట్టఁబడెను. ఒక్కొక్కరికి దక్షిణ క్రింద నొక్కొక్క సువర్ణముద్ర యొసంగఁబడెను. దక్షిణ తీసుకొనని వారు వస్త్రములను గొనవచ్చును. ఎవరిరేది కావలయుననిన దాని నొసంగిరి. కొదువ ఏమియును లేదు. ఏది కావలయుననిన దానినిఁదినవచ్చును. ఎంత కావలయుననిన సంత కట్టి తీసికొని పోవచ్చును. పదార్థములు బహిరంగముగ నుఁచఁబడినవి, వందల కొలఁది పంక్తులైనవి. లక్షల కొలఁది జనము భోజనము చేయుచుండిరి. ప్రాతఃకాలము నుండి రాత్రి పండ్రెండు గంటల వఱ కెందఱు భోజన మొనర్చిరో, ఎందఱకు సువర్ణముద్రక లీయఁబడినవో తెలియదు. రాత్రి పర్యంత మా కుర్రవాఁడొక నీటి బొట్టయివను జిహ్వాపై వేసికొనలేదు. స్వయముగ వడ్డించి వడ్డించి లందఱకును బెట్టుచుండెను. మహాత్ములను సత్కరించు చుండెను. మహా

త్ములును నాతనిఁగాంచి అతని శీల స్వభావమును, ఉదారతను గూర్చి ఖూరి ప్రశంస లొనర్చుచుండిరి. ఇంతటి యనవద్య సౌందర్యము, ఇంతటి తెంపులేని ధనసంపత్తిపైగా నింతటి యుదారత, ఇంతటి సహన శీలత, ఇంతటి ధర్మనిష్ఠ, ఇంతటి సరళత సాధారణుల కుండదు. అపతార పురుషుడైనఁ గావలెను లేక యోగభ్రష్టుడగు మహాత్ముడైనఁ గావలయును. పవిత్ర శుద్ధాంతఃకరణము గల ధనికుల యింట యోగభ్రష్టులగు మహాత్ములు జన్మించుచుందురు.

వణిక్కుమారుని యెదుటనే అతని నందఱును బ్రశంసించుచుండురు. తన ప్రశంసను విని అతఁడు లజ్జితుడై తల వంచుకొని యేమియును బలుకకుండును. చేతులు జోడించుకొని యింకను ముడుచుకొనును.

అందఱును దినిన తర్వాత అర్థరాత్రి యగుటచేఁ దల్లిదండ్రు లిట్లు బ్రతిమలాడిరి :— “వత్సా! నీవును గొంచెము తినుము. నీకు ప్రతోప వాసాభ్యాస మున్నది. ఇదిగో పరాయి యింటిపిల్ల వచ్చినది. ఎంత కుసుమపేశలమై యున్నదియో చూడుము. ఇట్టి సమయ మెవరికి సంభవించియుండును. చూడు, ఈమె ముఖమెట్లు వాడినదో. నీవు తినకఁబోవుటచే నింతవఱ కీమె నీకైన ముట్టలేదు. ఇప్పటి కందఱును దినుటయైనది. మంచిదే యైనది.

ఇదివిని యాశ్రేష్ఠి కుమారుఁడు తలను బట్టుకొని యిట్లనెను :—
“నా తల అధికముగ నొప్పి పెట్టుచున్నది; నాకు తినవలెనని లేదు.”

ఇది వినఁగానే తల్లిదండ్రుల హృదయము దడదడ కొట్టుకొనసాగెను. అంత దండ్రు మోటును దప్పించి యిట్లనెను :— “ఇంత పరిశ్రమ చేయవలదు ఇంతటి పరిశ్రమ చేయవలదని మేమెన్నోసారులు

చెప్పితిమి. నీవు విననేలేదు. దినపంతయును లేడి తిరిగినట్లు తిరుగుచునే యుంటివి. జలుబు చేసినది. కొంచెము తివనై నది దినలేదు. భోజనము చేసి, అగ్నితోఁ గాపు కాచుకొని, తైలమర్దనము చేయించుకొనుము. అంతయును సరియగును.”

అంతఁ బిల్లవాఁడిట్లనెను :— “వలదు నా చిత్త మత్యంత వ్యాకులము చెందియున్నది. నేనేమియును దినను, త్రాగను. నన్ను మెదలకఁ బరుండనీయుఁడు. నన్నుఁ బలుకరించదుఁడు.” ఇట్లని యా బాలకుఁడు దగ్గఱనున్న బిల్లమీదఁ బరుండెను.

ఇంకేమున్నది. ఉత్సవ పంతటను హాహాకారము వెల్లివిడిసెను. వైద్యుఁడుమీద వైద్యుడు వచ్చుచుండెను: చికిత్సకుల సమూహము సమావేశమైరి. మంత్ర తంత్రములు తెలిసినవారు గొప్పవారు చాలమంది వచ్చిరి. కొందఱు శ్రేష్ఠిగారితో “మీరు చింతింపకుఁడు. మేము బాగు చేయుదుమనిరి. కొందఱు గాలిపట్టిన దనిరి. కొందఱు ప్రయోగమనిరి. కొందఱు వేపమును జెప్పుచుండిరి. కొందఱు మాత్రల నిచ్చుచుండిరి. పిల్లవాని స్థితి ప్రతిక్షణము శోచనీయముగ నుండెను.

అంతలోనే ఒక పెద్ద అనుభవము గల నిర్దోషుఁడగు చికిత్సకుఁడు సిలిపింపబడెను. శ్రేష్ఠిగా రాతనికి చాలగ నీయదలచెను. గాని యాతడు కొంచెమైనను స్వీకరింపలేదు. అతఁడు చూచి పరీక్షించి యిట్లనెను :— “శ్రేష్ఠిగారూ! చెడ్డగా భావింపవలదు. ఇప్పుడు మందులు మూలికలు ఇచ్చుట వ్యర్థము. ఇప్పుడు భగవన్నామమును జేయుఁడు. రామ రామ యనుఁడు. ఏది కావలెచో అది అయినది.”

ఇది వినఁగానే శ్రేష్ఠికిని, అతని భార్యకును పిడుగు పడినట్లు

యోను. వారు వెక్కి వెక్కి బాలకులవలె వేడ్చుచుండిరి. కోడలు లజ్జను వీడి, ముసుగును దీసి, రెండు చేతులతోఁ దిన తొమ్మును చాచుకొనుచు నిట్ల నెను :- “అయ్యో ! ప్రాణనాథా ! నేను నిన్ను స్వర్గించుట యటంచుఁడు, కన్నారఁ జూడనై నఁ జూడలేదు. చిక్కులేని నన్నెచ్చట వీడి పోయెదవు ?”

తన తలిదండ్రులును, భార్యయు నిట్టి కరుణాక్రందనము నొనర్చుటను విని కుమారుఁడొక ప్రక్కకు వత్తిగిలి ఆజ్ఞాస్వరమున నిట్ల నెను :- “ఏడ్పులు, గీడ్పులాపుఁడు. ఇచ్చటనుండి నొకరుల నందఱను బయటకుఁ బంపుడూ, కేవలము మీరు ముగ్గురుండుఁడు.”

పిల్లవాని యిట్టిమాటను వినఁగానే అతని యాజ్ఞను వెంటనే పాలించిరి. అందఱు సచ్చటనుండి వెడలిపోయిరి. సమ్ముఖమునఁ బ్రకాశముండెను. ఆ ధర్మాత్ముఁడగు వణిక్కుమారుఁడు లేచి తన యాససమునఁ గూర్చుండి, అత్యంత గంభీర స్వరమున నిట్ల నెను :- “నేనెవఁడనో మీకుఁ దెలియునా ? చెప్పుడు.”

శ్రేష్ఠియు, నాతని భార్యయు నేక కంఠముతో నిట్ల వెను :- “అయ్యో ! నా తండ్రీ ! అయ్యో ! మా జీవన సర్వస్వమా ! నీవేమి మాబలాడుచున్నావురా ? మా యీ అంధుల కేతై కష్టత్రుఁడవురా నాయనా ! నీవు మా యింటికి దీపమవురా, మాకు జీవనాధారమవురా ?”

దృఢతా స్వరమున నా కుమారుఁ డిట్ల నెను :- “ఏడ్పులు గీడ్పులతోఁ బనిలేదు. నా మాటను వినుడు. ఎవఁడెవనికి పుత్రుడు. ఎవఁడెవనికి దండ్రీ, అందఱును సంస్కారాధీనులై తమ ఋణమును దీర్చుకొనుటకు సంబంధ రూపమున నుత్పన్ను లగుచుందురు. మీరు జ్ఞాపకము పెట్టుకొనుడు. మీరు నూటయేఁబది సువర్ణ ముద్రికలను దొంగిలించితిలే నేనా

సాధువునే. నేను జన్మింపవలసిన పని లేకున్నను నాకు సాధు సంతర్పణము చేయవలయునను వాసన నాకుఁ బ్రబలముగఁ గలదు. మీరు దానిని బూర్తి చేయనీయలేదు. అందువలన నేను మీ యింట జన్మించి దానినిఁ బూర్తి కావించుకొంటిని. మీరు సూటయేఁబది స్వర్ణముద్రకలను హరించి తిరి. దానిఁ బదులుగా నేను పేల రెట్లుగ వ్యయ మొనరింపఁ జేసితిని. నీకింతటి దానపుణ్యము, సాధు సమాగమము, తీర్థ వ్రత సంయోగము ప్రాప్తించినది. ఇదంతయును సాధుసేవాఫలము. మీఁప్పుడు మహాపుత్ర వియోగకేశము సంభవించినది. ఇది నీవు దొంగతనము చేసిన ఫలము. మావపుడేమి చేసిన దాని ననుభవించును. (తర్వాతఁ దన భార్యవైపు నకుఁ దిరిగి యిట్లనెను.) ఈమె పూర్వ జన్మమున మిథుర యందొక కుమ్మరియని జ్ఞాతుఁడు. ఆమె నా రూపముం దానక్తినిఁ జెందెను. సాధువు నగు నాయందు కామానక్తినిఁ జెందినది. ఈమెతో నాకు సంబంధములేక పోయినను నీమె భావము దూషితమైనది. నదా యీమె నా రూపమునే చింతించుచుండెను. సాధువును చింతించుటచేఁ కలిగిన ఫలమేమనఁగా నీమె యింతటి శ్రీమంతుని యింటఁబుట్టి, యింతటి ధన వైభవమున మిక్కిలి సుఖముగఁ బాలింబఁపడి, పోషింపఁబడి, యింతటి యధిక సౌందర్యమును బొందినది. కాని కామవాసనచేఁ జింతించుట వలన నీమె యీ జన్మమున వైధవ్య దుఃఖము ననుభవింపవలసి వచ్చినది. ఈ జన్మ మందు తన జీవితమును శుద్ధముగగడిసినచో నద్గతి కలుగును. ఈ జన్మ మందే పాపకర్మలందు ప్రవృత్తయై, ధర్మభ్రష్ట యగుచో నరికిమందు యాతనలను నహించి, ఆనేక జన్మముల వఱకు వైధవ్య జన్మ దుఃఖమును బొందవలసి వచ్చును. ఈమెకును నాకును శరీర సంబంధము పూర్వ జన్మమునను లేదు, ఈ జన్మయందును లేదు. మరణ కాలమున

నీమెకు నా రూపస్మరణమే కలుగుటచే నీమెకు నాకును క్షణిర సుఖము కలిగినది. మీరు చేసినదానికి ఫలము ననుభవింపుడు. నేనిప్పుడు వెళ్ళుచున్నాను.” అని పలుకుచు నాతఁడు కన్నులను మూసెను. ఆ సమయమున నాతనికిఁ గపాలమోక్షము కలిగెను. అతని ప్రాణములు శరీరము నుండి వేరియ్యెను.

సూతుఁడిట్లనెను :- “మునులారా ! పూర్వజన్మ పంస్కారముల సంబంధము స్థాపితమగును. కాకున్నచో నజామిశుఁడు ఒకరికి మించిన నొకరి సౌందర్యవంతుల నెందఱనో కాంచెను. వారివై నాతనికి మనస్సు పోలేదు. ఈమెను జూడఁగానే అతడు తన ప్రతిజ్ఞను మఱచెను. కారణ మేమనఁగా నీ శ్రీతో నాతనికిఁ బూర్వ జన్మమున సంబంధము కలదు.”

ఇది విని మిక్కిలి యుత్సాహముతో శౌనకుఁ డిట్లుడిగెను :—
“మహాభాగా ! ఈ శ్రీతో నజామిశునకుఁ బూర్వ జన్మమున నేమి సంబంధము కలదు. పూర్వ జన్మమున నీ శ్రీ యెవరు ? అజామిశు దెవఁడు ? ఏ కారణమున సంబంధము కలిగినది ? ఈ విషయముల నన్నిటిని విని మా కుతూహలమును శాంతింపఁజేయుడు.”

శౌనకుని ఈ మాటలను విని సూతుఁడు గంభీరముగా నిట్లనెను :-
“మునులారా ! నే నజామిశుని పూర్వజన్మ పృత్తాంతమును వినిపించెదను. మీరు దానిని దత్తచిత్తులరై శ్రవణ మొనర్పుడు.”

అజామిశుని పూర్వజన్మ పృథ్వాంతము

355

శ్లో॥ ఏష ప్రకృతి సంగేన పురుషస్య విపర్యయః
ఆసీత్స ఏవ న చిరాదీశ సంగాత్ విలీయతే॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౫౫ శ్లో.

పతనమునకుఁ గారణ మహంకారము. మానవుఁడు తానే సర్వ శ్రేష్ఠుడననియు, నితరులు తుచ్చులనియు భావించుచో నకారణముగ నితరుల నవమానించును. అదియే ఆతని పతనమునకుఁ గారణము. సర్వ శ్రేష్ఠుడు శ్రీహరి యొక్కఁడే. ఆతనినిఁ మఱచి ఆతని యాననమున వ్యయముగఁ గూర్చుండుచో నా యవివేకికి అధః పతన మనివార్యము. అందువలన శాస్త్రకాట లీటషయము ననేక విధముల చర్చించి హరి యీ జగత్తునందు సర్వత్ర వ్యాపించినాఁడనియు కాపున నే ప్రాణితై నను నవమానమును గావించుట శ్రీహరి నవమానించుటయే ననియు, తన నీచత్వమును బైట పెట్టుకొనుచున్నాఁడనియు, దన కాశ్చయందు స్వయముగ గొడ్డలిపెట్టు పెట్టుకొనుచున్నాఁడనియు, ఏలననఁగా మనలోఁగల అత్మ సర్వత్ర కలదు. పాపియగు నహంకారము దానిని వేటొనర్చినది.

సూతుఁడుట్లనెను :- “మునులారా ! మీరు అజామిశుని పూర్వ జన్మ పృథ్వాంతమును గూర్చి యడిగితిరి. దానిని మీరందఱే కాగ్రచిత్తులరై శ్రవణ మొనర్చుడు. పూర్వకాలమున నుత్తరాఖండ మందొక

తపస్వి నివసించుచుండెను. అతడు బర్హతము దీచియుండి ఘోరతపస్సు చేయుచుండెను. అరణ్యమున సంభవించుఁ బచ్చివో యెండువో ఫల మూలములు లభించుచో న్యయముగఁ బోయి వానినిఁ గొనివచ్చును. వాటినే తినును. ఒక్కొక్కప్పుడు రెండు రెండు దినము లుపవసించి మూడవ దినమున భోజన మొనర్చును. ఒక్కొక్కప్పుడు నెల యంత యును జాంద్రాయణవ్రతమును, ఒక్కొక్కప్పుడు జవ చాంద్రాయణము, పిపీలికా చాంద్రాయణము, ఒక్కొక్కప్పుడు కృచ్ఛ్రము, అతికృచ్ఛ్ర వ్రతము లాచరించును. ఈ విధముగఁ దపస్సు చేయుచు నాతడు కాలము గడుపు చుండెను. అతడు యావనుఁ డయ్యెను. శరీరము సుందర మైనది.

తపస్తేజ మాతని ముఖమునఁ బ్రత్యక్షముగ గోచరించుచుండెను శీతాకాలములోఁ బర్వతము లందు హిమముచే నదీజలము లతి శీతలము లుగ నుండును. చాల నదులలోని జలము గడ్డకట్టి మంచుగడ్డ యగును. ఆ తపస్వియగు ముని పుష్య మాఘ మాసముల చలిలోఁ నితిక్షను వృద్ధి చేసికొనుటకు నదిలోని చలి నీటియందుఁ గూర్చుండెడివాడు. దీనివలన నాతనికి మంచి ప్రశంస కలిగెను. అందరు నాతనికి ఆదర సత్కార ములు చేయుచు భక్తితోఁ జూచుచుండిరి. అతనికిని తపోగర్వము కలిగెను. మునులారా : ఇతరులు తనను బ్రశంసించుటయు, పెద్దఁ జేయుటయు సరియేకాని తానే తనను గూర్చి పొగడుకొనుచుండును. గర్వముతో నిండి తానే సర్వస్వ మనుకొనుచుఁ బెద్దల నవమానించు చుండెను. అదియే ఆతనికిఁ బతన చిహ్నము. స్వామీ : నేడు శరీరము తితిక్షను సహించును. రేపితఁదే వృద్ధుడైనను, అసమర్థుడైనను, రోగియైనను సహనశీలత వహించును ఇట్టిదే తితిక్షదశ. ఆ తపస్వి యప్పుడు కొంచెము శిథిలమగు చున్నట్లుండెను. ఇంతటి ఘోర తపఃప్రభావ మీ పంచభూతా

త్మకమగు దేహమందుఁ బడుట స్వాభావికమే. ఇప్పు డాతనికి శీతమును నహించుట కష్టమయ్యెను. కాని ప్రశంస కొఱకు మానవుడు హఠ మొనర్చును. ఆ తపస్వి తన చర్యను విడువలేదు.

ఒక దినమున నతి చలిగా నుండెను. నదీజల పతి శీతలముగ నుండెను. తపస్వి చలిచే నచేతనుఁడయ్యెను. మృతునివలె నదీతటమున జలికి ముడుచుకొని పడియుండెను.

ఇంతలోనే ఒక ముని పదునాతేండ్ల వయస్సు కలిగిన తన చూతురతో జలము తీసికొనిపోవ వచ్చెను. తపస్వి యిట్టి అచేతన స్థితిలో నుండుటనుగాంచి అతనికి దయవచ్చెను. అచ్చట అగ్నిలేదు. ఏమి చేయుటకును నాతడు నిర్ణయించుకొనఁ జాలక పోయెను. ఈ సమయమునఁ జికిత్సాదులు బాగుగాఁ దెలిసిన వేరొక మునియు నచ్చటకు వచ్చెను. అతడు తపస్వినిఁ గాంచి యిట్లనెను :- “ఈతని కత్యంత శీతము వ్యాప్తించినది. శీఘ్రముగ నుపచరింప కున్నచో శరీరాంతము రాగలదు. ప్రాణులశరీరమందు ఉష్ణతయుండును. దానివలన నాతడు జీవింపవచ్చును. యువావస్థలో మానవుల శరీరమందు ఊష్ణ మధికముగ నుండును. అందు వలన యువకరక్త మత్యధి ర్ఊష్ణముగ నుండును. పురుషుల కింతె త్రి శరీర మందుష్ణ మధికముగ నుండును. ఈతని బ్రదిఁచుటకు రెండే ఉపాయములు కలవు. ఈతనిని, పెంటనే మూసిన యింటిలో నుంచి, శరీరము నిండను దూదితోఁగప్పి దూది వస్త్రములచే గట్టిగాఁ జుట్టి యేయువతి శరీర వేడిమినైనఁ బ్రవేశింప జేయవలెను.”

ఆ ముని తన పుత్రికతో నిట్లనెను :- “అమ్మాయీ ! నీవు ఈతనిని నీ వస్త్రములతోఁ గప్పుము. మేము పైన నీ వస్త్రములను గప్పెదము. వేడియి రాగలదు. తపస్వికి చైతన్యము రాగలదు.”

పరోపకార దృష్టిచే నాపిల్ల యల్లై కావించెను. శరీర వేడిమివలన దవస్వికి చై తన్యము ప్రాప్తించెను. చై తన్యము ప్రాప్తింపఁగానే తన పమీపమున నొక యువతి యుండఁటను గాంచి తవస్వికి చాల కోపము వచ్చెను. అతఁడడుగకయే తపోభిమానమున నా యువతికి శాప మొసంగెను :— “దుష్టా ! నీవు తవస్వినగు నా కంగస్పర్శ కావించి నా ధర్మమును భ్రష్టము కావించితివి. కావున నీవు ముంజన్మమున వేశ్యవు కమ్ము.”

అంత ముని కన్యకకును గ్రోధమువచ్చెను. క్రోధము విషయమే కదా ! ఆమెయు రోషమున నిట్లనెను :— “నీకు నీ తపము పరిప సధిర గర్వము కలదు, ఆ గర్వముననే నిరపరాధినగు నన్ను స్త్రీనని అపమానించుచున్నావు. పొమ్ము, నీవు రాఁబోవు జన్మమునఁ దవస్వి వయ్యును స్త్రీ కొఱకు వ్యాకులము చెందెదవు. వేశ్యనగు నా తాప లావణ్యమునకు ముగ్ధుడవై నీ ధర్మ కర్మల వన్నిటిని నీటఁ గలిపెదవు ?

మునులారా ! ఈ విధముగఁ గ్రోధవశులై యిద్దరును బరస్పరము శపించుకొనిరి. కాలాంతరమున నిద్దరకును మరణము సంభవించెను. అ తవస్వి బ్రాహ్మణుఁడు అజామిశుఁ డయ్యెను. అ ముని కన్యకయే అత్యంత రూపలావణ్యవతి యగు నీ వేశ్య యయ్యెను. ఆమె కొఱకై అజామిశుఁడు తన సతీసాధ్వీయుఁ గులవతియునగు పత్నిని, దల్లిదండ్రులను బరిత్యజించెను. ఈ వేశ్యను జూడఁగానే పూర్వ సంస్కారములకు పశీభూతుడై భవితవ్యతా ప్రబావముచే నజామిశుఁడా వేశ్యకు వశుఁడయ్యెను. ఆమెను దొండియే అతడు శాంతినిఁ దొందెను. నేను మీ కజామిశుని పూర్వః స్మృత్యంతమును వినిపించితిని ఇంతేమి చెప్పమందురో అడుగుఁడు.

అంత శౌనకుఁ డిట్ల నెను :— సూతా ! అజామికునకుఁ దనకు గల అభిమావమునకుఁ దగిన ఫల మనుభవించుట ఉచితమే. కాని యా మునికన్యక అపరాధమేమున్నది ? అమె తన తండ్రెడి యజ్ఞవలన దయా వశమున నిట్లొనర్చినది. అమె వేశ్య యగునట్లు శాపము వ్యర్థముగ సంభవించినది.”

ఇది విని సూతుఁ డిట్ల నెను :— “మహాభాగా ! వ్యర్థముగ నే కార్యమును జరుగదు. మనము దాని సార్థకతను దెలిసికొనఁజాలక పోవుట అది పేఱు విషయము. ఆ మునికన్యకకు ఆ తపస్విపై స్వాభా వికానురాగము కలదు. అంగనంగానక్తియు మనోవికారము కలుగుట యును స్వాభావికమే కావున స్త్రీలు పొరపాటున నైనను బరపుచుండును స్పర్శించుట, అలింగన మొనర్చుట పనికిరారు.

ప్రారబ్ధవశమునను, శాపప్రభావమునను నాతఁడు తన ధర్మ కర్మ ముల నన్నిటిని విస్మరించి వేశ్యా పరవశుడయ్యెను. అతడు జాతికి బ్రాహ్మణుడే కాని కర్మ రాక్షసులవలే నొనర్చుచుండెను. చోరత్వము, జారత్వము, హింస యివేమియును నాతనిని వదలలేదు. తొమ్మిదిమంది పిల్లలు పుట్టిరి. వారందఱును బెద్దవారైరి. మరల నా స్త్రీ గర్భధారణ మొనరించెను. ఈ గర్భమేమనుకొన్నాడు ? అతని నుద్ధరించు ప్రారబ్ధము పుత్రుడై గర్భమునఁబడెను. అతని శాపావధి పూర్తియైనట్లు తోచు చుండెను. భగవదాపరాధన, సదాచారపాలనము, తపఃఫలము వ్యర్థముగ బోదు. ఎప్పుడో ఈ ఫల మనుభవమునకు రాఁగలదు. ఎప్పుడెవరికి ఏ పుణ్య ముదయించునో యెవ్వరినిఁ దెలియదు. ఎప్పుడెవనిపై శ్రీహరి యనుగ్రహించునో యెప్పు డెవనికే కార్యముచే నుద్ధారము కలుగునో

కాలస్వరూపుడగు శ్రీకృష్ణుడు తప్ప యింతెవరును యథార్థరూపముగఁ దెలిసికొనఁజాలరు. సంసార చక్రమునఁ దిరిగి తిరిగి మానవుడు కర్మ బంధములను చిన్నా భిన్న సమయము వచ్చినపుడు సాదుసంగము ప్రాప్తించును. తాను స్వయముగ సాదువులను వెదుకవలసిన పనిలేదు. స్వయముగఁ గృపచే నాతనికి దర్శన మొసంగెదరు. సాధు దర్శనమై అతని మనస్సులో నీతని నుద్ధరించు కోరిక చలిగి, అతని మనస్సులోఁ బడెనా బంధము తొలఁగినట్లే ఇంకనీ సంసారబంధన ముండదు. జీవుడీ మాయాజాలము నుండి శాశ్వతముగ ముక్తినిఁ బొందును. మునులారా ! అజామీకునకును నుద్ధారావసరము వచ్చెను. దానినిఁగూడ వినుడు.

అజామీకునకు నారాయణ పుత్రుసం దాసత్వి

356

శ్లో॥ తస్య ప్రవయసః పుత్రా దశ తేషాంతు యోఽవమః
బాలో నారాయణో నామ్నా పుత్రోశ్చదయితో భృశమ్॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧. అ. ౨౪ శ్లో॥

వాక్కులోఁ జాల మహత్వమున్నది. శుభవాక్కుచే స్నేహము వృద్ధియగును. అశుభ క్రూర వచనముల చేతనే వైరభావము కలుగును,

నామము ననుసరించి భావముండును. వాక్సంగము వలన దాని యభిప్రాయము నడుచును. అందుకనియే వాణీనిగ్రహమందు శాస్త్రకారు లత్యధిక బలము నొసంగిరి. ఎవడైనను మన దల్లిని, సోదరిని, కూతురను దిట్టి నాడనుకొనుడు. అచ్చట మన తల్లియును లేదు, సోదరియును లేదు కూతురును లేదు. ఇతర శబ్దములెట్టివో తిట్లునట్టివే. కాని తిట్టువాని నభిప్రాయమును మనము శబ్దములద్వారా కనుగొందుము. అతడు మనల నవమానించుటకును, మనలను నీచులుగా నొనర్చుటకును దిట్టినాడు మనము వానితో బోరాడెదము స్వయముగఁ జిత్తము లేక చంపుదుము. అంతటిపనికి అవసరములేదు. అతడు మనకు శారీరక ద్రోహ మొనర్ప లేదు. ఆకాశమున శబ్దము పుట్టినది, విలీనమునైనది. కాని యా యశుభ శబ్దమున మన యంతః కరణమం దశుభ ప్రభావము పడినది. పొరపాటున నెవనినైనఁ దిట్టినను నాతడు కలహించును. ఇదే విధముగ శుభ శబ్దోచ్ఛారణమున నీయంతః కరణము పవిత్రమగును. వీ వందఱకు బ్రయోజన వయ్యెదవు. కావున వాక్కుతో పొరపాటుననైనను నశుభశబ్దోచ్ఛారణము చేయరాదని శాస్త్రకారులు చెప్పిరి. ఏదె నను మాటలాడినచో శుభమును పలుకుము లేక భగవన్నామోచ్ఛారణ మొనర్చుము. వీలననగా నవియే అన్నిటికంటె శుభనామములు.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా : అ పేశ్య సంగమున నుండి యజామిశుడు వృద్ధుడయ్యెను. తొమ్మిదిమంది పిల్లలు పుట్టిరి మరల నా పేశ్య గర్భవతి యయ్యెను. భోజనమొనర్చి పుర్యాహ్నోత్తర మందు ఘోరవనమునకుఁ బోయి, అచ్చట పశు పక్ష్యదులిమ జంపి, పథికులను దోచుకొని, రాత్రి యింటికి వచ్చి మాంసమును దినును. సారాయము త్రాగును, పెండ్లాము బిడ్డలతో ననంద విహార మొనర్చును,

ఈ మధ్యలో జీవితములో నొక తరంగము వచ్చినట్లొక సంఘటనము జరిగెను.”

శౌనకుఁ డిట్లడిగెను :— “సూతా ! ఆ సంఘటననేమి ? దృఢతో దానిని మాకు వినిపింపుడు.”

ఇది విని సూతుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగా ! వినుడు. ఒక దినమున నజామికుఁడు నిత్య నియమాను సారముగ నడవికిఁ బోయెను. ఆ సమయమున నా నగరమున కొక సాధునుండలి వచ్చెను. స్వామీ ! మీకు తెలియును గదా ! జూదరులు జూదగాండ్రను వెదుకుకొనునట్లు సాధువులే గ్రామమునకు వచ్చెదరో అచ్చటికి రాఁగానే, ఈ గ్రామమున సాధుసేవ చేయగలిగిన భక్తులెవరైన నున్నారా ?” యని యడుగు చుందురు.

ఆ సాధుమండలి యందొక సాధువొక తెల్లని గుడ్డలను గట్టు కొనిన వాని నిట్లడిగెను :— “ఏమయ్యా ! ఈ నగరమం దెవరైన సాధుసేవ చేయు ధర్మాత్ములు భగవత్ప్రసాదము కొరకు భక్తులు కలరా ?”

గొప్ప గొప్ప నగరములలో నెక్కువమంది తెల్లని గుడ్డలు వేసి కొనువారి మసెస్సు మలినముగ నుండుననియు, సాధుసజ్జనుల మాట విన గానే మండిపడి భస్మమగుదురను సంగతి సరళ చిత్తముగల నా సాధువుల కేమి తెలియును ? సాధువులకుఁ గ్లేశము కలిగించుట యందే వారి కానందము. సాధు వడిగిన ప్రశ్నను విని యా మర్రిష్ట మనస్కుఁడు లోతోనఁ గ్రుశ్మకొని, ఆ సమీపమననే అజామికుని యేకాంత గృహమును జూపెను. ఎదురుగాఁ బెద్దయర్రగుండెను. దానిపై రావిమానిచెట్లు దట్టముగ నుండెను. ఆ దుష్టుడు తన భావమును మఱిగొట్టుచు గంభీర

ముగ నిట్లనెను :— “సాధు మహారాజా ! ఈ నగరమందు గొప్పభక్తుడు అజామిశుడను నొక బ్రాహ్మణుడు కలడు. అతనికడకు వెళ్ళినచో నచ్చట మీకు యధేష్ట సత్కారము కలుగును. చాల ద్రవ్యము తినుటకు లభించును.”

సాధువులు సరళముగ నుందురు. వారజామిశుని ద్వారము కడకు వెళ్ళిరి. సాధువుల కోలాహలమును విని అజామిశుని పిల్లలు యెనిమిది తొమ్మిదిమంది ఒక్కసారిగా బయటకు వచ్చిరి. ఆ యందమైన పిల్లలని గాంచి ఒకఁ డిట్లడిగెను :— “అజామిశ భక్తుని గృహమిదేనా ?” పెద్ద పిల్లవాడు తలనూపెను. సాధువులు సంచులు కర్రలట నుంచిరి. ఆసనములు పలువసాగిరి. మహాంతు యొక్క ఛత్రము తెరువఁబడి దాని క్రింద నాతని యాసనము వేయఁబడెను. భగవత్సేవా పూజ కేర్పాటులు కావింపబడెను.

పిల్లల కాటైపోయెను. వారు పరువిడి తమ తల్లితో నిట్లనిరి :— “అమ్మా ! అమ్మా ! మన ఆరుగుమీద పెద్ద పెద్ద జడదారులు, గడ్డాల మీసాలవారు, పెద్దపెద్ద నామములు ధరించినవారు చాలమంది దిగినారు. వారజామిశ భక్తుని గృహ మిదియేనా ? యని నాయనగారి పేరడుగుచు న్నారు. ఏ దుష్టుడో సాధువులకు పరిహాసముగ నిట్లు చెప్పియుందురని వేళగ్రహించెను. కాకున్న మన యింటి కడకు సాధువులు వచ్చు భాగ్యము మనకెక్కడిది ! ఇప్పుడేమి చేయుదును ? అమె తన కిన్నునలో నీరు గ్రుక్కుకొని తన పిల్లలను బుజ్జగించుచు నిట్లనెను :— “నాయనలారా ! మీరిప్పుడు వెళ్ళి మహాత్ముల పాదములకు నమస్కరించి చేతులు వోడించి యిట్లునుడు :— “స్వాములారా ! మీరు కూర్చుండుడు. నాయనగారు బయటకు వెళ్ళినారు. వారురాగానే మీకు సత్కారము చేయఁగలరు.”

ఈ పిల్ల లింతవఱకు నమస్కరించుటయే యెఱుగరు. తల్లి వెంటనే అచ్చటనే పాదములమీదఁ బడుటను నేర్పెను. పిల్లలు చూచుట కతి సుందరులుగను సుకుమారులుగను నుండిరి. ఏలననఁగా వారి తలిదండ్రులద్దరును సుందరులే. పెద్దపిల్లవాఁడు తన తమ్ముల నందఱను దీసికొని సాధువుల దగ్గఱకుఁ బోయెను. అతడు బుద్ధిమంతుడు. అతఁడెట్లు నమస్కరించెనో మిగిలిన వారందఱుఁడే అనుకరించిరి. సాధువులస్వభావ మేమనఁగా వారికేమియును నీయకున్నను గేవలము పాదములపైఁ బడిన బ్రహ్మలయ్యెదరు. చిన్న చిన్న సుందర సుకుమారులు గుంపుగా వచ్చి పాదములపైఁ బడుటనుగాంచి సాధువులు గద్గదికులైరి. తమలోఁ దామిట్లనుకొనిరి :- “వీరు చాల సుశీలరగు పిల్లలు. భక్తుల పిల్లలిట్లేయుండురు. పిల్లల నందరను మహాంతుగారి వద్దకుఁబంపిరి. పిల్లలు వారిపాదముల కెట్లు నమస్కరింప వలయునని నేర్పినదో అట్లే నమస్కరించి యిట్లనిరి :- “నాయనగారు బయటకి వెళ్ళినారు. వారు రాఁగానే మీకు సత్కారము చేయఁగలరు.”

మొద్దు పెట్టుకొని మహాంతు యిట్లనెను :- “సరియేలే నాయనా : పరవాలేదు. మేమిచ్చట చాల ఆనందముగ నున్నామనియు, నేమియు బాధలేదనియు మీ అమ్మతోఁ జెప్పుడు” పిల్లవాఁడిది విని వెళ్ళిపోయెను.

నేడజామికుని ద్వారమందు సాధు సమాహ ముండుటను గాంచి అ ప్రక్కగా వెళ్ళువారందఱును నిర్భాంతులగు చుండిరి నేడీ క్రొత్త విషయమెట్లు సంభవించినది ? కాని సంకోచము వలన నెవ్వరు నడుగ కుండిరి. ఇంక లోనే అజామికుఁడును వచ్చెను. తన యింటివద్ద సాధు మండలి యుండుటను గాంచి యాడు నిర్భాంతపడెను. అతడు వస్త్రము

లచే జచ్చిన పశుపక్షులను గప్పిపెట్టెను. వెళ్ళగానే అతడు భయభీతుని వలె నిట్లడిగెను :— “నేడు మన యీ అరుగుమీద నేమి లీల జరుగుచున్నది.”

భార్య ఆడావిడితో నిట్లనెను :— “నాకును దెలియుట లేదు. మీ పేరు భక్తుడను బేరును జేర్చి యడుగుచు మహాత్ము లిచటికి వచ్చిరి. ఏ దుర్మార్గుడో వీరిని మోసగించెనని తోచుచున్నది. మీరు త్వరగా వెళ్ళుడు. సాదుపులతో గపట మొనర్చుట మంచిదికాదు. వారిని బ్రహ్మలో నుంచుట మనకి మిక్కిలి యనిష్టము కలుగఁగలదు. మీరు వారికి మీ యథార్థ స్థితినిజెప్పి వారిని ఉమాపణ వేడవలయును.”

అజామిశుడు త్వర త్వరగాఁ జేతులు, కాళ్ళను గడుగుకొనెను. గుడ్డలు మార్చుకొని యాతడు చేతులు జోడించుకొనుచు బయటికివచ్చెను. ఇద్దరు ముగ్గురు పిల్లలును గుతూహల వశమున నాతని వెంటఁ బడిరి. వెళ్ళగానే అతడు మహాంతుని పాదములు పట్టుకొనెను. వెంటడి పిల్లలున్న యా వృద్ధునిఁ గాంచి మహాంతు నవ్వి, మిక్కిలి ప్రేమతో నిట్లనెను :— “తమ్ము, రమ్ము భక్తవర్యా ! నీ పేరే కాదూ భక్త అజామిశుడు.”

చేతులు జోడించుకొని అత్యంత లజ్జా వివశుడై అజామిశుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ ! ఎక్కడి భక్తుడను. నేనత్యంత నీచుడను పాపిని, దుష్టుడను. ఎవ్వరో మిమ్ములను మోసగించిరి.”

మహాంతు ఇట్లనెను :— “భక్తుల స్వభావ మిదియే. తమ్ము, దాము నీచులుగాఁ జెప్పుకొందురు. నిన్నుఁ గూర్చి మేమెక్కువగా విని యుంటిమి.

అత్యంత లజ్జతో అజామికుఁ డిట్లనెను :— “వ్రథూ ! అట్టిది గాదు. నేను యథార్థముగఁ బాపిని. నేను బ్రాహ్మణ పంశములోనే పుట్టితిని గాని నేను బొత్తుగా బ్రాహ్మణత్వ కిర్మ విహీనుఁడను. నేను వేశ్యా పతిని; హింసకుఁడను. దొంగతనముచేసి, జనులను జంపి దోచుకొని నా పొట్టను బోసికొను చున్నాను. ఇతరులకై న దాచి యుండెడి వాఁడను, మహాత్ములవద్ద దాచు దెందులకు ? దాచెదమన్నము వారు త్రికాలజ్ఞులుగ నుందురు, వారన్నియును దెలిసికొనఁ గలరు.”

ఎవఁడో యెగతాళిగాఁ జెప్పినాఁడని యిప్పుడా మహాత్ముఁడు రహస్యమును గ్రహించెను, అతఁ డిట్లనుకొనెను :- “శ్రీమన్నారాయణుని యిష్టము. అతని యిష్టము లేకుండ నేమియును జరుగదు. ఇందులోను గొంచెముగనో గొప్పగనో అతని లీల లేకపోలేదు. భగవంతుని సింహాసన మమర్చుఁ బడినది. పూజకుఁ గావలసివ వన్నియు సిద్ధము చేయఁ బడెను. ఇప్పుడు రాత్రియం దెచ్చటికి వెళ్ళెదరు ?”

“వసుధ యంతయు వేణుగోపాల మయము
దీనికిని మన కింక సందేహమేల ?
మనసులో సందియంబున్న మాధవునకు
సందియఁ బుండు అచటికి సాగిరాఁడు.”

మహాత్ముఁ డిట్లనెను :- “మంచిది నాయనా ! ఇంతవఱకు భక్తుడవు కాకపోవచ్చును. ఇప్పుడు భగవత్కృపచేఁ గాఁగలవు.”

మహాత్ముని నోట నిట్టి మాటను వినఁగానే అతఁడతి హర్షమును జెందెను. అతఁ డత్యంతా నందమును బ్రకటించుచు నిట్లనెను :—
“వ్రథూ ! అజ్ఞయగుచో భగవత్స్పృశాదము కొఱకు కొద్దిగ ఫలమూరిము

లను ఇతర పదార్థములను గొనివచ్చెదను.” మహాత్ముడు కొంచెము సేపాలోచించి యిట్లనెను :- “మంచిదయ్యా! నీ భక్తి శ్రద్ధలకొలది అజామిశునకు నిధి యబ్బినట్లుండెను. అతని యన్నమును నేడు సాధువులు స్వీకరించెదరు. నేడతని యన్నము భగవంతునకు వినియోగింపబడును. ఆ అలోచన రాగానే అతని శరీరనుంతయును రోమాంచమయ్యెను. అతడు పరువిడి యింటిలోనికిఁ బోయి, తన భార్యతో నిట్లనెను :- “ఏమే! నేడు మన భాగ్యము కూడ బండినది. సాధువులు పతితుల సేవనుగూడ గ్రహించెదరు.”

294-592
PKA

ఇచ్చట అజామిశుడు వెళ్ళిన తర్వాత కొందఱు సాధువులు మహాత్మునితో నిట్లనిరి :- “స్వామీ! మీరిట్టి సముద్రము, వేళ్ళపతిహింసకుడు, దురాచారుడు నగు వీని యన్నమును గ్రహించుట కేల యంగీకరించితిరి? శాస్త్రములలో నిట్టివాని యన్న మత్యంత దూషితమనియు, ద్యాజ్యమనియుఁ జెప్పబడినది.”

5-200

Acc No. 2882

అంత గంభీరుడై యా వృద్ధాచార్యుఁ డిట్లనెను :- “శాస్త్రములలో సామాన్య వచనమట్లే యున్నది, వృషలీపతి, శూద్రుడు హింసకుడు, పాపి, అబద్ధపు సాక్ష్యములు చెప్పువాడు, వేళ్ళ, వైద్యపాతకీ, ఉపపాతకీ మొదలగువారి యన్నమును దినరాదనుట నిజమే. మిక్కిలి శ్రద్ధాభక్తులతో ఫలమూలములను పచ్చి వస్తువులను దెచ్చియిచ్చుచో, వారి శ్రద్ధావిశేషముచే వానిని గ్రహించుటలో దోషము లేదనియు విశేష వచనము శాస్త్రములలో లభించుచున్నది. కొందఱు ఆచార్యుల మతమేమనగా - కులీన బ్రాహ్మణుడై, శ్రద్ధతో నన్నము నొసంగినను. అత్యంత శ్రద్ధతోఁ దెచ్చి యిచ్చినచో వీరిద్దరి యన్నము సరిసమానమే. కులీనతను

బట్టియు, వర్ణశ్రేష్ఠతను బట్టియు శుద్ధమేరాని అశ్రద్ధచో నొసంగిన హేయ మగుచున్నది. దానికి విపరీతముగా హింస, సాహసు కారణమునఁ ద్యాజ్యమైనను శ్రద్ధా విశేషముచే గ్రహణీయ మగుచున్నది. కాని కొందఱాచార్యు లిట్లనిరి :- “అశ్రద్ధచే నొసంగఁబడిన శ్రోత్రియ వ్రాహ్మణాన్నము అధమము. అత్యంత శ్రద్ధతో నొసంగఁబడిన సభ్యుని అన్నము ఉత్తమము. ఉత్తమతా అధమతలకు శ్రద్ధయే ప్రధాన కారణము. నాయనా : శుష్కాన్నము, శ్రద్ధతో వండి ప్రభువునకు నివేదన చేసినది అమృతోపమ నైవేద్యము కాఁగలదు. దానిలోఁగల సమస్తదోషములు నశించిపోవును. ప్రభువీతని యింటికి పంపినాఁడు. అతని యాతి ధ్యమును గ్రహింపకపోవుట పాపము, అపరాధము, అతని కిన్దాయము చేసినట్లే. అతనికి మానసిక క్లेशమును గలిగించుటయే. అతని శ్రద్ధకు కుఠారాఘాత మొనర్చుటయే.

మహాంతు ఁః విధముగ మాటలాడుచుండఁగానే మిక్కిలిగ శుష్క సామానును దీసికొని అజామికుఁడు వచ్చెను. నియ్యము, పప్పు, ఉప్పు, నేయి, కూరలు, కందమూలాది వలముల నాతఁడు క్రువ్వపెట్టెను. సాదువులు మిక్కిలి శుద్ధముగ భగవత్ప్రసాదమును చూచు చేసిరి. అజామికుఁడు మెదలకఁ గూర్చుండి యుంచెను.

నేడు సాదు సంగతిచే నాతనికి ఁచ దీవవ స్మృతి వచ్చెను. “అయ్యో ! ఒకానొక దినమున నేను నింక శుద్ధిచేసి మంటిని. పచ్చట వాడ నెచ్చటికి వచ్చితిని, అతఁ డెక్కుఁగ దీవతతో నా మహాత్ములతో నట్లనెను :- “స్వామీ ! నాకుగూడ ఉచ్చరోపాయ మేర్పడను గలదా ; నా వలన భజన నెఱవేరదు. ఁః శ్రీని నేను వదిలించును. నే నీమఱో

గాపుర మొనర్పవలసి యున్నది. వీరు తోవ్విడిమంది పిల్లలు. నా వీర్యమున నుద్భవించిరి. నాకుఁ జేతనై నట్లు వీరినిఁ బోషింపవలయును. నే నేదై నను జేయఁగల నుపాయమును వచింపుడు.”

మహాత్ముఁ డిట్లు తలఁచెను :- “ఇది చాల చిక్కు సమస్య. వేశ్యను వదలఁ దలఁపులేదు. పిల్లలను బోషింపఁ దలంచుచున్నాడు. భజన చేయలేవనుచున్నాడు. ఏమి ఉపాయమును జెప్పఁగలను. శరణాగతునిఁ దిరస్కరింపఁ గూడదు. ఈ విధముగ నాలోచించి యిట్లనెను :- “మంచిది, నీ కెందఱు పిల్లలు.”

ఆతఁ డిట్లనెను :- “స్వామీ ! తొమ్మండుగురు”

మహాత్ముఁ డిట్లనెను :- “సరే, ఇంతేనా, ఇంతేమైన నున్నారా ?

సిగ్గుతో నజామికుఁ డిట్లనెను :- “అవును స్వామీ ! ఇంకను గొలఁది దినములలో నింకొక బిడ్డ కలుగఁగలదు.

మహాత్ముఁ డాలోచించి యిట్లనెను :- “మీ యీ పిల్లల పేరు లేమి ?”

అజామికుఁ డిట్లనెను :- “స్వామీ ! పేరేమి యున్నది ? పురోహితుఁడు మా నీడనై నఁ ద్రొక్కడు. ఈ పిల్లల తల్లియే వీరి. పేర్లు పెట్టినది. మొదటివాని పేరు పిచ్చాయి, రెండవవాని పేరు పుల్లాయి, మూడవవాని పేరు రోళాయి, నాల్గవవాని పేరు రాళాయి, అయిదవవాని పేరు నల్లోడు, ఆఱవవాని పేరు తెల్లోడు, ఏడవవాని పేరు కన్నయ్య, యెనిమిదవవాని పేరు చిన్నయ్య, తొమ్మిదవవాని పేరు బుల్లెయ్య.”

ఇది విని మహాత్ముఁడు నవ్వి యిట్లనెను :- “నీ భార్య చాల మంచిపేర్లు పెట్టినదయ్యా. ఇప్పుడొక పని చేయవలెను. ఇప్పుడు పుట్ట

బోవు పిల్లవానికి 'నారాయణ' యను పేరు పెట్టవలెను. "చూడుము, ఏమగుననగా భగవానునకుఁ దన పేరుపైఁ బ్రీతి యున్నచో నేదో చేయఁ గలడు."

ఇది వినఁగానే అజామిశుఁడు చాల సంతోషించెను. పరువెత్తుకొని యింటిలోనికి బోయి భార్యతో నిట్లనెను :- "విన్నావతే, ఇప్పుడు పుట్ట బోవు పిల్లవానికి 'నారాయణ' యను పేరును పెట్టవలెను. ఇది సాధు మహాత్ముని అజ్ఞ, నారాయణ నారాయణ ఎంత మనోహర నామము ! మఱచిపోవలదు. ఇప్పటి వారివలె రోశాయి కాశాయి అని పిలువవలదు. పుట్టగానే నారాయణ నారాయణయని పిలువవలెను."

భార్య యిట్లనెను :- "మంచిదే. ఇంతవఱకు పేరు పెట్టిన వారే లేరు. మన నోటికేమి వచ్చిన నట్లే పిలుచుచుంటిమి. ఇప్పుడు సాధు భగవానుఁడు పుట్టకముందే పేరు పెట్టినాఁడు. ఇక నేనట్లే చేసెదను." దీనివలన నిర్దరకును మిక్కిలి సంతోషమయ్యెను. సాధువుల పంట తయారయ్యెను. భగవంతునకు నై వేద్యమైన మీదట హారతి గంటను గొట్టఁగానే అజామిశుఁడు పిల్లలతో నచ్చటికిఁ జేరెను. అజామిశుని భార్యయు శరీరమునంతను వస్త్రముతోఁ గప్పుకొని దూరముగ నిలుచుండెను. దూరమున నుండియే భూమిపై శిరస్సునానించి ఆమె సాధువులకు బ్రణామము కావించెను. ఆమె మీదను మహాత్ముని దయాదృష్టి పడెను.

భగవంతునకు నై వేద్యమైన తర్వాతీ మహాత్ముఁ డిట్లనెను :- "అజామిశా ! నీవు పిల్లలకొఱకు కొంచెముగ భగవత్ప్రసాదమును గొని పొమ్ము."

చేతులు జోడించుకొని అజామిశుఁ డిట్లనెను :- "స్వామీ ?

మీరందఱును బ్రసాదమును గైకొనుడు. మిగిలిన ఉచ్చిష్టమును గైకొనుటకు మేమందఱ మధికారులమే.”

మహాత్ముఁ డిట్లనెను :- “మంచిదేవయ్యా. సరియే హరిహర³ సాధువులు పంక్తిలోఁ గూర్చుండిరి.

ఇంకేమున్నది? వారి వారి పాత్రలను గైకొని మహాత్ములు కూర్చుండిరి. అంత నిట్లు సంకీర్తనము సాగెను.

“శ్రీహరి నారాయణ గోవిందే భజ రామా కృష్ణా గోవిందేపురీ
అయోధ్యా సరయా తీరము శ్రీరఘు వీరుడుండే నగరము శ్రీహరి
నారాయణ గోవిందేభజ రామా కృష్ణా గోవిందే గోవింద గోవింద యను
పలుకండీ, ప్రేమ పదార్థము పొందండీ శ్రీహరి నారాయణ గోవిందే
భజ రామా కృష్ణా గోవిందే” అందఱ ఆకులలోను బ్రసాదము వడ్డింప
బడెను. అప్పుడు జయజయ ధ్వనులు చలరేగెను. నాలుగు ధామముల
కును, సప్త మోక్షపురములకును. అది అన్నదాతకును జయధ్వానము
తొనర్చిరి. ఇట్లు జయధ్వనులు కొట్టిన తర్వాత హరిహర శబ్దము నుచ్చ
రించిరి. అందఱును బ్రసాదమును బొందిరి. అజామిశుఁడిది యంతయును
జూచుచుండెను. సుమధుర భగవన్నామ కీర్తనమును వినుచుండెను.

మహాత్ము లందఱును బ్రసాదమును బొందగానే సాధువు లెవరును
విస్తలేత్తఁగూడదని ప్రార్థించెను. అతని దీనతను గాంచఁగానే సాధు
వుల హృదయములలో దయ యుదయించెను. ఎవ్వరును ఆకులెత్తలేదు
అందఱును లేచిన తర్వాత నాతఁడాకులన్నిటి నెత్తెను. వడ్డించినవారును,
వండినవారును తమకు యోగ్యమగు బ్రసాదము నుంచుకొని, మిగిలిన
దంతయు నాతని కొసంగిరి. నేడు భగవత్ప్రసాదమును గైకొని లోప

లికిఁ బోయెను. ఇంటిలోని వారందఱును నేఁడు కడుపునిడ భగవత్ర
సాదమును గైకొనిరి. ఇట్టి పదార్థమీ భాగహీనులగు విషయ లంపట
లగు గృహస్థుల కెక్కడిది? వీరు పాపపు ధనమును సంపాదించెదరు.
వండుచున్నప్పుడు దుష్టభావనలు కలిగియుందురు. భగవన్నివేదనములేక,
బలివైశ్యదేవ మొనర్చక మెక్కుచుందురు. ప్రౌఢ్యముందు కూర్చుం
డియే తినుచుందురు. ఆ యెంగిలి చేతులతోడనే పాత్రలను దాకుచుం
చుందురు, వారు భోజనము చేయునదేమిటి? మూర్తిమంతమగు బాప
మునే భుజించుచున్నారు. మంజరీ సహిత పచ్చని తులసీదళ యుక్తమగు
భగవన్నైవేద్యమును స్వీకరించి అందఱుయొక్క అంతరాత్మ తృప్తి
యయ్యెను. వారి నెత్తుకొనఁ జాలనంతగాఁ బిల్లలు తినిరి. ఆచ్యుటనే
నిద్రించిరి.

ప్రాతః కాలమయ్యెను. సాధువులు దండ కమండలవులును
గ్రహించి వెళ్లుట కుద్యుక్తులైరి. అజామిలుఁడు వారినిఁ బంపుటకు చాల
దూరము వఱకు వెళ్ళిరి. సాధువులు చాల బలవంతము చేయఁగా నాతఁడు
ప్రణామము కావించి తిరిగివచ్చెను. తన కాత్మీయుల వియోగము చెంది
నట్లాతఁడు భావించెను.

సూతుఁ డిట్లనెను :- “మునులారా! సాధు పాదములందు భక్తి
కలుగునంత వఱకే యీ సంసార బంధనము. సాధువుల ప్రీతి యనురాగ
ములు కలిగెనా యీ సంసారము విరీనమైపోవును. యః క్షణకాల సత్సం
గముననే పాపియగు నజామికునకు ఉద్ధారము కలిగేను.

అల్ప కాలమునకే అజామికుని వేశ్యా భార్య పదవ పుత్రునిఁ,
గనెను. పుట్టగానే అజామికుఁ డాతనికి నారాయణుఁడను పేరు బెట్టెను.

వృద్ధాప్యమున సంతానము కలిగెనా అతనికి స్వాభావికముగ నధికమోహముండును. ఇంకొక నియమ మేమనగా నందరికంటె జిన్న సంతానము మీద తలదండ్రుల కత్యధికానురాగ ముండును. ఈ పిల్లవాని కొఱకు ప్రతీక్షయు బాగుగా జరిగెను. సాధువు లీతని జన్మమునకు ముందే నామ సాంస్కారము కావించిరి. కావున నజామిశునకు బ్రేమ యంతయును నీతనిమీదనే కేంద్రీభూతమయ్యెను. ఈ వేశ్యమీద నిదివఱ కెంతటి ప్రేమయుండెనో అట్టి ప్రేమయే యీ నారాయణ పుత్రునందుండెను. తినుచున్నను, ద్రాగుచున్నను, చూర్చుండినను నిలుచుండినను నా నారాయణుని దగ్గఱ నుంచుకొనెడువాఁడు.

పుత్ర మిషచే నారాయణ నామ క్తిరసము

357

శ్లో॥ న బద్ధహృదయస్త స్మిన్నర్భకే కలభాషిణి ॥
నిరీక్షమాణస్తల్లలాం ముముదే జరతోభృశమ్॥
ఘంజానః ప్రపిబఁ భాదఁ బాలకస్నేహ యంత్రితః ॥
భోజయన్పాయన్మాథో న వేదాగతమస్తకమ్ ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౨౫. ౨౬. శ్లో.

ఈ మనస్సు స్థిరముగనుండదు. ఏదో ఒక వస్తువుమీద నిలువదు పసిపిల్లవాడెదుట నున్న మెఱుగు వస్తువును దీసికొనుటకుఁ బరువిడును. దానినిఁబొంది మరల నింకొక వస్తువు కావలెననును. ఈ మనస్సు చూడ ఊసరవిల్లివలె రంగులు మార్చుచుండును. బాల్యకాలమున వీఁడు తల్లిని బ్రేమించును. తల్లినివీడి యెచ్చటికిని బోఁడు, అచ్చటనే సుఖానుభవమును జెందును. కొంచెము పెద్దకాఁగానే సహవాసగాండ్ర మీదను, ఆటపాటలు, ఆటవస్తువులందును బ్రేమ కలుగును. పగలంతయును ఆటలయందే సుఖమనుభవింతును. ఆటలకొఱకు భోజన విశ్రామములను గూడ మఱిచును. అంతకంటెఁ గొంచెము పెద్దకాఁగానే పుస్తక బ్రేమ కలుగును. దీపమును వెలిగించుకొని రాత్రి యంతయును జదువుచునే యుండును. అప్పుడింటిలోని వారు “వలదు, ఇంతగాఁ జదువఁగూడ దయ్యా, ఆరోగ్యము చెడిపోవునన్నను వినఁడు. కిఱోరావస్త దాఁటఁగానే యువావస్తలోఁ బ్రవేశించును. అబ్బిడు కన్నులకు పుదమెక్కును. అప్పుడు పెద్దమ్మ నెత్తికెక్కును. అప్పుడొకతె యేర్పడును. అది యెట్లాడించిన నటాడును. చూర్చుండుమనినఁ గూర్చుండును. నిలుచుండు మనిన నిలుచుండును, నిద్ర పొమ్మనిన నిద్రించును, అది యేమి చేయించిన దానినిఁ జేయును. ఆమె కన్నులయెదుట లేకున్నఁ గష్టముగఁ దోచును. ఇకబిల్లలు పుట్టఁగానే మాయామోహమంతయు నాతనియందే యేకత్రితము కాఁగలదు. మెలమెల్లఁగా వృద్ధావస్థ కాలిడును. నల్లని ముఖము తెల్లఁబడజొచ్చును. మెడ అల్లలా డజొచ్చును ఇంతవఱకు విషయ భోగమెంతో చేసియున్నావు. ఇక చాలులేయన్నట్లు ఒక్కొక్కదంతమే నమస్కార మొనర్చుచు శలవు గైకొనుచుండును. బోసినోరగును. కన్నులలోని చూపు తగ్గిపోవును. ఇంద్రియము లన్నిటి శక్తి

క్రీణించి కోవును! కాని యీ వృద్ధావస్థలో నొక్క తృప్తయే తరుణావస్థలో నుండును. కోరికలతో నుండు వృద్ధాప్యములోఁ దృష్ట యెక్కువగ నుండును.

శుక దేవుఁ డిట్లనెను :- “రాజా ! ఇప్పుడా సృద్ధుడగు నజామిశుని స్నేహమంతయును నారాయణపుత్రుని మీఁదకువచ్చి పునీభూతమయ్యెను చిన్నవాడు అతి సుందరుడు. విశాల మత్తకమందు ప్రేలాడుచుండిన ముంగురులు ప్రేలాడుచుండ, అతడు కిరికిరి నవ్వుచుఁ దండ్రీ పడిలోనికి బరువిడుచో నజామిశుని రోమరోమము నిక్కబొడుచుచుండెను. అతనిని గట్టిగా గొగిలించుకొనును. మాటిమాటికిని ముఖమును ముద్దు పెట్టుకొనుచు జోలపాటలు పాడుచు నిట్లనుచుండెను :- “నా తండ్రీ నారాయణ - నారాయణ - నారాయణ - నా కన్నతండ్రీ ! నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ. భోజనమునకుఁ గూర్చుండునపుడు “రా నారాయణా ఇటురా బువ్వతిను” అనును. ఒక ముద్ద అతనికిఁ బెట్టి ఒకముద్దను దాను దినును. నీయ త్రాగవలసి వచ్చినవో నిట్లనును :- “రారా నారాయణ ! అప్పత్రాగుము.” అతని ప్రేమపట్టుకొని నడుచుట నేర్చుచో నిట్లనును :- “నారాయణా ! కాలుపెట్టు, ముందుకు వేయుము కాలు. మేల్కొనిన పడి లోలికి దీసికొని వాని ముఖమును ముద్దు పెట్టుకొనును. “నా నారాయణా ! నీకు నిద్రవచ్చినదటరా ?” మేల్కొనిన నారాయణ నారాయణ యనును. మేలుకో నారాయణ ! నా పడిలోనికి రా.” తన భార్యతో నిట్లనును :- “ఏమే ? వినుచున్నావా ? నారాయణుని ముఖమును గడుగుము. చలిది అన్నమును బెట్టుము.” ఈ విధముగ రాజా ! లేచినను, గూర్చుండినను

నిద్ర పోవుచున్నను, మేల్కొన్నను, అతడు నిరంతరము నారాయణ నామమును గీర్తించుచుండెను.

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :- “సూతా ! నీవేటి మాటలు పలుకుచున్నావు ? అతడు నారాయణ నామము నెక్కడ కీర్తించుచున్నాడు. అతడు తన పుత్రుడగు నారాయణుని నామమును బలుకుచున్నాడు. నీవు దానిని నామకీర్తనమని యేలొననుచున్నావు ?”

సూతుఁ డిట్లనెను :- “మహాభాగా ! ఎఱైనను గానిండు భగవంతుని యుద్దేశ్యము తోడనే నామమును బలుకుచుండెను. భగవంతుని నామముకూడా నారాయణ నామమే. ఒకచోట రఘునందనుడను పేరుగల వారిద్దరుండిరి. ఒకానొక్క డింకొక రఘునందనుడని పిలుచుచుండెను. ఏ రఘునందనునైనఁ బిలుచుఁగాక యిద్దరును జెవులను నిక్కఱచొడుచుకొందురు, ఇద్దరును పిలుచువానివైపు చూచుచుందురు.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :- “సూతా ! ఇది భ్రమవలనఁ కలుగుచుండును. భగవంతుడు సర్వాంతర్యామి. అతనికి భ్రమ యుండదు. అతడు నారాయణ యని తన పుత్రు ననుచున్నాడు గాని తనను గాదని అతనిఁ దెలియును.”

సూతుఁ డిట్లనెను :- “స్వామీ ! భగవంతుని సర్వాంతర్యామిత్వమున నాకును సందేహములేదు. నేనిచ్చట నామమాహాత్మ్యమును గూర్చి చెప్పుచున్నాను. భగవన్నామమును దెలిసిగాని తెలియకగాని, అన్యపదేశమునఁగాని, ఇతరులు పలికినప్పుడుగాని, తన యుద్దేశ్యముచేఁగాని, యితరుల యుద్దేశ్యముచేఁగాని, ప్రేమతోఁ గానిండు, బుజ్జగింపుగాఁ గానిండు, పైరము చేతను, పోట్లాటలోను, ద్వేషము చేతను, కామము చేతను,

గ్రోధముచేతను, మోహముచేతను నేవిధముగనైనను సరియే అది మేలే చేయఁగలిగిన శక్తి గలిగియుండును. శాస్త్రకారుల యొక్క వాక్యములను బట్టి భగవన్నామము భగవంతుని కంటె నధిక శక్తి కలిగియుండును. నామము స్వయముగ జైతన్యధనము. అది జడముకాదు. అగ్నికణమును నింటిమీఁద నిడి దీనినిఁ దగులబెట్టుగాక యని పడవై చినను, పిల్లలట్టి సంకల్పములేక పడవై చినను కప్పు తగులబడి పోఁగలదు. భగవన్నామ మెన్నటికిని అన్యనామములవలె నిరర్థకము కాదు. అది అమోఘమైనది. తన ప్రభావము నది చూపించితిన్నను. కలకండను బగలు తిన్నను అది దీపియే, రాత్రి తిన్నను దీపియే, వెలుగులో తిన్నను దీపియే, చీకటిలో తిన్నను దీపియే.”

అంత శౌనకుఁ డిట్ల నెను :- “కాదు సూతా ! అట్లుకాదు. పైత్య రోగి కలకండను వెలుగులో తిన్నను, జీకటిలోఁ దిన్నను వారికి నోటి తీపి యుండదు.”

ఇదివిని సూతుఁ డిట్ల నెను :- స్వామీ ! మీరేటి మాటలు మాట లాడుచున్నారు. కలకండ తీపిపోలేదు. రోగము వలన జిహ్వాస్వాదము పోయినది. అచ్చటనైనను కలకండనుదినుట వ్యర్థముకాదు. ఆయుర్వేద ములోఁ చిత్తశమ నౌషధమొక్క కలకండయే. ఒక్కొక్క పలుకును దినుచుండినచోఁ దీపిగానుండ కున్నను నౌషధ రూపమున సేవించుటచే రోగమును బోవును, కలకండ తీపియు ననుభవమునకు నచ్చును. దానిని సేవించుట వ్యర్థము కాఁజాలదు. అదే విధముగ పూర్వజన్మ పాపకారణ ముగ భగవన్నామముపై ననురాగము లేకున్నను. బాగుండకున్నను వానిని బలవంతముగ నాను సంకీర్తన మందు నియుక్తుల నొనరింపవల

మును. అనిచ్చతో నామ సంక్తి ర్తన మొనరించినను వాని పాపములు నశించును. పాపములు నశించుటచే నంతఃకరణము శుద్ధము కాగలదు. శుద్ధాంతఃకరణము వలన భగవన్నామము లందనురాగము వృద్ధియగును. మీరు నామికిని నామమునకును భేదము నెంచరాదు. నామిలో నేమి శక్తి కలదో నామములోను నదియే శక్తికలదు. అంతేకాదు. నామికి మించిన శక్తి నామములోగలదు. ఒకానొక రాజువకు నర్దిశల గొప్పపేరు కలదు. జనులాతని నామమును విని గడగడ వణకుదురు నది కడకుఁబోయి, నేను ఫలాని రాజు యొక్క కర్మచారిననఁగా నాతఁడూరక నదిని దాటించును. డబ్బిడుగఁడు, రాజు స్వయముగ వేషమును మూర్ఛకొని పడవ నడుపువానితోఁ దనను దాటింపుమనుచో 'డబ్బిచ్చుచోదాటించెదను లేకున్న దారి పట్టుడనును. రాజునేక విధముల ననునయ వినయము లొనర్చును. కాని వారికి దయ యెచ్చటిది? ఎవఁడైనఁ గర్మచారి వచ్చి యెవనిచెవిలో నైన రాజుపేరు చెప్పినచో నామమునువినఁగానే అందరును బయవిడివచ్చి కొందరు పాదములమీఁద బడుదురు, కొందరు నౌకను దీసికొనివచ్చెదరు, కొంద టాసనమును బయచెదరు. ఇప్పుడు చూడుడు నామియగు రాజెడు టనే నిలిచియున్నాడు. అతని మాటను వివినవారే లేరు. నామమును విన గానే అతని మహత్వ మధికమైనది. నామిని నామమే ప్రకాశింపఁ జేయును."

అంత శౌనకుఁడిట్లనెను :- సూతా : తర్వాత నేమైనది ?"

సూతు డిట్ల నెను :- "మునివరా : మా గురుదేవుడు పరీక్షిత్తునకు గథను వినిపించుచుండెను : "రాజా : ఈ విధముగ నా వృద్ధులగు నజామికుడును, వేశ్యయు నారాయణుడను పిల్లవానియందు మనస్సును

లగ్నమొనర్చిరి. అజామిశుఁడా పిల్లవాని మోహమందు దన్మయుఁ
డయ్యెను. ఈ విధమగు లాలన, పాలనము ప్రేమ వ్యవహారమందుం
డిన యా యజ్ఞాని తనకు మృత్యువాసన్నమైనను నాతనినుండి మనస్సును
దొలిగింపఁ జాలకపోయెను. అతఁడన్నిటిని జూఱచినాడు కాని నారాయణ
నామమాతని జిహ్వా యందుండెను.

కాలగతి దుర్నివారము. మృత్యువెప్పుడు సంభవించునో యెవ్వరి
కినిఁ దెలియదు. అజామిశుని నారాయణుఁ డిప్పటికి నాలుగేండ్లవాఁడైనగా
లేదు; అప్పుడే అజామిశునకు మృత్యు వాసన్నమయ్యెను. జీవితమం
తయుఁ బాపమునే చేసినాడు. అతడు నేసిన హింసల కంతులేదు. తలి
దండ్రులను, నిరపరాధియగు సతీ, సాధ్వి, కులీన వంశ ప్రసూతయగు
పత్నినిఁ బాపమతియై పరిత్యాగము కావించెను. ఈ పాపము లన్నిటి
కారణమున జేతులలో గట్టి భుసుండ పాశములను, గదలను బట్టుకొని
యమదూత లజామిశుని బంధించుటకు వచ్చిరి. వారి నిక్కబొడిచిన
యెర్రని భయానకములగు వెండ్రుకలు, భయంకరమగు నల్లని ముఖము,
తీక్షణగడ్డము, శ్యామవర్ణము కలిగిన బండపెదవులు, పర్వత కందరముల
వలె భయంకర ముఖము, గుండ్రని యెర్రగ మెఱయుచున్న కన్నులును
గలిగియుండిరి, నల్లని పెద్దపెద్ద పర్వత శిఖరములవలె నుండిరి. లెక్కకు
వారు ముగ్గురు. వారివి సూక్ష్మ శరీరములు. ఆకాశమందుఁ బ్రత్యక్షముగ
దంతములను పటపటఁ గొరుకుచుఁ గ్రోధముతోఁ గనబడుచుండిరి. బండ
పెదవులను నాలుకతో నాకుచు వక్రదృష్టితో నజామిశునిఁ జూచుచుండిరి.
వారు దగ్గరనున్న అజామిశుని అంగుష్ఠ మాత్రమగు సూక్ష్మ శరీరమును
బంధించి తీసికొని పోవుచుండ భయమున దగ్గఱనే ఆడుకొనుచుండిన

తవ పుత్రుని నామమును అజామిశుడతి దీనభావమున “నారాయణ :
నారాయణ : రా : రా : !” యని కేకవేసెను.

“రాజా : వాసుదేవ భగవానునకుఁ జాలమంది శంఖ, చక్ర, గదా, పద్మధారులగు బార్హదులు నదా బ్రహ్మాండమందు భగవద్భక్తులగు వైష్ణవుల కేవిధమగు గష్టములు రాకుండఁ జేయవలయునని తిరుగుచుం దురను సంగతి నీకు తెలియునుగదా : తమ స్వామి నామమును మరణ కాలమునఁ గీర్తించువానిని యమదూతలు పట్టుకొని పోవుచున్నారను సంగతినిఁ దెలిసికొని, యిఁక నుండజాలకపోయిరి. మాంసముపై గ్రద్ద లును, చిన్న పక్షులపై దేగలు దుముకునట్లు వారు యమదూతలపైబడిరి. వెళ్ళఁగానే వారు గదలతోఁ గొట్టిరి. అంతవాడు నాల్గువైపులను దెబ్బలు తిని పడియుండిరి. శ్వాసలు నడచుచున్నవికాని మిగిలిన దుర్గతియంతయు వారికి జరిగినది.

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :- “సూతా : నీవు సాంసారిక అజ్ఞా నులవలెఁ బక్షపాత పూర్ణమగు పలుకులు పలుకుచున్నావు. నామ మాహా త్మ్యమును గూర్చి నీవు చెప్పుచున్నావు. మా కిష్టమే. మరణకాలము నామమును గ్రహించినచో అట్టివానికి మేలే కలుగఁగలదనుట నిజమేకాని ఇదేమిటి ? పిలుచుచున్న దాతని కుమారుని మధ్యలో విష్ణుపార్శ్వదులు వచ్చి సతాయించుచున్నారు, చాతడు తమ ప్రభువును గీర్తించుట లేదు. మోహసక్తిచేత తన కొడుకగు నారాయణ నామమును బలుకుచున్నసంగతి సర్వజ్ఞులగు విష్ణుపార్శ్వదులకుఁ దెలియదా ?”

అంత సూతుఁడు గంభీరముగ నెట్లనెను :- “స్వామీ : మీ రీ విష యమున గంభీరముగ విచారించుడు. అప్పుడు మీకు దీని రహస్యము

తెలియగలదు. ఒక కుక్క గలదు. అది ఎచ్చట నుండియో ఆకలి దప్పలనుజెంది సమర్థుడగు శ్రీమంతుని ద్వారముకడకు వచ్చెను. దయా వశమున స్వామి సేవకులు దానికి కొంచెము తినుటకుఁ బెట్టిరి. కడుపు నిండ తిండిని దిని కుక్క అచ్చటనే పడియుండెను. రెండవ దినము నను నచ్చటనే పడియుండెను. అప్పుడు వారెంగటిఁ కూడును పాసిన కూడును వేసిరి. నౌకరులు దానిని మూడు నాలుగుసార్లు కొట్టిరి. కాని అది పోవక అచ్చటనే పడియుండెను. ఒకనౌకడు దయావశమున నిట్ల నెను :- “ఏమయ్యా : నీదేమి పోయినది ? ఎంగిలి కూడేదైన నుండిన బడవేయుము, కొట్టెదవెందులకు ? పడియుండనిమ్ము. కుక్క పడియుండెను. గృహ యజమాని యెప్పుడైనను బయటకు వచ్చుటను గాంచిన గుక్క తోక నాడించును. యజమాని వెడలిగోవును. అతడు దీనినిఁ బెంచనులేదు, దీనివైపు అతనికి ధ్యానమేలేదు. ఎప్పుడైనను దృష్టిపడిన నౌకరులతో నిట్ల నును :- “ఈ కుక్కకు గూడ నేదైనను వేయుచుండుడు.” ఈ విధముగ దానికొ యింటికడఁ జక్కగా గడుపు నిండు నిండుచుండెను.

ఒక దినమున నా కుక్క యింకొక బజారునకు పోయెను. అచ్చట నది ఒకని పాలకుండలో దాని ముఖమును బెట్టెను. అతడు దానిని దాగుగాఁ గొట్టెను. దైవికముగ నటుగుండ నా శ్రీమంతుని ఇద్దరు సిపాయిలు వెళ్లుచుండిరి. అ మనుష్యులు తమ కుక్కను బాదుచుండుటను గాంచి వారితోఁ లొరాడుట కుద్యుక్తుడయ్యెను. ఆ మనుష్యుడిట్లనెను :- “నీవు గొప్పకుక్కను గలవాడవై నావే ? ఇది మాకెంతటి యపరాధము నొనర్చినది. పాలను నపవిత్రము కావించినది” సమర్థుడగు శ్రీమంతుని

సిపాయిలూ, ఆయన లెక్కయ లేదు. నాలుగు నాణెములను వ్రవి వుచేసి కొన్నాడు. జనులు వెళ్ళి శ్రీమంతునితో నిట్లు చెప్పిరి :- “మీ సిపాయిలతో పోట్లాట జరుగుచున్నది.” ఆ సమర్థ శ్రీమంతుఁ డిట్లడిగెను :- “ఏమి యా విషయము ?”

జను లిట్లవిరి :- “అతడు మీ కుక్కను బాగుగాఁ గొట్టినాడు. దానిమీఁద పోట్లాట పెరిగినది.”

శ్రీమంతుఁ డిట్లనెను :- “నాకేమియును కుక్కలేదు, నేను కుక్కను పెంచనేలేదు.”

అంత నింకొక సేవకుఁ డిట్లనెను :- “శ్రీమంతులవారూ, ఇదివఱకు మనవాఁటి కుక్కకలదే దానిని గూర్చి చెప్పుచున్నాము.”

ఇది విని శ్రీమంతుఁడు గంభీరుఁ డయ్యెను. కుక్క ఆయనది కాకున్నను నేదో విధముగ నాతని పేరుతో దాని సంబంధము కుదిరినది. ఇష్టము లేకున్నను నందఱును దానిని శ్రీమంతుని కుక్కయని పిలువ సాగిరి. ఇప్పుడాతని సేవకులు దానినిఁ దమదని పోరాడసాగిరి. దానిపక్షమున వారుండవలసి వచ్చెను. కుక్క విషయమున నేమియు ననుకొన వలసిన పనిలేదు. కుక్కను అవరాధ మొనర్చినపుడు కొట్టించునేయుండుట. పోట్లాట విషయములోఁ గూడ నేమియును లేదు. నౌకరులు పరస్పరము పోట్లాడుకొనుచునే యుండుట. ఇచ్చట నామము యొక్క ప్రశ్న యున్నది. “అయ్యో! ఇంత గొప్పవాని కుక్కను గొట్టగా మెదలక ఊరకొన్నాఁడేమని లోకులందురు. మనపేరు తగ్గిపోవును, పేరు పోవును, అపయశస్సు కలుగును. అందులకని అతఁడు తన నౌకరుల పక్షమును గైకొని, గద్దించి యిటనెను :- “మా కుక్కను గొట్టిన వారెవరు? వానినిఁ బట్టుకొని రండు, ఖైదుకు పంపవలెను.”

సూతుఁ డిట్లనెను :— మునివరా ! కొంచె మాలోచింపుఁడు. కుక్కను శ్రీమంతుఁడు పెంచనేలేదు, ఎప్పుడును దన దనలేదు. అది యితరుల కపరాధ మొనర్చినది. దానిని దండించుట యుపయుక్తమే; కాని సమర్థుని నామముతో సంబంధముఁడుటచే దాని యపరాధముపై పున కెవరి మనస్సును బోలేదు. అందఱును గొట్టినవారిని నానా చీవాట్లు పెట్టిరి. “ఇది చాల మూర్ఖవిషయము. ఇంత గొప్పవాని కుక్కను గొట్టుటయా ? పాలలో మూతిపెట్టిన నేమైనది ? అది కుక్కయెను. దాని కంతటి యాలోచనయు, బుద్ధియును లేదు. దీనికొఱకని యీ విధముగఁ గొట్టుట ఉచితముకాదు. సిపాయిలు మంచిపనిచేసినారు. వానికి తగినశాస్త్ర చేసినారు. ఇప్పుడా ప్రాంతములోని వారెవరును గుక్కను గొట్టుటకు సాహసింపఁ జాలరు. అదే విధముగ శౌనరా ! పెద్దవారి పేరువలన వారు స్వీకరింపకున్నను మానవుఁడు చాల దుఃఖములనుండి బయటఁబడఁ గలడు. విష్ణు పార్షదులు సపిర్థులను సంగతి అందఱకును దెలియును; కాని యాతఁ డిట్లనుకొనెను :— “మరణ కాలమున మా స్వామినిఁ దలఁచువారికి దుర్గతి గలిగినచో నామ మాహాత్మ్యము పోనే పోయినది. ఎఱైనను గానిండు, ఏ భావముతో నామమును బలిగొనను నాతఁడు చతురక్ష రములు కల దివ్య చిన్మయ ఆనంద మన రస విగ్రహమగు ‘నారాయణ’ నామమును బలికినాఁడు. అతఁడు పాపియనియు, పాపమొనర్చి నాడనియు మనకుఁ దెలియును కాని మరణ కాలమున నీ నామము పలికినవాని సమ్ముఖమునఁ బాపమెట్లుండఁ గలదు. ఒక మానవుడున్నాడు అతడు చాలసామాను నింటి నిండను బ్రోవుచేసెను. అతనికి విశ్రాంతినిఁగొనుట కును స్థానము లేకుండెను. మంచి వస్తువులను బెట్టుకొనుటకును భాళి

స్థానములేకుండెను. ఇల్లు మంచిదే, గట్టిదే; కాని వ్యర్థమగు గడ్డిగాదము విడిగిన పుల్లలు పడియున్నవి. విలువ గలిగిన యావశ్యక బదార్థములు బయట పడియున్నవి. అటు అతనికి మనస్సేలేదు. ఒకనాఁడాతడు పొగ చుట్టను ద్రాగుటకు నిప్పును వెలిగించెను. దైవికముగ యగ్నియే గడ్డిగాదమున కంటుకొనెను. వ్యర్థ పదార్థము లన్నియును దగలబడి భస్మమయ్యెను. ఇతరులు చాల సంతసించిరి. దయావశమున గృహమును జిమ్మి, నీటితోఁ గడిగెను. బహుమూల్య వస్తువులను బయటనుండి లోపల నుంచుకొనెను. ఇప్పుడది దరిద్రుని యిల్లుగానుండక శ్రీమంతుని గృహమువలె నయ్యెను. అతఁడు కావలెనని గడ్డిగాదములో నగ్ని తగు లొక్కెను. గడ్డిగాదము భస్మము కావలెననుకొన లేదు. అతఁడు ధూప పానము చేయుటకు నిప్పును వెలిగించెను. నిప్పు స్వభావము ఎచ్చట. దగుల్కొనిన సది భస్మమగుటయే ఇదేవిధముగ నజామికుఁడు పాపము చేసి నాడనుట సత్యమే. భగవన్నామమును నాతని పుత్రుని నిమిత్తముగ జేసెననుట సత్యమే కాని నామ మాహాత్మ్యము, నారాయణ శబ్దభావమెచ్చ టికిఁ బోగలదు. పాపనాశనమై తీరును.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగా : నీవు సమర్థ శ్రీమంతుఁడు, కుక్క దృష్టాంతమును జెప్పితిరే యిది ప్రాకృతిక పురుషుల పక్షపాత పూర్ణవాక్యములు. భగవంతుడు సర్వసమర్థుడు, సర్వజ్ఞుడు సర్వవిత్, న్యాయ సత్యయుక్తమగు నిరాకార, నిర్గుణ, నిర్లేపుఁడు అతఁ డిట్టి యసత్య పక్షపాతముల చేయవలెను. అతఁడు తన మిథ్యానామమును బలుకువాని యెడల మమత్వమునేలఁ జూపించినాడు.”

ఒది విని సూతుఁడు నప్పుచు నిట్లనెను :— “స్వామీ : పేడను

దెల్లమును నొకటిగఁ గలుపకుడు. నేనిచ్చట దుర్గుణ నిరాకారబ్రహ్మము విషయము పలుకుటలేదు. నేనిచ్చట సగుణ సాకార వైకుంఠాధిపతి చతుర్భుజ లక్ష్మీపతి శ్రీమన్నారాయణుని అనుకంపను దయాశుత్వమును గూర్చి వర్ణించుచున్నాను. ఆ భక్తవత్సలుడగు భగవానునకు శరణాగత భృత్యుల యెడలఁ బక్షపాత ముండును. దీనిని మేము కాదనఁజాలము. అతనికి దననామమును బలుకు వారియెడల మమత్వముండనే యుండును. వారే భావముతోఁ బలికినను వామము పట్లు పలికినను దానిని గమనింపడు మన సగుణ సాకార లక్ష్మీపతి శేషశాయి కమలాకాంతుడు, దానిలోఁ బక్షపాత దోషము రానే రాఁజాలదు. నామ, రూప, శీలా, ధామములలో దేని నాశ్రయించినను వాని కుద్ధారము కలిగియే తీరును. వారు కావలెనను కొన్నను, అగదు ఇది యాతని బిరుదు, పట్టదల, ప్రతిష్ఠ.”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా ! నీవు నిజమే చెప్పితివి. మనః పూర్వకముగ ననంత గుణధాముడును, బ్రహ్మతిక్కి బరుడునగు ప్రభువు నేటిపుడు హృదయ పూర్వకముగ ధ్యానకీర్తనము తొనర్పఁగలడు. అందఱును విమనస్కులై చేయుచుందురు. మనము నోరార శ్రీమన్నారాయణ నారాయణ నారాయణ పలుకుచుందుము. చిత్త మటు నిటుఁ దిరుగుచుండును. మనస్సులేర చేసినపని వ్యర్థమగు నెడల మనము చేయు జప, తప, కీర్తన, తథాదులన్నియును వ్యర్థములే. ఏల ననఁగా — మొట్టమొదట మనస్సెవరిని నిలువదు. వినఁగా వినఁగా జేయఁగా జేయఁగా బ్రభువు కృపఁ జూచినపుడు మనస్సు భగవంతునిపై లగ్నము కాఁగలదు. అతని నామ, గుణ, శీలా, ధామములను గూర్చియు రూపమును గూర్చియు జింతించుటకు అతని అనుగ్రహము లేక యెవరికి స్వయముగ సామర్థ్యమున్నది ? మనము విమనస్కులమై రామ రామ యనుచుందుము. కాని నామ మెవరిదో వారికి నామమ మీద నభిమాన

మున్నది. విమస్కులై పలికిన వారియెడలను గృహజూచును అజామిఁగిడు పుత్ర విమోహముచే నారాయణ నామమును బలికినప్పటికిని వానిని గృహ జూచెను. విష్ణుదూతలు యమదూతల నుండి రక్షించి సరియైన పనినే చేసెను. ఇదియే వారు చేయవలసినది. కృపఁజూడక ఆతనిని దుఃఖము నుండి బయట పడఁజేయకుండినచో ననుచితమనియే చెప్పవలసియుండును. సరియే తర్వాత నేమైనది? ఈ ఆఖ్యానమును బూర్తిగా వినిపింపుడు,”

ఇది విని సూతుఁడు నవ్వి యిట్లనెను :— “స్వామీ ! భగవత్సామ మాహాత్మ్యమందును దాని ప్రభావ విషయమందును శంకింపవలసిన పనిలేదని మీకు తెలియునని మాకుఁ దెలియును. మీరు సర్వ సాధారణుల కొఱకీ ప్రశ్న నడుగుచున్నారు. మంచిది, ఇప్పుడిక దర్వాతఁ జరిగిన అనుడు అజామిశాఖ్యానమును శ్రవణ మొనర్పుడు.

యమదూత విష్ణుదూతల సంవాదము

358

శ్లో॥ యాయంవై ధర్మరాజస్య యది నిర్దేశ కారిణః ।
బ్రూత ధర్మస్య నస్తత్త్వం యచ్చాధర్మస్య లక్షణమ్ ।
పేద ప్రణిహితో ధర్మో హ్యధర్మస్తద్వి పర్యయః ।
పేదో నారాయణ స్సాక్షాత్స్వయం భూరితి విశ్రుతమ్ ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౧ అ. ౩౮, ౪౦ శ్లో॥

ఉ॥ మీరు సరేత స్నాయకుని - మేలిమి దూతలటేనిఁ బల్కుఁడా
తొరపు బుణ్యలక్షణము—దుష్కృతభావము దండకృత్యమున్
వీరముతోడ నీతని క-భీష్ట నివాసముఁ బూని చండ్యు లె
వ్వారలో సర్వ భూతములొ వారొక కొందఱు పాపకర్ములొ॥

వ. అనిన యమభటు లిట్లనిరి.

క. వేద ప్రణిహితమే యను
మోదంబుగ ధర్మమయ్యె మున్ను తదన్యం
బేదియగు నది యధర్మం
బాదియు హరిరూపు నేదమని వినుకతన॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము,

ఇద్దఱు రాజ సేవకులు పరస్పరము కలిసికొనినప్పుడు, అందులోఁ
బెద్దరాజుయొక్క సేవకులు చిన్న మండలీశ్వరుని సేవకులను సామాన్య
సేవకులవలె గద్దించి బెదిరించుచుందురు. వాస్తవముగ నసమర్థుడగు
వాడు సేవకుఁడు సమర్థుడగువాడు స్వామి. ప్రభావశాలికానివాడు ప్రభావ
శాలియగు వాని సమ్ముఖముగ వంగి తీరవలెను.

శుక్లఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! భగవంతుని పార్షదులు నలు
గురు యమదూతలను ముగ్గుర నిష్టము వచ్చినట్లు బాదఁగా దేజోహీనులై
వెల్లిలిలఁ బడిపోయిరి. ఇంతవఱకు వారు తామే అధిక బలవంతుల మను
కొని పాపులయెడ నిర్దయతోఁ దర్జన భర్జనలను గావించుచు భయపెట్టు
చుండిరి. కాని నేఁడు వారన్నిటిని మఱచిపోయిరి. వారు మిక్కిలి దీన
ముగా నేడ్చుచు నిట్లనిరి. “ఇంత తేజోవంతులగు మహానుభావులు మీ

వరు ? ధర్మరాజు నాజ్ఞను దిరస్కరించిన వానివలన వలకు మేము చూడలేదు. నేడు మేము క్రొత్తగా గాంచుచున్నాము. మీరు నిర్భయమున ధర్మరాజు నాజ్ఞను అవహేళనము గావించుచున్నారు. మీరెవరి దూతలు ? మీ స్వామి నామధేయమేమి ? మీ స్వామి యమునికంటె గొప్పవాడా ? మీరిప్పు డెక్కడినుండి వచ్చినారు ? మేమి పాపిని గొనిపోవుచున్నాము కాని మీ కేమియు హాని చేయలేదే. మమ్ముల నకారణముగఁ గొట్టనేల ? మీరేమైన దీవెతలా ? లేక యక్ష, గంధర్వకంపురుష, సిద్ధ, చారణులా ? చూడఁగా మీరందఱును సుందరులుగ నున్నారు. మీ విశాల నేత్రములు వికసించిన కమలములవలె సరసకమనీయములుగ నున్నవి. అందఱి శరీరములపై సుందరసువర్ణపీతాంబరము మెఱయుచున్నది శిరస్సునమనోహర నుకుటము, కర్ణములకు కనక కుండలములు, గళమున కమనీయ కమల కుసుమముల మనోహరమగు మాలలు కలవు. అందఱు యౌవనులే. అందఱకు అజాను పర్యంతము నాల్గు నాల్గు చేతులు కలవు. అందఱు శంఖ, చక్ర, గదా, పద్మ, ధనుర్భాణ, ఖడ్గములను, అంబులపొదిని ధరించితిరి. మీ రీ యంధకార పూర్ణమగు గృహమును మీ ప్రకాశముచే బ్రకాశింపఁ జేయుచున్నారు. మీ యాగమనమున దశ దిశలు క్షిదీప్యమానములై నవి. మీరు మీ విషయమును తెప్పి, ఏ కారణముచే ధర్మరాజు కార్యమునందు హస్తక్షేపమును గావించితిరో చెప్పుడు. దయచేసి మాయీ ప్రశ్నలకు జవాబీయ వేఁడెదము.”

యమదూతల యీ ప్రశ్నలకు భగవంతుని ద్రియ పార్షదులు పక పక నగి యిట్లనిరి :— “మేము మీ ప్రశ్నలకు జవాబు తర్వాత జెప్పెదము. వీనిని గొనిపోవచ్చిన మీరెవరో ముందు చెప్పుడు,”

వారాశ్చర్యముతో నిట్లనిరి :— “అయ్యలారా ! మేము రాత్రిం

బవళ్ళి పనినే చేయుచుందుము. మేము పాపులను ధర్మరాజు కడకు వారి యీజుచేఁ దీసికొని పోవుచుందుము.”

అంత విష్ణు పార్షదు లిట్లనిది :— “మీ స్వామి ప్రతివారి నూరక గొనిరమ్మనునా : లేక యేదైన నియమముచే నే కారణమున నైనఁ బిలుచునా :

యమదూత లిట్లనిరి :— “మా స్వామి న్యాయముగ, ధర్మముగ మరణించు వానిని మా ద్వారమునఁ దెప్పించుకొనును. పాపులకు శిక్ష నొసంగును. వారేమాత్రమైన ధర్మమును దప్పరు. అంతులకు వారిని ధర్మరాజుందురు. మే మా ధర్మరాజుని అజ్ఞానములగు దూతలము. వారి యాజ్ఞ అగుటచే మేమీతనిని గొనిపోవ వచ్చితిమి. మేమే యసరాధము నొనర్పలేదు. మీరు వృధాగా మమ్ములను నలగఁబొడిచి సగము చచ్చిన వారిని గావించితిరి,

ఇది విని యధికార స్వరమున విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “మంచిది, మీరు ధర్మరాజు బంటులగుచో ధర్మమున నేమో చెప్పుడు.”

ఈ దూతలిప్పుడే పరీక్షనిచ్చి పదవిని సంపాదించినట్లు గపడుచున్న దను భావముతో నడుగుచున్నారనుకొని, పరీక్ష ప్రశ్న నడుగఁగానే వారు శీఘ్రముగఁ దమ యోగ్యతలను జూపుచు నిట్లనిరి :— “వేదములలో జెప్పఁబడిన విహితకర్మలు ధర్మములు. వానికి విపరీతములు అవిహితములు అధర్మములు. అవి నిషేధములు.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “వేదమేది ?”

యమదూత లిట్లనిరి :— “శ్రీమన్నారాయణ ముఖ నిశ్శ్వసితములు వేదములు అవి భగవంతున కభిన్నములు. అవి యాతని

స్వరూపములే. సాక్షాన్నారాయణుడే వేదము. ఈ ప్రాణులందఱును భగవంతుని యందే యున్నారు. ఆ హరియే ఆందఱు ఆంతఃకిరణమందు జీవరూపమున నున్నాఁడు.”

పార్షదు లిట్లనిరి :— “అయితే ప్రాణులలో నీ విభిన్నత యెట్లు వచ్చినది ?”

యమదూత లిట్లనిరి :— “మహానుభావులారా ! భగవంతుని స్వరూపమందు నిలిచిన సత్త్వ, రజ, స్తయోమయ ప్రాణులను బ్రభువు తన వేదరూప జ్ఞానముచే గుణ, కర్మ, నామ, రూపాద్యను సారముగ, వారి వారి కర్మాను సారముగ యథా యోగ్యముగ విభాగించినాఁడు. ఇందులో భగవంతునకు పక్షపాతముగాని అన్యాయముగాని లేదు.”

అంత విష్ణుదూత లిట్లడిగిరి :— “ఏ జీవుడైన శుభకర్మ చేసి నదియు, నశుభకర్మ చేసినదియు, పారిపోషికి మీయబడ వలసినదియు దండ మొసంగబడ వలసినదియు, స్వర్గమునకుఁ బంపబడ వలసినదియు, నరరమునకు బంపబడ వలసినదియు నెట్లు తెలియఁగలదు ?”

అంత యయదూతలిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి :— “స్వామీ లారా ! దీనికి చాలమంది సాక్షులు కలరు. జీవుల శుభా శుభములను జూచుటకై ఆత్యంత గుప్తపరులను భగవంతుఁడు నియమించినాఁడు. వారి నెవరును మోసగించలేరు.”

పార్షదు లిట్లనిరి :— “ఆ దూత చెవరు ? వారి నామములేవి ?”

యమదూత లిట్లనిరి :— “సర్వ ప్రథమమున పమ స్తప్రాణుల శుభాశుభ కర్మలకు సాక్షి సూర్యనారాయణుఁడు. అందుకనియే యెవడైన శుభకర్మ నొనర్చినప్పుడు సూర్యువ కర్మమొసంగి ఇట్లుప్రార్థించెదరు:—

“ఓ వివస్వంతుడా : ఓ బ్రహ్మ ! ఓ ప్రకాశవంతా : విష్ణుతేజయుక్తుడవగునో దేవా : జగత్సవితా : వరమపవిత్రా : కర్మసాక్షి : చైవా : నీకు నమస్కారము. నీవు మా యీ శుభకర్మలకు సాక్షివి. ప్రాచీమరణింపఁగనే సూర్యుడు వెళ్ళి వీడీపని చేసినాడని సాక్ష్యమొసంగును. అగ్నికూడ కర్మసాక్షియే. అగ్నిలోన జఠరాగ్ని రూపమునను బయట ప్రత్యక్షాగ్ని రూపమున నున్నాడు. అగ్నినిగాదని యెవఁడు నేమిపనియు జేయలేడు. అకాశము కూడ భగవంతుని గుప్తచిరుడు. పాపపుణ్యము లాకాశము క్రిందనే చేయవలసి యుండును. ఆకాశమున రావల నెవఁడు నేమిపనియుఁ జేయలేడు. వాయువుకూడ కర్మలను స్మరించును. వాయువు లేక యెవరును జీవింపజాలరు. ఇంద్రియాభిమాన దేవతలుకూడ కర్మకు సాక్షులే. చంద్ర, సంద్యా, రాత్రి, దిన, దశదిశలు, జలము, పృథ్వీ, కాల, ధర్మములు జీవుల శుభాశుభ కర్మలకు సాక్షులు. ధర్మరాజు వీరందఱు నడుగును, దండమునకు యోగ్యులైనవారిని మా ద్వారా పిలిపించి దండించును. స్వర్గ యోగ్యులైన వారిని సౌమ్య రూపమున సత్కార పూర్వకముగ స్వర్గమునకుఁ బంపును. ప్రాణులు వారి వారి కర్మానుసారముగ స్వర్గ నరకములందు శుభదుఃఖము లనుభవించెదరు.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “మీ స్వామి కర్మలు చేయని వారిని దండించునా ?”

యమదూత లిట్లనిరి :— “స్వాములారా ! అదెట్లు జరుగును ? శరీరము ధరించిన వాడేవో చేయనే చేయును. త్రిగుణములచే బద్ధుఁడు గాని శరీరము నెవఁడును ధరింపడు. సత్వ, రజ, స్తమ గుణములచే బంధింపఁడిన వాఁడు శుభాశుభ కర్మలవశ్యము చేయును. ఈ లోకములో

శుభాశుభ, ధర్మాధర్మ పాపపుణ్య కర్మలెట్లో పరలోకమున నట్లే సుఖ దుఃఖము లనుభవించును.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “అయితే వీడు పాపి, పూర్వజన్మ మున వీడు పాపము చేసినాడు. వీడు రాబోవు జన్మమున పాపయోని యందు భోగింపవలయునను సంగతి యెట్లు తెలియఁగలదు ? భూత భవిష్యత్తు లదృశ్యములు కదా !”

ఇది విని యమదూత లిట్లనిరి :— “స్వామీ ! భూత భవిష్యత్తుల దృశ్యములనుట నిజమే; కాని వర్తమానము ప్రత్యక్షముగఁ గనఁబడు చుండును. ఇచ్చట మనకు ఉత్తమ, మధ్యమ, అధమములను మూఁడు రకముల మానవులు కనఁబడుచుండుట. సుఖి, దుఃఖి, సాధారణుఁడు, పుణ్యాత్ముఁడు, పాపాత్ముఁడు, మధ్యమ శ్రేణికిఁ జెందినవాఁడు; సాత్త్విక, రాజస, తామసులు. ఇప్పుడు సుఖముగ నుండి పుణ్యకర్మ లొనర్చువాడు పూర్వజన్మమున నాతడు పుణ్యధర్మ లొనర్చినాఁడనియు, అందువలననే అతనికి శుభకర్మలందు ప్రవృత్తి కలిగినదనియు, ఇప్పుడు శుభకర్మలొనర్చువాడు ముందును శుభలోకములను బొందుననియు తెలియవలెను. ఇదేవిధముగ నధర్మ విషయమందును సూహింపవలెను. దీని వలన వర్తమాన కర్మను గాంచిన మూడు జన్మముల విషయము ప్రత్యక్షముగఁ గనఁబడఁగలదు.

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “అనుమాన మెన్నడును సత్యమనరాదు. అప్పుడప్పు డనుమానము మిథ్య కాఁగలదు. యముఁ డనుమానం చేతనే దండించునా లేక పాపపుణ్య కర్మలను దెలిసికొనుట కాతనికడ నేమైన సాధనము కలదా ?”

అంత యమదూత లిట్లనిరి :— “కాదు, అట్లుకాదు, యముడు కేవల మనుమానముచే దండింపడు. అతఁడు ప్రతివాని యంతఃకరణ ముననుండి సదా వారి కర్మలను బ్రత్యక్షముగ గాంచుచుండును. అజుడరు ధర్మరాజు మృగములను చూచినట్లు సమస్త ప్రాణుల పూర్వా పూర్వ రూపములను విచారించును. యమునకు దెలియని విషయములేదు. అతఁడు భూత భవిష్యద్వర్తమానముల నన్నిటిని ఎఱుఁగును కాని, జీవునకు వర్తమాన శరీరము తెలియునుగాని భూత భవిష్యచ్ఛరీరముల జ్ఞానముండదు.

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “జీవులకు భూత భవిష్యజ్ఞానముల జ్ఞానమేల యుండదు ? అతఁడు స్వయముగ భోగించిన శరీరములను, అవి చేసిన కర్మముల నెట్లు మఱచును ?”

అంత యమదూత లిట్లనిరి :— “నిష్పాపులారా ! నఁ విషయమును మీరిట్లు భావింపుడు. మానవుఁడు నిద్రించునపుడు స్వప్నమున శుభాశుభ కర్మల నొనర్చును. స్వప్నమున స్వప్న శరీరమునఁ జేసిన కార్యములు సత్యములనే భావింపును. అప్పుడు స్థూల శరీరాభిమానమును పూర్తిగా మఱచును. మేల్కొనఁగానే వానికా స్వప్న శరీరము, స్వప్నమునఁ జేసిన కార్యములు, పదార్థములు మిథ్యగాఁ దోచును. అక్షి విధముగ పూర్వజన్మ స్మృతి వశింపఁగానే జీవునకు వర్తమాన శరీరముగాక అన్యభూత భవిష్యచ్ఛరీర విషయముల స్మరణముండదు.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “జీవుఁడొక శరీరమునుండి వేతొక శరీరమున కెట్లు పోవును ?”

అంత యమదూత లిట్లనిరి :— “ఐదు కర్మేంద్రియములు, ఐదు జ్ఞానేంద్రియములు, విషయ పంచకము మొత్తము పదునైదు,

పదునాఱవది మనస్సు, పదునేడవది జీవుడు. జీవుడు వీనిచోఁ జేరి విషయోపభోగము కావించును. ఈ విధముగఁ త్రిగుణములతోఁ గూడిన షోడశ కళలుగల ఈ లింగశరీరము ఒక దేహమునుండి యింకొక దేహమున బ్రవేశించును, మాటి మాటికి దేహమును విడుచుచుఁ గ్రొత్త దేహమును ధరించుచుండును. దేహభిమానమును జెంది కామక్రోధాదులకు వశీభూతుఁడగును. అజ్ఞానియగు జీవి యిష్టము లేకున్నను లింగశరీరము ద్వారా కర్మలందు ప్రారబ్ధ కర్మానుసారముగఁ బ్రవృత్తుఁడగును.

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “ఇది బాగున్నది : స్వయముగఁ గర్మలొనర్చి స్వయముగనే వానిలో బంధింపబడును.”

నవ్వి యమదూత లిట్లనిరి :— “స్వాములారా : జీవుల యజ్ఞాన మిదియే. పట్టుపురగును జూడుడు. ఇది తన నోటినుండియే దారమునుదీసి తనను బంధించుకొనును. బయటకు వచ్చు దారియైననుండదు. పట్టు చేయువారు వాటిని దెచ్చి వేడినీటిలో వేయుదురు. పుష్పగుచ్ఛము. అప్పుడు పట్టును దీసికొందురు. అట్లే యీ జీవి తానశుభకర్మలొనర్చి మాటి మాటికి జనన పురణములను బొందుచుండును. సంసార చక్రమును దానే నిర్మించుకొనును. స్వాములారా : ఈ జీవి ప్రారబ్ధ కర్మానుసారముగఁ బ్రకృతికి వశీభూతుడై అవశుడై కర్మలొనర్చుచుండును.

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “అయితీ వీని దోషమేమి ? వీనిని మీరేలఁ గొనిపోవుచున్నారు ?”

యమదూతలు వెంటనే యిట్లనిరి :— “స్వాములారా : ఈతడు చాల గొప్ప పాపములు చేసినాడు. మొదట ఈతడు మంచివాడే. కులీన బ్రాహ్మణుడే ఒకానొక వేశ్య వలలోఁ బడి తన శీల సదాచారము

లను బోగొట్టుకొనినాడు. గొప్ప గొప్ప ఘోరపాపము లొనర్చెను. అనేక హత్య లొనర్చినాడు, ధనము నపహరించినాడు. ఎన్ని పాపములున్నవో అన్నిపాపము లొనర్చినాడు. ఇప్పుడు మేమీతనిని మాస్వామి యాజ్ఞ ననుసరించి నరకమునకుఁ గొనిపోయెదము. అచ్చట నీతఁడు చేసిన పాపములకు వివిధ యాతన లనుభవించవలెను. అచ్చట దండ మొసంగి పాపులను బాపమునుండి విముక్తుల నొనర్చెదము.”

మీకిది తెలియదు కావుననే యీతనియందు మీకు దయ కలిగినది. ఈతని జీవితము పాపపూర్ణమైనది. ఈతఁడు బహు దినములు వేశ్యతోఁ గూడి భోజన, పాన, సంగమాదులు కావించినాడు. దాని సంసర్గముచేఁ గలిగిన పాపముల ననుభవించుచున్నాడు. ఇన్ని పాపములు చేసియు నిచ్చట శాస్త్రవిధిచేఁ బ్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనలేదు. మేమిప్పు డీతనిని దండపాణియగు యమునికడకు తీసికొనిపోయెదము. అచ్చట దండన ననుభవింపఁగానే పాప ప్రాయశ్చిత్తము కాఁగలదు. అప్పుడు నరకము నుండి నెట్టివేయఁజుడును.

శుకుఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా ! యమమాతల వలనఁ దమ ప్రశ్నలకు సమాధానమును బొంది, భగవంతుని ప్రీయ పార్షదులు ప్రసన్నులై వారితో నిట్లనిరి :— “నాయనలారా ! మీరు చెప్పినది యథార్థమేకాని ఒక పెద్ద పొరపాటును జేయుచున్నారు, ఈతఁడు పాపమును జేసినాడనునది మేమంగీకరించు చున్నాము. కాని ప్రాయశ్చిత్త మైన మీదట పాపభోగముండదు. ఈతఁడు పాపమొనర్చి ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చినాడు.”

యమమాత లిట్లనిరి :— “లేదు స్వాములారా ! ఈతఁడుఁ ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనలేదు. ఈతఁడు చాంద్రాయణమును గాని,

కృచ్ఛ్రమును గాని, పరాక వ్రతమునుగాని చేయలేదు. వ్రతోపవాస మొనర్పలేదు. అట్టియెడ నీతఁడు ప్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనినాఁడని యెట్లు చెప్పఁగలరు ?”

విష్ణుదూతలు గంభీర స్వరముతో నిట్లనిరి :— “మీ పౌరపాటి దియే. దీనినే మీరు గమనింప లేదు. అందువలననే మీకు తడి తగిలినది...”

యమదూత లిట్లనిరి :— “స్వాములారా ! అదేమిటో మాకుఁ జెప్పఁడు.”

శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! యమదూత లిట్లు జిజ్ఞాస నొనర్చుఁగా విష్ణు పార్షదులు వారికి భగవన్నామ మహిమను జెప్ప నుద్యుక్తులైరి.”

భగవన్నామమే సమస్త పాపములహర
పూర్ణ ప్రాయశ్చిత్తము

359

శ్లో॥ ననిష్కృతై రప్రిహ్మవాదిభి
స్తథా విశుద్ధత్య మర్వా వ్రతాదిభిః

యథా హరేర్నామ పదై రుదాహృతై
స్తదుత్తమ శ్లోక గుణోపలంభకమ్॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౨ ల. ౧౧ శ్లో॥

సీ॥ అతిపాపములకుఁ బ్రయత్న పూర్వకముగఁ

దనుపాపముల కమితంబుగాఁగ

సన్నుని వరులచే సంపాద్యమై యుండు

నిర్మలంబగు పాప నిష్కృతములు

గ్రహ రూపమున నుపశమనంబులగుఁ

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

రత్నము, సాధారణ రాయి రెండును బాషాణములే. మూర్ఖుల దృష్టిలో రెంటికి విశేష భేదమేమియును లేదు. ఒకటి బాగుగా మెరిసెడు రాయి, ఒంకొకటి కొంచెము తక్కువగ మెరియురాయి. రాతి విషయములో రెండు నొకటియే. కాని దాని మహత్తు రత్నాల వర్తకుఁడు తెలిసికొనగలఁడు. అట్లే సాధారణ వ్యక్తులు మిగిలిన నామములు, భగవన్నామము నొక్కటియనియే భావించెదరు. అన్నియు నక్షరములే ననుకొందురు. కాని భగవంతున కత్యంత ప్రేయములును, సమీపవర్తులు నగు పార్షదులకు వాస్తవముగ నామమునకును భగవన్నామమునకును భేదమేమో తెలియఁగలదు. భగవన్నామములోఁ గల శక్తి వారికి తెలియును.

ఘకదేవుఁ డిట్లనెను :— “రాజా : యమదూతల ముఖమున

ధర్మవాక్యములను, అజామిశుని నరకమునకుఁ గొనిపోవు నిచ్చను బ్రకటించుటను గాంచి విష్ణు పార్షదులు నవ్వి యిట్లనిరి :— “ఓరీ ! మీరజ్ఞులు మీరు ధర్మరాజు దూతలమని చెప్పుకొనుచున్నారు గాని మాకుఁ జూడ మీ రధర్మని దూతలుగ గోచరించుచున్నారు. మీ స్వామి ధర్మాత్ముడగుచో నిట్టి యాజ్ఞను బొరపాటున నైనను నొసంగఁడు. చాలా చింతింపవలసిన విషయ మేమనఁగా ధర్మాత్ముడని పిలువబడుచు, ధర్మరాజును నామమున బిలువఁ బడుచున్నవాని సభలోనికి అధర్మము ప్రవేశించి, దండన్వార్తులగు నిష్పాపుల నకారణముగ దండించుచుండిన నితః ప్రజ యెవరిని శరణువేడవలెను ? ప్రజలాతనిని తల్లి, తండ్రి, స్వామి సర్వస్వము సమాదర్శియని యనుకొనుచుందురు. అట్టివాఁడును నన్యాయమున కొడిగట్టుకొనిన నింక ధర్మరక్షణ మేమున్నది ? అతఁ డన్యాయాచరణ మొనర్చుచో నింక సాధారణులు కూడ అన్యాయాచరణము కావింపరా ? శ్రేష్ఠులేమి యాచరింతురో అన్యులును దానినే యాచరించుచుందురు. పెద్దవారు దేనిని మంచిదందురో మిగిలినవారు దానినే ప్రమాణముగ గ్రహించెదరు. ఇప్పు డన్యాయమును విశ్వాసఘాతము నైనది,

యమదూత లిట్లనిరి :— “ఇది విశ్వాసఘాత మెట్లైనది ?”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “అవును, విశ్వాసఘాతమే అయినది. విశ్వసించి శరణుఁ జొచ్చినవాని గొంతుమీఁదఁ గత్తిని జళిపించుట విశ్వాసఘాతము కాదా యేమి ? వేటగాండు వలలుపన్ని వీణనుబాడి హరిణములను బట్టి చంపుచుందురు. మనమునమ్మి ఒకానొకని తొడపైఁ దలనుంచి పరుండిన వాఁడు గొంతును గోసిన నది విశ్వాసఘాతము కాదా ? సాధు స్వభావము కలవాఁడు తనను శరణుజొచ్చిన యపకారికిఁ గూడ ననిష్ఠముకావింపఁడు. తననువిశ్వసించినవారికి న్న్యాయము నేడేయును.

జడమతియు, వ్యాధుఁడును, పశుబుద్ధికలవాఁడును మాత్రమే యిట్టి విపరీత వ్యవహార మొనర్చును. చివరకు హింసక పశువై నను శరణాగతునకు విశ్వాసఘాత మొనర్పదు. ఒక కథకలదు, వినుఁడు.

ఒకానొక పథికుఁడు ఘోరారణ్యముకుండా పోవుచుండ నాతనికొక సింహము కనఁబడెను. దానినిగాంచి భయముచే నాతఁడు పారిపోసాగెను. సింహమును మాంసలోభమున నాతనిని వెన్నంటెను. పథికుఁడు వెంటనే ఒక చెట్టుపై నెక్కెను. ఆ చెట్టుపై నొక ఎలుగు నిపసించుచుండెను. పథికుఁ డెలుగుతో నిట్లనెను :- “నేను నీ శరణు జొచ్చితిని. నీ యింటికి వచ్చితిని, రక్షింపవలెను.” ఎలుగుబంటు ఇట్లనెను :- “మంచిది, నీవే మియును భయపడరాదు. ఇచ్చట నిర్భయముగనుండుము. నా సంతక్షణములో నుంటివా నిన్ను సింహ మేమియును జేయఁజాలదు.” ఎలుగు యొక్క మాటలను పథికుఁడు విశ్వసించెను. అతఁడు నిశ్చితుడై యెలుగు సమీపమున నుండెను.

సింహము ఎలుగుతో నిట్లనెను :- “సోదరా ! మనమిద్దరమును వనములో నుండువారము, సోదరులము. ఈతఁడా గ్రామములో నుండువాఁడు. బిన్నజాతివాఁడు, మనకాహారము. నా కాకలి యగుచున్నది. వీనిని గ్రిందకు ద్రోయుము. నా కాకలి తీరును. నీకు పుణ్యముండును.”

ఎనుఁగిట్ల నెను :- “వనరాజా ! నీవు ఆన్యాయ మొనర్చినను నేనుమాత్ర మన్యాయ మొనర్పఁజాలను, శరణు పొందిన వానిని బరిత్యాగము చేయఁజాలను, నన్ను విశ్వసించి ఆత్మసమర్పణ చేసినవానికి విశ్వాసఘాత మొనర్పరాదు. నా కాత్మ సమర్పణ చేసిన శరణాగతుని నా

ప్రాణపాణముగ రక్షించెదను.” ఎలుగుయొక్క న్యాయయుక్త వచనము లను విని ఆకలి జెందిన సింహము ఇది విగతపోవునా యని యచటనే కూర్చుండెను. ఇంతలో నెలుగు నిద్రించెను. అంత సింహము పథికు నితో నిట్లు పలుక నారంభించెను. “ఓయీ ! నీవు దీని వలలోఁబడిపోయితివి. ఇది నాకంటె హింసించు మృగము. నేనున్నంత వరకది యీర కుండును. నేను వెళ్ళఁగానే నిన్నుఁ దినఁగలదు కావున నా నిద్రపోవు దానిని క్రిందకు దొర్లించుము. దీనిని దిని నిన్ను ముట్టకయే నా త్రోవన నేను బోయెదను.”

సింహము మాటలను విని, యా మూర్ఖ, అజ్ఞ, చ్యుతఘ్నుడు ఎలుగు నెడల విశ్వాసఘాత మొనర్చి, నిద్రించుదానిని గ్రిందకు దొర్లించెను. ఎలుగులకుఁ బెట్లమీద నిద్రించుట అభ్యాసమే. గ్రింద పడకయే ఒక కొమ్మను బట్టుకొని తన్నుఁ దారక్షించుకొనెను. ఇప్పుడు సింహము మిత్రభేద మొనర్పఁ బ్రారంభించెను. అది ఎలుగుతో నిట్లనెను :—
చూచితివా ఈ మానవుని మంచితనము. నీ వీతని కుపకార మొనర్చినను పీఁడు నీకు విశ్వాసఘాత మొనర్పెను. స్వకృతాపరాధమునకు ఫలమనుభవింపవలెను. వీనిని గ్రిందకు పడఁద్రోయుము.”

అంత భయక మిట్లనెను :— “మృగరాజా : నీవు నాటిట్టి
యన్యాయపుట్టాజ్ఞ నొసంగకుము. వీడు మూర్ఖుడై ధర్మమును బోనాడిన
నేనును మూర్ఖింతునా, మిత్రభావముచే నా త్మసమర్పణము కావించిన
వానికి నేనెన్నడు నన్యాయమును జేయను. వాని కనిష్టము రాసీయను.
దూతలారా : ఎలుగుయొక్క యిట్టి యుక్తి యుక్తములగు వాక్యము
లను విని సింహము వెళ్ళిపోగా నా మానవుడు క్షేమముగ నింటికిజేరి
నాడు. కావున నీ నిష్పాపుని ధర్మరాజు తెమ్మనినచో నాతడు నధర్మ
మున జీవులయెడ విశ్వాసఘాత మొనర్చుచున్నాడనవలెను.”

దూత లిట్లనిరి :— “మీరు వీనిని నిష్పాపుడని యెట్లనుచున్నారు ? వీడు మహాపాతకీ. పాపము చేసినను వానికి శాస్త్రోక్త ప్రాయశ్చిత్తము జరిగి శుద్ధుడై యుండిన మేము తీసికొనిపోము. చింతడు పాపమొనర్చి ప్రాయశ్చిత్తమును గూడా చేసికొనలేదు. కావున వీనిని గొనిపోవుట అన్యాయము కాదని మా యాహు.”

విష్ణు పార్షదులు తమ మాటపై నిలువబడి యిట్లనిరి :— “అందుకనియే మీకు తెలియదని మేమనుచున్నది వీడు పాపియను సంగతిని మేమంగీకరించెదము. కాని యిప్పుడు వీడు పాపికాడు. చింతడు తన పాపములకుఁ బ్రాయశ్చిత్త మొనర్చుకొనినాడు.”

దూత లాశ్చర్యముతో నిట్లనిరి :— “చింతడు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనినాడా?” విష్ణుపార్షదు లిట్లనిరి :— చింతడు శుద్ధ స్పష్ట స్వరముతో “నారాయణ” యను నాల్గు యక్షరములు గల సుమదుర భగవన్నామమును నంతిశు శ్వాసతోఁ బలికినాడు. వీని కింతకు మించిన ప్రాయశ్చిత్త మేమున్నది ?”

అంత యమదూతల వాక్కులై విష్ణు పార్షదుల వై పల్లె చూచుచు విస్మయ స్వరమున నిట్లనిరి :— “భగవన్నామ స్మరణము వలన నే యే పాపములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తమగును ?”

అంత మేఘ గంభీర స్వరమున విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “పరణకాలమున నొక్కసారి యవశుడయ్యుఁ బరమ పావన భగవన్నామోచ్చారణమును గావించినచో సమస్త దొంగతనములు చేసిన పాపము తొలఁగిపోవును. సురాపాన పాపము వానికడ నుండి పారిపోగలదు. మాతృ, పితృ, గోహత్యాది మహాపాపము లన్నియు నీ నామ ధ్వనిని

వినఁగానే యీ దేహమును వదలిపోవును. అట్టివాఁడు గురువత్ని గమన పాపము నైనను బోఁగొట్టుకొనును. ఇంతయేల? అంత్య కాలమున భగవన్నామమును బలికెనా సర్వపాపములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనిన వాఁడే కాఁగలఁడు. అట్టివాఁడు పాపమునుండి విశుద్ధుఁడగును.”

యమచూత లిట్లనిరి :— “స్వాములారా : అదెట్లు? నామ మహిమను మేమంగీకరింతుము; కాని యాతఁడు జ్ఞానపూర్వక సంకల్ప పూర్వకముగ నామాపరాధములు లేకుండఁ బలికియుండిన నది ఫల మొసంగియుండును. ఇట్లవశుఁడై నామమొనర్చి యుండిన నేమిలాభము? శవవాహకుఁడును రామనామమును బలుకును.”

ఇది విని విష్ణుపార్షదులూ భయానక యాకృతిగల యమచూతలను గద్దిరించి యిట్లనిరి :— “ఓరీ! మీరు గొప్ప చండాలురారా? నామ మహత్వమును గించవలెనుచున్నారు. నామమును గూడ బంధనములో బంధింపఁ జూచుచున్నారు. ఇది నామ మహత్వముకాదు, నామాపరాధ మహత్వమైనది. నామమున కెప్పుడైన నపరాధముండునా? అది నదా విశుద్ధమైనది. దానికి విధి నిషేధములు కాని, నియమములుకాని, పాత్ర పాత్ర విచారములు కాని లేవు. పురణకాలమున నెట్లు నోటినుండి వెలు వడినను నది సమస్త పాపములను జిన్న ఆగ్నికణము దూదికొండను నిమిషములో భస్మము చేసినట్లు చేయును.

నామమును విధి పూర్వకముగను, బవిత్తముగను, నామాపరాధ రహితముగను, పవిత్ర ద్విజాతుల చేతనే చేయఁబడవలెనను బుద్ధి విశుద్ధ మైనదే. అట్లచేసిన బంగారమునకుఁ దావి యబ్బినట్లే. కాని యింతటి పవిత్రుఁడు కానివాఁడు భగవన్నామమును బలుకఁ గూడ వనుటెట్లు?

ఇంక సాధారణ జీవులకు నిష్కృతి యుపాయ మేమున్నది ? ఇంక నామము సర్వసుగమము సర్వోపయోగ సాధన మనునదెట్లు ? సార్థకము కాగలదు ? ఇదియు విధివిధానమున కదీనమైనది కదా ? యజ్ఞ యాగాదుల విధిపూర్వకముఁ జేసిన నిరర్థక మగుటయేకాదు విధిహీన యజ్ఞము వలన గర్త వెంటనే పరమార్థ పదచ్యుతుడగును. ఇది భగవన్నామ కీర్తనముతో లేదు. దీనిని భావముతోఁ గానిండు కుభావముతోఁ గానిండు, సావధానమున గానిండు, అలసతచేఁ గానిండు, జ్ఞానముచేఁ గానిండు, అజ్ఞానముచేఁ గానిండు పఠకవచ్చును. జ్ఞాని, అజ్ఞాని, బ్రాహ్మణుఁడు, చండాలుఁడు, శుచి, అశుచి, ధర్మాతుఁడు, పరమాత్ముఁడు యెవరైనఁ గానిండు గ్రహింపవచ్చును. బ్రహ్మవర్త ఋషి దేశమందునను, కీర్తిత మగధాధి నిషిద్ధ దేశములందునను బలుకవచ్చును. దానివలన నిరర్థక మనున దెన్నటికిని లేదు. ఇది శాస్త్రనిష్ఠయము, పురాణములు దీనిని ధంకామీఁద దెబ్బకొట్టి ప్రచారము చేయుచున్నవి. ఏ పురాణమునైనఁ జూడుఁడు దానిలో భగవన్నామ కీర్తన విషయమున నిట్టి యుదార వచనములు లభింపఁగలవు. దానిలో సంకుచితత, సంకీర్ణత, సాంప్రదాయకత వాసనకై నను లేదు. భగవన్నామమునకు నియమము లేదు. దేశకాల పాత్రాపేక్ష లేదు. కేవలము జిహ్వాతో నామమును బలికినఁ జాలును. అ నామమే సమస్తమును జేయఁగలదు. రోగి వైద్యుని పల్కులను నిశ్చయింపవలెను. ఆతఁడు మాత్రలోఁగల మందు దినిసులన్నిటి విషయమును దెలిసికొని తినదలచిన ఈ మాత్రలో నేమి మందులు కలవు ? యివి యెచ్చట దొరకఁగలవు ? వీనిలో నేమి గుణము కలదు ? వీని సత్తు నెట్లు తీయుదురు ? వీటినిన్నిటిని విచారించి ఆతఁడు మాత్రను సేవింపఁ దలచినచో రోగము పోనేపోదు. కన్నులు మూసికొని గొంతులో మాత్రను జేసికొనిన నది కడుపులోనికిఁ బోయి దానిపని అది చేసితీరును

దానికొకటై ప్రయాస పడవలసిన పనిలేదు. వైద్యుడు చెప్పినట్లు సదా మాత్రను గొంతులో వేసికొనుటయే కర్తవ్యము. మిగిలిన పనియంతయు మాత్రమే చేయును. భగవన్నామములో ననంతమగు శక్తి కలదు! మరణకాలమున నే భాగ్యశాలియైన నోట రామనామమును బలికిన, వాని పాపములన్నియు ఆ క్షణముననే విలీనము నగును, వీడట్లే చేస్తాడు. మరణించునపుడు వీడు విశుద్ధమగు 'నారాయణ'యను శబ్దమును నార్తుడై పెద్దగనేడుచు బలికినాడు, ఇక వీడెట్లు పాపి కాగలడు? మీరు వీని నింకెట్లు పట్టుకొన సాహసించుచున్నారు! అందుకనియే మేము మీ వీపులను విమానపు మోత ప్రమోగించినాము. ఇంకఁ జేయివేసితిరా మెడబట్టుకొని గెంటివేసెదము. యమదూతత్వమును మఱచిపోవలసినదే. తెలిసినదా!"

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :— “భగవంతుని పార్షదుల నోటినుండి అలత్యకాలమున భగవన్నామోచ్చారణ మహిమను గూర్చి విని యమదూత లవాక్కులైరి. వారు భయముచే వణకుచు విష్ణుపార్షదుల వైపు అప్రే చూచుచు నిలువఁబడిపోయిరి.

హరినామమే ఆత్యంతిక పాపనిష్కర్తి
కా విం చు ను

360

శ్లో॥ నైరాంతిక తద్ధి కృతేఽపి నిష్కృతే
మనః పునర్దావతి చేదసత్పథే ।

తత్కర్మ నిర్హార మభీప్సతాం హరే
ర్గుణానువాదః ఖలు సత్వభావనః ॥

శ్రీ భాగ ౬ స్కం. ౨ అ. ౧౨ శ్లో.

సీ॥ — — — కాని

తత్త్వాప చయములు దలఁపలేవు
సర్వకర్మంబుల సంహార మొనరించి
చిత్తంబునకుఁ దత్త్వసిద్ధినొసఁగు

గీ॥ నొనర నీకు సేవ యోగిమానస సహా
వాసు సేవ హేమ వాసు సేవ
పేద పేద్యు సేవ పేదాంత విభు సేవ
పరపపురుష పాద పద్మ సేవ

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

మానవుఁడు పాపమేల యొనర్చును? వాసవకు వశీభూతుఁడై
మనస్సులో విషయవాసన నుంచుకొనుటయే నీజము. పాపము దాని
ఫలము. ఒక విషవృక్షమునకు ఫలములు ఫలించిన వనుకొన్నాడు.
అప్పుడా క్షేత్ర స్వామి యీ విషఫలములను దిని యెవరైనఁ జత్తురని
వాటిని శస్త్రముతోఁ గోసి తగులబెట్టెను. వృక్షఫలములు నశించినవి.
కాని వాటి ఉద్గమమునశింపలేదు. మరల మరుసటి సంవత్సరము వర్షము
కురియఁగానే మరలఁబూలు, పండ్లు కాయనారంభించును. ఆ వృక్షమును
సమూలముగ నటకనంత వఱకు అది ప్రతి సంవత్సరము ఫలములను
నశింపఁజేసినను ఫలించుచునే యుండును. ఇట్లే పాప ప్రాయశ్చిత్తమును

నీవు లక్ష ప్రాయశ్చిత్తము తొనర్చుకొనుము. ప్రాయశ్చిత్తము వలన నరకములో సలమనుభవంపకుండ వచ్చును. కాని వాసన యుండనే యుండును. భగవద్గుణాను వాదనము నాశ్రయించుట చేతను, భగవత్కథలను, ఆతని సుమధుర నామములను ప్రేమ పూర్వకముగఁ గీర్తనము చేయుట చేతనే వాసనలు నశించును.

శ్రీ శుకదేవుఁ డిట్ల నెను :— “రాజా ! విష్ణు పార్షదుల ముఖమునుండి “నారాయణ” నామ మాహాత్మ్యమును విని యమదూతలేమి యును నిర్ణయము చేయఁజాలకపోయిరి. వారికి ప్రత్యుత్తరము తోచ లేదు. వారు విసీత భావముతో భగవానుని ప్రేమపార్షదుల నిట్లడిగెను :— “అయితే స్వాములారా ! మాకేమి యాజ్ఞ నిచ్చెదరు ?”

గద్దించి విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “అజ్ఞ యేమిటి ? ఈ మహాత్ముని దీసికొనిపోరాదు. ఈతఁడు సమస్త పాపములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనినాఁడు. మరణకాలమున నితని నోటినుండి భగవన్నామము వెలువడినది, ఇక నీతఁడు పాపి యైతైనాఁడు ?”

చేతులు జోడించి యమదూత లిట్లడిగిరి :— “స్వాములారా ! మీ యాజ్ఞను శిరసావహింప వలసినదే; కాని మాకొక సందేహ మున్నది. అజ్ఞ యగుచో నడిగెదము.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “మంచిది, అడుగుఁడు భగవత్సంబంధమైన విషయమునే యడుగవలెను. ఆ యీ విషయవార్త లడుగ రాదు.”

యముదూత లిట్లనిరి :— “లేదు స్వాములారా ! విషయ వార్తల విషయము కాదు. మీరు భగవన్నామము విషయమును గూర్చి

చెప్పుచున్నారు, ఒప్పుకొన్నాము. కావి యీతడు భగవన్నామమును బలుకలేదు. భగవానుని బలువలేదు. ప్రాయశ్చిత్త మెత్తెనది? భగవద్రూపమును ధ్యానించి, చిత్తమును విషయముల నుండి మరల్చి శంఖ చక్రగదాపద్మధారియగు నారాయణుని బిలిచి యుండిన బాగుగనే యుండెడిది. పిలిచినది పుత్రుని, మీరు భగవన్నామ కీర్తన చేసినాడనుచున్నారు ఇది మా కర్థము కాలేదు.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “మీరు జడులవలె నున్నారే. విధి విధానమున జేసియుండిన మంచిదే; కాని భగవన్నామ మమోఘమైనది. వీని నోటినుండి మరణ కాలమున భగవన్నామము వెడలినదను సంగతిని గమనింపరేమి? మరణకాలమున నామము వెలువడుట సహజవిషయము కాదు. బెల్లమును కన్నులు మూసికొని తినుము, చీరటిలోఁ దినుము, వెలుగులో దినుము, ఇంటిలో దినుము, బయట దినుము, స్నానముచేసి తినుము, స్నానముచేయక దినుము అది తీపిగనే ఉండును. అక్లిష్టముగ భగవన్నామమును తెలిసి పలుకుము, తెలియక పలుకుము, సంకేతముగఁ బలుకుము, నవ్వులాటకుఁ బలుకుము, గానాలాపము పూర్తిచేయుటకుఁ బలుకుము, అవహేళనము కొఱకు బలుకుము అది పాపముల నాశ మొనర్చుటకు సమర్థమై యుండుము. కావున మీరు దీనిని శంకింపకుడు, నామము నెట్లు వలికినను భగవన్నామమే.”

ఇది విని శౌవకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా! సంకేతమున నామము నెట్లు పలుకుదురు?”

సూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ! సీతారామ ప్రసాదము తీసికొనుడు, మా రాముడు ప్రసాదమును గైకొనినాడు అని పల్కుటకు

సంకేతమనిపేయ. అనఁగా భగవన్నామమును సంకేత మొనర్చి పలుకుట, ఒకచోట దొంగలున్నారు. ఒకానొకనికడ ధనమునుగాంచి “నారాయణ నారాయణ” అని ఆటచును. అనఁగా ఆతని దగ్గఱ నాణెముల నారాయణ కలఁడని అర్థము. రెండవవాడు “వాసుదేవ వాసుదేవ” యనును. అనగా వాసము తీసికొనివచ్చి యీతనిని తలుముమని అర్థము. మూడవవాడు “దామోదర దామోదర” అనును. అనఁగా నీతని నడుమునకు త్రాడును గట్టి బంధించుమని అర్థము. నాల్గవవాడు “హరి హరి” అనగా వీనివద్ద నున్న సొమ్మును హరించుమని అర్థము.

ఇంకొక సంకేతము మనస్సుతో భగవంతుని స్మరించుచు, బయటకు నామమును నోటరానీయకుండుట. ఈ విషయమున మీరొక దృష్టాంతమును వినుడు. ఒక ముసలిదానికి చాలమంది పిల్లలు కలరు. ఆమె మంచిదేకాని ఆమెలో నొక మూర్ఖతకలదు. ఆమె యెన్నడును భగవన్నామమును బలుకదు. అంతేకాదు భగవన్నామమునే పేరుగాఁ గలవారిని గూడ వారినామముతోఁ బిలువదు. ఒకనిపేరు హరిప్రసాదు అనియుండిన వానిని “పిన్నూ” అనును, భగవాన్ దాసని యుండిన “డన్నూ” అనును. కృష్ణచంద్రుఁడని యుండిన “చందూ” అనును. దీనినై కొడుకులు పరితపించుచుండిరి. పొరపాటుననైన భగవన్నామమును బలుకదు. ఈమె తప్పక నరకమునఁ బడునని వారి యాహ. ఒక్కసారి నే విధముగనైన నీమె నోటినుండి భగవన్నామము వెడలెనా నరకమునుండి రక్షింపఁబడుననుకొని వారామెను మఱపించి యడవికి గొనిపోయిరి. అచ్చట హరిణమునుజూపి వారిట్లనిరి :- “అమ్మా ! ఇదేమి పశువు” ఆమె హరిణమని పలుకుననియు ఆ నామములో హరియను నామముకలదు కనుక ఆమె తరించుననియు వారి యాహ. కాని ముసలిది జాగ్రత్తకలది అమె యిట్ల

నెను :— “బిడ్డలారా ! ఇది కుదుపరియనెను. అనఁగా నది కుదుకుచు వెళ్ళును. గావున కుదుపరి యైనది.”

కొడుకు లిట్లనుకొనిరి :- “అమ్మ గొప్ప మొండిది” అంతలో నొక ఆరామము కనబడెను. “అమ్మా ! ఇదేమి” అని యడిగిరి. అది చెల్లగుంపనెను.

ఆమె యిట్లు పొరపాటు పడదని గ్రహించి, యీమెనొక పాడు బావిలోఁ బడనేసిన “హా రామా !” అనియైన నందఱవలె నలుచునని ఒక నీరులేని బావిలోఁ బడవై చిరి. దానిలోఁబడి ఆమె “వాహ్ వాహ్ వాహ్ వాహ్” అని యరవసాగెను. అప్పుడామె నిష్ఠకు నంలోఁబించి భగవంతుడు చతుర్భుజ రూపమున దర్శన మొసంగెను.”

ఇట్టి కథయే యింకొకటి కలదు. ఒక మంచి రాజు కలడు. రాని యాతఁడెన్నడును భగవన్నామమును బలుకడు. పతివ్రత యగు నాతని రాణికి దుఃఖము చెందుచుండెను. ఆమె అనేకోపాయము లొనర్చినను అతని నోటినుండి భగవన్నామము రాలేదు, ఒక దినమున రాత్రినిద్రలో రాజు “రామ” అనెను. దానికామె సంతసించి ప్రాతఃకాలమున గొప్ప ఉత్సవము గావించెను. రాజిట్లడిగెను :- “ఇవ్వేళ ఉత్సవ మెందులకు?” రాణి సంతోషముతో నిట్లనెను :— “రాత్రి మీ నోటినుండి “రామ” అను శబ్దము వెలువడినది. అశ్చర్యముతో రాజిట్లడిగెను :- “ఏమి ? నా నోటినుండి “రామ” అను శబ్దము వెలువడినదా ? యని రామయని ప్రాణము విడిచెను. ఇదియునొక విధమగు నామనిష్ఠయే రాని నామమాహా త్మ్యమందిట్టి నిష్ఠ ఉత్తమమని చెప్పబడలేదు. నామనిష్ఠలో నుత్తమ నిష్ఠ యేమనఁగా నున్నదున్నట్లుగా భగవానుని సుమధుర నామములను బలుకుడయే. ఏదైన సంతేత మొనర్చిన భగవన్నామముతోడనే సంతేత

మొనర్పవలెను. ఎవరినైనఁ బిలిచిన భగవన్నామము తోడనే పిలువవలెను.

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా ! పరిహాసమున భగవన్నామము నెట్లు బలుకుచుందురో మాకు చెప్పవలయును.”

ఇది విని నవ్వుచు సూతుఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా ! ఇది చాల మనోహర విషయము. దీనిని నేను మీకు మంచి దృష్టాంతముల నిచ్చి చెప్పెదను. మీరు శ్రద్ధగా శ్రవణము చేయవలయును.”

నవ్వుటాల రనిన భగవన్నామమును
శ్రేయస్కరమే

361

శ్లో॥ సాంకేత్యం పారిహస్యంవా స్తోత్రం హేళన మేవ వా ।
వైకుంఠ నామగ్రహణ మశేషాఘహరం విదుః ॥

శ్రీ భాగ. ౬. స్కం. ౨. అ, ౧౪ శ్లో ॥

గీ॥ బిడ్డపేరు పెట్టి పిలుచుట విశ్రామ
కేలినై న మిగులఁ గేలినై నఁ
బద్యగద్యగీత భావార్థములనై నఁ
గమల నయనుఁదలఁపఁ గలుషహరము ॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

లోకములో నెగతాళికై నను భగవన్నామమును బలికినవాడే ధన్యుడు. మానవు డేవస్తువును దినిన నట్టితేపే పచ్చును. విషయాసక్తు లెల్లప్పుడు విషయములందే నిమగ్నులై యుందురు. అందువలన వారు నవ్వులాటకై నను నట్టి ఘృణిత వాక్యములనే పలుకుచుందురు. తల్లి, చెల్లెలు, కూతురు వరుసలతోఁ దిట్టుచుందురు. కర్ణ, నయన, ముఖ, హృదయాదులను లక్షించి ఘృణిత సంకేతము లొనర్చి, వానిని గూర్చి యనకూడని వాక్కులను బల్కుదురు. ఇట్లు చేయుటచే వారికి ముఖము కలుగును. ఇట్టి దుర్విచారము లొనర్చి వారు వాతావరణమును దూషిత మొనర్తురు, దీనికి విపరీతముగ సాధునజ్జనుల వినోదము భగవద్స్మరణం ధముగ నుండును. వారు నవ్వుటాలకై నను భగవన్నామ గుణములనే కీర్తింతుచుందురు. ఏలననఁగా వారికి రోమరోమమున రాముడే రయించు చున్నాడు.

శౌనకుఁ డిట్లడిగెను :— “సూతా ! పరిహాసమునను, నవ్వు టాలకును భగవన్నామము నెట్లు పలుకుదురో చెప్పవూ ?”

అంత సూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ ! మీరు చూచియేయుండ వచ్చును. కొందఱు సాధువుల యెదుట “రాధేశ్యామ్” అని యంటిమా కోపపడి, కొట్టవచ్చెదరు. అట్టివానినిఁ జూడఁగనే పిల్లలు ‘రాధేశ్యామ్, రాధేశ్యామ్’ అని కేకలు వేయుచుందురు. అప్పుడాతడు వారి వెంబడిపడి పరువిడి కొట్టఁబోయి “సీతారామ్ సీతారామ్” అనుమనును. వారందఱు మల్లాపమున “రాధేశ్యామ్ రాధేశ్యామ్” అని కవ్వించెదరు. అంత నాతడు వారిని ‘సీతారామ్’ అనుమనును. వారు “బాబాజీ ! రాధేశ్యామ్ రాధేశ్యామ్” మీరనుడని పలికెదరు.”

వాస్తవమున నాతని ప్రయోజనము రాధేశ్యామనినఁ గోపమునఁ గాదు. ఏదోవిధమునఁ బిల్లలచే భగవన్నామమును జేయించుటయే తాత్పర్యము. సాధువులు పరస్పరము నిట్టి వివోదమునే చేసికొనుచుందురు; మునులారా ! ఈ విషయమున నేను మీకొక ప్రాచీనమైన వివోదకరమగు నితిహాసమును వినిపించెదను. దానిని మీరందఱు దత్తచిత్తులరై వినుడు.”

ఇద్దరు వైష్ణవులుండిరి. ఒకడు రామభక్తుడు, రెండవవాడు కృష్ణభక్తుడు. ఇద్దరును భగవంతుని కనన్యభక్తులే. ఇద్దరకును భగవత్సాక్షాత్కారము కలదు. మార్గములో నొక్కమనస్సు కలవారిద్దరు పయనించుచుండినచో నాడుచుఁ బాడుచుఁ బోవచ్చును. అప్పుడు ప్రయాణపు శ్రమయుండఁజాలదు. ఇద్దరు పరస్పరము ప్రేమించుకొనుచుండిరి. ఇద్దరును తోడు తోడుగా యాత్రఁ జేయఁదలఁచిరి.

సూతుఁ డిట్ల నెను :— “మునులారా ! కొందఱెల్ల పృథుని ముఖమును మాడ్చుకొనుచుందురు. వారినిఁ జూడఁగనే ధియము పేయుచుండును. ఎవ్వరితోడను నవ్వరు, పలుకరు, సింహామువలె నెల్లపృథుని గర్జించుచుందురు. సర్పమువలె బుసలు కొట్టుచుండురు. ఇట్టి శుష్కప్రకృతిగల వారికడ కెవ్వరును స్వేచ్ఛగా పోరు. వారితో నేడైనఁ బనియుండిన నది వేటుమాట. దీనికి విరుద్ధముగా కొందఱు సరస ప్రకృతి కలవారుందురు. వారి ముఖ మెల్లపృథుని పుష్పమువలె వికసించి నవ్వుచునే యుండును. మాటలాడుచో నవ్వుచు మాటలాడుచుందురు. ప్రతి మాటకు పకపక నవ్వుచు వినువారి చిత్తమానందించునట్లును, ద్రవించునట్లును, సరస వివోదపూర్ణమును, పూర్ణ సాహిత్యక భద్రభాషలో సంభాషించుచుందురు. ఇట్టివారింక కొందఱు మాటలాడినఁ జాలుననిపించు

చుండును. పిల్లలు కూడ ఎవరినిగాంచి చమవుగా మాటలాడుట కీచ్చగించెదరో యువకులు తమ తోడివాడని నిస్సంకోచముతో మాటలాడెదరో, వృద్ధులును దమ సన్నిహితమున నుండుటను గాంచి సంతోషించెదరో అట్టి పురుషులే సర్వప్రియు లగుచుందురు. ఇట్టివారి కడకెన్నడును విషాదము రాదు వారెల్లప్పుడును మగ్నులై యుందురు. ఇట్టివాలు లోకములోఁ బ్రతిష్ఠను సంపాదించెదరు. ఇట్టి ప్రకృతి గలవారు భగవద్భక్తులేయై యుండిన నింకఁ గావలసినదేమున్నది ? ఈ ఇద్దరు పైష్టపు లట్టివారే. ప్రతిమాటకు వినోదము గావించుచు సుఖముగఁ దమ కాలమును గడుపుచుండిరి. ఇద్దరును బరస్పరము పరియాచకము లాడుకొనుచుందురు. రామభక్తుడు నిద్ర లేవగావే యిట్లనును :- “జయ జయ సీతారామ్” కృష్ణభక్తుడో “జయ శ్రీ గోపాలకృష్ణకు జయ” అనును. ఆతఁడెట్లనును :- “నీవు లేవఁగానే యే చోటని నామమును బలుకుచున్నావు ?” కృష్ణభక్తుఁ డిట్లనును :- “కోఁతి కలలోఁ గనబడెనా ఆ దినమంతయు ననిష్టము జరుగవలసినదే. అట్టియెడ నీవు వాసరనాథుని స్వామమును బలి కీర్తివి” అని యీ విధముగ నవ్వలాట లాడుకొనుచుందురు ”

ఇద్దరును బృందావనములో నివసించుచుండిరి. రామభక్తుఁ డిట్లనెను :- “సోదరా ! ఈ ఆరణ్యములో నెచ్చట నుండెదవు? ఇచ్చట మంచిచెట్టును లేదు. మృదువగు నేలయును లేదు. వృక్షములన్నియుఁ దుమ్మ, సీమచింత, జెవుడు మొదలగు కంటకయుతములే, నేలయంతయు రాళ్ళు, రప్పలతోఁ గూడినది. ఒక్కసారి మా రఘుకులమండన మహారాజాధిరాజు శ్రీరామచంద్రుని రాజధానియగు నయోధ్యాపురిని దర్శింపుము. ద్వారాఁ జూడఁగానే నీ వీ కంటక వనమును మఱచిపోఁగలవు. అచ్చటి మృత్తిక యెంత మెత్తనిది ! పతితపావని యగు సరయానది

జలమెంత నిర్మలమైనది ! అచ్చటి వారెంతటి సభ్యులు రాజువాని యా రాజాధిరాజుది కదా ! గొల్లల గోవులమందగాని, కొట్టములుగాని అచ్చట లేవు. ఇచ్చట సౌధప్రాసాదము లేవియునులేవు. నెత్తిన బెట్టుకొనిపోవు గూడలు మాత్ర మున్నవిచ్చట. ఈ వనము నుండి యా వనమునకును, ఆ యడవినుండి యీ యడవికిని వెళ్ళుచుండవలసినదే కదా కుంపటివలె ఎచ్చటికి వెళ్ళిన నచ్చట అన్నము మాట చిక్కములు పోవలసినదే కదా !”

అంత కృష్ణభక్తుఁ డిట్లనెను :— మీ రాజరాజేజ్వరుని కడకు యాచకులును, న్యాయకాంక్షులు వెళ్ళవలసినదైకదా ! నాకు మాగోపాలుని తోడనే పనిగలదు. అయితే అయోధ్యను జూడవలయునని నాకునుగలదు, ఏలననఁగా నది మా గోపాలుని యత్తవారిల్లు. మా కమ్మమ్మగారిల్లు.

కోపముతో రామభక్తు డిట్లనెను :— “పో, పో, అమ్మమ్మ గారట గొల్ల వారు రాజకన్యకలను బెండ్లాడుట యటుంచుము, రాజభవనము లోనికి అడుగిడుటకు వీలున్నదా ?”

అంత నవ్వి కృష్ణభక్తుఁ డిట్లనెను :— “నీచు శాస్త్రీయవిషయ మున గూడ అసత్య మనుచున్నావే. రాధాదేవికంటె గృష్టున కన్యమగు భార్య యున్నదను సంగతి నాకిదివఱలోఁ దెలియదుకాని నేనొక దినమున భాగవతమును జదువుచుండగాఁ శ్యామసుందరుడు ద్వారపాథీశుని వేష మును ధరించి కోసల రాజకన్యను వివాహమాడిన సంగతి తెలిసినది. ఇంకను నబద్ధ మనుకొనినఁ బండితుల నడుగుము.”

రామభక్తుఁ డిట్లనెను :— “నీ యిష్టము ప్రకారమేనులే పోవుదము పద.”

ఇద్దరును నవ్వుచుఁ బాడుచుఁబోయిరి. ముందుకుఁబోఁగా ఒకనగర సమీపమున సరిహద్దు శుల్కమును వసూలు చేయుచోట వస్తువులను దూచుటకొక పెద్ద తక్కిడ కట్టబడియుండెను. రామభక్తుఁడిట్ల నెను :—
 “మా సీతారాములు చాల గొప్పబరువు” అంతఁ గృష్ణభక్తుఁ డిట్ల నెను :—
 “పోపొమ్ము ! ఎక్కడివాఁడవయ్యా ! మీ మహారాజుకు రాత్రింబవళ్ళు రాజ్యపు చింతయే. అతఁడెట్లు గొప్పబరువు కాఁగలడు ? ఏ చింతయుఁ జీకును లేని మా గోపాలుఁడే గొప్పకాగలడు. అనందముగా గోవులను గాచుకొని, పాలుత్రాగును, కట్టసాముచేయును, మల్లయుద్ధ మొనర్చును, హాయిగాఁ బరుండును, “చింతా సమాన నశరీర శోషణమ్” అంత రామ భక్తుఁడిట్ల నెను :—
 “అబ్బాయీ ! పోసీయవయ్యా ! ఎందుకు బడాయిలు కొట్టెదవు ఎక్కడనైన జోరుఁడు గొప్పవాడు కాఁగలఁడటయ్యా ! దొంగసొమ్ముతో గొప్పవాఁడైన వాఁడెచ్చటనైనఁ గలఁడా ? పురుషార్థములచేఁ దిను రాజాధిరాజే బలియును” అంతఁ గృష్ణభక్తుఁ డాపేక్షచుతో నిట్ల నెను :—
 “మా ప్రజ మండలములోనే మా గోపాలుని దుర్బలునిగాఁ బలుకున్నావే. తూచుము.” అనుచు నొక్క దుముకు దుమికి కృష్ణభక్తుఁడు “జయగోపాల” యని తక్కిడకు బర పల్లెరములోఁ గూర్చుండెను. ఇంతలోనే రామభక్తుడు కూడ “జయ సీతారామ” యని రెండవ పల్లెరములోఁ గూర్చుండెను. చూచుచుండఁగనే కృష్ణభక్తుని పల్లెరము పైకిలేచిపోయెను. రామభక్తుని పల్లెరము నేలపైకి కూడ లేవనంత బరువయ్యెను. అప్పుడు రామభక్తుడు చప్పట్లు చలుచుచు “నవసీత చోరుని బలము బయటపడినది. మా గోపాలుఁ డిట్టి వాఁడట్టి వాఁడని తెగ కేకలు వేసితివే. నేను మొదటనే చెప్పలేదా రాజు రాజే గొల్ల గొల్లయే నని వన వనమునఁ దిరుగుచు గోవులను కాయవాఁ డెక్కడ ? చత్ర

చామర పుండితుడై సువర్ణ రత్నఖచిత సింహాసనమునఁ గూర్చుండి
రాజ్యముచేయు వాడెక్కడ ? వీరిద్దరకును నాకాశ పాతాళముల కున్న
అంతరమున్నది.”

ఇట్లు జరుగుటచేఁ గృష్ణభక్తుని ముఖము వాడిపోయెను. చాల
చింతగానుండెను, ముఖము ప్రేలవేసికొని ఒక ప్రక్కకుఁబోయి నిలువ
బడియుండెను. ఇంతలోనే నల్లని కంబళిని ధరించి, చేతఁగట్టును బట్టు
కొని శ్యామసుందరుడు కనబడెను. రాగానే అతఁ డిట్లనెను :—
“ఏలనయ్యా చాల చింతగానున్నావు ?”

ప్రేమ కోపమున భగవంతుని గర్దించుచు భక్తుఁ డిట్లనెను :—
“పో పొమ్ము, నాలో మాటలాడవలదు. నేడు నీవు నా పుట్టి ముంచితివి.
ఇప్పుడింత తేలికయైతివి. తృణావర్తుఁడు నిన్నెత్తుకొని పోవునపుడు
బండవలె బరువైతివి. అంత గోవర్ధన పర్వతమును ప్రేలిపై ధరించితివి.
ఇప్పుడు పూవుకింట నతిసుకుమారుడ వైతివి ?”

గోపాలుఁ డత్యంత ప్రేమతో నిట్లనెను :— “ముందుగా నా
మాటను వినుము. సీతారాము లిద్దరు పదూపరులు. నేనొక్కఁడను.
అందులోఁ బిల్ల వాడను. వారితో నెట్లు సరితూగ గలను ? సరిగా నాలో
చించుము. నన్ను గూడ వధువుతోఁ గూడి పిలిచినచో నా శక్తి చూడప
చ్చును. మైథిలీ సీతాదేవి దుర్బల, బక్కది అత్యంత సుకుమారి. కాలి
నడకలు నడచుటకు సంకోచించును. నిరంతరము పాలు, పెరుగు,
వెన్నను దిను గోపికతో నామె యెట్లు సరిపోలఁగలదు ? పొరపాటు
నీదియా నాదియా ?”

ఇది వినఁగానే కృష్ణభక్తుఁడు పరువిడిపోయి “జయ జయ రాధే

శ్యామ్” అనుచు మరల త్రాసులోఁబోయి కూర్చుండెను. కవ్వించి కృష్ణ భక్తుఁడు “ఇప్పుడురమ్ము తెలియు”ననెను.

నవ్వి రామభక్తుఁ డిట్లనెను :— “అబ్బాయీ ! వీరములు పలుకకు, ఎవ్వరై న నేర్పిపంపినారా యేమి నీకు ? పందెమనిన నొక్క సారియే యుండును. సరకు తరాజుమీఁద నొక్కసారియే వేయవలెను. జయ పరాజయ నిర్ణయ మొక్కసారియే జరుగును. ఇప్పటికి అయిపోయినదేమో అయినది. ఇంక నీ పప్పులుడుకవు,” అనుచు రామభక్తుఁడు ముందు నడచెను. అతని వెనుకనే గంత బొంత, కమండులును దీసికొని కృష్ణభక్తుఁడును బయలుదేరెను.

నగరమును దాటి యిద్దరును పచ్చనిగరిక దుబ్బులుగల యమునా పులినమును జేరిరి. మరకత మణివలె నీలవర్ణముగల గరిక సూర్యవందని యగు యమునా తటమున దూరమువఱకు నీలవర్ణ జలద్యుతితోఁ బాటుగా నత్యంత దీప్తమై ప్రకాశించుచుండెను. ఇట్టిసుందర దూర్వముగాంచి రామభక్తుఁ డిట్లనెను :— “అహ ! ఎట్టి సుందరమగు పచ్చగడ్డి ! దీనిలో మా రాజాధిరాజును కౌసల్యా కిశోరుఁడునగు శ్రీరామచంద్రుని గుఱ్ఱములు మేయవచ్చును. చక్రవర్తి గుఱ్ఱములు ఈ పచ్చని గరికను దిని చాల ప్రసన్నులను జెందును.

అంతఁ గృష్ణభక్తుఁడు మండిపడి యిట్లనెను :— “పోవయ్యా ! వచ్చినాఁడు గుఱ్ఱముల మేపుట కెచ్చటినుండియో ! గుఱ్ఱము లిచ్చట నడుగిడెనా మా గోపాలుని గోవులు వాని పొట్టలలోఁ దమ నునిశిత శృంగా గ్రములచేఁ బొడువఁగలవు. పరుల గడ్డిని మేసవలయునని మనస్సులో నైన ననుకొనరాదు.”

రామభట్తుడు తీవ్రమునకు వచ్చి యిట్లనెను :— “ఒడలు దగ్గట పెట్టుకొని మాటలాడవలెను. పరులగడ్డి యెచ్చటిది? మా చక్రవర్తి మహారాజు ఈ సమస్త భూమండలమునకును స్వామి సమస్త నదనదీ శైలకాననయుతమగు వసుంధర కాతడే ధీర్వరుడు. సమస్త బ్రహ్మాండమున నాతని కాధిపత్యము కలదు. సమస్తమున కాతడు ప్రభువు. ఇట్టి గొల్లలెంద తాతని రాజ్యములో నివసించుచున్నారో అతడీ వనమునకే కాదు. త్రిలోకాధీశ్వరుడు. గుఱ్ఱముల నెచ్చటమేపు కొన్నను నాతని నడ్డగించు వారెచ్చటనున్నారు?”

కృష్ణభక్తుడు డిట్లనెను :— “ఇదిగో, మితిమించి మాటలాడకుము. బడాయిలు కొట్టకుము. మీ రాజు త్రిలోకాధీశ్వరుడైన నగుఁ గాక; కాని మా మధుర మూఁడు లోకములకు మించినది. ఇచ్చటికెవ్వరి గుఱ్ఱములు వచ్చినను వాని పొట్టజీల్చి పారవేయఁబడును. ఒక్కదానినైన గొంచెమైన ముందుకుఁ దోనీయము. పైఁగాఁ గొఱదాలతో బాదెదము. అటునిటు బరుపిడఁ జేతుము.”

అప్పు డింకేమున్నది? రామభట్తునకుఁ గోపము వచ్చి యిట్లనెను :— “మా గుఱ్ఱములను గొఱదాలతోఁ గొట్టగల వాడెవడయ్యా ఇచ్చట రవికులభూషణ, దశరథనందన, చక్రవర్తి కౌసల్యానందవర్ధనుని హృష్ట పుష్టములగు గుఱ్ఱములు మేయును. వాయు ప్రసారమున మేఘపంక్తులు విడిపోవునట్లు వానిముందు గోవులు పారిపోఁగలవు. తోడేళ్ళు రాఁగానే గొట్టెలు పారిపోవునట్లు పారిపోవలసినదే.”

అప్పుడు కృష్ణభట్తుడు కోపోద్రిక్తుడై యిట్లనెను :— “ఇదిగో, ఇంక నీవు నోటికి తాళము వేసికొనవలెను. ఇచ్చటికి గుఱ్ఱము లడుగైన

నిడలేవు. తినుట సంగతి యట్లుంచుడు గుట్టములీ వైపునకుఁ జూడనైన జూడఁజాలవు,”

అంత రామభక్తుడు మండిపడి యిట్లనెను :— “నీపేషైన ననుము గుట్టములు మేసితీరగలవు.”

కృష్ణభక్తుఁ డిట్లనెను :— “గుట్టములు మేయలేవు, మేయలేవు ముమ్మాటికిని మేయఁజాలవు.”

అంత రామభక్తుఁ డిట్లనెను :— “మా రాముని గుట్టములవ శ్యము మేయఁగలవు. మేయగలవు అవశ్యము మేయఁగలవు. నీవుచేయ గలిగినదేమో చేయుము.”

అంత నేమైనది. కృష్ణభక్తుడు లేచి రామభక్తుని బడవై చెను. రామభక్తుడు కొంచెము బలముకలవాడు. అతడు కృష్ణభక్తుని గ్రీంద పడ వై చి వైనఁ గూర్చుండెను. అతడు మోఁకాళ్ళతో నలుపుచు “ఇప్పుడు చెప్పుము గుట్టములు మేయునా అవులు మేయునా?” యనెను.

ఇప్పుడు గ్రీందనున్న కృష్ణభక్తుని పనియైపోయెను. అపజయ మును బొందినవానికి హరినామము తప్ప యింక గతి యేమున్నది? అదడు పెద్దగా నటచుట కారంభించెను. “గోపాలా ! రావయ్యా ! రావయ్యా ! గడ్డిమీద యధికారము పోవుచున్నది. గుట్టముల గడ్డిని మేయనీయరావయ్యా.”

కృష్ణభక్తుడు తన స్వామినిఁ బిలుచుటను గాంచి రామభక్తుడును బిలువసాగెను :- “రఘుకులమండన మహారాజాధీరాజ శ్రీ రఘుకుల తిలక శ్రీరామచంద్రా ! గడ్డిమీద గోపాలున కధికారము వచ్చుచున్నది త్వరగావచ్చి స్వాధీనపఱచు కొనవయ్యా !”

ఇంతలోనే ఒక పెద్ద గోవులమంద వచ్చుట కనబడెను. బాగుగా బలిసిన అందమైన గోవులు వాటి గంగదోళ్ళ నూగించుకొనుచు, చూడ

లతో మంథరమువలె వచ్చుచుండెను. వాటివెనుక పయార మకుటధారియు వనమాలియు, మురళీధారియు, గోపవేషధారియు సగు గోపాలుడు కిట్టబట్టు కొని వచ్చుచుండెను. ఇద్దరు వైష్ణవులు పోరాడుకొనుటనుగాంచి యాతడు నిలుచుండి సరళ స్వభావముతో నిట్లనెను :- “ఏలనయ్యా ? మీరిద్దరు తగవులాడుకొను చున్నారు ?”

కృష్ణభట్తుని సంతోషమునకు మేలు లేకుండెను. ఎదుట తనకున్న బలమును జూచుకొని యాతడు పులివలె గర్జింపసాగెను. రామభక్తుడు పిరివడయ్యెను. వెంటనే వానిని వదలి యపరాధివలె నిలువబడెను.

భగవానుఁ డిట్లనెను :— “ఓయీ ! మీరిద్దరును వైష్ణవులయ్యు పోరాడుకొను చున్నారేల ?”

దైర్యముతో కృష్ణభట్తుఁ డిట్లనెను :- “అసలు పోరాట మేమనఁగా స్వామీ ! ఇతడు గుఱ్ఱములువచ్చి గడ్డిమేయు ననుచుండెను. గుఱ్ఱములెట్లు మేయఁగలవు ? గడ్డి గోవులది. గుఱ్ఱములు వచ్చినవా రేళికి పట్టిన గతియే పట్టునంటిని.”

ఇది విని భగవానుడు నవ్వి యిట్లనెను :— “ఏమయ్యా ! పోట్లాడుకొనవలసిన పని యేమున్నది ! గోవులగడ్డి అగునుగాక ! అవి మేయుచునే యున్నవి. పోట్లాడుకొనరుడు. భగవత్సామమును స్మరింపుడు.”

ఇట్లు మాట్లాడుచుండఁగనే గొవులు దాటిపోయెను. వాటిని మళ్ళ మేయుటకు గోపాలుడు వరుగిడి, అచ్చట నిమిషములో నదృశ్యమయ్యెను.

ఇంతలో నాలుగు గొప్ప శ్వేతాశ్వములు మిక్కిలి వేగముగ వచ్చుటను వైష్ణవు లిద్దరును గాంచిరి. ముందునున్న గుఱ్ఱముమీఁద

గిరీట మకుటాంగదములను ధరించి ధనుర్బాణములతో ఆయోధ్యాపతియు రఘుకుల తిలకుడును, కౌసల్యానంద వర్తనుడునగు శ్రీరామచంద్రుడు విరాజిల్లుచుండెను. వెనుకనున్న మాడు గుట్టములమీఁద లక్ష్మణుడు, భరతుడు, శత్రుఘ్నుడు అంగరక్షకులవలెఁ బరువిడి వచ్చుచుండిరి. రాఁగానే మహారాజాధిరాజగు నయోధ్యా నగర చక్రవర్తి శ్రీరామచంద్రుఁ డిట్లనెను :- “ఏమిటయ్యా ఈ గోల.”

రామభక్తుడు రోషముతో నుండి ముఖము త్రిప్పకొని అలిగి యిట్లనెను : — “ఏమున్నది మట్టి ? ఇప్పుడేమున్నది ? కావలసిన దేమియో అయిపోయినది. గడ్డిమీఁద గోపాలున కథికారము ప్రాప్తించి నది. ఇప్పుడు గోవులు మేయుచున్నవి. జాగ్రత్త కలవారంతయును బొందిరి. నిద్రించువాడు నిద్రించెను. వెనుంబడినవాడు వెనుకనే బడి పోయెను.”

శ్రీరామచంద్రు డత్యంత స్నేహ స్వరముతో నిట్లనెను : — “అయ్యా ! నా మాటను ముందువిను. ముందు నా మాట వినిన తర్వాత గోపపడవచ్చును. గోపాలు రెల్లప్పుడును వనములలోనే చరించుచుం దురు. వినఁగానే పరుగిడివచ్చెను. నీవు నన్ను చక్రవర్తిఁ బిలిచితివి. అందువలన మొదట నీ సంగతి మంత్రికడకుఁ బోయెను. అంత సప్త ప్రాకారములు చాటి అంతఃపురమున కీవార్త యందెను. అచ్చట నుండి గుట్టములను సిద్ధపరుప వలయునను నాజ్ఞ యీయబడినది. ఇవన్నియు సిద్ధమైన తర్వాత రాజ లాంఛనములను ధరించి మేము వచ్చితిమి. ఇంత లోనే గోపాలుఁ డధికారమును సంపాదించెను. ఇప్పుడు పోల్లాడుకొన వలసిన పనిలేదు. సగము గోవులును సగభాగము గుట్టములును మేయఁ గలవు.”

ఇప్పు డిద్దరును ముందుకుబోయిరి. వెళ్ళి వెళ్ళి అయోధ్య కీష్టించు
వకుఁ జేరుకొనిరి. ఇద్దరును నొకనెక్కి యావలి యొడ్డునకుఁ వెళ్ళవలసి
యుండెను. ఇద్దరును నొకనెక్కి యావలి యొడ్డునకు జేరుకొనిరి.
అ వైపునఁ గొంచెము బురదకలదు. నీరు మోకాళ్ళలోతు కలదు. అంద
రును నొకనుండి దిగి ఆవలియొడ్డున నున్న జలములో దిగి వెళ్ళసాగిరి.
రామభక్తుడును నావలి యొడ్డునకుఁ జేరుకొనెను. కేవలము కృష్ణభక్తుడు
మాత్రము నొకలోఁ గూర్చుండెను. ఒడ్డునఁగూర్చుండి రామభక్తుడునవ్వి
యిట్లనెను :— “ఇంతేనా నీ ధైర్యము. మోకాళ్ళలోతు నీటిలో దిగిరాలేవా
యేమి !” కృష్ణభక్తుడట్లే చూర్చుండి యిట్లనెను :— “నేను రూపాయి
నిచ్చెదను లేదా రెండురూపాయి లిచ్చెదను. నన్నెవరైన భుజముమీఁద
గూర్చుండఁ బెట్టుకొని యావలి యొడ్డునకుఁ జేరుచుడు ” రామభక్తుడిట్ల
నెను :— “ఇచ్చట సహారాజాధి రాజుయొక్క రాజధాని కలదు. బల
వంతులైనవారు స్వయముగ దిగిరావలయును.”

కృష్ణభక్తు డిట్ల నెను :— “అన్నా ! ఏమి చెప్పుదును. నేనిచ్చ
టికి వచ్చి యిరుతుకొని పోయితిని. నేను మోకాటిదోతు నీటికొలుకు
భయపడుటలేదు. యశునానది యైనచో నేను వర్షాకాలములో నైనను,
వరదలలో నైనను నేనావలి యొడ్డునకుఁ బోఁగలను. సరయానదీజలము
శరీరమునకు పోకెనా అట్టివారు సారేతమునకుఁ బోగలరని వినియున్నాను
నేను సారేతమునకుఁ బోను. నేను గోలోకమునకుఁ బోవలయును.
అందువలన నేను సరయానదీ జలమును స్పర్శింపను.”

ఇది వినఁగానే రామభక్తుడు వాని పాదముల మీఁదఁ బడెను.
“పోదరా ! నీకిట్టి నిష్ఠ యుండినందులకు నీవెంతయో ధన్యుడవు.

నాకుఁగూడ నట్టి నిష్ఠ కలుగునుగాక :” ఈ విధముగా వారు శ్రీరాముని శ్రీకృష్ణుని బెట్టుకొని పరస్పరము హాస పరిహాసములు చేసుకొనుచుండెడి వారు.

సూతుఁ డిట్లనెను :— “నునులారా : పరిహాసమునకై నను భగవన్నామమును బలికిరా వారికి మేలే కలుగఁగలదు. భగవానుఁడు వారి యెడల గృహ కలిగియుండును. భజనము సంగీతము పాడునప్పుడు “రామా — —” “కృష్ణా — —” అని రాగాలాపనము చేసిననుఁ రామ రామయనిన నేమి ప్రయోజనముని యవహేళన మొనర్చినను భగవ దనుగ్రహమునకుఁ బాత్రులగుట కేవిధమగు సందేహమును లేదు. ఇత సేపూరక కృష్ణకృష్ణయని కొట్టుకొనెదరేమి” యన్నను భగవదనుగ్రహ పాత్రులై ఉద్ధరింపఁబడుదురు.

హరి నామోచ్చారణము చేతనే పాపహరణ మగును

362

శ్లో॥ పతితఃస్థలితో భగ్నః సందష్ట తప్త అహతః॥
హరిరిత్యవశేనాహ పుమాన్నార్హ తి యాతనామ్॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౨. అ. ౧౫ శ్లో॥

ఉ॥ కాలినచోటఁ గొట్టువడి కుందినచోట మహాజ్వరాగులం
 బ్రేలినచోట సర్పముఖ పీడల నందినచోట నార్తులై
 తూలినచోట విష్ణు భవదూరునిఁ బేర్కొని రేని మీఁద న
 క్కాలుని యాతనావితతిఁ గానరు పూనరు దుఃఖభారముల్

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

అస్తిత్వము కలవాఁడు నామము తనకుఁ గాపలయునని గోరును
 నామమును గోరని వానికి అస్తిత్వమేలేదు. జ్ఞాని దృష్టిలో నామరూప
 ములు మిథ్యలు. కావున నతఁడేమియును గోరడు. జ్ఞాని మోక్షమును
 గూడ కోరడు. బంధముండినఁగదా మోక్షమును గోరుటకు జ్ఞానిదృష్టిలో
 బ్రహ్మకతిరిక్తమగు వస్తువేదియును లేదు. కాని భక్తుని దృష్టిలో రెండు
 వస్తువులును సత్యములే. అవి భగవంతుని నామరూపములు. నోట భగ
 న్నామోచ్చారణము జరిగుచు, హృదయమందాతని యనుపమ సౌందర్య
 మాధుర్యయుక్త మనమోహన రూపమాదుర్యము వ్యాపించి, యీ ఇంద్రి
 యములు మనస్సు ఆతని నామరూప చింతనమందు నిమగ్నమగుట తప్ప
 భక్తుడు మోక్షమునుగాని వైకుంఠమునుగాని కోరడు. వానికిఁ బునర్జన్మ
 భయమును లేదు. జన్మ మృత్యు భయము లేదు. మనకు లక్ష జన్మలు
 వచ్చునుగాక : దేవ, మనుష్య, పశు, పక్షి, కీట, పతంగ, శూకర,
 శ్వానాది జన్మలేవియైన లభించునుగాక, శ్రీకృష్ణ నామరసపానము లభిం
 చినఁజాలును. మనస్సు వశమగుచో నన్య సాధనాపేక్ష యేమి కలదు ?
 అన్నదాట సమాప్తమైపోవును. మనస్సు భగవంతుని వైపునకుఁబోదు,

విషయముల వైషమ్యమును బయటపెట్టెను. మనస్సుతోనైనను నామోహాచారణ మొనర్చినట్లును. స్వేచ్ఛచే గాకున్నను బరేచ్ఛనైనను, జ్ఞానముచే గాకున్నను నజ్ఞానముచే నైనను భగవత్సామమును జేయవలెను అంధకారములో బడియుండిన సర్పమును నజ్ఞానముచే దానిపై నడుగిడి నను నది కాటువేసితిరును. ఏలననగా దాని స్వభావమది. ఆదేవిధముగ హరినామ స్వభావము పాపములను హరించుట; దానినెట్లు నేవించినను నది దాని స్వభావమును వదలదు. ఏలననగా స్వభావము దుష్టజ్యమని శాస్త్రములు పఠింపుచున్నవి.”

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! యమదూతలను గనరుచు నారాయణుని ప్రియపార్షదు లిట్లనిరి :— “మీ రీ నారాయణ పరాయణుని బంధించి నరకమునకుఁ గొనిపోవఁ జూచుచున్నారు. ఛీ ఛీ ! చాల విచారకరమగు విషయము. ధర్మరాజు శాసనములోనే యిట్టి యధర్మము సంభవించుచో లోకములో నిక ధర్మలోపమైపోవును.”

అంత యమదూత లిట్లనిరి :— “మంచిది; నిజమే, ఈతడు పుత్రమిషచేతనైనను భగవత్సామస్మరణ మొనర్చినాడు. మేముంగీకరించి తిమి కాని యీతఁడు స్వచ్ఛచిత్తముతో సావధానుడైనామమును బలుకలేదు. వివశుడై యీతనాకష్టమున నచేతనావస్థలో బలికెను. స్వాములారా ! అచేతనావస్థలో నెవనికైన దానపత్రమును వ్రాసి చేవ్రాలు చేయుచో నది చెల్లనేరదనియు నది దానమునకు విరుద్ధమనియుఁ జెప్పుదురు. అందువలన నీతఁడు చేసిన నామమును నియమ విరుద్ధమే యగుచున్నది.”

విష్ణు పార్షదు లిట్లనిరి :— “ఈ విషయము లౌకిక సంపత్తు విషయములో సత్యమైనఁ గావచ్చునేమో కాని నామ సంబంధములో నిది

సత్యముకాదు. నామము విషయములో నియమ మేమనఁగా నేవిధముగ వై న నోటివెంట నామము వెడలినను, స్వవశుఁడై యే యదృష్టవంతు డై న నామమును స్మరించినను, పోనిండు వశమున్నంతవఱకు మానవుడు విషయ సంబంధమగు సామగ్రి నేకత్రిత మొనర్చుటకుఁ బ్రయత్నించు నపుడవశుఁడై యుండఁగా నోటివెంట భగవన్నామము వెలువడినచో వానిని గొప్ప యదృష్టవంతుఁ డనవలెను. నిండుగా నామమును బలికి నను సరియే కొంత పలికినను సరియే. శుద్ధముగఁ బలికినను నశుద్ధో చ్చారణమునఁ బలికినను నది కల్యాణమే.

ఒక యవనుడు శౌచక్రియ నొనర్చుచుండెను. అప్పుడొక యడవి పంది వాని ననుగ్రహించుటకుఁ బరువిడివచ్చెను. వామనావతారమున నుండిన స్నానముచేసి వచ్చెడిదే. వరాహమునకు శుచియనియు, నశుచి యనియు నేమున్నది? వెనుకనుండి ముద్దెతోఁ గొట్టినది. వాడు భయపడి వివశుఁడై యార్తస్వరమున “హరామ్ హరామ్ హరామ్” అనిపలికెను. వీడు “హా రామ్ హా రామ్” అని అఱచుచున్నాఁటని యమదూతలు పారి పోయిరి. అంత భగవానుని పార్షదు లాతనిని దమ లోకమునకుఁ గొని పోయిరి. ఇది నామప్రభావము.

ఇది ఏని శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగా ! అంత్యకాల మున నామస్మరణము మొదటినుండియు జ్ఞావపూర్వకముగఁ జేసినవానికే కలుగును. అజామికుడు “నారాయణ నారాయణ” యని నిత్యము సర్వదా పలుకుచుండెడివాడు! కాని పుత్రుని నామమును భావముననే. అందువలన నంత్యకాలమున వీనికి నారాయణ నామము స్మరణమునకు వచ్చినది, ఇతరులకు మరణకాలమున నామస్మరణము రాదు,”

అంత సూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ ! మరణ కాలమున

నభ్యాసమగు వస్తువే స్మరణకువచ్చును. అందుకనియే సాధువులు స్వప్నోపదేశము నొసంగరు. రుచి వనుసరించి సాధకునకుఁ జెప్పెదరు. ఒకకవి యుండెడువాఁడు. అతని కతని భార్యయం దత్యధికమగు ననురక్తి. భార్యను జూడక అతనికిఁ గాలము గడిచెడిదికాదు. ఒక్క క్షణమామెను జూడఁజాలకున్న నాతనికి వ్యాకులము కలిగెడిది. సత్సంగియగు తన బావమఱిది ప్రేరణ సాధుని కడకుఁ బోయెను. వెళ్ళి కొంచెముసేపు కూర్చుండి తిరిగి వచ్చుచుండెడివాడు. వెంటనే సాధువునకు వానిపైఁ గృపాదృష్టి గలిగి, వాని వైపునకుఁ జిత్తముపోయి యిట్ల నెను :— “నీవు కొంచెము సేపైనఁ గూర్చుండవు. కొంచెము సత్సంగము చేయు చుండుము”

అతఁ డిట్ల నెను :— “స్వామీ ! గృహిణియొక్క దేవదుర్లభ దర్శనమే నాకు గొప్ప సత్సంగము. నేనీ సంబంధ సంకోచముచే నిచ్చ టికి వచ్చి వెళ్ళుచున్నాను. కాని నాకిచ్చట తోచుటలేదు. హృదయము వ్యాకులము చెందుచున్నది. నే నామెను క్షణమైన వీడఁజాలను.”

అంత సాధువు నవ్వి యిట్ల నెను :— “అమె వెండ్రుక లెట్లు న్నవి ?” అతఁడు కవి కావున వెండ్రుకలను వర్ణింప మొదలిడెను. “స్వామీ ! వెండ్రుకల వర్ణన మేమిచేతును ? అవి నల్లపట్టుకుచ్చులవలె, నుంగరములు తిరిగి, ముద్దుగా, నందముగ, నునుపుగ, మెత్తగా, నెంతో మనోహరముగ, సుదఖస్పర్శగా—” అని యిట్లు మిక్కిలిగ వర్ణింప సాగెను.

సాధు విట్ల నెను :— “మంచిది, రేపు దీనిమీఁద నొకచక్కని పద్యమాలికను రచించి తేవలయును. ఇక బోవచ్చును.”

కవి వెడలిపోయెను. వెండ్రుకల ధ్యానములోఁ దన్మయుఁడయ్యెను. ఒక చెట్టుక్రిందఁ గూర్చుండి కవిత్వము వ్రాయుచుండెను. మరనాడు వచ్చి సాధువునకుఁ జూపించెను. సాధువునకు మలరూపము లగు గేశములతో నేమివని ? కాని యాతనిని సరియైన త్రోవకు తీసికొని రావలయునని యిట్ల నెను :- “వహ్వా వహ్వా , నాయనా ! నీవుచక్కని కవిత్వమును వ్రాసితివి. ఏమి చెప్పుదును ? కొంచెము చదివి వినిపించు మయ్యా !”

సూతుఁ డిట్ల నెను :— “స్వామీ ! తమ ప్రశంస అందఱకును బాగుండును; కాని కవి యోగ్యవ్యక్తి ద్వారా తన కవితా ప్రశంసను విని యానంద కందళితుఁ డగును. ఆ న్యాయముచేఁ గవి మిక్కిలి ప్రసన్నుడయ్యెను. ఆ సాధువు ప్రతిదినము తన భార్య యొక్క ఒక్కొక్క యంగమును వర్ణింప బ్రోత్సహించెడు వాడు. అతఁడా యాశ్రమములోనే కూర్చుండి యామె యంగ ప్రత్యంగములను ధ్యానించుచుఁ గవిత్వము వ్రాయుచుండెను. ఇప్పుడాతనికి వెళ్ళు తొందఱలేదు. చక్కనికవిత్వము వ్రాయవలయుననియే అతని చింత. ఒక దినమున సాధు విట్ల నెను :— “నీవు రెండుదినములు బాగుగా ధ్యానముచేసి నఖిఖ పర్యంతము సుందర వర్ణనము గావింపుము.” కవి సాధువుంగపుని యాజ్ఞను శిరసావహించెను. రెండు దినములవఱ కతడు తన భార్యయొక్క అంగ ప్రత్యంగములను ధ్యానము చేయసాగెను. అతడు ధ్యానమగునై నపుడు సాధువు అతని దేహమును గదల్చుచు నిట్లనెను :- “అయ్యా ! నీవింత ప్రౌఢైక్కినను నింటికి వెళ్ళనేలేదే.” అతఁ డిట్ల నెను :- “స్వామీ ! మీరు నన్ను ధ్యానము చేయనీయుడు. మంచి ఆనందము కలుగుచున్నది. ధ్యానములో నామె రూప సౌందర్యము జూచుచున్నప్పటి యానందము ప్రత్యక్షముగ జూచుచున్నప్పుడు కలుగుటలేదు, నన్నిప్పుడు ధ్యానము చేయనిండు.”

ఈతనికి తన భార్య యంగములందు మనస్సేకాగ్ర మైనదని గ్రహించి సాధువిట్లనెను :— “వీమయ్యా ! ఎముకలను మాంసమును ధ్యానించు చున్నావా ? భగవంతుని దివ్యరూపమును ధ్యానించుము. ఆ రూపము ముందీ రూపము తుచ్చమైనది, క్షణభంగుర మైనది, అనిత్యమైనది.” సాధువుయొక్క యీ యుపదేశ ప్రభావము ఆతనిపైఁబడెను. చివర కాతడు గొప్ప పారమార్థిక కవియు, నత్యుచ్చస్థితి కలిగిన మహాత్ముఁడుగ నయ్యెను.

స్వామీ : తెలియక ధ్యానము చేసినపుడు ధ్యానాభ్యాసము కాఁగాఁ దెలియక నామస్మరణము కావించిన నామాభ్యాసము కాదా ? ఇది రూప విషయమున దృష్టాంతము. ఇట్లే నామవిషయమునను మీ యాజ్ఞయగుచో నొక దృష్టాంతమును జెప్పెదను.”

శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా ! నీవు తప్పక చెప్పవలయును. దృష్టాంతముల వలన విషయము మిక్కిలి సరళముగ నర్థముకాఁగలదు. స్పష్టము కాఁగలదు. బుద్ధి దానికదియే గ్రహించును.

ఇది విని సూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ ! విదర్భ దేశమున నొక చక్కని చుక్కయగు వేశ్యయుండెను. ఆమెకు రూపభ్యాతిగలదు. ఎందఱనో ధనికులనామె నిర్ధనులఁ గావించినది. ఎందఱనో యువకుల కామె బలపీర్యనాశము కావించినది. పేదవారామె దర్శనమైనఁ జేయఁ జాలకుండిరి. ఆమె రాజవేశ్య.

రమువలెఁ బచ్చగా నుండెను. దాని ముక్కు చొండపండువలె నెట్టగా నుండెను. గళమున నెఱుపు, నీలము కలసిన రంగుగల కంఠీయుండెను. అది మనుష్యులు పలికినట్లు స్పష్టముగఁ బలుకఁగలదు.

వేశ్య యా చిలుకను గాంచి మిక్కిలి యాశ్చర్యమును జెంది, వ్యాధునిఁ బైకిఁ బిలిచి, యా చిలుకను గొనుటకు బేరమొనర్చెను. మును లారా : ప్రాణులెట్టి చూపులైనఁ గానిండు, నిందితులు గానిండు, హింస కులు గానిండు, అందఱును దేనినో ఒకదానినిఁ బ్రేమించుచుందురు. అందఱలోను ప్రేమించు స్వాభావిక స్పృహ కలదు. చిన్న చిన్నపిల్లలు పరస్పరము మిత్రులై, మరల నల్పకాలముననే జగడము లాడుకొందురు. ఏలననఁగా మిత్రత్వము చిరుతిండిరై యేర్పడును. ఒకానొక పిల్లవానికి తల్లి మిత్రునిఁ బెట్టెను. అతని మిత్రుడు దానిని పెట్టమని యడిగెను. వానికి నోరూయటచే దానిని పెట్టలేదు. ఈ మూలమున మిత్రత్వమునకు విరుద్ధమగు నాచరణమును గావించెను. స్నేహితుఁ డడిగిన దీయకున్నచో నాతడు విరోధించును :- “నాలుక పీకిపేసెదను, బుగ్గలు బగులఁగొట్టెదను, ఇట్టివానితో నేను మాట్లాడనే మాట్లాడను. ధూ ! ధూ ! నీకు నాకు మాటలులేవు ధూ !” ఇంకేమున్నది సహవాసము పోయినది. ఇది పిల్లలాట యని పెద్దవారనుకొనుచుందురు; కాని సునమును నిత్య మీ విధముగ మన స్వార్థముల కాఘాతము తగిలినప్పుడు మిత్రత్వమును విరోధముగ మార్చుకొనుచుందుము. బాల్యకాలము నుండి సహవాసము తొనర్చుచుఁ బ్రేమించుకొనుచుఁ బోరాడుకొనుచుఁ జివరకు ప్రవంచమున నందఱును స్వార్థమునకే మిత్రులనిన నిర్ణయమునకువచ్చును. అయినను స్నేహ మొనర్పక మానరు. శ్రీ మొదట నొకనితో స్నేహము చేయును. రాజద్వారము కడకుఁబోయి యచ్చట వ్రాసియిచ్చి యింకొకని వివాహ మాడును. వానినిఁ బరిత్యజించి యింకొకనితో మరల సంబంధము పెట్టు

కొని నాశమొనర్చును. అతడు నిర్ధనుడు కాగానే విపత్తులలో ముంచి వదలి మూడవ వానితో దైతక్కలాడును. దానితోఁ దగాదా రాగానే నాల్గవవానిని జేపట్టును. అతనికిఁ గన్నులు తెలియని స్థితిలో మిత్రత్వమును బ్రదర్శించి ప్రేమనటన గావించును. వెనుకవారికిఁ బట్టిన గతియే తనకును బట్టునని వీనికిఁ దెలియదు. పురుషుల స్థితి యిట్టిది. స్త్రీపైఁ బురుషునకుఁ బ్రేమ కలిగిన నామెను హృదయేశ్వరి, అంతఃకిరణ సామ్రాజ్య, ప్రాణప్రియ యని యిట్లెన్ని విధముల బలుకునో చెప్పలేము. తన మనస్సునకు నచ్చిన దింకొకతె లభించెనా పాలలోని చుగకువలె దానినిఁ దీసి పాటవేయును. ఈ కవట ప్రేమ నటన మరల దానిదగ్గట కూడ ప్రదర్శించును. స్వార్థపరుడు, కాముకుడు, విషయానక్తుడగు వాడెన్నడు నెవరితోడను స్నేహము చేయడు. వాని మిత్రత్వము కామమును బట్టియు, స్వార్థమును బట్టియు నుండును. ఇట్లనుభవము కాగా యువావస్థ దాటిపోయిన తర్వాత మానవుఁ డెవ్వరినిఁ బ్రేమింపడు. వాస్తవమునఁ బ్రేమింపఁదగిన దేదియును లేదు. క్షణభంగుర విషయములను ప్రేమించివాని మిత్రత్వ మెన్ని దినములు సాగును. వానితోఁ బెట్టుకొనిన ప్రేమ యెన్ని దినములు స్థాయిగా నుండగలదు. ప్రేమింపదగినవి వృక్షములు. ఏలననఁగా - నవి మాటలాడఁజాలవు. తిట్టజాలవు, కొట్టఁజాలవు. నిన్నే విధమునను నెదుర్కొనవు, విరోధింపవు, వాటికి మురిగిన చెత్త చెదారము, యెఱువును వేసినఁ జక్కఁగఁ బూసి ఫలించును, నటకుచో నీకు వంట చెరుకుగాఁ బనికివచ్చును. కార్చి మసిచేసిన నీకు ఎరువుగాఁ బనికివచ్చును. సారాంశమేమనఁగా దానిలో స్వార్థభావన లేదు. పరమార్థ భావన కలదు. అందుకనియే సాధు సత్పురుషులుండు

వోటను, ఆశ్రమము లందును నానావిధములగు పత్ర, పుష్ప, ఫలాదు లొసంగు వృక్షములుండును. మేసిన వెంటఁబడి తిరుగు సరళములగుఁ బశు పక్ష్యాదులును బ్రేమింపఁ దగినవే. అందుకనియే సాధు సజ్జనులకడ బెంపుడు పశువులుండును. గృహస్థులకడ వివిధములగుఁ బశువులు పక్షు లుండును. కొందఱకుఁ గుక్కలనినఁ బ్రీతి. వారు వాటినిఁ బుత్రులవలె దమవద్దనే పరుండఁ బెట్టుకొందురు. భోజనము పెట్టుదురు. వివిధ వస్తువులతో స్నానము చేయించెదరు. తమ ప్రక్కనే వాహనములపై నెక్కించుకొందురు. నిజమునకుఁ బ్రేమించుటకు యోగ్యులు నిస్వార్థు లగు సాధువులు. ఏలననఁగా - వారికి సాంసారిక స్వార్థము లేదు; వారి కామము పరమార్థమునకే వినియోగించెదరు. పరోపకార ప్రేరితులై కార్యము లొనర్తురు,

ఆ పేశ్య నిత్యము గొప్ప గొప్ప ధనిక యువకులను జూచెడివి. దానికి సుందర సుకుమార ధనిక యువకులతోడనే పని. వారామెకు ధనమును, వస్త్రములను, రత్నజటిత సువర్ణాభరణములను భోగము నొసంగెదరు. శయ్యా పరిధానములతోఁ బాటు హృదయ మర్పించుటకును నభినయించెదరు. కాని తాను హృదయ మర్పింపనప్పుడు తనరెవరు హృదయమును సమర్పించెదరు? ఈ సంగతి ఆమెకు బాగుగఁ దెలియును. ఇవన్ని గాఢక్రీడలు స్వార్థపు చేష్టలు. అది నప్పుకొని వచ్చినవానినిఁ బ్రేమింపఁగోరి అరమరయుఁ గపటమును లేకయే హృదయము విప్పి మాటలాడును. ఆమె యా సుందర కీరమును అడిగిన వెలనిచ్చి యా వ్యాధుని దగ్గఱనుండి కొనెను. దానిని స్వర్ణపంజరమున నుగచెను. అది ఒక భక్తునికడ నున్న చిలుకయని తోచుచున్నది. అది యే కారణమ చేతనై నను దప్పించుకొని యుండవచ్చును; అప్పుడా వ్యాధుడు దాని

సౌందర్యమును సుస్పష్టమగు మధురవాణినిఁ గాంచి పట్టుకొని యుండవచ్చును. దానికింతటి ధర పలుకునప్పటికి వాడుప్పొంగెను. అతని యానందమునకు మేఘ లేకుండెను. ఆనందోల్లాసముచే నాతనికి కాలు నేలపై నాన్గలేదు. అతఁ డత్యంతానందమును జెంది యింటికి వెళ్ళి పోయెను.

ఇచ్చట వేశ్య దానిని దన చేతులతోఁ జాలను ద్రావించును ఫలములను, సెనగలనుంచును. పాలను ద్రావి చిలుక తన స్వభావానుసారముగ నిట్లు పలుకసాగెను :-

గీ॥ ఇమ్ముగా చిత్రకూట ఘట్టమ్మునందు
సాధుసజ్జన సంఘంబు - సందడించె
తులసిదాసుండు చందనం - బలదుటకును
నరుగదీసి - తిలకమిడెను రఘువరునకు ॥

మాటిమాటికి మధురమగు “సీతారామ సీతారామ” యనుచుండును. వేశ్య కానందము పొందుచుండెడిది. మధురమగు “సీతారామ” యనుమనుచుండును. “రామరామ” అని యనఁగానే వేశ్యకుఁ జాల యానందము కలిగెను. దాని యింటికివచ్చిన యువకులందఱు నెగతాళికి “రామరామ” యనుమను చుండురు. “రామ రామ” యనుచు వేశ్య నిద్దుర లేవఁగానే చిలుకయు “రామ రామ” యనును. అది కవ్వించి కవ్వించి “రామ రామ” యని పలికిన మరలనది “రామ రామ” యని కవ్వించి యనును. నీకు వేయేండ్లు రామ రామ. నీవు చిరంజీవివై యుండుము రామ రామ. నీ వెల్లప్పుడును “రామరామ” యనుచుండుము. నీ నోటినిండ పంచదార

“రామ రామ” నీ వెల్లప్పుడును “రామ రామ” యను మధురవాక్కును బలుకుచుండుము.”

ఒక్కొక్కప్పుడు చిలుక నిద్రించిన్ దానికడకుఁ బోయి, కీర రాజమా ! రామ రామయని జపము చేయవా ? రామ రామ అనవమ్మా !”

సూతుఁ డిట్ల నెను :— “స్వాములారా ! ఆ వేశ్య రామభజన చేయవలయునని కాదు; రామ రామ యనుట సమస్త పాపములను తీణములో న్నాశముజేయు రామనామమును జేయుచున్నానను జ్ఞానమామెకు లేదు. నిందిత పాపకర్మములోఁ బడిన వేశ్యగానే తనను భావించుకొనుచున్నది. చిలుకతో నాడుకొనుచు ననిచ్చా పూర్వకముగ నజ్ఞానమున గేవలము వినోదార్థము ఆమె రామ రామ యనుచున్నది. తమోగుణమున మూఢుడాలగుటచే నామె యజ్ఞానమున నుండిన నుండవచ్చును. గాని చైతన్య ధనమగు నామము ప్రమాదము పడదు. అది దాని ఫలమది చూపించి తీరవలయును. క్రమ క్రమముగ నామ ప్రభావముచే నామె యంతఃకరణము శుద్ధము కాసాగెను. ఆమె పాపములు పోసాగెను. మానవునకుఁ బాపములు నశించిన కొలఁది సాధు సమాగమమును, సత్పురుషులతో సత్సంగము సంభవించును.

హఠాత్తుగ నొక దినమున నామెకు తీవ్రజ్వరము వచ్చెను. చాల దినము లొడలు తెలియక పడియుండెను. జ్వరములో స్పృహ లేక ప్రలాపింపసాగెను. ఆమె శరీరము పాలిపోయి, సౌందర్యమంతయు నశించెను. ముఖమునుండి దుర్గంధము రాసాగెను. అంగప్రత్యంగములు శిథిలములై, తిండి లేకపోవుటచే గ్రుద్లు వెళ్ళుకొని వచ్చెను. ముఖము మలినమైపోయెను. కాముక్తి లేవతెనుగాంచి తమసర్వస్వము నర్పించెడు వారో ఆమె నిప్పుడు చూచిన నేవగించుకొను చుండిరి. ఒక్కడైన దగ్గ

అకు వచ్చుటలేదు. ధనలోలుపులగు నిద్దరు ముగ్గురు నౌకరులిది ఎప్పుడు చచ్చునా యెప్పుడు దీని ధనసంపత్తు నంతమ గొల్లకొట్టుకొని పోవుదమాయని ప్రతీక్షించుచుండిరి. అమె యచేతనురాలై యుండగా నిరుగు పొరుగువారు చాలవఱకు ధనమును హరించిరి.

అమె కంత్యకాల మాసన్న మయ్యెను. త్రిదోషములు చుట్టు ముట్టెను. సూతుఁ డిట్లనెను :- “మునులారా ! మృత్యు సమయమున మానవునకుఁ దన పాపములన్నియు జ్ఞప్తికి వచ్చును. సత్యా సత్యములను బలికి సంపాదించిన ధనసంపత్తిని వదలి వెళ్ళునప్పు డత్యంత దుఃఖము కలుగును. పాపస్మృతిచే హృదయము దడదడ కొట్టుకొనును. భయమున రోమములు విక్కిబొడుచును. అట్టి భయభీత దశయందే నల్లని కరాళ ముఖములుగల యమదూతలు భయంకరముగ గోచరించెదరు. వారిని జూడఁగానే పాపులకు మలమూత్రములు వెలువడును. ఆ వేశ్యకుఁగూడ తనపాపము జ్ఞాపకము వచ్చెను. అమె పాపమును బ్రత్యక్షముగ బుద్ధి పూర్వకముగ నొనర్చెను; కాని భగవన్నామోచ్చారణ రూప మగు బుణ్యమును నామె వినోద పూర్వకముగ నవ్వుచుఁ దన యానందము కొఱకుఁ జిలుకకుఁ జెప్పుటకుఁ జేసెను. తనవలన మహాపుణ్య కార్యము జరుగుచున్నదనిన గుర్తు అమెకులేదు. అమెకు తెలియకున్నను నామివలె జైతన్యమైన నామవ్రథావము వ్యర్థముకాదు, ఇంతలో నొక వైష్ణవుఁడటు వచ్చెను. వేశ్య బాధచేఁ దన్నుకొనుటను గాంచఁగానే అతనికి దయ కలిగెను. అతఁడట్లు వెళ్ళుచున్నప్పుడెల్ల వేశ్య చిలుకకు రామనామమును జెప్పుటను గాంచుచునే యుండెను. నేఁడిట్టి దుర్గతిని గాంచఁగానే దయాళుఁడగు నా సాధువునకు హృదయము కరిగెను. అతడు పరువిడివెళ్ళి వేశ్య భవనమునకు బోయి, లి మె నోదార్చుచు నిట్ల

నెను :- “దేవీ ! నీవు చిలుకకేమి నేర్పితివి ?” అనుచు నా చిలుక నామె ముందుంచెను. చిలుకను గాంచి వేశ్య యిట్లనెను :- “రామ రామ రామ రామ” యిట్లనగానే చిలుకయు “రామ రామ” యనెను. ఆ నిమిష ముననే వేశ్యయొక్కయు, చిలుక యొక్కయు బ్రాణము లెగిరిపోయెను. ఇద్దరును రామనామ ప్రభావముచే దరించిరి. విష్ణుపార్షదు లామెను దివ్య విమానముపైఁ గూర్చుండ బెట్టుకొని వైకుంఠమునకుఁ గొని పోయిరి.

సూతుఁ డిట్ల నెను :- “మునులారా ! అనిచ్చా పూర్వకముగ భగవన్నామము పఠికినను నది కల్యాణకారియే. ఇట్లు విష్ణుపార్షదులు యమదూతలతో జెప్పిరి, ఈ ప్రపంచము చాల రోచకమైనది, ఇంతను నీ విషయమును గూర్చి చెప్పెదను.”

నామోచ్చారణ ఫల మమోఘము

363

శ్లో॥ అజ్ఞానాదధవా జ్ఞానాదు త్తమశ్లోక నామ యత్ ।
సంకీర్తిత మఘం పుంసో దహేదేహో యథానలః
యథాగదం వీర్యతమ ముపయుక్తం యదృచ్ఛయా
అజానతోఽప్యోత్మగుణం కర్యా స్మంత్రోఽప్యదాహృతః॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం ౨ అ ౧౬ శ్లో॥

క॥ హరి నెఱుఁగని యా బాలుడు

హరిభక్తులతోడఁగూడి హరియనువాడు॥

సరియై దోషము లడఁచును

గరువలితో నగ్ని దృణముఁ గాల్చిన భంగి॥

ఉ॥ ఆరయ వీర్యమంతమగు నౌషధమెట్లు యగ్నచ్ఛఁగొన్నఁద
చ్చారు గుణంబు రోగములఁ జయ్యన బాపెడు మాడ్కిబుణ్య వి
స్ఫారని నంబుజోదరునిఁ బామరుఁడజ్ఞుఁ డవజ్ఞ బల్కిన॥
వారక తత్రప్తభావము ద్రువంబుగ నాత్మ గుణంబుఁ జూపదే॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము,

పొరపాటున వీజము ఉర్వర భూమియందుఁ బడినచో నది మొల
కెత్తును. పొరపాటున విషమును దినిన జచ్చెదరు. పొరపాటున కాలుతో
ములు విరిగినను పాదపెట్టితీరును. పొరపాటున పసివాడగ్నిని ముట్టుకొని
నచోఁ గాలును. ఏలననఁగా దేనికే గుణమున్నదో నది చూపితిరును.
ఇచ్చ విధముగఁ బొరపాటున సంత్యకాలమున భగవన్నామోచ్చారణమొన
ర్చినచో నాతడు సరమ పదాధికారి కాఁగలడు. ఇందు సందేహము
లేదు.”

శుకదేవుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! విష్ణు పార్షడులు యమదూత
లకు తెలియకయే అనిచ్చచేఁ బొరపాటున స్వభావానుసారముగఁ బూర్వా
భ్యాసాను సారముగ సంత్యకాలమున నామోచ్చారణము చేయుటచే సద్గతి
కల్గునను సంగతి చెప్పగానే యమదూత లిట్లనిరి :— “స్వాములారా !

నామములో నత్యంత ప్రభావమున్న సంగతియు, తెలిసిగాని తెలియక గాని నామము పలుకుటచేత నది దానిగుణ మొసంగుననియు మేమంగీకరించెదము; కాని అజామికునకు నామములో నింతటి మహిమమున్నదని తెలియదు. అతడు తన పాపములనే స్మరించుచుండును. అంత్యకాలమున మానవుల్ల కెట్టి భావన యుండునో అట్టి ఫలమే లభించును. చింతని కింత వఱకు తన పాపమును గూర్చిన భావనయే కలదు. అట్టియొడ నీతనిని మమ్మేలఁ గొనిపోనీయరు.”

అంత విష్ణుపార్షదు లిట్ల నిరి :— “నాయనలారా ! మేముభావనను గూర్చి పలుకుటలేదు. ఇచ్చట నారాయణ నామ మాహాత్మ్యమును గుఱించి పలుకుచున్నాము. నోటితో నెత్తెనను నామోచ్ఛారణ గావించి తిమా ఘోరాతి ఘోర పాపములనైన దక్షణము పోఁగొట్టగల శక్తి భగవన్నామమునకుఁ గలదు. భగవన్నామములో నెంతటి శక్తికలదో దాని యుచ్ఛారణమున నెంతటి ఫలము కలదో దానిని వర్ణింప నాదిశేషున రైన నలవికాదు.”

అంత శౌనకుఁ డిట్ల నెను :— “సూతా ! ఈ ఫలము స్వేచ్ఛా పరేచ్ఛలచేతను, భావ కుభావముల చేతనైనఁ గలుగునా ? లేక నార్తుడై ప్రేమతో నామమును బలుకుటచే గలుగునా ?”

ఇది విని సూతుఁ డిట్ల నెను :— “మహాభాగా ! నేనిదివఱలో మాటి మాటికి దీనికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచునే యున్నాను. ప్రేమపూర్వకముగ భక్తి శ్రద్ధలతో నార్తుడై నామోచ్ఛారణ మొనర్చిన దాని ఫలము విషయములోఁ జెప్పవలసిన దేమున్నది ? స్వామీ ! పరేచ్ఛచే, బలవంతముగ, హఠపూర్వకముగ నెత్తెనను సరియే భగవన్నామోచ్ఛారణము

కావించినచో నది కల్యాణకారియే కాగలదు. ఉచ్చారణమేకాదు; రేవలము విన్నను, నదియును స్వేచ్ఛచేఁగాదు బనవంతముగ విన్నను బ్రహ్మాది దేవతలును వర్జింపరానంత ఫలముకలదు. ఈ విషయములో నతిప్రాచీన మగు మనోహర గాథ కలదు. దానిని మీరు శ్రద్ధతో వినవలయును. దానిని వినుటచే మీకు నామ శ్రవణ మహత్వము తెలియఁగలదు.”

ఒకానొక నగరములో నిద్దరన్నదమ్ములు నివసించుచుండిరి. చిన్న వాడు ధర్మాత్ముడు, సాధుసేవ చేయువాడు. మహాత్ములందు శ్రద్ధగల వాడు. పెద్దవాడు భగవన్నామమునకును భగవత్కథలకును విముఖుడు. మహాత్ములను ద్వేషించును. హరికథా పురాణముల కడకును, భగవన్నామ కీర్తనము కడకును నెన్నటిని దోడు. ఇంటిలోఁ గథాకీర్తనము జరుగుచుండినఁ దన చెవుల నా పృథ్విషయము పడరాదని చూచి దోచు కొని కొట్టుగదిలో దాగుకొనును. అతని యీ యాచరణమును గాంచి తమ్ముఁ డీతనికే పాపఫలము వలన నిట్టి విముఖత భగవన్నామమందు కలిగినదని చింతించుచుండెడు వాడు. అతడు లోలోన నాతని మేలు కొఱకు భగవంతునిఁ బ్రార్థించుకొను చుండెడివాడు. మునులారా ! ఎవని మేలును గూర్చి భక్తులు ప్రార్థించెదరో వారికి మేలు కలుగుటలో నే విధ మగు సందేహముండదు. ఏలననఁగా భక్తుల హృదయములో భగవంతుడు విరాజిల్లుచుండును. వారి నమస్త కోరికలను భగవంతుడు నెఱి పేర్చును. ఎందులకనఁగా నాతడు వాంఛా కల్పితరువు.

దైవికముగ నొక రిసమున నొకానొక గొప్పసాధువు ఆ నగరము నకు వచ్చెను. అతడు శారీరకముగ బలవండుడు, పవిత్ర హృదయుడు, పరమార్థ పథమందు నిష్ణాతుడు. అతనివెంట పది పదునైదుగురు భగవ

న్నామి కీర్తనము చేయువాఁడౌను. నగరమంతటను నాతని ప్రసంగము వ్యాపించెను. సాధుసేవి యగు నా సోదరుడుకూడ సాధు సేవలో జేరెను. అందఱకుఁ జరణ పందనము గావించి ఆ సాధు మహాంతు యొక్క గద్దెవద్దఁ గూర్చుండెను, కృపాశుఁడగు నా సాధువు ఆ మాట నీమాటను మర్యాదగా మాటలాడి, అతని సంకోచమును నివారించిన మీఁదట నాతని మనోభిలాష నడిగెను. భక్తుఁ డట్లనెను :— “స్వామీ ! మీ రంతర్యాములరు, సర్వజ్ఞులరు నా కోరిక సాధుచరణ ధూళి మా యింట సోకుట యును, నా సోదరుని కే విధముగనైన నుద్ధారము కలుగుటయునై యున్నది.”

సాధు విట్లనెను :— “నీవు నీ సోదరు నిచ్చటికిఁ దీసికొని రమ్ము.”

అతడు నిరాశా స్వరముతో నిట్లనెను :— “స్వామీ ! అతడు వచ్చువాఁడగు నెడల నేనింతవఱ రెట్లుండును. అతడు సాధువను పాట వినఁగానే క్రోసుల దూరము పారిపోవును. మీరింటికి పచ్చినను నాతడు మేడపైఁ గొట్టులోని కే కాంతముగఁ బోయి దాగుకొని యే శబ్దమును వినకుండును.”

ఇది విని సాధువు కొంచెము విచలితుఁడయ్యెను. అతఁ డిట్లును కొనెను. రోగి యెదుటకు వచ్చి ఔషధమును సేవించినను, రోగనిదాన మేదో తెలిసికొని దానికి తగినమందేదో యేర్పాటుచేసిన రోగము ఖోవును గాని వైద్యునకును, ఔషధమునకును దూరముగనుండి, వారి సంపర్కమే లేకున్నచో నిట్టిరోగి రోగమున కేమి చేయవలయును ?” కొంచెముసేపి ట్లాతడు యోచింపసాగెను. చివరకాతని కొక యుక్తి తోఁచగా నా భక్తు

నితో నిట్లనెను :- “నీవు వెళ్ళుము, రేపు మీ యింట సాథువు లందఱు
కును సంతర్పణ జరుగవలయును. రెండు జామలకుఁ బిలువరావలెను.”

ఇదివిని భక్తుడు సంతోషించెను. సాథువులు తనయింట పాదముల
నిడి తమ పాదధూళిచే గృహము పవిత్ర మగుననియు, దన జీవితము
సఫలమగుననియు భావించుచు రాత్రి యంతయు నిద్రలేకయే గడిపెను.
తెల్లవారఁగానే అతడు సమస్త యేర్పాటులను గావించెను. పాలను దెప్పిం
చెను. సమస్త సామగ్రిని బ్రోవుచేసెను. మిక్కిలి శుద్ధముగను, బిది
త్రముగను భగవత్ప్రసాదమును తయారు చేయఁబడిన మీదట నాతడు
సాథువులను బిలువఁబోయెను. సాథువులందఱును బాగుగా బొట్టు పెట్టు
కొని మృదంగ తాళాదులతో నామ సంకీర్తనము చేసికొనుచు వెళ్ళిరి.

భక్తుని యన్నకు నేఁడీ వ్యర్థులు గృహస్థుని నెత్తినబడి పీకుకొని
తిను సాథువులు తన యింటి ద్రవ్యము నంతయు వ్యయ మొనర్చుటకు
వచ్చుచున్నారను సంగతిని దెలిసికొనెను గాని తమ్మునితో ననలేదు.
అతఁ డిట్లనుకొనెను :- “నారెందులకు ? నాకేమియు నక్కఱలేదని
కన్నులు నలచుకొని కూర్చుందును. ఈ వ్యర్థ విషయములకు గూరముగ
నుందును.” ఇట్లనుకొని యాతఁ డుదాసీనముగ నుండెను. మారమున
నుండి మృదంగ తాళశబ్దములు చెవులఁ బడఁగానే అతడు చెవులలో
దూదిని క్రుక్కుకొని దుప్పటి కప్పకొని పైనఁ గొట్టుతో పయండెను.

సాథువులు చాల యార్భటముగ వచ్చిరి, వారు రాగానే ముందుగా
భగవంతునకు నైవేద్యమిడిరి. మంచి యారగింపు పాటను పాడిరి. నామ
సంకీర్తనమైన మీదట ప్రసాదమును వడ్డించుచుండిరి. సాథువులంద
ఱును నారాయణ నామకీర్తన మొనర్చుచుండిరి. చాలమంది యిరుగు

పొరుగువారు దర్శనార్థమై గుమికూడిరి. ప్రసాదము వడ్డింపఁ బడఁగానే హరినామ మాగినది. వారిష్టము వచ్చినట్లు కడుపునిండ ప్రసాదమును గైకొనుచుండిరి. భక్తులు మాటి మాటికి బలవంతము చేయుచు వడ్డింప సాగిరి. సాధువులు సింహములవలె భగవన్నామము పలుకుచు నడ్డువద్దని గడ్డముల నడ్డముగ నూపుచుండిరి. స్వామీ : కొంచెము పాయసమును త్రాగండని వడ్డించు వారనఁగా వారు విస్తళ్ళపైఁ జేతులనుంచి అక్కఱ లేదని శిరస్సు నడ్డముగ నూపుచు “సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్” అనుచుండిరి. ఈ విధముగఁ బంక్తి మిక్కిలి ప్రేమతో నిండి యుండెను. భక్తులందఱును హస్త ప్రక్షాళనము గావించుకొని, పాద ప్రక్షాళనము గావించుకొని ముఖశుద్ధి కొఱకు లవంగమును, యాలకులు, సోపు, వక్కలు మొదలగునవి యొసంగఁబడెను. సాధువు లందఱును వాద్యములతో సంకీర్తనము చేసికొనుచు నెట్లువచ్చిరో అట్లే వెళ్ళిపోయిరి కాని యా మండలియొక్క మహాంతు వెళ్ళలేదు. అతడా భక్తులతో “భగవద్విముఖుడును, సాధు ద్రోహియు నగు నీ సోదరుడేదీ ?”

“స్వామీ : వాడు పైన మేడమీద దాఁగి నిద్ర పోవుచున్నాడు.” అని భక్తుడనెను,

ఇది విని కృపాశుఁడగు సాధువు పైకి వెళ్ళి దాఁగుకొనెను. ఈ సాధువులు ఉదరపూజ కావించుకొని హా హా హూ హూ యనుకొనుచు వెళ్ళినారనుకొని అతడు కొట్టునుండి బయటకు వచ్చెను. అతడు వచ్చుటయే తడవుగ సాధువు గట్టిగాఁ జేతినిఁ బట్టుకొనెను: ఇంకేమున్నది ? సాధువు గట్టిగాఁ జేయిపట్టుకొనిన నుద్ధారమైనట్లే సాధువును జూడగనే అతడు బెదురుగొడ్డువలె నెగిరిపడెను. జడలను, పెద్ద పెద్ద తిలకములను గాంచఁగానే అతడు మండిపడిపోయెను. తన బలమునంతను జూపి

చేయి విదిలించుకొని ఆతఁ డిట్ల నెను :- “పాషండువా ! వదలవయ్యా వదలు ! ముందు నా దగ్గరనుండి తొలఁగిపొమ్ము. నా శరీరమును మరల దాకితివా ? జాగ్రత్త ! నా చేతిని వదలిపెట్టు.”

కాని సాధువునకుఁ బట్టుకొనిన వానిని వదలిపెట్టుట తెలియనే తెలియదు; ఆతడు దృఢస్వరమున నిట్లవెను :- “ఒకసారి భగవన్నా మమును జేయుము.”

ఇది వినఁగానే ఆతడు తన చెవులలోని దూది నింకను నొక్కుకొనెను. ఇప్పుడిక సాధువు తన రూపమును జూపించెను. సాధువు అయోధ్యామందిరములలో బాగుగా మల్లవిద్య నభ్యసించిన దిట్ట. ఆతడు తన బలముకొలఁది యెత్తి క్రిందఁ బడవై చెను. అంత తొమ్మునెక్కి పూచ్చుండి, చెవులలోని దూదిని దీసివై చి గట్టిగా “రామ్” అని కేక వేసెను.

కేకవేసి యిట్ల నెను :— “ఇదిగో, దీని నిమ్మని యెవరై న నిన్నడిగిన్చో దీనికి బదులుగ దీనికిఁ తగ్గి వస్తువుండిన నిమ్మనిన యివ్వవలెను. నాకు దీనివెల తెలియదు.”

ఇట్లుచెప్పి సాధువు వెంటనే వెళ్ళిపోయెను. ఈ చూటలనన్నిటిని ఆతడు వినుచునే విననట్లుగ నట్లు లక్ష్యముంచలేదు. ఆతడు లక్ష్యముంచకుండినను, సాధువు నోటినుండి వెలువడిన భగవన్నామ మెన్నడును వ్యర్థము కాఁజాలదు; అది దాని ఫలమొసంగి తీరును.

సాధువు వెళ్ళిన కొన్ని దినములకు వానికి మృత్యు వాసన్న మయ్యెను. ఆతని పాపములన్నియు నాతనికి జ్ఞాపకమునకు వచ్చెను. యమదూతలు వచ్చి గర్జన తర్జన భర్జనములు చేయుచు భయపెట్టసాగిరి.

వారు నిర్దయులై వానినిఁ బట్టుకొని యపపాశములచేఁ గట్టి యముని కడకుఁ గొనిపోయి యముని ముందు నిలువఁచెట్టగా నా యముఁడా పాపినిగాంచి యొకదూతతో నిట్లనెను :- “చిత్రగుప్తునిఁ బిలుపుడు” అంత దూత చిత్రగుప్తుని బిలువఁగానే, తన ప్రభువుయొక్క యాహ్వానమును విని గబగబ నడుచునకు గుడ్డ పట్టుకొని, తెక్కిల పుస్తకమును జంకను పెట్టుకొని, చెవిలోఁ గంటమును పెట్టుకొనివచ్చి యెదుట నిలువ బడెను. యముఁడాతనిని జూడగానే యిట్లనెను :- “చిత్రగుప్తా : నీ ఖాతాను దీసి యీతఁడేమి పుణ్యపాపము నొనర్చెనో చెప్పుము.”

ఇది విసఁగానే చిత్రగుప్తుడు చిట్టాలను విప్పి, గబగబ పుటలను విప్పెను. అతఁడా చిత్రగుప్తుని మూర్తిని గాంచి భయపడుచుండెను. ఇంతలోనే నాతని లోహపు గంటమును గూడ తన చేతిలోనినిఁ దీసికొనెను. లోహపు కత్తి కొండఱి గొంతులు కోయుటకే పనిఁపచ్చునుగాని చిత్రగుప్తుని లేఖనీ విషయమడుగ నక్కటలేదు. అతఁడెరి నాపము మీఁదకుఁ బోవునో, ఇఁకఁజాలు గోమందాయ నమోక్షముఁ కాఁగలడు. కాగితములు త్రిప్పుచుఁ ద్రిప్పుచు నొక్క స్థానమునఁ చిత్రగుప్తుఁడాగి యిట్లనెను :- “ధర్మావతారా : ఈతని పుణ్యమైపోయినది. అనుభవించినాడు. జీవితమంతయు నీతడు పొట్టఁదోసు కొనుచునే పాపము చేసినాడు. సాధుద్రోహ మొనర్చినాడు. నాస్తికునినీ మించిన పాపి యింకె వడు కలడు? వీనిని స్వరకము యొక్క భయంకర కుంభములలోఁ బడ వేయించుడు. అచ్చట యీతడు తన పాపఫలముల ససంఖ్యాకములుగ ననేక వర్షము లనుభవింగఁ గలడు.”

యముఁడిది విని యిట్లనెను :- “మంచిది, వీనిని స్వరకము లకుఁ బంపుడు; కానీ వీఁడేదైనఁ బుణ్యము నొనర్చిస్తఁ గ్రిందకు బంపుడు. ఏలననగా జాలపుణ్యము లొనర్చి, యే కొలదియో పాపము

లొనర్చిన, నట్టివానిని ముందు పాప మనుభవింపజేసి, చిరకాలము శాశ్వతముగ బుణ్యమనుభవించు నట్లొనర్చెదము. ఇట్లే చాల పాపములొనర్చి యే పొరపాటుననో కొలదిగ బుణ్య మొనర్చిన, వానికి ముందుగ బుణ్య ధలమొసంగి, సుఖ మనుభవించిన తర్వాత కష్టమింకిను బాధతో ననుభవించును గావున వానికా బాధను కలిగించుటకు శాశ్వతముగ నరకమునకు బంపెదము.”

ఇది విని చిత్రగుప్తుడు తన సూక్ష్మదృష్టి నింకను సూక్ష్మము గావించి చిట్టాను ధ్యాన పూర్వకముగఁ జూచి యిట్లనెను :— “ఇదిగో నండీ ! ధర్మావతారుడగు నొక సాధు మహాత్ముని కృపచే నీతని కనిచ్చా పూర్వకముగఁ గొంత గొప్ప పుణ్యముకూడ లభించినది, ఈతని కర్మము లలో నొకసారి సాధు ముఖమున భగవన్నామము కూడ వచ్చినది. దీనికి మీరేది ఉచితమని తలంచిన నట్టి సుఖమొసంగు నేర్పాటును జేయుడు.—

ఇది విని యముడు చెవులు నిక్కఁబొడిచి మిక్కిలి ప్రేమతోఁ బాపితో నిట్లనెను :— “నాయవా ! నీ వొక్కసారి అనిచ్చా పూర్వకముగ భగవన్నామ శ్రవణము కావించితివి. కావున దీనికి నీవేమి వరము ఘడిగెదవో అడుగుము.”

పెద్దల సుద్దులు విపత్తులందే స్మరణకు వచ్చును. దాని నుహత్వ మప్పుడే తెలియును. ఆ పాపికా సాధు వాక్యములు స్మరణకు వచ్చెను. అతడు నమ్రతతో నిట్లనెను :— “ధర్మావతారా ! నేను మూర్ఖుడను, ఏమియును దెలియని వాడను. నేను స్వేచ్ఛాపూర్వకముగ భగవన్నామమును జేసినవాడను గాను. కృపాళుడగు సాధువు బలవంతముగ నా తొమ్మిదవ నెక్కి నామమును వినిపించెను. దీని ఫలమేమియో దానిని మీరు నాకొసంగుడు.”

ఇది విని యముడు వానిని బుజ్జగించుచు మిక్కిలి ప్రేమతో నిట్ల నెను :— “అద్భాయా ! ఇచ్చతో విన్నను, అనిచ్చతో విన్నను భగ వన్నామ శ్రవణ ఫలము కలిగితీయను. పుణ్యము లభించినది. దాన్ని బదులుగ నీవేమి కోరఁదలచిన దానినిఁ గోరవచ్చును. ఇందు సంకోచ మునకుఁ బనిలేదు.”

ఒక్కసారిగా యమునిలో నిట్టి పరివర్తనమును గాంచఁగానే ఆ పురుషునకు ఆశ్చర్యమును, సాహసమును, ఆశయును గలిగెను. తా నా విషత్తునుండి త్వరగా బయటఁ బడఁగలనను దైర్యమును గలిగెను. అతడు సాహసమున నిట్ల నెను :— “స్వామీ ! మీరు నన్నేమడుగు చున్నారు ? ధర్మాధర్మ నిర్ణయము చేయఁగలవారు మీరే. పాపపుణ్యము లకు ఫలమేమియో మీకంటె నింతఁ దెలిసిన వారెవరు ?”

ఒకవేళ అనిచ్చా పూర్వకముగ భగవన్నామ మొనర్చిన దాని ఫల ముండినచో నది నాకు లభింపవలయును.”

ఇది విని ధర్మరాజు కొంచెము ముందుదెనుకలాడి, తన ప్రక్కనే కూర్చుండిన తన మంత్రియగు చిత్రగుప్తునితో నిట్ల నెను :— “మంత్రి ! దీనికేమి ఫలమో చెప్పుము.”

మంత్రి తన రెండు చేతుల నూపుచు నిట నెను :— “ధర్మాప తారా ! దీని ఫలమును గూర్చి చెప్పుట నా శక్తి కతీతమైన విషయము. అది నా పనియునుగాదు. నేను కేవలము పాప పుణ్యములను వ్రాయు దును. వీఁడీ పాపముచేసినాడు, వీఁడీ పుణ్యమును జేసినాఁడని చెప్పుటయే నా పని. ఆ పాపపుణ్యములకే యే సుఖదుఃఖము లొసంగవలయునే అది శ్రీవారి పని.”

ఇది విని వివశతా స్వరమున యముఁడిట్లనెను :— “యథార్థము నకు దీని ఫలము నేను నెఱుఁగను దేవతలకు రాజుకావున స్వర్గాధిపుఁ డగు దేవేంద్రుఁడేమైన నెఱుఁగగలడేమో ! పదండు, అక్కడనే నిర్ణయించెదము. నేను వచ్చువఱకీ అర్యముడు నా స్థానమునఁ బనిచేయ గలరు. స్థానాపన్నుఁడగు యముఁడాతడు కాఁగలడు.”

నిమిషములో విమానము నెక్కి, ప్రేమపూర్వకముగఁ బ్రతిష్ఠతో నా పాపినిఁగూడ తనదగ్గఱ కూర్చుండఁబెట్టుకొని యముడు స్వర్గమునకుఁ బోయెను. దేవరాజు పేరోలగమున నుండెను. అచ్చట పెద్ద పెద్ద ఋషులు, మహర్షులు, దేవ, యక్ష, కిన్నర, గుహ్యక, తీర్థ, నద నదీ, వృక్షాదుల యొక్క అధిష్ఠాన దేవత లచ్చటఁ గూర్చుండి యుండిరి. యమధర్మరాజు రాఁగానే వారందఱును స్వాగత మొసంగిరి. కూర్చుండుట కాపన మొసంగిరి. ఇంద్రునితో సమానముగ వారిద్దరును సుందర పీఠములపైఁ గూర్చుండిరి. పూజాసత్కారములు, కుశలప్రశ్నలు జరిగిన తర్వాత యముడు స్వయముగ నిట్లనెను :- “నా ప్రక్కనఁ గూర్చుండిన యీ పుణ్యాత్ముని విషయములో మాకొక ధర్మసంకటము వచ్చి పడినది. దాని నిర్ణయము కొఱకు నేను మీ కడకు వచ్చితిని. ఇచ్చట దేవతా గురువగు బృహస్పతియు, గొప్ప గొప్ప ఋషులును, మహర్షులును, దేవతలు నున్నారు. సాధు ముఖమున నొక్కసారి భగవన్నామ శ్రవణము గావించిన నీతని కేపదము నీయవలయునో, యేలోకమునకుఁ బంపవలయునో నిర్ణయింపుడు.”

యముని ప్రశ్న వినఁగానే నల్లిశల గుసగుసలు బయలుదేరెను. అందఱును చలకొక విధముగఁ జెప్పసాగిరి. అంత దేవగురువగు

క॥ శ్రీమన్నారాయణ పద
తామరసథ్యాన సలిల ఛౌత మహాఘ
స్తోముండై సద్భక్తి
ధామంబగుచుండెఁ దెలిసి తక్షణమాత్రన్

శ్రీమదాంధభాగవతము.

దేహధారులలో నెన్నడును బాపము చేయని వాడుండడు. పాపము సంభవించుట ఆశ్చర్యకరమగు విషయము కాదు. పాపమును జేయకుండుటయే ఆశ్చర్యము. సాధారణ జీవులకు దేహము పుణ్యపాపములు రెంటివలనను సంభవించును. పుణ్యములందు ప్రవృత్తి గలవారు జీవులలోఁ జాల తక్కువగ నుందురు. పాపప్రవృత్తి గల వారధికముగ నుందురు. పాపము చేసిన తర్వాత “నయ్యో : ఇట్టి పాపమును నేను చేసితిని గదా ! ఎంత పొరపాటైన”దని చింతించుటకుఁ బశ్చాత్తాపమని పేరు. శుష్కపాపము (తెలియక చేసినది) క్షాండు, అర్ద్ర పాపము (తెలిసి చేసినది) కానిండు పశ్చాత్తాపము వలన నది భస్మమగును. కావున పాపములకు సర్వోత్కృష్ట ప్రాయశ్చిత్తము పశ్చాత్తాపము. పాపము చేయఁగానే హర్దిక పశ్చాత్తాపము కలిగెనా వాని పాపము లన్నియు భస్మమై పోయినట్లే.”

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! అచేతనావస్థలోఁ బడిన అజామిశుడు విష్ణుదూతల యొక్కయు, యమదూతల యొక్కయు సంభాషణమును వినుచుండెను. భగవదనుగ్రహము పార్షదుల రూపమును ధరించి, వానిని యమపాశముల నుండి వదిలించి సదుపదేశమగు నట్లు చేసినది. తెలియకచేసిన భగవన్నామము వలననే యిట్టి మాహాత్మ్యమున్నదని వినఁగానే అజామిశుని హర్షమునకు మేలు లేకుండెను.

ఆతడు మిక్కిలి సావధానముగ విష్ణుపార్షదుల ముఖమునుండి వెలువడిన నారాయణ నామ మాహాత్యమును వినుచుండెను. భగవద్దూతల ఆజ్ఞచే యమదూతలు వానిని పాశవిముక్తినిఁ జేసి యమలోకమునకుఁ బోగా అజామిశుడు కృతజ్ఞతా భారమున నపనతుడై పార్షదుల పాదపద్మములకుఁ బ్రణమిల్లి నుద్యమించు నంతలోఁ బ్రభుపార్షదు లంతర్ధానమైరి. వారంతర్ధానము కాఁగానే అజామిశునకు పూర్వకృత పాపముల యెడల గొప్ప పశ్చాత్తాపము కలిగెను. ఆతఁ డత్యంత వశ్చాత్తాపమును బ్రకటించుచుఁ దన్నుఁదాను నిందించుకొనుచుండెను :— “అయ్యో ! నేను నీచాతి నీచుఁడను. శేదపాతకుఁడ నగు బ్రాహ్మణుఁడ నయ్య నా ఇంద్రియములను నా వశమందుంచుకొనఁ జాలకపోతిని. ఇదెంతటి సిగ్గుచేటు. నా నేదాధ్యయనము, యమ, నియమ, వ్రతాన్నిశుశ్రూష, గురుసేవాది సమస్త శుభకర్మలు వ్యర్థములై నా మనస్సు నాపజాలకపోయినవి. కులీన బ్రాహ్మణుఁడనగు నేనెక్కడ, వ్యభిచారిణీయగు నీవేశ్య యెక్కడ ?

నాకు భార్య లేకపోయినదా ? సుందరియుఁ, బతిప్రాణయు, సతీ సాధ్వియు, యువతియుఁ గులవతియునగు ధర్మపత్ని నా యింటిలోఁ గలిగినప్పటికి దాని గర్భమునఁ బుత్రులనుగని నా బ్రాహ్మణత్వమును బోఁగొట్టుకొంటిని. నేను సత్పురుషుల సమ్మూఖమున నెట్లు ముఖమును జూపఁగలను ? నీచుఁడను, నిందితుఁడను, కులకలంకుఁడను, పాపాత్ముఁడను, ఛీ! ఛీ! ద్విజాధముడను. నాబుద్ధి ఎట్లు బుగ్గయినది? అమృతకుంభమునువీడి విషకలశమునుస్వీకరించితిని. రత్నమాలనువదలి మెఱయుచున్న గవ్వల మాలయందు మనస్సును లగ్న మొనర్చితిని. సుస్వాదు పరమ భగవత్ప్రసాదమును వీడి దుర్గంధిత క్రుశ్కు కుక్క మాంసమున కాశించితిని. అల్పవయస్కు పతివ్రతయగు పత్నినిఁ బరిత్యజించి సురాపానము చేయుఁ గులటావేశ్యతో సహవాస మొనర్చితిని.

ఇది వినఁగానే దేవతలందఱై కృ కంఠమున నిట్లనిరి :— “భవత్సల భగవానునకు జయమగుగాక : భగవానునకు భగవద్భక్తులకును జయమగుగాక !”

సూతుఁ డిట్లనెను :— “మునులారా ? భగవన్నామ శ్రవణమున కిట్టి మహిమ గలదని విని దేవతలందఱును బ్రసన్నులరై తమ తమ లోకమువకుఁ దిరిగిపోయిరి.”

విష్ణు పార్ష దులు యమదూతలతో నిట్లనిరి :— “దూతలారా ! అనిచ్చా పూర్వకముగ భగవన్నామ శ్రవణ మొనర్చిననే యింత మహాత్మ్య ముండఁగా నీ యజామిశుఁ డార్త స్వరమున స్పష్టముగ “నారాయణ నామమును బలికినాడు. కావున నీతనిని విడిచినేయుడు. వీనిని దీసికొని పోకుడు.”

శ్రీ శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! ఈ విధముగ భగవంతుని ప్రీయపార్ష దులు విశుద్ధ భాగవత నిర్ణయమును గావించి, నారాయణ నామ మహిమను గూర్చి చెప్పఁగా యమదూతలు భయపడి యా యజామిశునిఁ బాశములనుండి విడిపించిరి. వారంతట పార్ష దులకుఁ బ్రణామమును గావించి, సిగ్గుపడి వచ్చిన త్రోవనే రిక్త హస్తములతో యమ లోకమునకుఁ బోయిరి.”

యమదూతల పాశములనుండి విముక్తుడుకాఁగానే అజామిశునకుఁ జైతన్యము కలిగెను. సమ్ముఖమున నిలుచుండిన దివ్యరూపధారులగు విష్ణు పార్ష దులను దర్శించి, తద్దర్శనముచే నిర్భయుండును, సావధానుడునై అజామిశుడు భక్తిప్రేమలతో నిండిపోయెను. అతడు భక్తి శ్రద్ధలతో లేచి భగవంతుని పార్ష దులకు నమస్కరించి, కృతజ్ఞతను బ్రకటిం

చుచు నేదియో చెప్పబోవు నప్పటికి న్నవ్న దృశ్యము నిద్ర మెలకువ
రాఁగానే మాయమగునట్లు పార్ష దులందరును మాయమైరి. విష్ణు పార్ష దు
లెదుట కనబడక పోవునప్పటికి అజామిశునకుఁ జాల దుఃఖము కలిగెను.
ఆతడు తన పాపములను స్మరించుకొని చాల పశ్చాత్తాపమును జెందెను.
రాజా ! యథార్థమగు పశ్చాత్తాపము కంటె మించిన ప్రాయశ్చిత్త మింకొ
కటి లేదు. అజామిశున కెట్టి హృదయ స్పర్శమగు పశ్చాత్తాపము కలిగి
నదో దానిని ముందు చెప్పెదను.”

అజామిశుని పశ్చాత్తాపము

364

శ్లో॥ అజామిశోఽ ప్యధాకర్ణ్య దూతానాం యమకృష్ణయోః
ధర్మం భగవతం శుద్ధం త్రైవిద్యం చ గుణాశ్రయమ్
భక్తిమాన్భగవత్యాశు మాహాత్మ్య శ్రవణార్ధరేః ।
అనుపాతో మహానానీ తస్మరతోఽ శుభాత్మన ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౨. అ. ౨౪. ౨౫ శ్లో॥

౩॥ వేదత్రయ సంపాద్యము
మోదంబు గుణాశ్రయంబు మొగి భగవద్ధ
ర్మాదేశం బగు తద్భుట
వాదంబు నజామిశుండు వదలక వినుచున్ ॥

బృహస్పతి గంభీరఁడై యిట్లనెను :- “యథార్థ విషయ మేమనఁగా దీని నిర్ణయమును మన మొనర్పఁజాలము. ఈ మహాపుణ్య కార్యమునకు ఫలమేమి యీయవలయునో మాకుఁ దెలియదు. యితఁడేమి యడిగిన దానినీయుడు.”

అంత యముఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ : యితఁడేమైన నడిగి యుండిన జిక్కిలేదు. కాని దానికే ప్రతిఫల మొసంగిన సరి పోవునో దాని నీయుఁడనుచున్నాడు.”

అంత దేవేంద్రుఁ డిట్లనెను :— “అయ్యా : ఈ ధర్మ నిర్ణయము చేయఁదగినవాడు వేద ధర్మ గర్భుఁడగు, తత్ప్రవర్తకుఁడగు లోక పితామహ బ్రహ్మయేగాని ఇంకొకరు లేరు. మనముకూడ ఆ నిర్ణయమును వినఁబోవుదము పదండి.”

అంత విమాన పంక్తులు యముని విమానమువెంట బయలుదేరెను బ్రహ్మ లోకమునకుఁ బోయి యందఱును లోక పితామహుని సభను బ్రవేశించిరి. అందఱు నజ్ఞు చరణారవిందములకుఁ బ్రణమిల్లిరి. కుశల ప్రశ్నానంతరము యముడు తన యభిప్రాయము నాద్యంతము వినిపించెను. ఒక్కసారి సాధుకృపచే ననిచ్చా పూర్వకముగ భగవన్నామమును నీతడు వినినాడు. తానేమియు నడుగుటలేదు సరిగదా దానికి న్యాయముగ నేమి ఫలము లభింపవలయునో దాని నీయమనుచున్నాడు.”

అంతయు విని అంభోజ గర్భుడు గంభీరముగ నిట్లనెను :— “నాయనలారా : యథార్థమున కు నేను ప్రవృత్తిమార్గ పక్షపాతిని. సృష్టి రచనము, ధర్మాధర్మ నిర్ణయము చేయుట నాపని. కాని భగవన్నామ శ్రవణము నమస్త ధర్మముల కతీతమైనది. భగవన్నామ మహత్వము

నాకేమి తెలియును. శివుఁ డెల్లప్పుడును “రామ” “రామ” యనుచుండును. ఆయనకు దీని మహత్వము కొంచెమో గొప్పయో తెలియును గావున “రామ రామ” యనుచున్నాడు పదండి, నేనుకూడ వచ్చెదను; పోయి ఆయన నడుగుదము.”

అందఱును గైలాస పర్వతమునకు వచ్చిరి. శివుఁ డంతయును విని యిట్ల నెను :— “నామము యొక్క యథార్థపు మహత్వము, దాని యుచ్ఛారణము యొక్క యథార్థపు ఫలము నామియగు నారాయణుడు తప్ప యింకొకఁ డెవ్వఁ డెఱుఁగ గలడు ? కావున మన మందఱుమును గలిసి వైకుంఠమునకు లక్ష్మీనారాయణుల దగ్గఱకుఁ బోవుదము. అతఁడే దీనిని నిర్ణయింపఁగలడు.”

ఇప్పుడు సాగర తరంగములవలె విమావములు వైకుంఠమునకుఁ బోయెను. భగవంతుని సమ్ముఖమునను నీ యభియోగము తేలుదెను. కాని భగవంతుడు పలుకలేదు. ఆ పురుషునిఁ బిలిచి తన వడిలోఁ గూర్చుండఁ బెట్టుకొని యిట్ల నెను :— “దేవతలారా ; మీరు మీ మీ లోకములకు సుఖముగఁ బొందు.”

అంతఁ జేతులను జోడించి యముఁ డిట్ల నెను :— “స్వామీ ! మేమే కార్యమునకై వచ్చితిమో ఆ నిర్ణయమేమో తేలలేదు. వీనిని మేమే లోకమునకుఁ గొనిపోవలయును,”

ఇది విని నవ్వుచు భగవానుఁ డిట్ల నెను :— “ధర్మరాజా ! నిర్ణయమైనది. ఇప్పుడు వీని నెచ్చటకు గొనిపోయెదవు ? నా ధామము నకు వచ్చువాడు మరలఁ దిరిగిపోడు. నా నామమును బలుకు వానికిని, విను వానికిని నేనీయఁ గలిగినదిలేదు. కేవలము నా వానినిఁగాఁ జేసికొందును. నా యంకముపైఁ గూర్చుండఁ బెట్టుకొందును.”

పృథివి దుఃఖించుచు నిట్లనెను :— “నేన్నె భారములను
 మోయఁగలనుగాని కృతఘ్నుని మోయజాలను” నాకంటె గృతఘ్నుఁడీ
 లోకమున నెవడు కలడు ? నా తల్లి దండ్రులకు నేనొక్కఁడనే ఆశ్రయ
 డను. వారు సంపూర్ణమగు ప్రేమతో నన్నుఁ బోషించిరి. నా మల
 మాత్రములను గడిగిరి. తడిగుడ్డలతోఁ బరుండినవానినిఁ బొడిగుడ్డలతోఁ
 బరుండఁబెట్టిరి. వృద్ధావస్థలో వారిని నేను సేవించెదనని నామీఁద
 నెంతయో ఆశ పెట్టుకొనియుండిరి. కాని నేను నీచుఁడనై వారి ధనము
 నంతను నపహరించి, నిర్ధనులఁ గావించి వారిని బరిత్యజించితిని. నా
 పాపములకు లెక్కలేదు. అంతులేదు. ఘోర నరకములు తప్ప నాకే
 వేరుగతి లేదు. ధర్మభూతుకులగు పాపపులు వివిధ ప్రకారములగు భయం
 కర యమయాతనల ననుభవింపవలసి యుండును. కాని ఇప్పుడే నేను
 జూచిన అభూత పూర్వ అద్భుత దివ్యదృశ్యము, నా మనస్సు యొక్క
 భ్రమయా లేక స్వప్నమా ? నేను నిద్రయా పోలేదు. అంతయు
 జాగ్రత్తతోనే జరిగినది. కాని నన్ను బంధముల నుండి వదలించిన చతు
 ర్భుజ రూపు లెచ్చటికి పోయిరి ? నన్ను గట్టిగాఁ గట్టివేసిన వారెవరు ?
 వారు మిక్కిలి భయంకరులుగను, బలవంతులుగ నున్నారు. వారు
 నన్నెంతో కష్టపెట్టిరి. వెంటనే నల్గురు సిద్ధగణ మిచ్చటికి వచ్చిరి.
 వారి దర్శనమెంత యపూర్వమైనది ! అట్టి దివ్యదర్శనము నాబోటి పాపికి
 లభింపదు. మరణకాలములో నిట్టి పుణ్యాత్ముల దర్శనమగుట పూర్వ
 జన్మములలోని మహాత్పుణ్య విశేషము చేతనే. కాకున్న నీ జన్మములో
 నేను పాపమునే కావించితిని. నా బ్రాహ్మణత్వమును బోఁగొట్టుకొంటిని.
 వ్యభిచారమున మనస్సును లగ్న మొనర్చితిని. పరధనముల, పర చిత్త
 ములను హరించి నిరపరాధులగు ప్రాణులను బాధించితిని. పూర్వజన

పుణ్యోదయమే నాకు కలుగకుండిన మరల సమయమున నా జిహ్వా నుండి భగవన్నామము రాదు. కార్యమును బట్టియే కారణము సూహింప వలసి యుండును. అవశుడనై యుండఁగా నా నోట నంత్యకాలమున భగవన్నామము వెలువడినది. కావున నా కవశ్యము మేలు కలుగఁగలదు. నేనిప్పుడు నరకమునఁ బడి యమ యాతనలు ననుభవింపఁ బనిలేదు.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! అజామిశుఁ డజ్ఞాని యని మనము శంకింపరాదు. మొదట నాతడు వేదశాస్త్రముల నన్నిటిని జది వెను. నారాయణ నామము శ్రీహరి నామమనియు, మృత్యుకాలమున నారాయణ నామమును బలికెన ముక్తి లభించువనియు బాగుగఁ దెలియును వాని ఈ జ్ఞానమంతయు మఱచిపోవు నంతగా నాతడు వేశ్యామోహమున బడెను. చివరకు వాని మోహమంతయును గవిష్ట పుత్రుడగు నారాయణుని మీఁదకుఁ బోయెను. భగవంతుడు కృపాసాగరుడు కావున నిట్లను కొనెను :— “కొందఱు నా పాషాణమయ మూర్తియందును, గొందఱు కాష్ఠ, ధాతు, చిత్రమయ, మనోమయ, మణిమయ మూర్తులందు దమ మనస్సులను లగ్నమొనర్చు చుండురు. ఈతని యాసక్తి మాంసాస్తులతో నేర్పడిన బాలగోపాల నారాయణమూర్తి యందు కలదు. ఈ మిషతో నిరంతరము నా నామ కీర్తనము చేయుచున్నాడు. కావున నారాయణ నామము వాని యశుభముల నన్నిటిని నాశమొనర్చి వానినిఁ బాపనము కావించినది.”

విష్ణుపార్షదులు యమదూతల సమ్ముఖమున నీ భగవన్నామోచ్ఛారణ మహాత్మ్యమును గూర్చి చెప్పఁగా నాతనికిఁ బూర్వస్మృతి కలిగినది. అంత నాతఁ డిట్లనుకొనెను :— “ఎంతటి యాశ్చర్యకరమగు విషయము ! కపటియు, బాపియు, నిర్లజ్జగల బ్రహ్మతేజో విహీనుడనగు

నేనెక్కడ ? పరమ పావన, జగన్మంగళ సర్వాశుభన్నమగు నారాయణ
నామమెక్కడ ? ఇందులో భగవత్కృపతప్ప యన్యకారణ మేమియును
లేదు. నేను నా ప్రయత్నమున నంత్యకాలమున నచేతన స్థితిలో భగ
వంతుని మంగళమయ నామముల ముచ్చరింపఁ గలిగెడు వాడను గాను.
మంచిది, నా మీఁద భగవంతున కింతటి కృప యున్నప్పుడు ఇకముందు
పొరపాటుననైన నేను పాపమొనర్చను. ఇప్పుడింక భగవత్కృపచే
బాప పంకమునుండి బయట పడెదను. ఈ నిరయ గర్తమునుండి బయట
పడెదను. శ్రేయోమార్గము కొలరై ప్రయత్న శీలుడ నయ్యెదను.

శురమిహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! ఈ విధముగ వివిధ
విధములఁ దన్నుఁ దాను దూషించుకొనుచు నజామిశుడు తన పాపము
లను దలఁచుకొని పశ్చాత్తాపము చెందసాగెను.”

అజామిశునకు భగవత్పార్శ్వ పదప్రార్థి

365

శ్లో॥ హిత్వా కళేబరం తీర్థే గంగాయాం దర్శనాదను
సద్యః స్వరూపం జగృహే భగవత్పార్శ్వ వర్తినామ్ ॥
మ్రियమాణో హరేర్నామ గృణాన్ పుత్రోపచారితమ్
అజామిశోఽప్యగద్ధామ కింపునః శ్రద్ధయా గృణాన్ ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౨ అ. ౪౩. ౪౯ శ్లో॥

వ॥ — — — భాగీరథీ తీరంబునఁ గళేబరంబు విడిచెం
గావునఁ తత్తణంబ హరి ప్రార్థ్యవర్తులైన దాసవరుల స్వరూపంబుఁ
దాల్చి యా విష్ణు సేవకుల తోడంగూడి దివ్య మణిగణఖచితంబై సువర్ణ
మయంబైన యసమాన విమానంబెక్కి సకల మహానంద భోగభాగ్యాను
భవాకుండితంబైన వైకుంఠ నగరంబునకు శ్రీమన్నారాయణ పదారవింద
సేవాచరణ పరిణామ స్థితికిం జనియె.

గీ॥ అరయఁ బుత్రోపచారిత మైన విష్ణు
నామ మవసాన కాలంబునను భజించి
శాన్తి నిలయంబుఁజేరె నజామిశుండు
నిట్లు సద్భక్తిఁ బలికిన నేమి నెప్పు॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

పూర్వకృత పాపములకుఁ బశ్చాత్తాపము జెందనంతవఱకే జీవి
కర్మబంధనములలోఁ బడి సంసారమను ఘోరారణ్యములలో దిగుగుచుం
డును. తానుజేసిన కృత్యములకుఁ బశ్చాత్తాపము కలిగిన జగత్సంస్కృతి
నాశము కాఁగలదు. అట్టివాడు భగవత్కృపా ప్రసాదమును బొంది
ఆతని ప్రేమపార్షదుఁ డగును. సంసారమందీ యనిత్య నాపరూపము
లందుఁబడి జీవుడు విషయ పార్షదుఁడగును. ఈ యనిత్య పదార్థముల
మీఁది మోహమును వీడి భగవంతుని నిత్యనామ రూపము లందుఁబడి
ఆతనిపై ననురాగము కల్గిన నాతఁడు ప్రభుపార్షదుఁ డగును. అట్టివాడు
తన జుద్రదత్వమును వీడి మహాత్ముఁడగును.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా : అజామిశున కిప్పుడు
తన పాపముల మీఁద నత్యధిక దుఃఖము కలిగెను. చాలసేపటి వఱ

కాతడు తన కృత్యములను దలచుకొని యేడ్వసాగెను. అతనిలోని కలుష మంతయును కరిగి నేత్రముల ద్వారా బయట పడుచున్నదా యను నట్లుండెను. అధీయదై యాతడు కరుణాక్రందనముఁ జేయుచు విలపించు చుండెను. చివరకాతడు ధైర్యమును ధరించి ఇట్లు నిశ్చయించుకొనెను :-
 “అయినదేమో అయినది. ఇకముందు నేను నా మనః ప్రాణేంద్రియము లను వశమందుంచుకొని, ఇక నంధతమ నరకములలోఁ బడకుండు ప్రయత్నము నొనరించెదను. ఇప్పుడు నేను అవిధి కామ, కర్మాదులచే నుత్పన్నమైన కర్మ బంధనమును ద్యజించి, సమస్త ప్రాణులందు సౌహార్ద్రమును స్థాపించుచు, నందఱకు మిత్రుఁడను, దయాళుఁడను, శాంతుఁడను, సంయతేంద్రియుఁడనై శ్రీ రూపమగు భగవన్నాయకు దూరమున నుండియే, అంజలి కావించెదను. ఇంతవఱకు కోరినిజేసి ఆడించినదియుఁ గొండముచ్చును జేసి త్రిప్పినదియు, పెమ్మెను జేసి యిష్టము వచ్చిన పని చేయించినదియు నదియే. ఇంతవఱకు అసద్బుద్ధిచే నహంకార మమకారములను జెందియుంటిని. ఇప్పుడు నద్బుద్ధిచే భగవన్నామ కీర్తన శ్రవణాదులలో గడిపెదను.”

శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! క్షణకాల సత్సంగ ప్రభావమును జూడుడు. ఇప్పు డజామికుని హృదయమందు తీవ్ర పై రాగ్య ముత్పన్న మయ్యెను. అతడు తనది సూతన జన్మగాఁ దలఁచెను. నిజముగా నది సూతన జన్మయే. మొదట ఉత్తమజన్మ బ్రాహ్మణ గర్భమునఁ బుట్టుటయు, ద్విజోచిత సంస్కారములచేఁ బోషింపఁబడుటయు, రెండవజన్మ అధమయుఁ బాపియునగు వేశ్యాసంసర్గమున నవైధ సంతానమును గనుటయు, వివిధ పాపము లొనర్చుటయు, నిప్పుడు మూడవజన్మము విష్ణు పార్షదుల నోట భగవన్నామ మాహాత్మ్యమును వినుటయునై యున్నది.

ఇదియే ఆతని కంతిమజస్కము; ఇంక నతడెన్నటికినిఁ బ్రపంచములో గర్మవశమునఁ బుట్టుటయు, మరణించుటయు నుండదు.”

సావధానుడు కాఁగానే ఆతడు తన దండ కమండులువుల నెత్తఁగా వేశ్య ‘ఎచ్చటికి వెళ్లెద’నవెను.

అజామిశుడు “నారాయణ నారాయణ” యనెను.

ఆమె యిట్లనెను :— “ఏమండీ ! ఇప్పుడు చాల దుర్బలముగ నున్నారు. అడవికి తర్వాత వెళ్ళవచ్చును. ఇంక నింటిలో సామాను కలదు.”

అజామిశుడు మరల “నారాయణ నారాయణ” యనెను.

వేశ్యయిట్లనుకొనెను :— నేడు ధనుర్బాణములను గై కొనలేదు. నేడీతని చేష్టలును విచిత్రముగ నున్నవి. చూడఁగా జ్వరము వేడి తల కెక్కినట్లున్నది. జ్వరోన్మాదమున వాగుచున్నట్లున్నాడు.” అనుకొని యిట్లనెను :— “మీ మనస్సు సరిగాలేదా ? జ్వరము రాలేదు కదా ?”

అజామిశుని కామజ్వరము శాశ్వతముగ దిగిపోయినది. అతని వికృత మస్తిష్కమిప్పుడు బాగుపడినది. ఆతడు “నారాయణ నారాయణ” యని తప్ప వేఱు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటలేదు. అతడు రిన్యాకుట్ట దేశము నుండి గంగాతీరముననే గొప్ప గొప్ప చక్రవర్తులు రాజ్యముపీడి, యిది తిరిగిరామని సంకల్పించుకొని పెదలు యుత్తర దిక్కుగాఁ బోయెను. కాలినడకను గంగ యొడ్డుననే ఆతడు పాంచాల, సంసప్తర దేశములను దాటి గంగాదేవి తన తండ్రియగు హిమవంతుని పడినుండి నేలపైకి దిగిన చోటునకుఁ జేరెను. దానినే గంగాద్వారమనియు, హరిద్వార మనియు, పుశావర్తక్షేత్ర మనియుఁ బిల్చురు. అతడు రాఁగానే బ్రహ్మ

కుండమున స్నానమొనర్చెను. స్నానము చేయఁగానే యాతని యంతః
కరణము నిర్మలమయ్యెను. ఒక శాంత ఏకాంత స్థానమందు, గంగ
యొడ్డుననే ఆతఁడొక పూరిపాకను నిర్మించుకొని, అందాసనమును
బలచుకొని కూర్చుండి యోగాభ్యాసము జేయనారంభించెను.

ఈ ప్రకృతి యందు వికృతి కలుగఁగానే ఈ యింద్రియములు,
మనస్సు, విషయములు, ఘాతములు వీనియం దామూలము పరివర్తనము
జరుగును. ఇచ్చటనే సమస్త పదార్థములను యోగద్వారమున బ్రహ్మ
మందు లీనమొనర్చినఁ బురుషుడు మాయారహితుడు, విశుద్ధానందఘనుడు
చైతన్య స్వరూపుఁ డగును. అజామిశుడును నా ప్రాచీన పరిపాటినే
అనుసరించెను. భగవన్నామమును సహాయముగఁ గొని నామ సంకీర్తన
మొనర్చుచు నాతఁడీ పాంచభౌతిక శరీరమును విద్యుత్తముగ నాశము
జేయఁ దలచెను.

మును ముందుగా నాతడు యమనియమాభ్యాసము కావించుచు
నాసనమును దృఢ మొనర్చుకొని ప్రాణా యామాభ్యాసముచేఁ జెదరిన
చిత్తవృత్తి వంతమ్మఖము కావించుకొనెను. తన సమస్తేంద్రియములను
దత్తదువభోగ్య వస్తువుల నుండి యుపసంహరించి, మనమందు లీన
మొనర్చి, మనస్సును బుద్ధియందు లీనమొనర్చెను. అంత వధ్యాత్మ
యోగముద్వారా అత్మను శరీరాది దృశ్యవర్గము నుండి వెలుచేసి, దానిని
జ్ఞానమయ భగవత్స్వరూపమందు బ్రహ్మమందు లీనమొనర్చెను. ఈ
విధముగ నాతని బుద్ధి భగవత్స్వరూపమందు స్థిరము కాఁగానే బుట్టిని
ధ్వని చేయుచు దివ్యవిమాన మొకటి దిగుటను గాంచెను. దానియందు
నల్గురు తేజస్వులగు మహాపురుషు లుండిరి. అందఱును జతుర్భుజులే.
అందఱ హస్తములలో శంఖ, చక్ర, గదా, వద్యములు శోభిల్లుచుండెను.

అందఱును మోక్షకాశ్వవతికు ప్రేలాడు వనమాలను ధరించిరి. అందఱును వీతాంబరములను ధరించిరి. వారిని జూడఁగానే అజామికుడు, తన్ను మృత్యుపాశము నుండి వదలించిన తన గురుదేవులేనని గ్రహించెను. వీరు నా యిష్టదేవుని ప్రీయపార్షదులు, భగవత్స్వరూపులు, పరమ పరోపకారులు, మరల నన్నుఁ గృతార్థులఁ గావింప వచ్చినారు.” అని భావించి, యాతడు శీఘ్రముగ లేచి, భూమిపైఁబడి, అత్యంత శ్రద్ధా భక్తులతో భగవన్నామమును బలుకుచు సాష్టాంగ నమస్కారము కావించెను. ఆతడు ప్రేమాశ్రు విమోచనము కావించుచు గద్గద కంఠముతో “సమో నారాయణ, నమో నారాయణ” యని మాటి మాటికి పలుకుచుండెను.

భగవత్పార్షదులు మేఘ గంభీర వాక్కులతో నత్యంత స్నేహముతో నిట్లనెను :— “మహాభాగా ! ఇక నీవు వైకుంఠమునకు రావలయును. అచ్చట మాయాప్రపంచ గ్రంథము లేశమాత్రమైన నుండఁబోదు.”

ఇది విస్సఁగానే అజామికుడు శీఘ్రముగ లేచి, కుటీరమును వరలి గంగాతటమునకు వచ్చెను. నడుములోను నీటిలో నిలుచుండి యా పరమ పావన కుశావర్త త్రేత్రమం దాతడు తన యీ పాంచభౌతిక నశ్వర శరీరమును దత్కాలమునఁ ద్యజించెను. తత్క్షణమాతనికి దివ్యచతుర్బుజ రూపము వచ్చెను. విష్ణుపార్షదుల కెట్టి రూపము వచ్చినదో యాతనికి నట్టి రూపమే వచ్చినది. ఆతడును విష్ణుపార్షదుఁ డయ్యెను. విష్ణుపార్షదుఁడై అజామికుఁడూ పార్షదులతో దివ్య నువర్తమండిత విమానమునెక్కి, ఆకాశమార్గమున లక్ష్మీదేవితో శ్రీమన్నారాయణుఁడుండు నిత్య పైఠుంఠ

ధాపమునకుఁ బోయెను. భగవన్నామ ప్రభావమున నాతడు భగవంతునకుఁ బ్రിയ పార్షదుడై నిరంతర మాలోకమున నివసించుచుండెను.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! ఇంతకుమించి భగవన్నామ మహిమ మింకేమి చెప్పఁగలము ? చూడము, ఎవడు విశుద్ధ బ్రాహ్మణు డయ్యు సురాపానము, హింస లాచరించుచుఁ, గులగత ధర్మమును వీడి, నిందిత పాపమయ కర్మల కారణమున హీన, భయంకర నరకములలోఁ బడఁబోయిని ద్విజాధిముడే “నారాయణ” యను భగవన్నామమును బలుకుటచేఁ దత్క్షణము సంసార చక్రము నుండి ముక్తు డయ్యెను. భగవంతునకుఁ బ్రിയపార్షదుఁ డయ్యెను. దీనికి మించిన సరళ, సుగమ, సర్వోపయోగమగు చక్కని సన్మార్గ మింకేది కలదో నీవే చెప్పుము. ముముక్షువుల కర్మబంధనముల ద్రెంచు శ్రీహరి నామ సంకీర్తనమునకు మించిన సరళ సాధన మింకేదియును లేదు. విశేషించి కలికాలములో నిదిగాక యింకొక గతియే లేదు. చిత్త మొక్కసారి దీని యందు లగ్నమయ్యెనా మరల సాంసారిక కర్మలందది లగ్నము కానీయ నట్టి సాధనమిది. అట్టివాఁడికఁ బాపమును జేయడు. కావున సమస్త పాపములకు భగవన్నామ సంకీర్తనము తప్ప వేఱు ప్రాయశ్చిత్తము సర్వశ్రేష్ఠమైనది లేనేలేదు. ఇది భవరోగము లన్నిటికిని వ్యర్థముకాని అమోఘ, సర్వసుగమమగు నమూల్యాషధము. ఇతర శరీర శోషణ సంబంధమగుఁ బ్రాయశ్చిత్తము లొనర్చు కొనుటచేఁ తిత్తము, రణో గుణ, తమోగుణ గ్రస్తమై యుండును, గాని యీ ప్రాయశ్చిత్తముచే జీవి గుణాతీతుఁ డగును. కావున రాజా ! భగవన్నామ కీర్తనమే సర్వ పాపముల నుండియు, సర్వ నరకముల నుండియు, సమస్త యాతనల నుండియు రక్షింపఁగలదు. నేను నామమాహాత్మ్య ప్రసంగమున నత్యంత

సంక్షేపముగ నజామికుని పుణ్యమయాఖ్యానమును నీకుఁ జెప్పితిని. ఈ పుణ్యమయాఖ్యానము నంతను నెవ్వడు శ్రద్ధా భక్తిపూర్వకముగ వినునో చదువునో వాఁడెన్నడును నరకములను జూడవలసిన పనిలేదు. వారికి గూడ క్రమ క్రమముగా భగవన్నామ కీర్తనమందు రుచి పెరుగును. వారును దమ జిహ్వలతో సర్వపాప ప్రశమనమగు నారాయణ మంత్రోచ్ఛారణమును జేయుదురు. ఇదివఱకెన్ని ఘోరపాపములు చేసిసప్పటికిని హరి నామాశ్రయము గావించినచో వైకుంఠమునకుఁ బోయి, అచ్చట విష్ణు పార్షదుల ద్వారా మహా మహిమాన్వితుఁ డగును.

మహారాజా : భగవన్నామము యొక్క సమగ్ర మాహాత్మ్యమును జెప్పట కెవరికి సమర్థతకలదు ? నీవు కైముత్త్య న్యాయముచే నింతటి పాపియగు బ్రాహ్మణుడు కేవలము మరణ కాలమున వికలుడై పుత్ర మిషచే భగవన్నామమును బలిగొననే తరింపఁగా, నింక భక్తిపూర్వకముగ నామకీర్తన మొనర్చినచో వాని ముక్తి విషయమున నింక సందేహము వలదు. ఈ యాఖ్యానముచే స్వేచ్ఛగాఁ బాపము తొనర్చిన భగవన్నామము సమస్తము నాశము గావించునని భావింపరాదు. పాపప్రాచుర్భిత్త మైన తర్వాత శరీరముచేఁ బాపములు సంభవింపవని కాదు. పెనుకటి పాపములు భస్మముకాఁగా నామసంకీర్తనము చేయుటచే నాతని చిత్తము క్రమ క్రమముగా శుద్ధమై భగవన్నామ కీర్తనమందు రసముత్పన్న మగును. బ్రహ్మ యుత్పన్నము కాఁగానే యా బ్రహ్మయే వానిని బ్రభు లోకము వఱకుఁ జేర్చును. రాజా : నే నజామికుడు వైకుంఠము బొందు వఱకు వర్జించితిని. ఇప్పుడు నీవేమి వినఁగోడెదవు ?”

అంతఁ బరీక్షిన్మహా రాజిట్లనెను :— “స్వామీ ! మీరు నా

కత్యంతాద్భుత ఉపాఖ్యానమును చెప్పితిరి. నరకవర్జనము వినఁగా వినగా నా రోమములు నిక్కబొడుచినవి. నా గుండెలదరినవి. మిక్కిలి భయము వేసినది. ఆ భయ మిప్పుడు భగవన్నామ మాహాత్మ్యమును వినఁగానే పోయినది. మానవుడు తలచుకొనిన నరకముల నుండి నుగమముగ బయట పడఁగలడు. ఏలననగా దీని కేబాహ్యోపకరణము నవసరము లేదు. విలువగల సామగ్రినిఁ బ్రోవుచేయు బాధలేదు. భగవన్నామము సరళమైనది, నుగమమైనది, అందఱెఱిగినదే. నామములైనను ఒక్కటియు, రెండు గాదు. అతని వనంత నామములు. కొన్ని గుణానుసారములు, కొన్ని కర్మానుసారములు. నల్క మన సొత్తే ఎచ్చటనైనఁ దేవలసిన పనిలేదు. అట్టి భగవన్నామము నుచ్చరింపకుండిన నది వారి పొరపాటే. రోగి మహావ్యాధిచేఁ నీడింపబడుచు, వానికడ నమృతోపమము సవ్యర్థమునగు నౌషధినుండియు, దానినిఁ బానము సేయకయు, నాలుకతో ముట్టకయు నుండిన వాని రోగమెట్లు స్వయమగును. వాడెట్లే యాతనల ననుభవింపవలెను. స్వామీ : ఆ యమదూత లేమైరో నేను వినగోచుచున్నాను. విష్ణుపార్శ్వములు వారిని బాగుగ నలగఁ బొడిచిరి. ధర్మరాజుని యాజ్ఞా యింతవఱకు ఉల్లంఘింపఁబడలేదు. కాలము దుర్నివారమందురు. దూతలు యముని కడకు ఊరకపోఁగా యముడేమనెను ? రాజాజ్ఞోల్లంఘనము కావించుట అశత్రువధయని చెప్పఁబడినది. తన యాజ్ఞాపాలనము జరుగకుండిన ధర్మరాజునకు బాధ కలుగుట స్వాభావికమే. అతఁడతని దూతలను గోసపడి యడిగి యుండవచ్చును. అప్పుడు దూతలేమనిరి ? తాము నిర్దోషులమని యెట్లు చెప్పిరి ? ఇదిగాక నా కింకొక సందేహము కలదు. యమధర్మరాజు సర్వజ్ఞుడు కదా, అతని కీతని మృత్యు సమయ మిప్పుడు కాదనియు, నీతడు వైకుంఠమున కధికారియనియుఁ దెలియదా ? ఇంతటి జ్ఞానహీనత యింతటి లోకపాలకునకుఁ గలుగుట సంభవమా ?”

ఇది విని శుకదేవుడు నవ్వి యిట్లనెను :— “రాజా ! నీ ప్రశ్న చాల ఉత్తమమైనది. ధర్మసంగతమైనది. దీనికి ప్రత్యుత్తరము నీకు ఉపాఖ్యానముల ద్వారా యొసంగెదను. నీ వీ విషయమును నేకాగ్రచిత్తుడవై శ్రవణము చేయుము. చిత్తము నటు నిటుఁ బోనీయకుము. తెలిసినదా ?”

రిక్త హస్తులగు యమదూతలు యమునకు
నివేదించుట

366

శ్లో॥ నీయమానం తవాదేశదస్మాభిర్యాత నాగృహః
వ్యమోచయన్పాతక్స్యం చిత్వా పాశాన్ప్ర సహ్యతే ॥
తాంస్తే వేదితుమిచ్ఛామో యది నో ఘన్యసే క్షమమ్ ॥
నారాయణేత్యభివౌతే మా భై రిత్యాయ యర్దృతమ్ ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౩ అ. ౯ గం శ్లో॥

సీ॥ ఇట్టి నీదండంబ యీమూడు జగములఁ
దెగువమై నేడు వర్తిల్లుచుండ
మనుజులొకంబున మహితాద్భుతాకార
సిద్ధుల మిగులఁ బ్రసిద్ధులైన

వారు నల్వరు వేగ వచ్చి నిర్దేశంబు
భంగించి మమ్మంత చెంగదోలి
నీ శాసనంబున నే మీడ్చికొని వచ్చు
క్రూరచిత్తునిఁ బుచ్చికొని యదల్చి

గీ॥ పాశబంధంబు లీసునఁబట్టి త్రెంచి
బలిమి మిగులంగ మమ్మును బాఱదోలి
యిచ్చఁజినారు వారుదా మెచటివార
లాదరమ్మున మాకు నేఁడానతిమ్మ ॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

బావిలోని కప్ప, అంచలి పెద్ద కప్పనే అన్నిటికంటెఁ బెద్దజంతు
వనుకొనును. బావిలోని కప్పలన్నియు సముద్రము జూచు భాగ్యమును
దొందవు. అక్కడ సవి తిమి తిమింగిలము, తిమింగిలాది పెద్ద జంతువు
లను జూచిన వాటికిఁ గన్నులు తెరిపిడి పడును. కాని అవి చేపలను,
జిల్లలు మొదలగు చిన్న జంతువులను దినుచుఁ దమ బలపౌరుషములను
జూపించుచుఁ దామే అప్రతిహత జంతువుల వనుకొనుచు అంతకంటెఁ
పెద్ద జంతువు వచ్చి వానిని నలుగఁబొడిచిన నప్పుడు తమకంటెఁ పెద్ద
జెంతు జీవులున్నవను జ్ఞానము వాటికి కలుగెను.

శుకమహర్షి యిట్లనెను :— “రాజా ! యముడు సర్వజ్ఞుడు
కదా, అజామిశున కిట్టి స్థితి కలుగునని యాతనికి తెలియదా ? అట్లు
తెలిసియుండిన వైకుంఠమునకు వెళ్ళవలసిన వానినిఁ దెమ్మని తన దూత
లను దెబ్బలు తినుడని పంపెనా ? పోనిం దాతనికి తెలియకుండిన
నాతడు సర్వజ్ఞుడు కాడుగదా !” యని యడిగితివి. ముందుగా నేళ్ళ

ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగెదను. అసలు విషయ మేమనఁగా జ్ఞానము నకును సర్వజ్ఞతకును హద్దుకలదు. మూర్ఖునికంటెఁ జదివినవాడు సర్వజ్ఞుడు. వానికంటె సిద్ధుడు సర్వజ్ఞుడు. అతనికంటె చేవత, అతనికంటె లోకపాలురు, వీరికంటె బ్రహ్మ సర్వజ్ఞులు. ఆ సర్వజ్ఞుడగు బ్రహ్మయే. రాజకుమారుడగు బ్రహ్మవత్సు కుపదేవము చేయుచు స్పష్టముగ నిట్లు చెప్పెను :— “ఆ సర్వాంతర్యామి యగు ప్రభుని చేష్టలను బూర్ణముగఁ దెలియుటకు నేనుగాని, రుద్రుడుగాని, ఇంద్రుని దేవతలుగాని సమర్థులము కాము. సమస్త ప్రాణుల పుణ్య పాపములను దెలియుటకు యముడు సర్వజ్ఞుడు. అందఱు పాపపుణ్యముల ప్రమాణ మాతనివద్ద లిఖింపబడి యుండును. దాని నమసరించి ప్రాణుల కాతడు సుఖదుఃఖములను, స్వర్గ నరకములను నిచ్చుచుండును. కాని యే కారణముచే నైన నా క్షణమున విశేషకృప కలిగిన దానిని లోకపాలురుకూడ తెలిసికొనఁ జాలరు.”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా ! భగవత్కృప యందఱయందు సమాసముగ నుండును. కాని విశేషకృప విశిష్ట పుణ్యాత్ముల పైననే యుగడుగు. పాపులు తమ పాపముచే భగవత్కృపకుఁ బాత్రులు కారు.”

ఇది విని సూతుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగులారా ! భగవంతుడు ధర్మమూర్తి యనియు, ధర్మాత్ము లాతనికిఁ బ్రయులనుట నిజమే కాని అతనికృప కధికారులు ధర్మాత్ములేనను నియమములేదు. అతడేరిని వరించునో అతడే యధికారి. ఇప్పుడు పాపాత్ముడుగా గనఁబడువాడు పూర్వజన్మమునఁ బుణ్యాత్ముడు కావచ్చును. భగవంతుడు గుణముల చేతనే ప్రసన్నుడగునను నియమము లేదు. శుద్ధాచరణము వలననే పవిత్రా చరణము వలననే భగవంతుడు ప్రసన్నుడగుచో ధర్మవ్యాధుడు

నిత్యముమ మాంసము సముక్తొనెడు వాడు కదా ! గద్ద (జటాయువు) అత్యంతా పవిత్ర, అత్యంత నిందనీయమగు మాంసాహారి కదా ! ఏ యింటిమీద గద్ద వ్రాలి దో ఆ యింటిని పునస్సంస్కార మొనర్పవలయునని ధర్మశాస్త్రములు వచించుచున్నవి. భగవత్కృపకు పాత్రులు విద్వాంసులే యగుచో ఋక్షవానరు లేపాఠశాలలోఁ జదివిరి గజేంద్రుఁడేమి పరీక్ష నిచ్చినాడు ? పై విషయములను బట్టి భగవదనుగ్రహము ఏదైన గుణము ననుసరించిగాని, నియమము ననుసరించిగాని లేదనియు, అది యే క్షణమున, నెవరిమీద, నే విధముగ వచ్చునో యమదూతల కేమి తెలియును? యముష్వకేతెలియదు. మునులారా ! అజామిశోపాభ్యానము చాల ప్రాచీనమైనది. నేనీ కలియుగమునకు సంబంధించిన ఆర్వాచీన సత్యేతిహాసమును వినిపించెద వినుడు. దానివలన మీరు భగవంతుఁడేవిధముగ సకస్మాత్తుగఁ గృపఁజూచునో తెలియఁగలదు.

పంచనద చేశాంతర్గతమగు గులేరమును తిన్న రాజ్యము కలదు. అచ్చట నొక పరమ ధార్మికుడును, పరమ భగవతుడు నగు నొక రాజు కలడు. ఆతనికిడ నొక నౌకయందెను. ఆతనికి ధర్మమందంతగా రుచి లేదు. కానియాతడు స్వామిభక్తుడు. ఆతనికి రాజ్యాజ్ఞాపాలన మొక్కయందును, అపరాధులను బట్టుకొనుట యందును, రాజ్యాజ్ఞచే దండింపఁ జేయుట యందాతని కానందము. అతఁడుగ్ర స్వభావము కలవాడు. రాజున కాతనియందు సహజానురాగము. అతడు రాజుయొక్క కృపాపాత్ర సేవకులలో నొక్కడుగ నెన్నఁబడుచు న్నడు. కొంతకాలమున కాతడు చనిపోయెను.

ఆ నౌకరే ఒక ఛాయామూర్తివలె రాజసమ్ముఖమున నిలువఁబడి యుండుటను రాజు గాంచెను. మొట్ట మొదట రాజునకు సందేహము

కలిగినది. మరల సాహసము వహించి అతనినిఁ జేరునఁ బిలిచెను. అతడు రాజునకుఁ బ్రణామ మొనరించి ప్రత్యుత్తర మొసంగెను. “నీవు చచ్చితివిగదా యిచ్చటికెట్లు వచ్చితివని” రాజడిగెను.

అతఁ డిట్లనెను :— “మహారాజా ! అవశ్యము నేను చచ్చితిని. చచ్చి నేను యమదూతనై తిని. ఇప్పుడిక నేను ఎవరి యాయువు మాడి నదో వారినిఁ బట్టుకొని యమునికడకుఁ గొనిపోయెదను. న్నావెంట నింక నిద్దరున్నారు. నేను మీ మీఁదగల స్నేహమున్ దర్శింప వచ్చితిని.”

రాజు మిక్కిలి కుతూహలముతో నిట్లనెను :— “ఇచ్చటికి నీవెవరిని బట్టుకొని పోవుటకు వచ్చితివి ?”

అత డిట్లనెను :— “మహారాజా ! ఫలాని జమీందారు మిక్కిలి క్రూరుడు, ద్వేషి. అతనినిఁ బట్టుకొని పోయెదము. అతఁడీ రాజు దగ్గఱనే యున్నాడు. నిన్న నతడు స్వస్థముగ నున్నట్లు రాజు చూచెను. అందువలన రాజునకు విశ్వాసము కలుగక యిట్లనెను :— “మంచిది, నీ వాతనినిఁ దీసికొని పోవునపుడు నన్నుఁ గలిసికొని పోవలెను.”

అతడు వినీత భావముతో నిట్లనెను :— “మంచిది, మహారాజు నాజ్ఞ ప్రకారమే” అవి యతఁ డంతర్ధానమయ్యెను.

కొంచెము సేపైనతర్వాత మరల నాతడు వచ్చెను. రాజిట్లనెను :— “మీరాతనినిఁ దీసికొని పోవుచున్నారా ?”

అ దూత యిట్లనెను :— “మహారాజా ! అతడు మా చేతికిఁ జిక్కలేదు.”

రాజాశ్చర్యముతో నిట్లనెను :— “ఏల ? ఏమైనది ? వానిని మీరేల బట్టుకొనఁ జాలక పోయితిరి ?”

దూత యిట్లనెను :- మహారాజా ! నేడే యీతడు తన గుఱ్ఱము నెక్కి పొలమునకుఁ బోవుచుండెను. అతనిఁ మృత్యువాసన్న మగున ప్పటి కాతడు గుర్రము మీఁదనుండి క్రిందఁబడి ప్రాణములు విడిచెను. దైవికముగ నాతడు పడినచోట నేలపొర క్రింద నొక దివ్య శాలగ్రామ మూర్తి కలదు. శాలగ్రామ శిలపైఁ జచ్చి, దానిని దాఁచినవానిని మేమెట్లు స్మరింపఁగలము. వెంటనే విష్ణు దూతలు వానినిఁ గొనిపోయిరి. షేము తిరిగి వెళ్ళుచున్నాము.”

ఇది వినఁగానే రాజున కింకను గుఱూహలము కలిగి, తన మంత్రులను దీసికొని యీ చోటునకుఁ బోయెను. అంతయు నిజమే. అతడు గుర్రముపైఁ బోయి యుండెను. అచ్చటఁ జచ్చిపడి యుండెను. రాజు షణ్ణముననే భూమిని ద్రవ్వించెను. దానిలో నుండి ఒక దివ్యశాల గ్రామమూర్తి వెలువడెను. రాజు దానినిఁ జాల శ్రద్ధతో స్థాపించెను. గుఱేరు రాజ్యాస్థానమున నిప్పటికిని ఆ శాలగ్రామము కలదు. ఇది కథ కాదు. ప్రత్యక్ష సంఘటనము. కావున నో మునులారా ! ఏ సమయ మున నెట్టిది జరుగునో అది భగవంతునికే తెలియవలెను. అజ్ఞామికుని మీఁద భగవంతుని కేల యనుగ్రహము కలిగిందో, అతని నోటికుండా భగవన్నామ మేల వెలువడినదో అది భగవత్కృప గాక యిందే మగును !”

శౌనకుఁ డిట్లనెను :- “అవును సూతా ! నీవు సత్యమునే చెప్పు చున్నావు. భగవత్కృపా సంబంధమున నిశ్చయముగ నేమియుఁ జెప్ప జాలము. ఈ విషయము భగవంతునికి తప్ప యింకెవ్వరికిని దెలియదు. ఇక దర్వాత వృత్తాంతమును జెప్పుడు.” అంత సూతుఁ డిట్లనెను :- “మహాభాగులారా ! వినుడు. నా గురుదేవుడు శుకునెట్లు పరీక్షిత్తుఁడడిగెనో ఆ వృత్తాంతమును గూర్చి మీకు జెప్పెదను.”

పరీక్షిన్మహారాజు శుకునితో నిట్లనెను :— “స్వామీ ! ప్రపంచ మంతయు ధర్మరాజు ఆధీనములో నున్నది. అట్టియెడ నాతని యాజ్ఞ ఉల్లంఘింపఁబడి, విష్ణు పార్షదులు వారివి బాదఁగా నాతడు తనదూతలతో నేమనెను ? అతడు విష్ణు పార్షదులపై భగవంతుని న్యాయాలయమున మోసహానికి శాంతి భంగమునకు నభియోగమును దేలేదా ? స్వామీ ! నాకీ ఘటనము వలనఁ జాల యాశ్చర్యము కలుగుచున్నది. ఇంతవఱకు యముని యాజ్ఞ నుల్లంఘించుటను జూడలేదు; విననులేదు. నా ఈ శంకను సరళముగఁజెప్ప సర్వజ్ఞులరు గావున మీరే సమర్థులు.”

ఇది విని నవ్వుచు శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! వినుము. యమదూతలు విష్ణు పార్షదులచే దెబ్బలుతిని, ముఖము ప్రేలాడవై చు కొని దీనభావముతో యమునితో నిట్లనిరి :— “ప్రభూ ! ప్రాణుల పుణ్య పాపముల యొక్కయు, మిశ్రితకర్మలన్నిటి యొక్కయు కర్మఫలముల నొసంగు శాసకులు నిశ్చితముగ నెందఱు ?”

తన దూతలనోట నిట్టిప్రశ్న వెలువడఁగానే యముడు చిక్కులో బడి యిట్లనుకొనెను :— “వీరిట్టి విచిత్ర ప్రశ్న నడుగుచున్నారు. ఇట్టి దానిని వీరిదివఱలో నడిగి యుండలేదు.”

యము డాశ్చర్యముతో నిట్లనెను :— “మీ యీ ప్రశ్నయొక్క అభిప్రాయమేమి ?”

యమదూతలు నమ్రతతో నిట్లనిరి :— “స్వామీ ! అభిప్రాయ మేమందురా ? ఒక్క స్వామి యగుచో న్యాయము సరిగా జరుగును. చాలమంది స్వాములగుచో నొకరు దండించుటకుఁ బట్టుకొనిన వేతొకడు విడిచివుచ్చును. అట్టియెడ నపరాధ మొనర్చినవారు కూడ దండమునుండి

తప్పించుకొందురు. చాలమంది అపరాధము లేకయే దండింపఁబడెదరు. ఎవరికి నుఖ దుఃఖములు రావలెను? ఎవరికి అట్లు రానీయరాదదో యీ నిర్ణయ మెవరు చేయఁగలరు?”

యముఁ డిట్లనెను :— “పాపపుణ్యము తొనర్చువారు చాలమంది గలరు. ఒకని వలన న్యాయము జరుగకున్న చాలమంది న్యాయాధీశులను నియుక్త మొనర్చుకొందురు. కావున శాసకుఁ డొకడుండవలెనో చాలమంది యుండవలయునో అగు నియమములేదు. ఒకనికంటె నెక్కువమంది శాసకులురాద నుందురు.”

యమదూత లిట్లనిరి :— “స్వామీ ! శాసకు లనేకు లుండవచ్చును. కాని వారికిష్టము వచ్చినట్లు చేయరాదు. వారందఱు నొక్క బ్రధాన శాసకుని యధీనములో నుండవలెను. కావున శాసనవిధానములో స్వతంత్రతలేదు. మాండలి కేశ్వరులనేకు లుందురు. కాని వారందఱకు చక్రవర్తి ఒక్కఁడే యుండును. ఈ లోకములో నమస్త శాసకులకుఁ బ్రధాన శాసకులు శుభాశుభ నిర్ణయమొనర్చు దండధరులు మీరొక్కరేనని ఇంతవఱకు అనుకొనుచున్నాము.”

నవ్వి ధర్మరాజిట్లనెను :— “ఇంతవఱకు అనుకొనుచున్నామనుచున్నారు. ఇప్పుడేమను కొనుచున్నారు?”

యమదూత లిట్లనిరి :— “మహారాజా ! మాకిప్పుడు కొంచెము సందేహము నేయుచున్నది. అందుకనియే నేడట్టి ప్రశ్న వేసితిమి. ఇంతకు పూర్వము మేమట్టి సందేహమును జెందలేదు. నేడట్టి సంఘటన మొకటి జరిగినది.”

యముఁ డిట్లనెను :— “అదియేమి సంఘటనము జరిగినది?”

యమదూత యిట్లనెను :— “మహారాజా ! ఏమి చెప్పదుము? మీ యాజ్ఞానుసారముగ నొకా నొక పాపిని మేము కట్టి నరకమునకుఁ దెచ్చుచుండ నల్లుట చతుష్పజములుగల దివ్యపురుషులు శీఘ్రముగవచ్చి బలపూర్వకముగ వానిని విడిచిపెట్టి, చిన్ననాటి ఉగ్గుపాలను గూడ క్రక్కువఱకు కొట్టిరి. ఇంకొకసారి యిట్టిదెబ్బలు తగిలియుండిన మేము చూరమయ్యెడు వారమే. కావున స్వామీ ! మా పట్టమును దీసికొనుడు. మేమీ నొకరీతి రాజీనామా పెట్టుచున్నాము. స్వీకరించుడు.”

యముఁ డిట్లనెను :— “నాయనలారా ! అసలు విషయమును జెప్పుడు. ఏమియును జెప్పకుండిన మిమ్ములను వదలుట కేరికి సాహసముండును ? అతడు చచ్చునపుడేమైన ననెనా ?”

యమదూత లుపేక్షా స్వరమున నిట్లనిది :— “స్వామీ ? అతడేమి యనఁగలడు మట్టి ! అతనికి చైతన్యములేదు. తానుజేసిన పాపములను దలఁచుకొని అతడు భయభీతుడై సంజ్ఞా శూన్యడై యుండెను. కేవలము నారాయణ, నారాయణ యని యఱచుచుండెను. మాంస పిండమును జూడఁగానే గ్రద్దలు నాల్గు దిక్కుల నుండి మూఁగినట్లు, నల్గురొక్కసారిగా నుచ్చైస్వరముతో “భయపడకుము, భయపడకుము” అనుచు వచ్చిరి. మేము నిర్భాంతపడి చూచుచుంటిమి. వారు సున్నములోనికి ఎముక లేకుండ నలుగఁబొడిచిరి. స్వామీ ! ఆ యద్భుత పురుషులెవరో, ఎవరి దూతలో, వారాయణ శబ్దము వినఁగానే వారెచ్చటి నుండి వచ్చిరో మాకు చెప్పవలయును. వారా పాపిని మానుండి బలవంతముగ నేల లాగుకొనిరి ?”

శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ? ఇది వినఁగానే యమునకు గన్నులనుండి ప్రేమాశ్రువులు వెలువడెను. నారాయణ నామ శ్రవణ

మాత్రముననే ఆతని శరీరము పులికించెను. ఆతడు భగవచ్చరణ కమల
ముల ధ్యానించుచుఁ బ్రేమాశ్రువులను దుడుచుకొనుచు దూతల ప్రశ్నలకు
బ్రత్యుత్తర మీయ నుద్యమించెను.

యముఁడు దూతలకుఁ బ్రత్యుత్తర మొసంగుట

367

శ్లో॥ పరో మదన్యో జగతస్తస్థషశ్చ
ఓతం ప్రోతం పటవద్యత్ర విశ్వమ్ ।
యదంశతోఽమ్య స్థితి జన్మ నాశా
నస్యోతపద్యస్య వశేచ లోకః ॥

శ్రీ భాగ. ౬ స్కం. ౩ అ. ౧౨ శ్లో॥

సీ॥ కలడు మద్యనుండు ఘనుఁడొక్కఁడతఁడెందు

పెరికిఁగానఁగరాక విశ్వమెల్ల
వతిలీలమై మహాద్భుత సమగ్రస్ఫూర్తి
నుండును గోకనూలున్న భంగి
దామెనఁ బశువులు దగిలి యుండెడుమాడ్కి
నామసంకీర్తన స్థేమగతుల
విహరించు నెవ్వడు విలసిత మత్పూజ
లెవ్వని పదముల నివ్వటిల్లు

అ॥ గనుట మనుట చనుట గల్గు నెవ్వని లీల
 లందులోక మెవని యందుఁబొందు
 నెన్నఁబడుచు బుడమి నెవ్వని నామముల్
 గర్మబంధనముల పేర్కొనడఁచు ॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము

ప్రియతముని గుణగాన మే విధముగఁ జేసినను వాని యెడలఁ
 ప్రియతముడు ప్రసన్నుడై, ప్రేమాస్పదుని విషయమునఁ బ్రేమను
 వెడలఁ గ్రక్కుచుండును. వినఁదగిన ప్రయకార్యము అన్నిటిలోను
 ప్రేమాస్పదుని కథలే ప్రియమైనవి. వాని అన్నిటియందు సుఖద, సుంద
 రములును, అంతఃకరణమును దన్మయ మొనర్చునట్టియు నగుఁ దన
 యిష్టదేవుని ప్రేమాస్పద గౌరవయుక్తమగు గుణగాధలే యుండును.

శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! యమదూతలు క్రొత్త
 వారుగాఁ గనఁబడుచున్నారు. వారు భగవత్తత్త్వమును దెలియనివారుగాఁ
 దోచుచున్నారు. నేడు వారినోట నారాయణ సంబంధమగు విషయములను
 విని యముఁ డత్యంత ప్రసన్నుడయ్యెను. తైత్తిలోక్య పావసమగు
 సుమధుర నారాయణ నామమును వినఁగానే అతని శరీరమంతయును
 రోమాంచమయ్యెను. ప్రేమావేగమున నాతడు వికలుఁ డయ్యెను.
 కొంచెము సేపటికి ప్రేమావేగము శాంతించిన మీఁదట యము డిట్ల
 నెను :— “దూతలారా ! మీరు సన్నే సర్వస్వము ననుకొనుచున్నారా ?
 అది మీ భ్రమ. నేనీ చరాచర జగత్తునకు స్వామినికాదు. ఈ జగత్తును
 బ్రహ్మ సృష్టించును. సృష్టికర్త ఆయన. చరాచర జగత్తును బరిపాలిం
 చునది విష్ణువు. విష్ణువు పాలనకర్త. చివరకు నమస్తమును సంహార

మొనర్చువాడు త్రినేత్రుడగు బుద్ధుడు. అతడు సంహారేశ్వరుడు. వీరు మువ్వరెపరి యంశచే నుత్పన్నులైరొ అతడు శ్రీమన్నారాయణుడు. అతడే వారికి స్వామి, అతడే అందఱకును గతి. అతడే గురువులకు గురువు. అతడే శాసకు లందఱకును సామ్రాట్టు. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులును తదితరులును అతని యాదేశములను చాలించెదరు. ఘటాదు లందు మృత్తువలెను, కుండలమందు సువర్ణము వలెను, వస్త్రమందు సూత్రమువలెను, ఫంచదార బొమ్మలందు చక్కెరవలెను నాతడు విశ్వమందంతటను నోతప్రోతమై యున్నాడు. ఆ సర్వేశ్వరుడే సమస్త ప్రాణులను ద్రిప్పుచున్నాడు.”

చూత నిట్లనిరి :— “స్వామీ ! అతడెట్లు త్రిప్పుచున్నాడు ?”
వెంటనే యిమం డిట్లనెను :— “అతడెట్లు త్రిప్పుచున్నాడనునదియుఁ బ్రశ్నయేనా ? కోతుల నాడించువాడు కోతుల నెట్లాడించుచున్నాడు ? ఒంటెలను నడుపువాడు దాని ముక్కునకుఁ ద్రాడునువై చి యెచ్చటికై నను ద్రిప్పుటలేదా ? రైతు యొద్దులకు ముక్కుదాకు పైచి యిష్టము వచ్చినట్లు త్రిప్పుటలేదా ? అదేవిధముగ పర్వతశ్రమ రూపనామములచే పేదరూపముగుఁ ద్రాడునందు గట్టి నారాయణ రూపుడగు స్వామి తన యిష్టము వచ్చినట్లు జీవులను ద్రిప్పును. అందఱును దివళులై అతని పైగ సనుసరించి యాడుచున్నారు. అతని యెచ్చట దివద్దముగ నెప్పు రును నొక యాపగింజంతై నను నటునిటుఁ గదలరు.”

చూత లాశ్చర్యముతో నిట్లనిరి :— “అయితే మీరాతని యాజ్ఞ చేతనేనా అందఱును బట్టి కట్టితెచ్చుట మీకును స్వతంత్రులు కారా ?”

యముడు గట్టిగా నిట్లనెను :— “నేనేమిటి ? ఇంద్ర, వరుణ, కుబేర, నిర్భతి, అగ్ని, శివ, వాయు, చంద్ర, సూర్య, బ్రహ్మ,

ద్వాదశాదిత్య, విశ్వేదేవ, వసుగణ, మరుద్గణ, సాధ్యగణ, సిద్ధగణ, రుద్రగణాదులును, వీరుగాక తమోగుణ రహితులగు భృగు మొదలగు మహర్షులును, ప్రజాపతి వై వస్వతాది మనువులును, సత్వ ప్రధానులగు దేవగణములును వీరెవ్వరు నాతని లీలా మర్మముల నెవ్వరును దెలియ లేరు. అతడు వీరందఱకును స్వామి.”

దూత లిట్లనిరి :— “ప్రభూ! అతఁ డెచ్చట నుండును ? అతని దర్శన మెట్లగును ?”

యముడు నవ్వి యిట్లనెను :— “అతనికొక్క స్థానములేదు; సర్వవ్యాపకుడు, సర్వజ్ఞుడు, అతడు జీవులమొక్క అంతఃకరణములో సాక్షిరూపముననున్నాడు. జీవుఁడాతని నిండ్రియ వాఙ్మనః ప్రాణహృద. యములలో దేనిద్వారానైనఁ దెలిసికొనఁ జాలరు.”

దూత లిట్లడిగిరి :— “ప్రాణులందఱును నాతని ప్రకాశముచేఁ బ్రకాశించుచుండ నాతనిని జీవులేలఁ జూడఁజాలరు ?”

యముఁ డిట్లనియె :— “అతి సమీపమునను, అతి దూరమునను నున్న వస్తువులు కనఁబడవు. ప్రయాగలో ఘనముండి కాశీలో నేమి జరుగుచున్నదో సూర్యుడు, కన్నులు రెండునున్నప్పటికినిఁ గనఁజాలము ఏ నేత్రములతో నన్నిటినిఁ జూచుచున్నామో అ కంటికాటుకను నేత్రము చూడఁజాలదు. ఏ చక్షురింద్రియముతో సర్వమును బ్రత్యక్షముగఁ జూచుచున్నామో, అట్టి ప్రకాశక చక్షురింద్రియముచే రూపవంతములగు పదార్థములను జూడఁజాలరున్నాము అదేవిధముగ నందఱు అంతఃకరణము లందున్నను నాతడు మనోబుద్ధింద్రియములచేఁ జూడఁబడడు.”

దూత లిట్లనిరి :— “అయితే స్వామీ! అతఁ డొక్కఁడా ? పలువురా ? మా సమ్ముఖమున వరమ మనోహరులు, అత్యంత రూప

శంతులు, సర్వగుణ సంపన్నులు, సుందర స్వభావము గలవారు వల్లురు పుష్పాచార్యులు ప్రకటమైరి. వారందఱును నారాయణులేనా ? లేక వారిలో నొకఁడేనా ? లేక ఆ నల్లరకు విలక్షణముగ నింకొక నారాయణుడు కలదా ?”

నవ్వి యవ్వివస్వంతుఁ డిట్లనెను :— “ఒరి వెట్టి పెద్దమ్మ లారా ! వారు శ్రీమన్నారాయణుని పార్షదులు. వారును భగవంతునివలెఁ జతుర్భుజములందు శంఖ, చక్ర, గదా, పద్మములను, కంఠమున పనమాలను ధరించెదరు. పీఠాంబరమును జుట్టుకొని దివ్య నిమానములందు విహర మొనర్చుచుందురు.”

దూత లిట్లనిరి :— “స్వామీ ! మేమచ్చటికి వెళ్ళినప్పుడు వారచ్చట లేరు. మేమా పాపినిగట్టి తేదీఁగా ‘నారాయణ’ యను నల్గక్షరములను వినఁగానే వారు గట గట నెచ్చటి నుండియో పరువిడి వచ్చిరి.”

యముడు నవ్వి యిట్లనెను :— “వారు వచ్చుటేమిటి ? వారు సదా యీ విధముగానే ప్రపంచములోఁ దిరుగుచుందురు.”

యమదూత లిట్లనిరి :— “ప్రభూ ! ఈ విధముగ విశ్వమందు భ్రమించుటకుఁ గారణమేమి ?”

యముఁ డిట్లనెను :— విష్ణు భక్తులకు బాధలేమియుఁ గలుగుట లేదుకదా యనియుఁ గనిపెట్టుకొని యుండును. దేవ పండితులును దుర్దర్శ స్వరూపులును, బరమాద్భుతులగు విష్ణుదూతలు భగవద్భక్తులగు మానవులను వారి పరపక్షముల నుండియు. నా నుండియు, అగ్ని మొదలగు మారక వస్తువుల నుండియు సర్వత్ర సురక్షితముగఁ గాపాడు చుండురు.”

దూత లిట్లనిరి :- “అ భగవంతుని మనము యింద్రియాదుల ద్వారా చూడఁజాలనప్పుడు, అతని గుణకర్మల నెవఁడైన నేటివఱకు అన్యసాధనము ద్వారా తెలిసికొన్నాఁడా?”

అంత యముఁ డిట్లనెను :- “అతని విషయములో నెవడును నిశ్చితరూపమున నేమియుఁ జెప్పఁజాలడు సత్త్వగుణ ప్రధానులగు ఋషులు, దేవతలు, సిద్ధులుఁ సత్త్వగుణ ప్రధానులగు మానవులు అతని విషయమున నిట్టివాఁడని దృఢముగా జెప్పజాలకుండిన నింకఁ దమోగుణ ప్రధానులగు నసురులు, రాక్షసులు, దైత్యులు, దానవులు, గుహ్యకులు, చారణులు, విద్యాధరులు, మానవులు మొదలగు వారేమి చెప్పగలరు?”

యమదూత లిట్లనిరి :- “అయితే ప్రభూ! ఇంతవఱకు లోకములో నా పరమపావన దురూహ దుర్బోధ భగవద్ధర్మమును దెలిసినవాఁడెవ్వడును లేడనుకొందుము. అతనినిగూర్చి యెవ్వడు నెఱుఁగనప్పుడు అతని విషయమున నేమిచెప్పవలయును ఎట్లు ప్రయత్నింపవలయును?”

యముడు దృఢముగ నిట్లనెను :- “ఎటిగిన వారేలలేరు? పూర్వముగఁ గాకున్నను నీ ధర్మము నెరిగినవారు కొందఱు కలరు. ఈ ధర్మము నెరిగిన పరమభాగవత వైష్ణవులను పండ్లెందుగురను నేనెఱుఁగుచును.”

యమదూత లిట్లనిరి :- “మహారాజా! మేము వినుట కధికారుల మగుచో, అది పరమ గోపనీయమైనది కాకున్నచో నా పరమ భాగవత ధర్మజ్ఞాతలెవరో మేము వినఁగోరుచున్నాము. వారి పేర్లను మాకుఁ జెప్పుడు.”

యముఁ డిట్లనెను :- “లోకపితామహ భగవాన్ బ్రహ్మయు, వీణాధారి దేవర్షి నారదుడును, అనన్య రామనామోపాసకుడు శివుడును, ఊర్ధ్వరేతస్కుడును మాయాప్రపంచ విముక్తుఁడగు సనత్కుమారుడును, జానావతారుఁడగుఁ గపిలుడును, అదిరాజగు స్వాయంభువ మనువును,

భక్తగ్రగణ్యుడును అసుర వంశావతంసుడగుఁ బ్రహ్మదుడును, తీవన్ము కుడగు జనకుడును, బాలబ్రహ్మచారియు, గంగాపుత్రుడును, భరతవంశ కేతువగు భీష్మపితామహుడును, అవదూత శిరోమణి పరమహంసావతం సుడగు శ్రీశుకుడును, ఇట్టి పదునొకండుగురు ఈ ధర్మము నెఱిగిన వారు. పండ్రెండవ వానిని నన్నుగా దెలియుము.”

యమదూతలిట్లనిరి :- “అయితే ప్రభూ! మీరును వైష్ణవులేనా?”

యముఁ డిట్లనెను :- “ఎట్లు చెప్పుదువయ్యా! నేను వైష్ణవుడనే కాని విష్ణుదేవుడు నాకుపాస్య దైవమగుటచే నన్ను వైష్ణవుఁ డందురు.”

దూత లిట్లనిరి :- “ప్రభూ! వైష్ణవులెన్నడు నెవరినిఁ బీడను గలిగింపయికదా! మీరు రాత్రింబవళ్ళు జీవులను జంపుచుందురు. మీరు వైష్ణవులే యగునెడల మీకు ముక్తియేల రాలేదు? మీరీ హింసలో నేలఁ బడితిరి?”

అంత గంభీరుడై యముఁ డిట్లనెను :- “నాయనలారా! వైష్ణ వుడు తన కొఱకేడియును జేయడు, ఏది చేసినను భగవత్సేవా భావముతో జేయును. భగవంతుఁడతని నేరార్యమున నియమించునో నదియే యాతడు సేవగా భావించి శ్రద్ధతో జేయును. ఇక ముక్తివిషయ మందుమా, వైష్ణ వుడు బంధవమున బడలేడు. బద్ధుఁడే ముక్తినిఁగోరును. ఈ విశ్వ బ్రహ్మాండము శ్రీమన్నారాయణుని లీలావిలాసము. భగవంతుడు తన భక్తుని నెచ్చట నుంచిన భక్తుడచ్చటనే సంలోషముతో నుండును. అతని యాజ్ఞను బాలించుటయే తన పరమ ధర్మముగ భావించును.”

యమదూత లిట్లనిరి :- “మహారాజా! మాకును గొంచెముగ యత్కించిదృగవద్ధర్మమును గూర్చి తెలుపుడు.”

అంత యముఁడిట్లనెను :- “అయ్యలారా! ఈ లోకములో భగవ న్నామోచ్చారణము ద్వారా చేసిన భక్తియోగమే మానవులకుఁ బ్రధాన ధర్మముగ జెప్పఁబడినది. మీ కధికముగ జెప్పవనిలేదు. ఎంతో పాప

యగు నజామిశుడు నామోచ్చారణము వలన మృత్యుపాశ వినర్ముక్తుడై పరమపావనుడును బూజనీయుడునగుట మీరు కన్నులారజూచియేయున్నారు గదా ! కావున సమస్త పాపములు సమూలముగ నాశము కావలయునని భగవంతుని గుణకర్మ సంబంధమగు నామములనే కీర్తింపవలయును. ఇదియే తగినసాధనము. దీనికి మించిన ధర్మముగాని, పాపములకు దీనికి మించిన యమోఘ ప్రాయశ్చిత్తముగాని యికలేదు. భగవద్ధర్మ దీక్షితులగువారు సర్వవిధముల భగవన్నామకీర్తన మొనరింపవలెను. నామకీర్తనమునకు విఘ్నమాపాదించువారెంతటి ప్రయత్నమునను, వారిని బరిత్యజింపవలెను భగవన్నామ సంకీర్తనమునకు బాధకలిగించు స్థలమున నెన్ని వసతులున్నను దానిని బరిత్యజింపవలెను. నామసంకీర్తనమునకు సహాయకులుగాని వారితో సంబంధమును బెట్టుకొనరాదు. నామమే కర్తవ్యము కావలెను. నామమే జీవనాధారము కావలెను. కృష్ణకీర్తనమే ప్రధానమగు నాహారము కావలెను. నామసంకీర్తనమే తన సర్వస్వము కావలెను. భగవానునికి సంబంధించిన శబ్దముతప్ప వేఱుశబ్దము నుచ్చరింపరాదు. ఇదియే భాగవతధర్మము. భగవన్నామమును గీర్తించుటయు, అతనిసరసమధుమయ కథలను నిత్యము నియమముతో శ్రవణమొనర్చుటయు, దన సర్వస్వము నాతని కర్పించుటయు, నిదియే పరమధర్మము-ఇదియే ప్రతి జీవికిని బ్రధానకర్తవ్యము.”

అంత యమదూత లిట్లనిరి :- “స్వామీ ! భగవన్నామమున కింతటి మాహాత్మ్యముండఁగా నింతటి గొప్ప గొప్ప ఋషులు, మహర్షులందరును నామసంకీర్తనమున కింతటి యాదరమీయక గొప్ప గొప్ప యజ్ఞములలో మునిగిరేల ? అనేకపాపముల కనేక కఠిన ప్రాయశ్చిత్తములను జెప్పిరేల ?”

యముఁ డుదాసీవతతో నిట్లనెను :- “పెద్దలకు పెద్దవిషయములు ఈ విషయములో నేనేమి చెప్పఁగలను ? ఆ ప్రాయశ్చిత్త విధానముల

నొనర్చు మహానుభావులబుద్ధి దురూహమగు భగవన్నాయా మోహితమైన దని మాత్రము చెప్పినజాలును. లేక భగవన్నామసంకీర్తనమున నింతటి మహాత్మ్యమున్నదని తెలియకనైన నట్లుండవచ్చును. అందువలననే వారు స్వర్గాధినశ్వర ఫలములను గూర్చి గొప్పగాఁ జెప్పు నాపాత రమణీయ పుష్పస్థానీయమగు వేదవాక్యములందుఁ జిత్తమును బ్రవేశింపఁజేయుటచే భగవన్నామ సంకీర్తనమును వదలి పెద్ద పెద్ద యజ్ఞయాగాది క్లేశములు గల కర్మలతోఁ బడినారు. కావున దూతలారా : భగవన్నామ సంకీర్తన మున దప్ప భగవత్ప్రాప్తి కింతటి సరళసుగమ సాధనము లేదని చెప్పఁ గలను.”

భగవన్నామ సంకీర్తనము సమస్త యుగములలోను సమీన మహాత్మ్యము కలదు. కాని కలియుగ మందిట్టి సర్వోప యోగియగు సాధన మింకొకటి లేనేలేదు. కావున భగవన్నామ సంకీర్తన మొనర్చు వాడు నా శాసనమువకు మించినవాడు. అతడు నా ప్రభువునకు సంబంధించినవాడు. అట్టివానికడకు మీరు పొరపాటుననైన బోకుడు.”

యమదూతలు భయపడి యిట్లనిరి :- “స్వామీ ! ఇదంతయు గందరగోళముగ నున్నది. ఎవరెవరి కడకు వెళ్ళవలయునో, ఎవరెవరి కడకు వెళ్ళరాదో, ఎవరెవరిని బట్టుకొని రావలయునో, ఎవరెవరికి దూర ముననుండియే ప్రణామము గావించిరావలెనో ఒక పట్టికను మాకు వ్రాసి యియ్యవలెను. అట్లు గాకున్న నిత్యము మాకు మర్దన జరుగుచునేయుండును గదా !”

యమదూత లెవనికడకు పోవలెను ? ఎచ్చటికి

రూడదు ?

368

శ్లో॥ జిహ్వాన వర్తి భగవద్గుణ నామధేయమ్
చేతశ్చనస్మరతి తచ్ఛరణారవిందమ్ ।

కృష్ణాయ నో నమతి యచ్ఛిర ఏకదాపి
తా నానయధ్వమసతోఽకృతవిష్ణుకృత్యాః ॥

శ్రీ భాగ, ౬ స్కం. ౩ అ. ౨౬ శ్లో.

సీ॥ ఎకనక్రేమునక్తై న నిందిరా రమణునిఁ
బలుకంగలేని దుర్భాషితులను
గంగలోననై న శ్రీకాంతుని సత్పాద
కమలముల్ సూడని కర్మదృశుల
నవ్వుచునై నఁ గృష్ణ ప్రళంసకుఁజెవిఁ
చాచ్చ నేరని దుష్కథా ప్రవణుల
యాత్రోఽపంబులనై న నీశుని గుడి
త్రోవఁద్రొక్కఁగ లేని దుష్పదులను

గీ॥ బరమ భాగవతుల పాదధూళి సమస్త
తీర్థసార మనుచు డెలియలేని
వారి వారి వారి వారిఁ జేరినవారిఁ
దొలుత గట్టి తెండు దూతలార ॥

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

ప్రకాశము లేని స్థలముననే అంధకార ముండును. ఎంతటి అర్థ
రాత్రియైనను, ఎంతటి అంతఃపురమైనను విద్యుత్ప్రకాశము ప్రవేశింపఁ
గానే కిశకిశ తళతళలతో వెలుగును. చేతిలో దీపమును బెట్టుకొని
యింటిలో మూల మూలలు వెదకినను నీకంధకారము దొఱకదు. భగవ
న్నామ మెంతవఱకు ప్రతిధ్వనింపదో అంతవఱకే మానవుని శరీరమందు
పాపములుండును. భగవన్నామము కర్ణరంధ్రముల ద్వారా హృదయము

లోనికిఁ బ్రవేశింపఁగనే, టిహ్వాద్వారా ఉచ్చారణ రాఁగానే పాపములు పారిపోవును. నిరంతర నారాయణ నామస్మరణము కడ పాపములు నిలువవు; ఉండునను టాశ్చర్యకరము. బాగుగా నామము నాశ్రయించిన వాని వలవఁ బాపములు సంభవింపనే సంభవింపవు. ఒకపేళ పొరపాటున సంభవించిన నవి తత్కాలమున నామోచ్చారణముచే వశించును.”

శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :- “రాజా : యమధర్మరాజు తన దూతలకు నారాయణ నామహోక్త్యమును బెప్పఁగా నంత యమదూత లిట్లనిరి :- “ప్రభూ : భగవన్నామము న కింతటి మాహాత్మ్య ముండినచో నందఱు భగవన్నామమునేల ఆశ్రయింపరు ? వారు దుఃఖములనేలఁ దొందెదరు?”

అంత నత్యంత దుఃఖముతో యముఁ డిట్లనెను :- “ఇప్పుడీ విషయమున నేమని చెప్పఁగలను ? అది టీపుల దౌర్భాగ్య మనవలెను, కాకున్న భగవంతుని సరళ నామములు రామ, కృష్ణ, హరి, గోవింద, మధుసూదన, మురారి, మాధవ, మోహన, రఘునందన, యదునందన, శ్యామసుందర మొదలగు నామములు ఒకదానికంటె నొకటి మనోహర ములైనవి. నాల్గ మనసొత్తు. అవిపు దేవలసిన పనిలేదు. నామమును బలుకుటకు దేశ, జాతివర్ణ, భువి, అభువి, కాల, పాత్రాదినియమములేమి యును లేవు. సదా, సర్వదా, సర్వత్ర, సందెచును సర్వావస్థలయందును భగవన్నామోచ్చారణము జేయవచ్చును. అట్లయినను జనులు భగవన్నామము ననరు. నరకాగ్నిలోఁబడి తపించుచుండురు. అనంతుని నామము నెవరు పలికెదరో వారు నా దండమున కర్హులు కారు. భగవంతునకు శరణాగతులై సమధర్మనులగు సాధుసజ్జనులై నవారి పవిత్ర చరిత్రలను స్వర్గమందు దేవతలుగూడ గానము చేయుదురు. వారి గాథలను స్వర్గాధిపుఁడగు దేవేంద్రుడు మిక్కిలి శ్రద్ధతో వినును. ఒట్టి భక్తులను భగవంతుడు సర్వదా తనగదతో రక్షించుచుండును. వారికేమియును గష్టము కలుగకుండ చూచుటకై భగవంతుని పార్షదులు సదా గుప్త రూపమున

నాకాశ మండలమందు తిరుగుచుందురు. అట్టి భగవద్బక్తుల కడకు మీరు పొరపాటుననై నబోరాదు. అట్టిచోట్లకుఁబోయిన మీఁటి తన్నులుతప్పవు”

ఇది వినఁగానే యమదూత లదరిపడి యిట్లనిరి :- ‘స్వామీ : ఇప్పుడు మేమాజోలికి పోమని ప్రతిజ్ఞ చేయుచున్నాము. నేనందఱకును స్వామినికానని మీరిప్పుడే చెప్పితిరి. మీరెవరెవరికి స్వామియో మాకు స్పష్టముగఁ జెప్పుడు.”

శుక్కుఁ డిట్లనెను :- “రాజా ! దూతలు వేలకొలది యపరాధులు దండింపఁబడుటకు గూర్చుండిన నిండుసభలోఁ జుట్టి ను బరిచారకులు, భృత్యులుండఁగా నిట్టి ప్రశ్నలడుగుట లోకపాలకు నవమాన మొనర్చుట యని యెరుగని వజ్రమూర్ఖులు. కాని యముదేమి చేయగలడు ? ఆ మూర్ఖు లాలోచింపకయే అడిగిరి. దూతలు తమ చేతులందు పాపులను బట్టుకొనుటకు, బాశములను బట్టుకొని యుండిరి. అతడు చేతితో నైగజేసి దగ్గఱకుఁ బిలిచి వారి చెవులలో మెల్లగా నిట్లు చెప్ప నారంభించెను :- “దూతలారా ! నేనందఱకును స్వామినే కాని భగవద్బక్తులగు వైష్ణవులకు నేను స్వామినిగాను. వారికి నేను దాసాను దాసుఁడను.”

ఇది వినఁగానే యమదూత లదరిపడిరి. వారిట్లనిరి :- “మహారాజా ! ఫలానివారిని దీసికొనిరావచ్చును. ఫలానివారినిఁ దీసికొని రాకూడదను నొకపట్టిక మాకీయుడు.”

ఈమాట వినఁగానే యమధర్మరాజు గంభీరుఁడై యిట్లనెను:- “మంచిది, మీరు మీ దినచర్యను, సిరాముంచిన కలమును దీసికొని నేమ చెప్పిన ప్రకారము వ్రాసికొనుడు.”

ఇదివినఁగానే అందరు దమతమ జేబులనుండి దినచర్యలను దీసి, లేఖనీలను దీసికొని కూర్చుండిరి. వారందరును సావధానులుగను, దత్తులుగను, వ్రాసికొన నుత్సహించుటను గాంచి ధర్మరాజిట్లనెను :- నేను విస్తారముగ నేమి వ్రాయింపఁగలను ? సంక్షేపముగ సంకేతమాత్రముగ జెప్పెదను. దాని నమసరించి మీరూహించు కొనవలయును.”

చూచింది, ౧ భగవద్భక్తులును, ౨. భగవద్భక్తుల గుణాదీర్ఘతను జేయువాడును, ౩. ఆతని యనుపమరూపమును జింతించువాడును ౪. భగవద్భక్తులగుటలై నమదమ్ముగు సాదు స్వభావము గలవా నగు నిట్టి భగవద్భక్తరాయణులగు వారికడకు మీరు పొరపాటుననై న వెళ్ళరాదు. తెలిసినదా ?”

తేభినితో గబగబ పూర్తి వాక్యమును వ్రాసికొని వారిలో నొకరి డిట్లెను :— “ప్రభూ : తీసికొని రాగూడని వారినిగూర్చి మేముతెలిసి కొంటిమి; కాని పొరపాటురూడ జరుగుచుండును. ఎవరెవరిని తీసికొని రావలయునో జెప్పడు.”

అంత యముఁ డిట్లెను:— “మంచిది, వ్రాసికొనుడు—౧. శ్రీంద్ర జెప్పఁబడువారిని మీ మీ పాశములతోగట్టి కొట్టి బలవంతముగ నా కడకు తీసికొనిరండు. ౧. ఏ పరమ కోమలాదులు చరణ కమలముల యొక్క మధుమయ మాదురీ ప్రభుప్రేమలో మునిగిన సర్వసంగ పరిత్యాగులకు పరమహంస మత్తభ్రమరములకు విషుభులై నవారిని ముందుగానిచ్చటకు దప్పర తేవలయును. ౨. నరకద్వార రూపముగు గృహదులందు చెవాహ మనుకారములను జెంచుకొని నిరంతర మానక్తితో నున్నవారిని, ౩. నుమధుర భగవద్భక్తములను, త్రైలోక్య పావన గుణములను నెన్నడు గానము చేయువానిని, ౪. చిత్తచోటని చాచు చరణ కమలములను జింతింపనివారిని, ౫. భగవంతుని యొక్క అచలమూర్తియగు పూజా విగ్రహమునకును, చలరూపముగు భక్తుని రూపమునకును నొక్కసారె నను నమస్కరింపనివారిని ౬. భగవంతుని పరిచర్యకుఁ బుష్పములను దెచ్చుటయును, మాలలు గట్టుటయును, నైవేద్యమును నేతరించుటయును మందిరమును జిమ్ముటయు, నలుకుటయు, మెట్టుటయు, భగవద్భక్తులను గడుగుటయు, పూజా సామగ్రినిఁ బ్రోవుచేయుటయు మొదలగు సేవోపయోగ కార్యములను జేయనివారిని మీరు నిర్భయులై నా కడకుఁ దీసికొని రండు.”

ఇది విని యమదూత లిట్లనిరి :— “మేము చాల యపరాధమును జేసితిమి. ఇప్పుడు దాని ప్రాయశ్చిత్తమేమి చేసికొనవలయును ?”

యముఁ డిట్లనెను :- సేవకుల వీరత్వము, పిరికితనము, సజ్జన త్వము, దుష్టత్వము ఇవియన్నియు స్వామిపై నాధారపడి యుండును. కావున మీరు భోజనాదు లొనర్చుడు, నేను మీ కొఱకు భగవత్ప్రార్థన మొనర్చెదను.”

తమ స్వామి యాజ్ఞను విని యమదూత లతనిఁ గ్రాహకము కావించి ప్రసన్న చిత్తములతోఁ దమ తమ స్థానములకుఁ బోయిరి. యమధర్మరాజు నోట భగవన్నామ మహాత్యమును విని పారందఱత్యంత వ్రసన్నులైరి. భగవన్నామమున కింతటి మాహాత్య మున్నదని తెలిసి కొని మిక్కిలి యాశ్చర్యమును జెందిరి. ఆ దినమునుండి వారు హెచ్చరికతో నుండిరి. ఎవరిని దీసికొని రాఁదోయినను వారికి వైష్ణవచిహ్నము లున్నది లేనిది సావధానముగఁ జూచెడువాఁడు. భగవదాశ్రయమున నున్న వాఁడని తెలిసినదో వాని సమీపమునకుఁ బొరపాటుననైనఁ దోయెడువాడు కాదు అట్టివారిని దూరమున నిలుచుండియే ప్రణామమొనర్చి తిరిగి వచ్చెడు వారు.”

తన డూతలు వెళ్ళిపోయిన తర్వాత యమధర్మరాజు చేతులు జోడించి గగ్గద కంఠముతో భగవంతునిగూర్చి ప్రార్థించెను. తనదూతల యపరాధమును స్మరించి యాతఁ డంజలిని ఘటించి యిట్లనెను :— “హే పురాణపురుషా ! హే నారాయణ ! హే ప్రభూ ! మా భృత్యుల ద్వారా భక్తాపరాధము జరిగినది. మీ దయాశు స్వభావముచే క్షమింపవల యును. హే దీనబంధూ ! మేము మీ భృత్యులము. మీ సేవలో సదా చేతులు కట్టుకొనియున్నాము. మీరు పరమాజ్ఞానులగు ననుచరుల యప రాధములవైపు ధ్యానముంచకుడు. మీ పాదపద్మములకు మాటి మాటికి మా సాష్టాంగ నమస్కారములు.”

శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా ! ఇప్పుడు నీకు దాగుగాఁదెలిసి యుండవచ్చును. భగవన్నామ మాహాత్మ్య మెంతయో ప్రపంచములో నామసంకీర్తనమునకు మించిన సుందర మగమ సరళసాధన మింకొకటి లేదు.”

భగవన్నామ మాహాత్మ్యము

369

శ్లో॥ శృంగార్యాం గృహతాం వీర్యాబ్జానామని హరే శ్రీమతః
యథా మహాదయా శత్రుః శుభయేన్నాత్మా ప్రభావకః॥

శ్రీ భాగ. ౯ స్కం. ౨ అ. ౨౨ శ్లో॥

వ. ఉద్దామంబులగు హరివీర్యంబుల నావర్ణించు వారల శత్రుంబు లతినిర్మలంబులగు భంగిం దక్కిన ప్రతాపవీరంబులగు గృహనియును శ్రీకృష్ణ పదిపద్మంబులు హృత్పద్మంబుల నిలుపు వారలవ్యపాస చిత్తం బులగు సుబద్యావ్యసనంబులం పొరయనేరరు.”

శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

మన మొలుఁగని దాన్వీప మనకు విశ్వానగంబును. విశ్వానము రేచున్నఁ గ్రీతియుండదు. కావుననే మొదటి భక్తశ్రవణము. భగవన్నామ మాహాత్మ్యమును వినుటచే నామమందు భక్తికలుగు. ఉద్యోగపంతులగుఁ గొందఱు సహజ స్వాభావికమగు భక్తి యుండును. అట్టివారు జన్మజన్మాంతరము లందు భక్తులు. కావుననే వినఁగానే నామగుణకీర్తన మందఱురాగము కలుగును.”

శుకుడు పరీక్షిస్మహారాజుతో నిట్లనెను :— “రాజా ! తీవునకు మాదూ గుణములందు గౌరవ బుద్ధి కలిగినపుడు అనిత్య నిత్యముగను, అసత్తు సత్తుగను భావించి పాపమొనర్చును. శ్రీకృష్ణ చరణారవింద రసాస్వాదన మొక్కసారి కలిగినచో నీపాపొత్పాదర మాయితగుణములు

తచ్చాతి తుచ్చమఁ లుగఁ దోచును. నామప్రేమయగు భగవద్భక్తునికడకు పాపము రానేరదు. వెనుకటి పాపము నామప్రభావముచే భస్మమగును. భగవన్నామము మీఁద బ్రేమలేని విషయ లోలువులు తమ దోషములను బోఁగొట్టుకొనుటకుఁ బ్రాయశ్చిత్తమునకు సంబంధించిన కృచ్ఛ్రవాండ్రా యణాది ప్రతరూపములనుఁ గర్మలందే ప్రవృత్తులగుదురు. అప్పటికా పాపములు నశమగును కాని వాసనలుండుటచే మరలఁ బాపములు సంభవించి దోషోత్పత్తి యగును. కావున మరణకాలమున నోట భగవన్నామము వచ్చినట్లు ప్రయత్నము చేయవలయును.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లదెను :— “సూతా ! మృత్యు సమయముననే భగవన్నామము నోటనుచ్చరించుటయే యభీష్టమగునెడల నిప్పటినుండియే కంఠభోష యేల ? గజ్జలు తాళములను బగులఁగొట్టి, మృదంగ కరతాళములతోఁ బడుటెందులకు ! మరణకాలమున నొక్కసారి రామనామమును బలికె చచ్చిన సరిపోయెను. సంసారసాగరమును డరింపవచ్చునుగదా !”

అంత సూతుఁ డిద్దనెను :— “స్వామీ : నిజమే, కానిమృత్యుభవకు నిశ్చిత సమయ మేదియును లేదు. ప్రతి క్షణమును జరుగు శ్వాసలు మరల తిరిగివచ్చునో రాదో తెలియదు. కావునఁ బ్రతి శ్వాసకు మరణ సందేహము కలదు, మనము బయటకు శ్వాసను విడిచినఁ జచ్చితిమనుకొనుడు. మరల లోనికిఁ బీల్చితిమా బ్రతికితి మనుకొనుడు. శ్వాసతోఁ గూడ ప్రాణములు పోవుట ఆశ్చర్యకరమగు విషయముకాదు. శ్వాసతోఁ గూడ ప్రాణములు పోవును. మరల నవి తిరిగివచ్చుట ఆశ్చర్యము. కావునఁ బ్రతిశ్వాసకుఁ జచ్చుచున్నామనుకొని ‘రామ రామ’ యనిజ పింపవలయును.

ఇఁకఁ జచ్చునపుడు భగవన్నామ మందుమా మొదటి నుండియు నభ్యాసము లేకున్నఁ జచ్చునపుడు నామమెట్లు వచ్చును ? బాలిక వివాహితయై అత్తవారింటికి గాపురమునకు వచ్చినపుడు పది, యిరువదిమంది స్త్రీలుకలిసివచ్చి, యీమె వంట యెట్లుచేయునో అత్త ఆడబిడ్డ, మరదలు

తోడికోడండ్రు వచ్చిచూచి, యీపిల్ల లక్ష్మీదేవియందును, వంటపక్కగా జేసినదని మెచ్చుకొందును. ఇంత బాగుగాజేయుట అత్తవారింటిరాగానే నేర్చుకొనలేదు. కూరలెట్లు పండవలయునో, పులుసులతోఁ దివిగుబోత లెట్లో, పిండివంట లెట్లు చేయవలయునో, ఎకోడీ లెట్లు పండవలయునో ఇవియన్నియు పాల్యకాలమునుండియు నేర్చుకొని, అత్తవారింటిరాగానే బాగుగాఁ జేయఁగానే తనశ్రమ సఫలమైనట్లు భావించును.

విద్యార్థి ప్రశ్నసత్రము పరీక్షనాఁడే కదా యా దినమున వ్రాసి యు త్తీర్తుడ సగురువనుచు నెను, రాత్రియింపఁబు పరశ్రమ జే గువలసి యావశ్యకత యేమి కలదు ? అని యాలోచించు విద్యార్థి చచ్చివచ్చెను. పరీక్షతో ను త్తీర్తుడగునా ? అన్నటికిని గూడెను. పరీక్షించు బాలసమములు హుండుగానే అభ్యాస మొనర్చవలయును. అట్లునేమిమనే పరీక్ష నివహించు బరీక్షా ప్రశ్నములకు శుద్ధముగఁ బ్రత్యుత్తర మివ్వఁగలడు. అభ్యాసము లేకున్న నానఁచా దినమున నేమియును వ్రాసఁగలఁడు. అట్లే మొదటి నుండియు నియమముగ భక్తిశ్రద్ధలతో శిగవన్నామోచ్చారణము చేయ కుండిన, సంత్యకాలమున శిగవన్నామము నోట రాసేరాదు.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “అబ్బాయీచుఁ డెప్పు డభ్యాసము కావించినాడు ?” మాతఁ డిట్టిదని అత్యంత విచిత్రముననుతో నిట్లనెను :— “మహాభాగా ! మీరట నకుడు. అతనికి మాతఁ న పుత్రుఁ డవయంబగనేఁ సాధుపుల యొక్క ఆదేశముచే నాతనికి “నారాయణ” యను పేరు పెట్టఁ బడెను. అప్పటినుండి నిరంతర మాతడు “నారాయణ నారాయణ” యను నామమునే కీర్తించుచుండెను మా నారాయణుడు, రారా నారాయణ !, తిసురా నారాయణ ! దెళ్ళురా నారాయణ ! నిద్రపోరా నారాయణ ! లేరా నారాయణ ! చూర్చుండు నారాయణ ! గంతురా నారాయణ ! ఎంతని చెప్పఁగలను ? అతడు రాత్రిందివములు నారాయణ నామమునే పలుకు చుండెను? కావుననే అంత్యకాలమునఁ గూడ నాతని నోట “నారాయణ” యను నామము వెలువడినది.”

అంత శౌనకుఁ దీట్లనెను :— “అతడు నారాయణ నామమును బలుకలేదు. అతని పుతనిపుత్రుని ‘నారాయణ’ యని పిలిచినాడు.”

అంత కొంత రోషస్వరమున నిట్లనెను :— “మహాభాగా, ఏబదిసార్లు నేను దీనికిఁ బ్రత్యుత్తర మొసంగితిని. పుత్రునే పిలిచెననుకొనుడు. అది విష్ణుభగవానుని నారాయణ నామమని అతనికిఁ దెలియదా : అతడు మూర్ఖుడుగాడు. పేదజ్జుడగు బ్రాహ్మణుడు జ్ఞాని, ధ్యాత, తపస్వి, సాధువులు భగవత్పూజనము చేయుచుండుటను గాంచఁగానే అతనికి భగవత్ప్రపృత్తి యందాకాంక్ష కలిగెను. మునివరా : ఎటువంటి మానపుడైనను వాని మనస్సులో నాత్మ సమర్పణా కాంక్ష యుండును. ఏగియో అవ్యక్తశక్తిని శరణువేడుటకై కొందఱు స్థిక భావముతోడను, గొందఱు నాస్థిక భావముతోడను భగవంతునిఁ బిలుచుచుందురు. మానపుడు భగవద్విషయమునఁ జింతింపక యుండలేడు. ఇది కొందఱు హృదయములలో దీప్రముగ నుండును, కొందఱులో సాధారణముగ నుండును. కొందఱు హృదయములలో నత్యంత మందముగ నుండును. అజామిశుని మనస్సులోఁగూడ భగవత్ప్రపృత్తి వాసన దాగియున్నది. సాధువులను జూడఁగానే నది వ్యక్తమైనది. అతడు సాధువులను శరణు బొందెను. స్వామీ : హృదయ పూర్వకముగ దాను పాపినని తెలిసికొనినవాడు తప్పక ఉద్ధరింపఁ బడఁగలడు. పాపమును జేసియుఁదాను ధర్మాత్ముడననుకొనుచుఁ దనపాపములను దాచుకొనుట కెన్నిపాపములు చేసినప్పటికిని నొక్కసారి హరినామమును స్మరించిన సమస్త పాపములు శమించునని పాపములు చేయువాఁడుద్ధరింపఁబడుట చాల కష్టము. అజామిశుడు తాను పాపినని తెలిసికొనెను. సాధువుల సవిత్రిపద్ధతినిగాంచి, తానుజేసిన దొంగతనములు, రంకుతనములు, దోపిడీలు, జూదము, హత్యలు మొదలగు కర్మలను దలఁచుకొని, తాను భగవద్భజనమున కధికారి కావనియు

నేలుపాయము నేదైనఁ జెప్పవలసివడిని సాధువులను బ్రార్థించెను. సాధువులతనిని భజనమునే చెప్పిరి. కాని దానిపండియఁ నాలోచించియే చెప్పెను. అందువలననే అంత్యకాలమున హరి వంతుని నుండి భగవన్నామము చెలువదెను. నామమువెంట దాని యర్థముంది. తీ. పెని నేనినిజతి కనేరసార్లు చెప్పియేయుంటిని. పాలకు తెలుపును, అగ్నిలో దాహతతయు నట్లే. గోశబ్దమునకు గోవుయొక్క సంపూర్ణభావమును సుంటిపెట్టుకొనియే యుండును. అదే విధముగ నారాయణ నామమందు నారాయణుని గుణము లన్నియు, సమస్తార్థములు చెనువెంటనే యుండును. అందువలననే నామ ఫలము వచ్చినది.”

అంత శౌనకుఁ డిటునెను :— “సూతా ! నీవు నీ మాటను నిలుపు కొనుటకు అర్థమున కసర్థమును గలిగించుచున్నావు. శబ్దమువెంట వర్థముండునని మేమున్నకొందుము. అతడు “నారాయణ” యనఁగానే నారాయణ నామమున కర్థమాతని మనస్సులో నటముటని చేశ్యయొక్క దశమ పుత్రునియొక్క రండువేతులు, రెండుకాళ్ళు, పాలబుగ్గలు మొదలైన మానవ సౌందర్యమేకదా నిలిచియున్నది. ఇది మాయచ నడార్థమే కదా ! దానిమూలమున మాయాతీతమగు శ్రీమన్నారాయణప్రాప్తి యెట్లు కలిగినది ? నామమహిమను మేషంగీకరించెదము.”

అంత సూతుఁ డిటునెను :— “మునివరా ! ఈ విషయమును మీరు గంభీరముగ నాలోచింపుడు. చేశ్యకు తొమ్మిదిమంది పుత్రులుండిన వారికి దెంచియ్య, సుబ్బయ్య, పుల్లయ్య లకును నామములు పెట్టఁబడఁగాఁ బుత్రులందఱు నామములన్నియు నొక్కటే యగుచో సాధువు లాతనికా నారాయణ నామమునేలఁ పెట్టఁబందుదు. అతడు సాధువులను సాధనను గూర్చి యడుగఁగా, సాధువులందఱు నాతనిని నారాయణ నామమును పెట్టు మనఁగా నీ శబ్దముచే నా నారాయణనా మము భగవన్నామమైవది. ఆ యిషయే భగవన్నామమే ఉచ్చరింపఁబడుచున్నది. ఈ విషయము సాధువు లకును తెలియును. నారాయణనామము భగవన్నామముని అచాముకునకును

దెలిసియుండును. ఏలనసఁగా లోకములో నందఱును దమబిడ్డల నామములను రామ, కృష్ణ, నృసింహ, హరి, దుర్గ, రమా, చిమల, భవాని, యని అత్తైనను భగవన్నామమును బలుకవచ్చునని పెట్టుకొనుచుండుట. కవున నారాయణ శబ్దార్థము అజామిశ పుత్రునకుఁగాదు. నారాయణ శబ్దార్థము నారాయణునకే. అందువలననే యింతటి పాపిత్వమును వానికి నట్లతి కలిగినది.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగా ! అజామిశునకు ముక్తి కలిగియుండినఁ గలిగియుండవచ్చును; కాని యీ చిథవలన లోకమున నన్తర్థముకలుగుటకు పీలున్నది. దీనివలనఁ బాపములకు బ్రోత్సాహమిచ్చును.”

అశ్వర్యముతో నూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ ! ఇట్లు పలికెదరేల ? నేను నామ మాహాత్మ్యమును జెప్పి, భగవన్నామ మాహాత్మ్యమును సిద్ధాంత మొనర్చి యింటింట దాని ప్రచార ప్రసారము తొనర్పఁ జూచుచుండ మీరు పాపప్రోత్సాహ మగునని పలుకుచున్నారెట్లు ?”

శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “నామములో నింతటి మాహాత్మ్యముండినచో మనము ఇష్టము వచ్చినట్లు పగలంతయుఁ బాపములొసర్చి రాత్రి యందొకటి రెండుసార్లు వామమును బలుకవచ్చునని లోకులనఁగలరు. హరినామ మెంతటి పాపమును బోఁగొట్టగలదో అంతటి పాపమును మానవుడు చేయఁదలఁచినను జేయలేడని నీవిదివఱకే చెప్పితివి గదా ! ఇంకొక విషయ మేమనఁగా లోకులకు సాధారణముగఁ బాపప్రవృత్తియే యుండును. అట్టివారి కిట్టి కథలు పరమ ప్రమాణములు కాఁగలవు. అప్పుడు వారు విచ్చలవిడిగ వారోష్టము వచ్చినట్లాడెను. వెనుకటికిండు పాపము లె గ్రవగఁ జేయుదురు. అప్పుడది పాప ప్రచారమా ? నామ ప్రసారమా ?”

ఇదిగిని సూతుడు గంభీరుడై యిట్లనెను : — “మనిషి మలారా, మీరాదినది నిజమే. పాపాలు తమ పాపములను గిద్దిచుచ్చుకొనుటకును, దాము గొప్పవార మనిపించు కొనుటకును మహిమముల దాండ్ములదై వెదుటచుందురు. తమ కనుకల వాద్యమొడిటి చొటన పూర్వాపర సందర్భములను విచారింపకయే దాని నుద్ఘాటించుచుందురు. ఇట్టి పాపాలకు తోడు శాస్త్రోపదేశములు. అత్యంతజ్ఞానులకును, అత్యంత మూఢపాపాల కును శాస్త్రీయ సాధనలుండవు. జ్ఞానులు సాధనాతీతులు. వారికి సాధనలే అవసరములేదు. మూఢతములై, పాప ప్రవృత్తి కలిగి, నిరంతరము సాంసారికకర్మలందె నియంత్రితులైన వారికిని శాస్త్రీయ సాధనలవసరము లేదు. దద్దికలేని వానికి జలమవసర ముండదు. ఆరికలలేని వానికిన్న మవసరము లేదు. పుణ్య పాపములేవో తెలిసికొని, పాపములను వీడి, పరమపుణ్య సంపాదనమొనర్పఁ జూచువారితే సాధన. ఇట్టివానినామము నాశ్రయించినఁ దావమును జేయనే జేయరు. బడిగోడఁ దొరపాటుఁ దావ మొనర్చినచో దానికి వారు ఘోర సశ్చాత్తాపమును బెంచి “స్వీతి ! నా వలన మరల నిట్టి పాపము జరుగినీయకు” మని ప్రభువును ప్రార్థించును ఇట్టి దావనతోడనే వారు నామోర్తన మొనర్చుచుందురు. మెల్ల మెల్లగా వారి పాపప్రవృత్తి తొలగిపోవును. మనస్సులోఁ దావప్రవృత్తియోందు మనస్సు లేనప్పుడే భగవన్నామము చినురాగివల కిదిగినదని గుర్తు. పాపములందు ప్రేమ యున్నంతవఱకు భగవన్నామ మందు దృఢము రాగము కలుగలేదని గ్రహింపవలయును.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను : — “మహాభాగా : మరల నదియే శుండుగా వలతఃకరణమును బనిత్ర మొనర్చుకొని భగవన్నామమును బలిసనే అది సార్థకమగును. ఫలము నొసంగున దగును. అశుద్ధ మన స్సుతోఁ జేసిన భగవన్నామము వ్యర్థమన్న మాటేగా ?”

అంత శీఘ్రముగ సూతుఁ డిట్లనెను :— అట్లుకాదు మహాభాగు
 లారా : నా యభిప్రాయ మదికాదు. నామ జనకీర్తనము లెటు చేసిను
 నది వ్యర్థము కాదనియుఁ, పాత్ర భేదముచే ఫలమందు తారతమ్యముండు
 ననియు నే ననేకసార్లు చెప్పనే చెప్పితిని. భగవన్నామము కల్పితరువు
 నామమును సాధనముగ భావింపక, కేవలము తన పాపములను గప్పి
 పుచ్చుకొనుటకొక యత్రమాత్రముగ భావించిస్వవాఁడను, నామాశ్రయమున
 శాస్త్ర విహిత ధర్మ కర్మములను సోమరితనముచేఁ బరిత్యజించినవారును
 నరకజీవులే. వారు నామాశ్రయమునఁ దమ పాపములకుఁ బుట్టినిఁ గోరు
 చున్నారు. దానివలన వారి పాపము లింకను బుష్టములగును. భగవన్నా
 మము నొనర్చుచు నరుగులపైఁ గూర్చుండి భిక్షమెత్తుకొనువారు చింతా
 మణినిఁ బాకీదొడ్డిలోఁ బెట్టినట్లుండును. పాకీదొడ్డిలో నుండినను దానివెలు
 గది యిచ్చితీరును. కాని యది దానియొక్క యథార్థమగు నుపయోగము
 గాదు. భగవన్నామము వ్యర్థముకాదు. పాత్ర భేదమున నాలస్యముగ
 వెంటనే అది ఫలమొసంగి తీరును. కాని యోగ్యపాత్రమున నది ఉత్త
 మోత్తమ ఫలమొసంగును. సూర్యనారాయణుఁ డుదయింపఁగనే అంధ
 కార మందఱకును నాశమొసంగును. కాని అధిక బహిరంగ ప్రదేశమున
 నధిక ప్రకాశము కనఁబడును. ఆవరణ యుండి అచ్చదనగల స్థలమున
 నల్పప్రకాశము దృష్టి గోచరమగును. పాపి నామము నుచ్చరించినను
 మెల్లి మెల్లిఁగా బాపక్షయము కాఁగలదు. క్షయించునపు డొక్కొక్క
 పుడు వానికి పాపముల వలన గ్లాని కలుగును. అప్పుడాతడు తానుజేసిన

తర్మలను చలచుకొని దుఃఖించి, వశ్చాత్తాపము పడును. హృదయ
 మందు నిజమగుఁ బశ్చాత్తాపము కలిగెనా ఇతఁ బాపప్రవృత్తి యుండనే
 యుండదు. పాపప్రవృత్తి యున్నంతవఱకు వానికి నామముమీఁద కంటఁ
 బాపముల మీఁదనే ప్రీతికలదని గ్రహింపవలయును. ఇట్టివానికి భగవం
 తుని మీఁదకంటె విషయముల మీఁదనే ప్రీతి. ఇట్టివాఁడత నభిరముగ
 భగవన్నామమును బలుకవలయును. ఇష్టము వచ్చినట్లు పాపమునర్చి
 భగవన్నామ స్మరణమును జేయవలయునని శాస్త్రములలో నెచ్చ
 టను నెప్పుడును జెప్పఁబడి యుండలేదు. నీవు పొరపాటునఁ
 గాపము లొప్పర్చి యుండినచోవానినై వశ్చాత్తాపమును జెంది, ఆనన్య
 భావముతో భగవద్భజనము చేయవలయు ననియు, భగవన్నామమందు
 పూర్తిగా లగ్నమై యుండవలయు నియు, నట్లొనర్చిన నమస్త సాప
 ములు తొలఁగిపోవునని మాటి మాటికి శాస్త్రములు పచించుచున్నవి.
 తర్వాతఁ బాపముల మీఁదకు మనస్సు పోయినను బ్రవృత్తి యుండదు.
 అజ్ఞామితుని విషయమునఁ జూడుము. పుత్రుని నెవమున నారాయణ
 నారాయణ యనఁగా నాతని యంతఃకరణము పరిశ్రమైనది. తర్వాత
 నామ మాహాత్మ్యమును విసఁగానే సర్వసంగ వినిర్ముక్తుడగు సుహృత్తుఁ
 డయ్యెను. కావున నామమి న్నటికిని వ్యర్థమురాదు. ఇంతటి గొప్ప
 యుపాధ్యాయమును జెప్పుటవలన మీరు పగలెల్ల బాపములొనర్చి ఒక్క
 సారి భగవన్నామమును బలుకవలయునని రాదు పాపప్రవృత్తి ను సపు
 నకు స్వాభావికమైనది పాప ప్రవృత్తియే లేకున్న నేల జన్మించును”
 మనము ప్రతి దినమును భగవంతునికడ “బాపోఽహం పాపకర్మాహం

పాపాత్మా పాపసంభవః తాహిమాం కృపయాదేవ శరణాగత వత్సలకి
 నేను పాపిని, పాపకర్ముడను, పాపాత్ముడను, పాపము వలననే పుట్టి
 తిని. శరణాగత వత్సలా ! కృపతో నన్ను రక్షింపుమని ప్రార్థించుచునే
 యున్నాము. పాపము లన్నిటిని హరించు దయామయ నామము కలవాడే
 దేవడో అట్టివాడేమియును సహాయ మొనర్పఁడా ! ఈ కథానరము
 వలన నా తాత్పర్య మేమనఁగా భగవంతుడు భక్తవత్సలుడు. అతని
 శరణాగతి చేసినచో వెనుకటి పాపము లన్నియును నశింపఁగలవు
 మునుముందు పాపములందు బ్రవృత్తి కలుగదు. ఈ యజ్ఞామిశుడు
 మాతృ పితృభక్తి కలవాడు. పూర్వజన్మ సంస్కారములకు వశీభూతుడై
 కుసంస్కారము బుడయించుటచే నా వేశ్యా వలలోఁ బడెను. అయినప్పటికిని
 భగవంతుని నామము నారాయణుడను సంగతి అతనికిఁ దెలియును.
 అతడు నారాయణ యని పిలువఁగానే ఒక అడుగు భగవంతుని వైపుకు
 నడచినవాడే అయినాడు. భక్తుడసహాయుడు, నిర్బలుడునని తెలిసికొని
 తొంబది తొమ్మిది అడుగులు తాను ముందుకువై చి తన భక్తవత్సలత
 వలన, నామ మహిమను స్థాపించుటకై భగవంతుడు పరువిది అతని నను
 గ్రహించెను. భగవంతుడు తనవానిగాఁ జేసికొనెను. కావున రాజా,
 నాకు సంకీర్తనమున కేమియును నియమ బంధనములు లేవని సమస్త
 పురాణములు చెప్పుచున్నవి. సమస్త జాతులవారు, సమస్త వర్ణములవారు
 సమస్త కాలముల యందు సమస్త స్థానములయం దేరీతినైన భగవన్నా
 మోచ్చారణము చేయవచ్చును.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “సూతా ! పురాణములలో దశ నామాపరాధములు చెప్పఁబడినవి. ౧. మహా పురుషులను, సాధుసజ్జనులను నిందించుట. ౨. విస్వనివారికి నామమాహాత్మ్యమును వినిపించుట. ౩. శివకేశవులకు భేదమెంచుట. ౪. శ్రుతియాజ్ఞను మన్నింపకుండుట. ౫. స్మృతి శాస్త్రాజ్ఞలను భంగమొనర్చుట. ౬. గురువార్యమునం దవిశ్వాసము. ౭. నామమాహాత్మ్యము నర్థవాద మనుట. ౮. నామాశ్రయమున శాస్త్రవిహిత ధర్మ కర్మములను బరిత్యజించుట. ౯. శాస్త్రనిషిద్ధ కర్మముల నాచరించుట. ౧౦. నామజపము నితర ధర్మములతోఁ బోల్చుట. ౧౧ దశ నామాపరాధములు లేక నామసంకీర్తన మొనర్చిన యెడల సది సార్థకమగును. నామాపరాధము తొనర్చుచు సంకీర్తనమున రించినచో నా సంకీర్తనము వ్యర్థము కాఁగలదు. అట్టివాడు సరకాగ్నిలో నవశ్యము పడవలసి యుండును.” ఇట్టియే నిజమగుచో నామసంకీర్తనము సరళ, సుగమ, సర్వోపయోగమగు సాధనము కాలేదు, అది నామాపరాధముల కధీనమై యున్నది. సంసారములో నుండి నామాపరాధము తొవర్చక యెప్పుడు నుండఁజాలదు. అట్లయినచో లోకముం దొక్కరో యిద్దరో నామ సంకీర్తనమున కధికారు లుండును. మాపరాధములకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము లేదని వినిపిడి. ఇది గొప్ప అక్షమ్య పాపము. అట్టి యెడ నామ సంకీర్తనము వలన నెటుద్ధారము కలుగఁగలదు ?”

ఇది విని సూతుఁ డిట్లనెను :— “స్వామీ ! సకామ కర్మకాండ యందు మునిగిన బాలబుద్ధులగు హరులిట్టి పలుకులు పలికెదరు. స్వామీ!

నామాపరాధములు లేక నామసంకీర్తన మొనర్చుట సర్వశ్రేష్ఠము : కాని నామాపరాధములుండిన నామకీర్తనము నాపవలయునని కాదు దీనియర్థము నామసంకీర్తనమునకు బాపాత్ములు, పుణ్యాత్ములు, అపరాధులు, నిరపరాధులు వీరందఱు అధికారులే. నామాపరాధము అన్నిటికంటె ఘోరపాపమునుట నిజమే, కాని ఇట్టి మహత్తర దుర్నివార పాపమునకును నేదైనఁ బ్రాయశ్చిత్తమున్నచో వది నామసంకీర్తన మొక్కటే. నామాపరాధములకు నిరంతర నామ సంకీర్తనము చేయవలయును.

మహాభాగా : నామమునకును నపరాధముండునా ? నామాపరాధవర్జనము నామ మహిమోత్కర్షము కొఱకే చేయబడినది. ఎట్లనగా మనము ఇంద్రుని నత్యధికముగఁ బ్రశంసించి, అత్యధికముగ నాతని యైశ్వర్యమును వర్ణించి, చివరకా దేవేంద్రుడును నా విష్ణుచరణ ధూళి కొఱకై తపించునన నిచ్చట తాత్పర్యము ఇంద్రునిఁ బ్రశంసించుటకాదు ఇచ్చట కైముత కన్యాయముచే భగవన్మహిమమును జెప్పనభిప్రాయమే అదేవిధముగ ముందుగ నామాపరాధములు మహా పాపములని చెప్పి, బ్రహ్మ హత్యాదులకంటెను బాపమని సిద్ధాంత మొనర్పఁబడెను. బ్రహ్మ హత్యకు శాస్త్రములలోఁ బ్రాయశ్చిత్తము లభించుచున్నది. నామాపరాధమునకు బ్రాయశ్చిత్తములేదు. ఇట్టి ఘోరపాపము కూడ భగవన్నామ సంకీర్తనముచే నశించును. దాని మహిమనెవడు వర్ణింపగలడు ? ప్రమాదమున నామాపరాధము సంభవించివచ్చో నొక్క ప్రభువునే ఆశ్రయించి అవిశ్రాంత నామసంకీర్తనము చేసివచ్చో, దానివలన నామాపరాధ దోషము పోవునని పురాణములు స్పష్టముగఁ జెప్పుచున్నవి.”

నామాపరాధముల మీఁదనే గట్టి బలమునూని నామసంకీర్తనము చేయవలవని అడ్డగింపుచో నట్టివారు భగవన్నాయామోహితులని మాత్రము చెప్పవచ్చును. వారు నామకీర్తనమును శ్రేష్ఠమనక నామాపరాధములనే శ్రేష్ఠముగఁ జెప్పుచున్నారు. నామాపరాధమునకు భగవన్నామ మధీనమై యున్నదని భావించి, భగవన్నామ ప్రచారమొనర్పర నామాపరాధప్రచార మొనర్చుచున్నారు. ఈ నామాపరాధ గణనకు తాత్పర్యము, చేతనై నంత పలుకు స్వధర్మపాలన మొనర్చుచు, శుద్ధచిత్తులై, దుర్గుణ పరిత్యాగ మొనర్చి నామసంకీర్తన మొనర్పవలయుననియే.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగా : మా సందేహము తీరినది.”

ఇది విని నవ్వుచు సూతుఁ డిట్లనెను :— “మహాభాగా : మీకు శంకలేముండును. లోకహితము కొఱకు శంకలడుగు చున్నారు. భగవన్నామ మాహాత్మ్యము విషయములో నా గురుదేవుడు పరీక్షిత్తునకి యజ్ఞామిశుని పావనాభ్యాసమును జెప్పిరి. ఈ యాభ్యాసముయొక్క ప్రాచీనత పతంపరలను వినవలయునని పరీక్షిత్తు శుకమహర్షి నిట్లనెను :— స్వామీ ఈ యితిహాసమును మీరెచ్చట వింటిరి. ఏ ప్రామాణిక వ్యక్తి వలన నైనను వింటిరా తేక యిది కల్పితకథయా ?”

అంత శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను :— “రాజా : నేను దీనిని వారు వీరివలన వినలేదు. సమస్త ఋషులలో సర్వశ్రేష్ఠుడైన వాడును, ఋషీణ దిశానాథుడును, అభండలపణ సముద్రము నొక్క పుడిచెడుతో

ద్రాగినవాడునునగు అగస్త్య భగవానుని వలన నీ పుణ్యప్రదమగు నితి హాసమును వింటిని.”

ACCNO. 2882

రాజిట్ల నెను :— “స్వామీ : దేశప్రభావము కూడ కలదు కీకరాది దేశములలో మీరు వినలేదుగదా :”

294-592

PRH

అంత నదలించి శుకుఁ డిట్ల నెను :— “లేదు రాజా : నేను పుణ్యాతి పుణ్యమగు మలయాచల పర్వతమందు దీనిని వింటిని.”

295-600

అంత మరల రాజిట్ల నెను :— “స్వామీ ! ఎంతటి మహాయోగ్య పురుషుడైన నగుగాక : ఎంతటి పవిత్ర దేశమైన నగుగాక : అదియెచిర సమయము గాకున్నచో దానికేమియును మహత్వ ముండబోదు. నవ్వు టాలకు మన మెన్నియో అసత్య వాక్యములను బలుకుచుందుము. ఇట్టి నవ్వుటాలలో నే విన్నోదమునట్టి చరిత్రను మిమ్ములను సంతోషపెట్టుటకు అగస్త్యుడు చెప్పియుండినచో దీనికేమియును విలువ యుండదు.”

అంత శ్రీశుకుఁ డిట్ల నెను :— “లేదు రాజా : అట్లుగాదు. అగస్త్యుడు పరమ పవిత్రమగు మాల్యవంత పర్వతముపైన గంభీరమైన భగవత్పూజా సమయమున నీ యితిహాసమును జెప్పెను. శాలగ్రామమును జేరి బ్రట్టుకొని శపథ పూర్వకముగఁ జెప్పుచున్నాఁడా యనునట్లంతయును జెప్పెను. ఇందవిశ్వాసమునకుఁ జోరలేదు.”

ఇది విని పరీక్షి త్తిట్ల నెను :— “స్వామీ : ఈ నామ మాహాత్మ్య పర్వతమగు నితిహాసమును విని వాకు మిక్కిలిగ నంతశ్శాంతి కలిగినది. ఘోర బ్రహ్మ శాపమునుండి నాకును నుద్ధారము కలుగునని నాకిప్పుడు విశ్వాసము కలుగుచున్నది. స్వామీ : మీరు సృష్టికమము నిదివఱలోఁ

జాల క్లుప్తముగఁ జెప్పితిరి. ఇప్పుడు నేను దానిని విస్తారముగ వినఁ గోరుచున్నాను. దానిని శ్రవణము చేయుటకు నేసధికారనే యగు నెడల దయతో దానిని నాకుఁ జెప్పుడు.”

ఇది విని శుకుఁడు మిక్కిలి ప్రసన్నుడయ్యెను. రాజు ప్రశ్న వినినందించి, యాతనినిఁ బ్రశంసించి, నవ్వుచు మేఘగంధీర వాక్కులతో నిట్లనెను :— “రాజా : నేను నీ ప్రశ్నలకుఁ బ్రత్యుత్తర మొసంగెదను. నీవు నీ చిత్తవృత్తిని నావైపే లగ్నమొనర్చి రాబోవు పుణ్య ప్రసంగమును శ్రవణము చేయుము.”